Ponson du Terrail

Junetea regelui HENRIC

6

Partea a treia

NOAPTEA SFANTULUI BARTOLOMEU

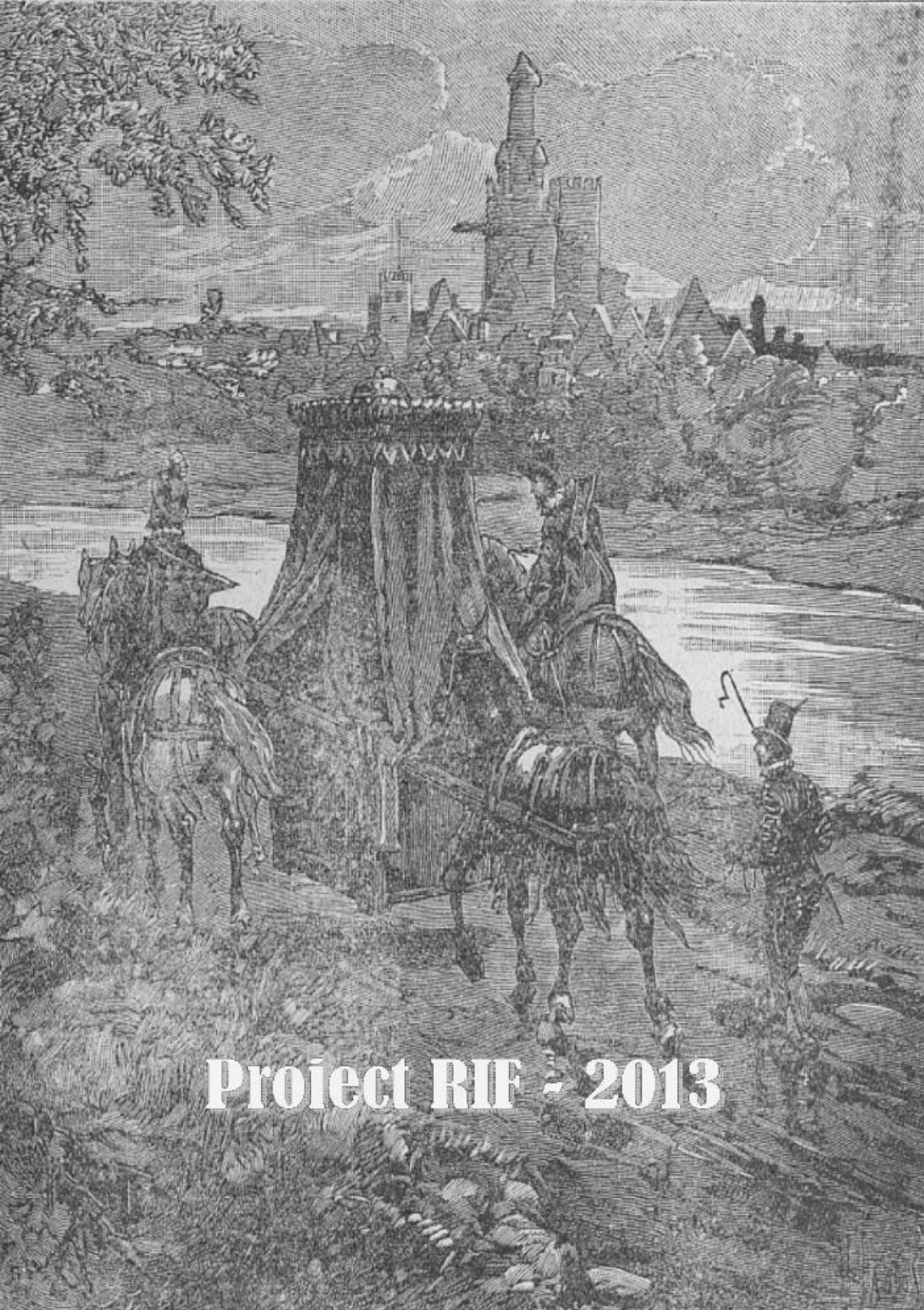
Project RIF - 2013

Versiune electronică: [V3.0]

PONSON DU TERRAIL

Junețea regelui HENRIC

Partea a treia

NOAPTEA SFÂNTULUI BARTOLOMEU

(SAINT-BARTHÉLEMY)

Proiect RIF – 2013

Adaptarea şi corectura textului: România Inedit

Noaptea Sfântului Bartolomeu

Adaptare după ediția 1880
a Editurii Dor P. Cucu, BUCUREŞTI

Partea a treia

NOAPTEA SFÂNTULUI BARTOLOMEU

(SAINT-BARTHÉLEMY)

Capitolul I

Noi i-am părăsit pe Margareta, pe Nancy, pe Raoul şi pe Hogier de Lévis, la castelul de Bury.

Hogier înghiţise din paharul său, praful misterios al lui Nancy.

Apoi, cum acel praf, înainte de a sluji ca narcotic, trebuia să aibă efecte bizare, tânărul om căzu întâi la genunchii reginei, apoi adormi.

Nancy privise mult prin cheia uşii şi Raoul, aplecat pe umărul ei, o încărca de sărutările vârstei de douăzeci ani, iar Nancy, fiind mult ocupată de ceea ce se petrecea în sala de mâncare, nu-i da nicio atenţie.

Deodată, regina o chemă şi ea se grăbi să răspundă chemării

Regina se convinsese deja ca Hogier era încântător…

Şi Nancy îşi zicea în sine:

„Fraga trebuie să fi fost coaptă.”

Apoi urmă un moment de tăcere între Margareta şi Nancy; aceasta din urmă plecă ochii, părând a se bucura de încurcătura reginei.

— Ah! dacă ai şti…

— Ştiu.

— Ce ştii? murmură regina cu un gest de surprindere.

— Tot, răspunse Nancy cu răceală.

— Ştii tu că regele călătoreşte?

— Da… ştiu.

— Şi că… acea femeie?

— Da. Este Sarah.

— Dar… cum ştii?

— Am ascultat la uşă, răspunse ea râzând.

— Nancy! Nancy! murmură regina, o să te izgonesc într-o zi!

— Aşa! murmura Nancy. Majestatea Voastră glumeşte şi apoi crede că are nevoie de mine şi că, pe lângă aceasta… sunt şi discretă.

— Ah! adevărat?

Apoi Nancy ieşi şi, găsind pe Raoul în dosul uşii, îi zise:

— Micuţul meu, nu te gândeşti că e târziu?

— Poftim? făcu Raoul.

— Dacă ai merge să te culci, nu ai face rău.

— Deja?

— Da, răspunse Nancy cu un surâs şiret.

Raoul înțelese pe jumătate cuvintele şi dispăru la etajul întâi, iar Nancy, întorcându-se către regină, îi zise:

— Acum putem vorbi.

— Raoul nu mai este acolo?

— Nu, Doamnă.

Margareta privi pe tânărul Hogier cu o emoție visătoare… apoi, în cele din urmă, reluă:

— Da. Regele de Navarra călătoreşte cu Sarah; el o conduce în Gasconia.

— Admiți dar, Doamnă, că în curând îşi va lua pedeapsa?

— Oh! făcu Margareta cu indignare.

— Şi că acea lege romană ce se numeşte pedeapsa talionului[1], nu-şi va găsi niciodată o aplicație mai justă? termină camerista.

— Taci! taci! strigă Margareta.

Apoi, după puțină tăcere, se ridică şi, cu ochii scânteietori, strigă:

— Nu. Nu voiesc ca acest tânăr să-i servească de instrument, nu voiesc ca el să găsească cai.

— Oh! nimic mai lesne.

— Crezi?

— Cum nu? murmură Nancy, tot ce voieşte Majestatea Voastră, se va face.

— Nancy! Nancy! zise Margareta, tu eşti un demon.

— Ah! Doamnă, cine voieşte finețe caută mijloacele.

Nancy mersese prea departe, aşa că Margareta, neînțelegând-o, arătându-l pe Hogier care dormea, o întrebă:

— Cât timp crezi tu că o să doarmă astfel?

— Fii liniştită. Doamnă. Va dormi mult.

— Cam câte ore?

— Douăsprezece sau cincisprezece.

— Atunci nu-l putem lăsa aici, trebuie se chemăm valeții ca să-l transporte în camera sa.

Nancy surâse cu finețe.

— Majestatea Voastră uită, zise ea, că valeții castelului sunt ocupați cu bețivul de intendent care bea necontenit.

— Ai dreptate; să-l lăsăm aici.

---

[1] Pedeapsă sau răzbunare (specifică orânduirii sclavagiste) potrivit căreia vinovatul era tratat în acelaşi chip cum a procedat (sau a vrut să procedeze) el cu victima sa.

— Oh! aceasta ar fi neomenos.

— Ei bine! dar noi nu-l putem duce.

— Ne va ajuta Raoul, murmură Nancy.

Apoi, temându-se ca regina să nu se mai împotrivească, alergă la uşă şi chemă pe Raoul.

Raoul nu intrase încă în camera sa şi, auzind-o pe Nancy chemându-l, alergă îndată.

— Ascultă, îi zise Nancy văzându-l intrând, trebuie să-l iei pe domnul Hogier pe umerii tăi.

— Trebuie să îl arunc în puț? întrebă el.

Un țipăt de spaimă ieşi atunci din pieptul Margaretei şi Raoul începu să râdă, iar Nancy îşi zise în sinea sa:

„Bun! ea îl iubeşte."

Apoi îi zise lui Raoul:

— Trebuie să-l duci în camera sa. Şi să-l laşi să doarmă cât de mult. Îți vom ajuta şi noi, amicul meu.

— Nu. Nu este nevoie. Priviți!

Zicând el astfel, luă pe Hogier pe umărul său şi plecă.

— Eşti foarte puternic, ca un Hercule, îi zise Margareta.

Hogier însă nu se deşteptă.

Atunci, regina şi Nancy luară câte un candelabru şi îi luminară drumul lui Raoul, care urca cu sarcina pe scară.

Apoi, ajungând în camera destinată lui Hogier, îl puse pe pat şi Raoul voi să se retragă, dar regina, cu un gest, îl opri şi totdeodată îi zise:

— Caută în buzunarele lui şi dă-mi ce găseşti.

Raoul se supuse şi trase nişte pergamente pe care le întinse Margaretei.

— Ai fost în Navarra? întrebă regina pe Raoul.

— Da, Doamnă.

— Atunci dar, cunoşti limba béarneză?

— Oh! Nu.

— Cum? nu înțelegi nimic?

— Niciun cuvânt, Doamnă.

Margareta îşi muşcă buzele.

— Cu toate acestea, zise ea, aş fi vroit să ştiu ce conțin aceste pergamente.

— Şi eu la fel, murmură Nancy, care avea doza sa de curiozitate.

Margareta, cu toate acestea, luă pergamentele pentru a le descifra ea însăşi. Însă, deşi scrierea béarneză nu diferă de celelalte scrieri, totuşi, nu putu descifra mai mult decât nişte

nume ca *Maltravers* şi *Terregude*.

— *Maltravers*, trebuie să fie locul unde Hogier s-a dus astă-noapte.

— Şi *Terregude*, murmură Raoul, cred că desemnează un castel şi pe castelan.

— Eu cred, adăugă Nancy, că este releul de dincolo de Blois, unde pare că regele de Navarra vroieşte să ia cai odihniți pentru frumoasa argintăreasă.

— Numai să găsească! strigă Margareta cu furie.

— Eh! făcu Nancy.

— De ce te îndoieşti, murmură regina? Mi se pare că Hogier nu se va putea duce la sir de *Terregude*.

— Dar dacă se va trezi mâine seară?

— Tot va fi prea târziu, dacă regele este grăbit.

Totdeodată însă, Nancy îşi bătu fruntea.

— Ah! îmi vine o idee! strigă ea.

— Care?

— După *Terregude*, ce nume mai urmează în aceasta listă, Doamnă?

Margareta mai descifră:

— *Saussay*, *Vernouillet*.

— Şi pe urmă?

— *Altonay*. Acesta trebuie să fie la Angers, adăugă Margareta.

— Foarte bine.

— Ei bine! acum ideea ta?

— Doamnă, răspunse Nancy, când cineva a luat praful meu, poate să doarmă în toate pozițiile fără să se trezească. Poate să doarmă în picioare ca şi culcat, afară ca şi în casă, la lumina soarelui ca şi la umbră.

— Ce vrei să zici? Nu te înțeleg, întrebă Margareta.

— Voiesc să zic, că domnul Hogier ar putea ca în loc să doarmă cincisprezece ore pe pat, să doarmă tot atât de bine şi aiurea.

— Şi unde anume ar putea dormi?

— În litieră.

Ochii Margaretei începură să strălucească şi, cu o voce emoționată, zise:

— Ah! adevărat! o idee: am putea să-l facem să călătorească treizeci de leghe dormind astfel.

— Este destul să-l transportăm la Angers, adăugă Raoul.

— În litieră, nu este aşa? întrebă regina.

— Fără îndoială, spuse Nancy. Dar aş voi să ne oprim puțin mai

înainte, într-un sat, spre exemplu.

— Pentru ce, micuța mea?

— Acesta este secretul meu… răspunse Nancy surâzând.

Apoi surâsul, schimbându-se în râs cu hohot, adăugă:

— Însoțitorii noştri trebuiesc să fie odihniți şi, deşi ar trebui să doarmă, îi vom trezi.

— Dar vei fi voind să plecăm îndată?

— Da, Doamnă.

— Dar eu sunt ostenită…

— Majestatea Voastră va dormi în litieră.

— Şi tu?

— Oh! eu mă voi urca pe calul sărmanului Hogier.

— Drace! drace! mormăi Raoul, eu credeam că dorm aici.

Ideea lui Nancy o bucură pe Margareta, care, pentru răzbunare, voia să împiedice drumul bărbatului ei, şi aceasta zise:

— Să plecăm!

Raoul atunci, mângâiat de privirea lui Nancy, merse să trezească pe însoțitori, apoi, după cinci minute, reîntorcându-se, strigă:

— Ah! drace! toți cei de-aici au luat poate narcotic, fiindcă de-abia am reuşit să-i trezesc pe însoțitori.

— Dar pe intendent?

— Oh! el sforăie de se cutremură casa. Castelul acesta îmi pare că este palatul somnului.

— Şi servitoarele unde dorm?

— Ele dorm în turnul de sus.

— Toate bune, murmură regina; dar, cum vom ieşi?

— Oh! nimic mai lesne. Mă însărcinez eu să deschid porțile şi să aplec podul.

— Atunci dar, să plecăm! termină Margareta.

. . . . . .

Cincisprezece ore după aceasta, întocmai după cum zisese Nancy, Hogier de Lévis se trezi din somnul său letargic.

Pe lângă celelalte puteri ce avea praful narcotic, avea şi pe aceea de a tâmpi ideile şi memoria, deci eroul nostru, deşteptându-se, crezu că se găsea în castelul său de pe malurile râului Ariége. Apoi, privirea sa uimită, întâlnind o cameră mare iluminată cu o singură lampă pusă pe o masă, şi văzându-se şi îmbrăcat, întins pe pat, se întrebă pe sineşi:

„Unde dracu sunt eu?”

Memoria lui era atât de zdruncinată, încât nici nu-şi reamintea că fusese vreodată la Paris.

„Ce visuri urâte avui de ieri-seară!” murmură el.

Apoi se uită la o pendulă şi pendula, arătând zece ore, el adăugă:

— Eu de obicei, nu mă culc înainte de douăsprezece ore. Şi cu toate acestea, acum sunt zece ore... şi mie îmi pare că dorm de mult... Ciudat lucru...

După aceasta mai stătu puțin, apoi bătu pe o masă cu pumnul şi strigă:

— Hei!... Nu este nimeni aici?...

La strigătul lui, o uşă se deschise şi, întorcând capul, văzu o femeie ce înainta pe vârful picioarelor.

Era Nancy şi el, privind-o, o vagă reamintire îi ilumină creierii tulburați.

— Te cunosc, îi zise el.

— Bună seara, domnule Hogier, îi răspunse Nancy aşezându-se la capul lui.

— Ah! mă cunoşti şi dumneata?

— Cum nu?

— Dar... dumneata... cine... eşti?

— Sunt nepoata doamnei de Château-Landon.

— Îmi pare... că... o cunosc.

— Aşa cred şi eu, murmură Nancy surâzând.

Apoi, cum el o privea cu un aer prostit, Nancy îi zise:

— Cred chiar că aseară erai la genunchii ei.

Aceste cuvinte, făcând o rază de lumină în creierii lui, zise:

— Ah! Mi-aduc aminte.

— Foarte bine, pe legea mea.

— Da! da! îmi aduc aminte.

— Erai la genunchii ei... şi pretindeai că o iubeşti...

— Oh! da, o iubesc... repetă el.

— Adevărat?

Hogier îşi puse mâna pe inimă.

Apoi, o frică cuprinzându-l, strigă:

— Dar ea unde este? Dumnezeul meu, nu cumva o fi plecat!... Cu toate acestea, nu se poate... Deoarece... dumneata eşti aici.

— Doarme, răspunse Nancy.

— Dar şi eu am dormit, murmură el punându-şi mâna pe frunte.

— Şi încă mult, domnule Hogier.

— Ah! ştiu unde suntem… Oh! îmi reamintesc tot.
— Adevărat? întrebă Nancy, ştii unde suntem?
— Cum nu? La castelul de Bury.
— Aşa.
— Dar pendula aceea a stat?
— Oh! nu, domnule Hogier, din contra, merge foarte bine.
— Cum! sunt acum zece ore de dimineață?
— Nu, sunt zece ore de seară.
— Cerule! am dormit eu toată ziua?
— Da, domnule.

Memoria, revenindu-i lui Hogier, îşi simți părul zburlindu-i-se. Şi, reamintindu-şi de misiunea sa, strigă:

— Dar, este cu neputință!… eu nu dorm niciodată aşa mult.

— Cred, zise Nancy râzând, dar de astă dată ai ieşit din obicei, domnule Hogier, şi ai avut somnul atât de greu, încât am făcut treizeci de leghe fără să te trezeşti.

Hogier scoase un țipăt.

— Treizeci de leghe?! strigă el.
— Da, domnule, treizeci de leghe.
— Cum! Nu suntem la Bury?
— Nu.
— Atunci dar, Cristoase! unde suntem?
— La Saint-Mathurin, un sat departe la trei leghe de Angers.

Hogier scoase un al doilea țipăt:

— Aşadar, zise el, dumneavoastră m-ați răpit din Bury pe când eu dormeam?
— Da.
— Şi m-ați transportat?
— Da.
— Dar, pentru ce? strigă ridicându-se şi cu ochii scânteind de furie.
— Oh! Oh! se gândi Nancy, domnişorul vrea să se înfurie.

Apoi se apropie de uşă şi, bătând de două ori la intervale regulate, zise:

— Pe legea mea! domnule Hogier, mătuşa mea vă va desluşi mai bine.

Îndată, uşa la care bătuse Nancy se deschise şi Margareta apăru.

Atunci Hogier, simțind că inima îi bătea cu furie, alergă cu brațele deschise către femeia a cărei frumusețe făcuse atâta impresie în sufletul său.

— Bună seara, domnule Hogier, îi zise Margareta cu divinul ei surâs.

— Ah! doamnă, murmură Hogier, domnişoara aceasta îşi râde de mine, spune-mi dumneata adevărul…

— Ea? întrebă Margareta, arătând spre Nancy.

— Dar, doamnă, şi-a râs de mine, zicând că nu mai suntem la Bury.

— Nu, domnule, nu a râs. A spus adevărul.

— Atunci dar, Cerule! unde suntem? strigă el cu disperare.

— Ți-am spus eu, repetă Nancy, la Saint-Mathurin, lângă Angers.

— Aşa este, făcu Margareta printr-un semn din cap.

— Dacă este aşa, zise atunci Hogier cu răceală, nu-mi mai rămâne a face altceva, decât a-mi străpunge corpul cu spada mea, fiindcă sunt un om cu onoarea pierdută.

Apoi el, plin de disperare, alergă la spada sa pe care ele o puseseră pe o masă în timpul somnului său.

Capitolul II

Margareta însă şi Nancy se repeziră în acelaşi timp, şi luară sabia din mâna lui, şi totdeodată Margareta îi zise:

— Nefericitule!

— Ce vrei să faci, domnule? făcu Nancy cu vocea ei puțin ironică.

Dar disperarea îl cuprinsese pe Hogier şi, voind să-şi tragă spada cu forța, zise:

— Voiți să ştiți pentru ce voiesc să mă omor?

— Da, răspunse Margareta cu hotărâre.

— Ei bine!… voiesc să mă omor fiindcă m-ai dezonorat.

— Eu? făcu Margareta.

— Da, doamnă, dumneata.

— Ei bine! Îți promit să te omor eu însămi, dacă îmi vei proba că te-am dezonorat eu.

— Oh! zise Hogier cu amărăciune. Nimic mai lesne.

— Să vedem!

Dar Margareta, ținând lama spadei în mână, cu riscul de a se răni rău, îi zise:

— Înainte, lasă această armă.

— Nu, fiindcă nu mai sunt demn de viață.

— Ei bine! zise Margareta, când îmi vei proba, ți-o voi da-o eu.

În ochii Margaretei strălucea atâta franchețe, încât Hogier lăsă spada şi Nancy o luă îndată, iar regina de Navarra îi zise:

— Lasă-ne singuri.

— Hm! bombăni Nancy în sinea sa, asta începe a deveni serios... Doamna Margareta trebuie să-i facă mari concesiuni pentru ca acest tânăr să nu-şi ia viața.

În timpul când Nancy ieşi făcându-şi aceste reflecții, Margareta luă un aer de autoritate şi, aşezându-se pe un scaun, îi zise lui Hogier.

— Ei bine! domnule, dacă onoarea îți comandă sacrificiul vieții, eu nu mă opun.

Apoi, cum Hogier sta în picioare în fața ei, ea adăugă:

— Te ascult... domnule.

— Doamnă, răspunse el cu hotărâre, sunt gentilom şi béarnez.

— Ştiu.

— Sunt în serviciul regelui de Navarra.

— Mi-ai spus ieri.

— Şi eu l-am trădat.

— Aşa! făcu Margareta.

— Ei bine, doamnă, continuă el, regele m-a trimis înaintea lui ca să-i pregătesc cai de schimb.

— Ştiu asta, zise Margareta.

— Însă cum şi pentru ce am adormit în castelul de Bury... nu ştiu!... Dar că m-ați pus în litiera dumneavoastră adormit... aceasta am aflat-o acum...

— Într-adevăr, murmură Margareta, luându-şi un aer nevinovat. Cu niciun chip nu te-am putut deştepta.

— Şi m-ați transportat treizeci leghe, nu este aşa?

— Aproape.

— Cu aceasta, ați făcut, doamnă, să pierd cincisprezece ore de o parte şi zece de cealaltă.

— Cum aceasta?

— Pentru că nu am pregătit caii.

— A! adevărat, răspunse Margareta, tot cu nepăsare.

— Deci, doamnă, termină Hogier cu convingere, regele este deja trecut.

— Aşa crezi?

— Sigur că a trecut şi nu a găsit caii.

— Aşa!

— Nu, Doamnă, strigă el cu disperare, regele mă va crede un trădător! Şi, ca trădător, nu pot trăi; deci, trebuie să mor, fără

îndoială!

Eroul nostru pronunță aceste cuvinte cu atâta cavalerism şi simplitate, încât Margareta, entuziasmându-se, îi zise:

— Oh! aceasta nu se va putea face!

— Şi, pentru ce? murmură el cu amărăciune.

— Pentru că… eu nu… voiesc! zise ea, învăluindu-l cu o privire magnetică sub care se simți tremurând.

— Dumneata… nu… vrei?… îngăimă el.

— Nu.

— Şi cu ce drept?

— Cu dreptul, fiindcă… şi… eu… te… iubesc!

— Oh! murmură el, îmi pare că cerul mă striveşte!

— Eşti nebun! murmură Margareta.

— Nu, doamnă. Nu sunt nebun, spuse el cu tristețe, ci sunt disperat că trebuiesc să mor tocmai în momentul când cerul se deschide pentru mine.

Margaretei îi fu teamă, fiindcă citi în ochii lui hotărârea de moarte.

— Dă-mi spada, doamnă, adăugă Hogier. Şi lasă-mă!

— Nu încă, murmură Margareta.

Şi cum el o privi la rândul său cu mirare, ea adăugă:

— Acum, domnule, să mă asculți şi pe mine. Dacă dumneata te vei omorî, eu voi fi cauza, fără voia mea; fără voia mea zic, fiindcă te iubesc.

— Ah! doamnă, strigă Hogier. Taci! taci!… fiindcă vocea şi privirea dumitale ar seduce chiar şi pe un înger, cu atât mai mult pe mine, care vai! nu sunt decât un om.

Margareta, cu o rază de speranță, reluă:

— Aşadar, domnule, dacă te vei omorî, eu voi fi cauza morții dumitale.

— Ce-mi pasă?

— Eu care, cu un singur cuvânt, aş putea să te silesc să trăieşti.

Aceste cuvinte îl făcură pe Hogier să rămână uimit, iar regina reluă:

— Ascultă-mă, ascultă-mă bine, voiesc să fii judecătorul meu.

— Vorbeşte, doamnă.

— Presupune-ți că aş fi regina de Navarra.

— Dumneata?!

Şi Hogier aruncă spre pretinsa doamnă de Château-Landon o privire pierdută.

Margareta începu să surâdă.

— Dar vai! dacă aş fi într-adevăr, nu aş călători cu un asemenea echipaj; cu toate acestea, admite.

Hogier, care rămăsese uimit, răsuflând, murmură:

— Ah! bine că este numai o supoziție.

— Dumnezeul meu! aşa este.

— Şi dumneata cine eşti?

— Eu sunt din Turaine, văduva lui sir de Château-Landon.

— Atunci dar, întrebă Hogier, care înțelegea din ce în ce mai puțin, pentru ce această glumă?

— Eu nu glumesc.

— Voiesc să zic, de ce presupunerea aceasta?

— Ah! asta este altceva. Dar, cu toate acestea, ascultă: presupunem că aş fi regina de Navarra şi că dumneata m-ai întâlni şi m-ai iubi.

— Oh! murmură Hogier cu naivitate, aş dori să fie altfel.

— Să admitem, răspunse Margareta surâzând, că dumneata m-ai iubi şi, cum pentru cea pe care o iubeşti nu ai nimic ascuns, îmi mărturiseşti că serveşti de alergător regelui de Navarra.

— Bun!

— Şi care călătorie, incognito, noaptea, întovărăşit de o femeie, favorita sa! ar fi cu un fel de precauții.

— Dar, doamnă…

— Atunci dar, – să presupunem că aş fi într-adevăr iar regina de Navarra, – şi, aflând trădarea regelui, bărbatul meu, aş jura răzbunare. Spune-mi, nu aş fi oare în dreptul meu?

— Oh! desigur!…

— Şi cum dumneata eşti tânăr, spiritual, amabil… şi pari a mă iubi… aş arunca ochii asupra dumitale. Şi aş face din dumneata un complice, ce ai zice?

— Dar, doamnă…

— Şi, în modul acesta, termină Margareta, a cărei voce deveni batjocoritoare, caii regelui nu vor fi gata şi frumoasa răpită ar…

— Ah! strigă el, întrerupând cu bruschețe pe Margareta, cred că devin nebun.

Tânăra femeie înălță din umeri, apoi luă mâna lui şi continuă:

— Ei bine! între moartea ce ai merita-o, trădând pe regele dumitale şi amorul reginei dumitale, ce ai face?

Hogier avu o senzație de amețeală şi plecă capul.

Margareta reluă:

— Acum să presupunem şi altfel. Să presupunem că nu sunt

regina de Navarra, ci sunt o damă de onoare... o confidentă a sa... în fine. O femeie care îi posedă amiciția şi secretul... şi că regina, aflând proiectul regelui, m-a trimis înainte ca să te opresc şi să te captivez. Ei bine! ce ai face atunci?

— Dacă este aşa, murmură Hogier cu tristețe, ai reuşit.

— Ah! înțelegi acum?

— Înțeleg, fiindcă te iubesc cu sinceritate şi fiindcă voi muri atât de disperat ca şi un condamnat.

— Sărmane amice! murmură regina.

— Cu toate acestea, doamnă, oricât de arzător ar fi amorul meu, el tot nu mă va putea opri de a-mi face singur justiția.

— Acum, îndată?

— Mai bine mai curând decât mai târziu, răspunse el cu un surâs trist.

— Dar, dacă te iubesc?

Hogier clătină din cap şi bombăni aproape neînțeles:

— Amorul dumitale, doamnă, nu-mi redă onoarea.

— Dar dacă te voi ruga să întârzii moartea. Ai face-o?

— Ah! doamnă.

— Numai cu câteva ore...

Hogier simți că-i revine amețeala.

— Dacă ți-aş lua mâna... şi ți-aş zice... te iubesc... şi dacă sunt iubită... lasă cel puțin pentru mâine... ce mi-ai răspunde?

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! exclamă gasconul pierdut, dă-mi puterea să nu viețuiesc fără onoare.

— Dar dacă ți-aş cere câteva ore protecția dumitale, m-ai refuza oare?...

— Doamnă!...

— Însoțeşte-mă numai până la Angers, unde mă cheamă o afacere importantă.

— Bine, doamnă. Până la Angers te voi întovărăşi. Dar acolo... mă vei libera.

Margareta întâi scoase o exclamație de bucurie, apoi plecă capul.

— Îmi juri că acolo îmi vei da libertatea? o întrebă Hogier.

— Îți jur, dacă la Angers nu voi reuşi a te convinge.

— Oh! murmură el clătinând din cap, un om ca mine nu se convinge că poate trăi şi dezonorat.

Dar Margareta, care obținuse prima concesie şi care, pentru un moment îi era favorabilă, alergă la uşă şi chemă pe Nancy.

Nancy apăru cu spada lui Hogier în mână.

— Dă spada domnului, îi zise tânăra regină.

— Ca să se omoare? întrebă camerista cu un ton de batjocură.

— Nu, el mi-a promis să fie rezonabil.

— Ah! atunci se schimbă lucrurile…

— Numai până la Angers, răspunse Hogier cu disperare.

Nancy privi pe Margareta:

— Dar, mătuşică, o să petrecem noaptea aici?

— Nu. O să mergem la Angers, unde putem ajunge într-o oră, dacă nu mă înşel.

— Aproape, murmură Hogier.

— Şi unde vom putea găsi un loc bun de repaus, termină ea.

Surâsul ironic al lui Nancy aruncă pe Hogier într-o lume întreagă de bănuieli.

Cine-l asigura pe dânsul că femeia pe care el o lua drept dama de Château-Landon, nu era într-adevăr regina de Navarra, aşa după cum ea se pretinsese un moment?

Şi la această cugetare, Hogier privea pe Margareta şi îşi zicea că o frumusețe asemenea nu putea aparține decât unei regine.

Dar, în acelaşi timp, tânărul om îşi zicea că o fiică a Franței n-ar putea călători astfel şi, dacă era chiar aşa, n-ar fi un motiv ca Nancy să îi zică „mătuşă”.

Pe când eroul nostru era în prada acestor cugetări, Raoul intră.

— Bună seara, domnule Hogier, zise el la rândul său. Ai dormit bine?

— Am dormit prea mult, domnule, răspunse cu tristețe gasconul.

Margareta puse un deget pe buze:

— Sst! făcu ea.

— Îmi pare, îşi zise Hogier, că ea nu voieşte ca nepotul ei să ştie că trebuie să mă omor.

Regina îi zise lui Raoul:

— Domnul Hogier consimte să ne însoțească la Angers.

— Ah! ah!

— Şi vom pleca îndată.

— Caii sunt obosiți, observă Raoul, ce privi pe Nancy cu convingere.

— Crezi? făcu regina.

— Şi era bine aici pentru a petrece noaptea, sfârşi Raoul.

— Va fi mai bine la Angers.

— Ah!

Nancy se aplecă la urechea pajului şi murmură:

— Ştii, domnule, că odată ajunşi la Angers, vom petrece timp mai mult şi vom avea timpul de a vorbi mai mult de amor.

Raoul suspină şi plecă spre a pregăti caii.

După un sfert de oră, regina şi Nancy se urcau în litieră.

Raoul şi Hogier îşi potriveau caii pe lângă portieră.

De la Saint-Mathurin până la Angers sunt trei leghe.

Orologiul cârciumii arăta unsprezece ore seara când micul cortegiu porni.

O oră de dimineață suna la castelul d'Angers când Margareta şi companionii ei se prezentară la porțile oraşului.

Angers era un oraş de fortificație în care nu se intra uşor.

Trebuia ca numele aceluia ce voia să intre în oraş să fie bine cunoscut de ofițerul postului sau să cunoască cuvântul de trecere, sau să fie chemat de vreun personaj însemnat ca să poată străbate astfel noaptea, dar Doamna Margareta nu se nelinişti.

Ea îl chemă pe Raoul.

Raoul se aplecă la portiță şi regina îi zise:

— Să bați în poartă eu mânerul spadei.

— Bine, făcu Raoul.

— Te vor întreba cine eşti şi de unde vii.

— Ce voi răspunde?

— „Vin de la Paris, cu serviciul regelui."

— Bun! făcu Raoul; dar nu suntem siguri că astfel ne vor lăsa să intrăm.

— Atunci vei ruga pe ofițer să vină să-mi vorbească.

Raoul se depărtă de litieră şi se apropie singur de poartă.

El bătu de mai multe ori.

— Cine eşti? de unde vii? întrebă o voce tunătoare şi amestecată de un accent german.

— Vin de la Paris şi sunt în serviciul regelui.

— Ştii cuvântul de trecere?

— Nu.

— *Adunci bune-siara şi să fiți cu sanatati.*

Şi soldatul cu accentul german închise portița.

Dar Raoul furios, reîncepu să bată aşa de tare încât ofițerul alergă spre a deschide portița. Ofițerul era francez.

— Oh! Oh! micul meu cocoşel, zise el, faci prea mult zgomot.

— Astfel am ordinul, domnule, răspunse cu curtenie Raoul.

— Şi cine?…

— O persoană ce se află aici, în acea litieră, şi care are dreptul de a vorbi tare.

— Drace! zise ofițerul cu neîncredere, şi acea persoană voieşte să intre în oraş?

— Da.

— Ştie cuvântul de trecere?

— Domnule, replică Raoul cu mândrie, îmi pare că ți-l va da pe dată, dacă vei binevoi a mă urma.

— Aud?

— Până la litieră, sfârşi Raoul.

— Domnule, răspunse ofițerul, spune-mi cuvântul de trecere şi poarta se va deschide, dacă nu… bună seara!

— Aide! îşi zise Raoul, trebuie să întrebuințez mijloacele cele puternice.

Şi el zise ofițerului:

— Voieşti să faci o prinsoare, gentilomul meu?

— Care?

— Aşa că dacă ne vei lăsa să dormim afară, mâine la aceeaşi oră, vei fi întemnițat în vreun turn al castelului de Angers?

Aceste cuvinte făcură pe ofițer să tresară.

— Vino să vezi, sfârşi Raoul, cu cine ai a face!

— Să înainteze litiera, răspunse ofițerul, ce dădu ordin să se deschidă una din porți.

Apoi ieşind, urmat de Raoul, merse spre întâmpinarea litierei.

Ofițerul zări un cap de femeie ce ieşea pe jumătate din portieră.

Deodată, el tresări căci recunoscu acel cap, însoțind adesea pe ducele de Anjou la Luvru.

— Regina de Navarra! strigă el.

În aceeaşi clipă, un alt strigăt de mirare şi durere se auzi.

Hogier nu se mai putea îndoi, – el iubea într-adevăr pe regina de Navarra.

Strigătul ce îl scoase emoționă mult pe tânăra regină.

Ea întinse mâna tânărului om, care tremura cu totul, stăpânit de o puternică emoție:

— Da, îi zise ea încet, da, sunt regina de Navarra; ea te apără de a te omorî… ea te iubeşte!

Hogier simți că leşină pe şa.

— Dumnezeul meu! murmură el, cred că nu voi avea nevoie de ajutorul spadei mele, îmi pare că voi muri.

Capitolul III

Să revenim la Henric.

Am lăsat micul echipaj ce răpea pe regina-mamă, Doamna Catherine de Médicis, în mijlocul unei păduri unde trebuia să găsească cai odihniți.

Acea pădure era vecină cu castelul lui Terregude, un gentilom hughenot în care Henric de Navarra credea că se putea încrede.

Dar, după cum am văzut, Hogier, victimă a prafului narcotic al lui Nancy, nu prevenise nici pe sir de Terregude, nici pe ceilalți gentilomi ce se aflau pe drumul de Angers.

Cu toate acestea, galopul pe care Henric de Navarra şi însoțitorii săi îl auzeau de atâta timp, se apropia din ce în ce mai mult.

Litiera escortată de Hector şi Lahire ajunsese pe tânărul rege şi pe Noë în mijlocul pădurii!

— Stai! strigă Noë.

— Unde sunt caii? întrebă Hector încet.

— Nu sunt cai, răspunse Noë.

— Trădare! murmură Lahire.

— Nenorocire! repetă Hector.

— Dar… ce e de făcut? întrebă Hector, ce-şi potrivi calul pe lângă acela al lui Noë.

— Să aşteptăm! răspunse Noë.

Regele făcu un semn.

La acel semn, mica escortă se strânse pe lângă litieră, apoi Hector, care vorbise continuu Doamnei Catherine, se aplecă spre dânsa şi îi zise:

— Nu trebuie să vă ascund, Doamnă, că vă aflați în mare pericol.

— Eu? făcu ea tresărind.

— Dacă noi suntem urmăriți, continuă Hector, ne vom apăra.

Regina simți speranțele ei crescând.

— Şi vom vinde scump viața noastră, Doamnă, adăugă tânărul om.

— Acesta e dreptul dumitale, domnule…

— Şi, în acest caz, este probabil că Majestatea Voastră nu va cădea vie în mâinile eliberatorilor săi.

— Dar… domnule… se rugă regina.

Hector nu răspunse şi se apropie de Noë şi de rege.

Aceştia din urmă țineau consiliu.

— Sire, zicea încet Noë, dacă urechea nu mă înşeală, ei sunt cel puțin cincisprezece cavaleri.

— Crezi?

— Ascultă!

— Patru contra cincisprezece, e puțin…

— Aş! făcu Noë.

Şi el avu un surâs cavaleresc.

— Să presupunem, reluă Noë, că ne vom apăra o oră.

— Bun!

— Apoi tot trebuie să ne supunem.

— Se vor supune, Noë amicul meu, răspunse cu mândrie regele.

Dar Noë mişcă din cap.

— Şi steaua noastră, continuă Noë, pe care o contemplam într-o seară, de la una din ferestrele Luvrului, acea stea ce părea a luci numai pentru dumneata, Sire, şi a-ți promite un mare viitor…

— Ei bine! răspunse Henric, dacă acea stea e a mea, ea nu mă va părăsi astăzi.

Galopul deveni din ce în ce mai sonor şi distinct.

Nu mai era nicio îndoială, oamenii ce păreau a urmări pe regele de Navarra erau numeroşi.

— Sire, reluă Noë, un proverb zice: „Ajută-te. Cerul îți va ajuta!”.

— Îl ştiu, amicul meu.

— Asta înseamnă că steaua nu-ți va luci decât ajutându-te, Sire.

— Şi ce voieşti să fac?

Hector se apropiase de litieră.

— Sire, zise el, calul dumitale şi aceia ai însoțitorilor mei sunt obosiți, dar al meu e un cal din Béarn, şi mai poate alerga încă trei sau patru ore.

— Ei bine?

— Ia-l Sire, şi fugi! zise Noë.

Dar Henric răspunse printr-un hohot de râs.

— Aceşti oameni sunt nebuni! zise el.

Apoi îşi trase spada.

— Haide! amicii mei, zise el, în loc de a istorisi asemenea glume…

Noë se aplecă la urechea lui Lahire:

— Suntem pierduți, murmură el.

— Oh! oh! murmură Henric, caii noştri nu mai pot alerga, dar vor avea încă destulă putere pentru a combate. Haidem! copiii mei, împotriva lor.

Şi tânărul rege, plin de ardoare, îşi îndreptă calul spre întâmpinarea inamicului.

Noë era alături de rege.

Hector şi Lahire se aflau la portierele litierei.

Doamna Catherine, ce încă avea capişonul pe cap, înțelese bine că se petrecea ceva extraordinar, dar nu putea înțelege ce.

Ea auzi deodată nişte strigăte şi acel galop ce părea a-i urmări de o oră, deveni atât de zgomotos, încât regina-mamă înțelese că o luptă trebuia să aibă loc.

Într-adevăr, Henric şi Noë înaintaseră spre întâmpinarea acelui inamic misterios.

Urmăritorii intraseră în livadă.

Aceştia erau, se înțelege, René, ducele şi favoriții ducesei.

Cinci contra patru, partida ar fi fost mai egală.

Dar René, ca un om prudent, strânsese la două leghe de acolo vreo zece soldați cu ofițerii lor, ce mergeau la Angers pentru garnizoană.

I se promisese fiecărui soldat câte doi pistoli, cincizeci ofițerului şi cai de schimb pentru acei cai ce li s-ar întâmpla să le moară pe drum.

Prin urmare, béarnezul şi cei trei gasconi nu mai aveau a face cu cinci, ci cu cincisprezece inamici.

Henric îi numără cu privirea.

Apoi strigă în limba béarneză:

— Împotriva acestor mizerabili!

Şi cei patru bravi se aruncă asupra acelor inamici numeroşi ce îi urmăriseră atâta timp.

Dar ducele şi René, ca nişte generali dibaci, puseseră soldații înainte, păstrând pe Léo şi amicii săi ca rezervă.

Deci soldații fură primul zid.

Henri îşi deschise un pasaj în mijlocul lor cu măştile la ochi şi lovind în dreapta şi în stânga.

Hector rămăsese lângă litieră, gata de a lovi cu pumnalul pe regina-mamă, dacă Henric şi însoțitorii lui erau învinşi.

Lupta fu scurtă dar teribilă.

Cinci soldați căzură, un glonț omorî calul lui Noë. Noë se ridică repede ca fulgerul şi se găsi lângă rege.

Dar, după cei cinci soldați căzuți, veni rândul ducelui şi oamenilor săi.

Henric recunoscu pe inamicul, pe rivalul său, pe acel văr de Guise care îl ura atât de mult.

Şi alergă drept la dânsul, lovind în dreapta şi în stânga.

— Ah! ah! rânji ducele, ce-l aştepta pe Henric, îmi pare că acesta e şeful bandei!

O luptă se încinse între dânşii, o luptă îngrozitoare.

După felul cum spadele lor se încrucişau, se putea înțelege că ele se mai întâlniseră şi că se cunoşteau.

Noë se lupta pe jos şi avusese timpul să-şi ia pistoalele de la şa şi să le pună la brâu.

Pe când ducele se lupta cu Henric, René, tot trădător, alerga în ajutorul prințului loren şi se pregătea să lovească pe Henric pe la spate, dar Noë, cu o lovitură de pistol îi omorî calul.

Apoi sări asupra lui René cu spada în mână:

— Între noi doi! zise el.

— Cunosc această voce! murmură Florentinul.

— Nu o vei cunoaşte mult timp, strigă Noë cu furie.

Şi el se aruncă asupra Florentinului.

Dar René sări la o parte, spada alunecă în spațiu, Noë se împiedică şi căzu.

În acelaşi timp, doi soldați se aruncară asupra Noë. Şi unul dintre dânşii îl cuprinse cu brațele lui robuste, pe când celălalt îi apăsa un genunchi pe piept şi un pumnal pe gât.

Dar René strigă:

— Nu-l omorâți! aceasta e sarcina călăului, legați-l…

Pe când Henric se lupta cu ducele pe care îl rănise de trei ori, şi pe când Noë era făcut prizonier, Hector şi Lahire, şezând înaintea litierei, se apărau cu o energie sălbatică.

Léo şi prietenii săi, urmați de restul soldaților, îi înconjurase strigându-le:

— Predați-vă!!!

Dar Hector şi Lahire se băteau cu furie.

Din patru lovituri de pistol, ei culcară doi soldați şi pe ofițer.

Dar ce puteau face doi oameni obosiți contra zece?

Veni un timp când puterile le lipsiră.

Spada lui Lahire se sfărâmă şi un soldat împlântă pumnalul în calul gasconului.

Cal şi cavaler se rostogoliră pe pământ şi, pentru a doua oară, Henric, ce lovise pe duce pentru a patra oară, auzi vocea lui René strigând lui Léo şi însoțitorilor săi:

— Nu-l omorâți! Legați-l!!!

Doi oameni luptau încă contra şapte: Henric ce silea pe duce a se trage necontenit înapoi; Hector care îşi făcuse din litieră o întăritură.

În litieră doamna Catherine, înspăimântată, nu îndrăznea a face nicio mişcare, nici aceea de a-şi ridica capişonul.

— Ah! Drace, strigă totdeodată Hector, cel puțin nu o vor avea

vie!

Şi el, întinzând mâna în litieră, lovi pe regină cu pumnalul.

Un strigăt surd se auzi, o ploaie caldă inundă mâinile gasconului.

— Am omorât-o! îşi zise el.

Şi atunci, el nu mai cugetă să se apere, ci fugi, deschizându-şi o cale prin mijlocul inamicilor.

Hector, la o depărtare de zece paşi, îl forța pe duce să se retragă, dar nu izbutea să-l omoare.

Hector dădu pinteni calului.

Lucifer sări, răsturnă doi soldați ai căror cai erau omorâți, spada lui Hector lovi în dreapta şi stânga, întâlni pieptul lui Léo d'Arnembourg şi dispăru mai cu totul.

Prietenii lui Léo se înlăturară puțin pentru a susține pe nenorocitul lor amic, ce se clătina pe şa.

Hector era deja lângă rege.

Ce se petrecu atunci?

Este cu neputință de descris, dar aceşti doi oameni ce se bătuseră cu disperare şi nu avuseseră alt scop decât să moară victorios, schimbară o privire, se ghiciră, se înțeleseră.

Şi deodată, Henric, al cărui cal slăbit, rănit, era gata să cadă, Henric sări cu uşurință jos, pe când Hector se pusese înaintea ducelui spre a înlocui pe regele său.

Henric era sănătos şi scăpat, ducele era rănit.

Henric era copilul munților, el avea uşurința unei căprioare; el ştia la nevoie să se lupte ca un tigru.

Un cal al cărui cavaler fusese omorât rătăcea prin mijlocul acelei scene de carnagiu.

Henric sări pe el, scoase un strigăt gutural, strigătul unui béarnez ce fuge după ce s-a împotrivit inamicului până la cel din urmă moment şi, apăsând pintenii, el se depărtă în galop.

Deodată şi Hector, printr-o mişcare rapidă se depărtă de duce şi, după două secunde galopa alături cu prințul béarnez ce îi zicea:

— La Paris! la Paris! trebuie să scăpăm pe Noë şi Lahire de la eşafod.

Capitolul IV

Pe când aceste evenimente se petreceau pe drumul de la Paris la Angers, Luvrul era în mare mişcare.

După câteva ore de la răpirea Doamnei Catherine şi dispariția

Doamnei Margareta, Majestatea Sa, regele Carol al IX-lea, ce dormise foarte bine, lucru rar, se deşteptă foarte bine dispus.

Pentru oamenii ce trăiau atunci la Luvru, buna dispoziție a regelui Carol al IX-lea era aşa de puțin comună, ca o zi cu soare în timpul iernii.

Domnul Pibrac fu, de asemenea, foarte vesel când pajul Gauthier, ce-şi petrecuse noaptea în camera regelui, îi zise:

— Domnule căpitan de gărzi, regele s-a deşteptat surâzând şi cere să te vadă.

Domnul Pibrac, auzind acele cuvinte, privi orologiul din anticameră. Acel orologiu nu arăta numai orele, dar şi zilele şi anii.

Orologiul arăta în acel moment că se aflau la şaptesprezece august şi că erau şapte ore şi jumătate de dimineață

— Iată o zi ce nu o voi uita! murmură domnul de Pibrac.

Şi, cu un pas grăbit, intră în camera regală. Regele Carol al IX-lea se afla încă în pat, cu surâsul pe buze, astfel după cum anunțase pajul Gauthier.

— Bună ziua, Pibrac, zise regele.

— Bună ziua, Sire!

— Ce timp?

— Un timp foarte plăcut; soare frumos, Sire.

— Putea-vom vâna?

— Oh! desigur!

— Şezi aici, Pibrac, amicul meu, zise regele arătând un scaun căpitanului său de gărzi…

Pibrac se aşeză.

— Ştii, zise regele, că am dormit astă-noapte ca cel din urmă dintre țăranii mei, scumpul meu Pibrac?

— Cu atât mai bine, Sire.

— Şi am visat lucruri plăcute.

— Ah! făcu Pibrac.

— Oh! continuă regele, nişte vise cu neputință de îndeplinit, te asigur.

— Adevărat, Sire?

— Judecă singur: Am visat că Doamna Catherine, mama mea, începuse a-l urî pe René.

— Într-adevăr, Sire, observă Pibrac, acest vis e cam…

— Aşteaptă, Pibrac, amicul meu!

— Ce mai e, Sire?

— În visul meu, Doamna Catherine şi vărul meu, regele de Navarra, erau foarte legați în amiciție.

— Adevărat?

— Ei se îmbrățișau și schimbau cuvinte de frățenie.

— Se vede bine că Majestatea Voastră a visat, zise Pibrac.

— Și Doamna Margareta, sora mea, se împăca cu celălalt văr al meu pe care-l știi, Pibrac, amicul meu.

— Ducele de Guise?

— Întocmai.

Domnul de Pibrac încruntă sprâncenele:

— Pe legea mea! Sire, zise el. Cea din urmă parte a visului Majestății Voastre, mi se pare mai lesne de împlinit ca celelalte.

— Aud! făcu regele.

Și el privi pe Pibrac cu atenție.

— Ah! Sire, zise căpitanul gărzilor, Doamna Catherine nu prea îl iubea pe ducele de Guise.

— Adevărat!

— Dar iubește și mai puțin pe regele de Navarra.

— Sunt de părerea ta, Pibrac.

— Afară de aceasta, reluă prudentul căpitan de gărzi, Majestatea Voastră știe tot atât de bine ca și mine că Doamnei Catherine i-a plăcut întotdeauna discordia.

Regele râse cu veselie.

— Și, continuă Pibrac încurajat, ea e în stare să se împace cu ducele de Guise, cu singurul scop de a nemulțumi pe regele de Navarra.

— Crezi?

— Ah! da.

— Dar sora mea, Margot, ce amestec poate avea în toate acestea?

— Regina de Navarra e tânără, Sire.

— Ea are douăzeci de ani.

— Ea e frumoasă…

— Ah! sunt foarte sigur de asta…

— Ea e poate geloasă…

— Și aceasta se poate!

— Și dacă regele de Navarra…

— Bun, întrerupse Carol al IX-lea, înțeleg Pibrac, amicul meu.

— Prin urmare, Doamna Catherine, continuă căpitanul gărzilor, e în stare să câștige din toate acestea.

— În profitul ducelui?

— Așa cred.

Regele coborî din pat și strigă pajului Gauthier:

— Îmbracă-mă!

Pibrac se prefăcu a se retrage.

— Nu, nu, zise regele, rămâi Pibrac.

— Majestatea Voastră are nevoie de mine?

— Voiesc să ştiu ce parte e adevărată din visul meu.

— Cum aceasta, Sire?

Regele surâse:

— Margot nu-mi ascunde nimic, zise el.

— Ah! făcu Pibrac cu un aer îndoielnic.

— Şi dacă Doamna Catherine a făcut ceva în favoarea ducelui… Margot îmi va spune.

— Poate, Sire.

— Deci, du-te de o cheamă.

Pibrac se înclină şi ieşi.

El crezu că va găsi în anticamera Margaretei pe Nancy sau pe altcineva care să-i transmită voințele reginei.

Pibrac însă se înşelă.

Anticamerele Doamnei Margareta erau pustii.

Căpitanul gărzilor ajunse chiar până la uşa oratoriului tinerei regine de Navarra, fără a întâlni pe cineva.

— Oh! oh! îşi zise el, ei s-au culcat târziu, îmi pare.

Şi el bătu încet.

O profundă tăcere domnea în interiorul oratoriului şi nimeni nu răspunse.

Pibrac bătu mai tare şi nu obținu niciun rezultat.

— Regina de Navarra a ieşit, îşi zise el. Fără îndoială, ea trebuie să fie la Doamna Catherine… dacă n-o fi în cabinetul regelui, bărbatului ei.

El trecu din nou anticamerele şi merse să bată la uşa regelui de Navarra. Aceeaşi tăcere.

— Iată! îşi zise el, ceva ciudat!

Şi, zicând acestea, se îndreptă spre apartamentele Doamnei Catherine.

Acolo, o nouă surpriză îl aştepta pe căpitanul gărzilor. Ca şi anticamera tinerei regine, aceea a reginei-mamă era goală.

— Pe credința mea! cu atât mai rău! îşi zise Pibrac, şi bătu.

Nimeni nu răspunse; dar, cam în acelaşi timp, nişte paşi se auziră şi un paj sosi printr-o uşă opusă.

Acel paj ce se numea Robert, era de puțin timp în serviciul reginei-mame. El salută pe Pibrac.

— Bună ziua, pajule, îi zise căpitanul gărzilor.

— Bună ziua, domnule de Pibrac.
— Ştii dacă regina e trează?
Pajul răspunse cu un aer misterios.
— Nu cred, zise el.
— Oh! oh!
— Am bătut în van… de mai multe ori chiar şi…
— Dar ai intrat?
— Da, domnule, zise el.
— Regina doarme?
— Cred că da, bâigui copilul.
— Şi Doamna Margareta nu e la dânsa?
— Nu.
Domnul de Pibrac îşi închipui că pajul mințea şi îi zise cu severitate:
— Te previn, tânărul meu amic, că vin din partea regelui.
Aceste cuvinte tulburară pe paj ce se roşi.
— Haide! micuțul meu, adăugă Pibrac, spune-mi adevărul, dacă voieşti să-ți păstrezi urechile.
Pajului i se făcu frică:
— Regina mamă nu s-a mai reîntors, zise el.
— Cum! ea nu s-a mai reîntors?
— Nu.
— De când?
— De aseară.
— Oh! oh! făcu Pibrac uimit.
— Este adevărat, domnule.
— Şi unde s-a dus?
— Nu ştiu.
— Când a ieşit?
— Spre zece ore seara.
— Şi nu s-a mai reîntors de atunci?
— Nu, domnule.
— Ştii unde s-a dus?
— Nu, ştiu.
— Ah! murmură Pibrac, aceasta e neobişnuit!
Şi el se depărtă visător.
Cu toate acestea, mai înainte de a transmite cele aflate regelui, el găsi de cuviință de a vedea dacă Doamna Margareta nu era în apartamentele ei.
Pibrac, prudentul gascon, îşi zise:
— Dacă găsesc pe Doamna Margareta, afacerile reginei-mame

nefiind ale mele, nu am trebuință de a spune regelui cele auzite.

De astă dată, căpitanul întâlni în coridor pe o cameristă.

Nu era Nancy, căci Nancy era foarte departe la acea oră, dar era Ponette, o fată frumoasă ce înlocuia câteodată pe favorita reginei de Navarra.

— Micuța mea, îi zise domnul de Pibrac, mi-ai putea spune unde pot găsi pe regina Margareta?

— Vai! nu, domnule.

— Ai fost cu toate acestea la dânsa, astăzi de dimineață.

— N-am văzut-o.

— Pentru ce?

— Am bătut la toate uşile…

— Şi nu ți s-au deschis?

— Nu.

— Drace, murmură Pibrac, iată o complicare şi mai stranie.

— Dar cel puțin ai văzut pe Nancy?

— Nu, domnule, şi mai mult încă, m-am uitat pe cheia uşii şi am constatat că patul era neatins.

— Drace! drace! repetă Pibrac, dar pe regele de Navarra?

— Nu, nici pe Majestatea Sa. Am intrat în cabinetul său, dar cabinetul era gol.

Pibrac atunci, luă cu galanterie pe cameristă de bărbie şi apoi se întoarse la Majestatea Sa.

— Mă prind, zise regele văzându-l intrând, că sora mea Margot nu s-a sculat încă.

— Se poate, Sire.

— Cum! nu eşti sigur? strigă regele.

— Sire, eu nu pot să văd prin ziduri şi Majestatea Voastră nu mi-a comandat să sparg uşa.

— Ce voieşti să zici?

— Voiesc să zic, Sire, că regina de Navarra nu este în apartamentul său.

— Haida-de!

— Şi dacă este, nu poate să se lase a fi văzută.

— Nu se poate, murmură regele, trebuie să fie la Doamna Catherine.

— Dar nici regina-mamă nu este în apartamentul său, Sire.

De astă dată, regele rămase ca trăsnit.

— Se pare chiar, adăugă Pibrac, că Majestatea Sa a ieşit din Luvru şi că nu s-a mai întors.

— Ah! aceasta nu se poate!

— Se poate, Sire, un paj mi-a spus.

— Cum se numeşte acel paj?

— Robert.

Pajul Gauthier, care tocmai termina toaleta regelui, cuteză a lua cuvântul:

— Regina-mamă, zise el, iese din Luvru aproape în toate serile.

— Ce vorbeşti micuțule? murmură regele.

— Spun adevărul, Sire.

— Şi unde merge?

— Nu ştiu!

— Atunci dar, micuțule, visezi.

— Oh! nu, Sire, merge adesea chiar îmbrăcată în cavaler.

— Ah! exclamă Carol al IX-lea, încruntând sprânceana.

— De obicei se îndreaptă spre piața Saint-Germain şi, într-o seară, am văzut-o intrând în strada des Prêtres. Dar nu am cutezat s-o urmăresc.

Carol al IX-lea deveni visător.

Apoi deodată zise:

— Admiți acum, iubite Pibrac, că meseria de rege este o urâtă meserie? Se petrec în Luvru atâtea lucruri fără ca eu să ştiu; cu toate acestea, cu orice preț trebuie să le aflu.

Aici regele tăcu un moment, apoi, deodată, luându-şi pălăria, bastonul şi spada, zise cu furie lui Pibrac să îl urmeze, şi astfel, amândoi merseră drept la apartamentul Doamnei Catherine.

Pajul Robert, care rămăsese în anticameră, văzând pe rege, spuse ceea ce spusese şi domnului de Pibrac şi regele atunci înfuriat, îi zise:

— Du-te de-mi cheamă un oştean din gărzi, pe cel mai mare şi mai puternic ce vei putea găsi.

Pajul alergă să execute ordinile regelui, iar regele, rămânând cu Pibrac, îi zise:

— Dacă Doamna Catherine a ieşit din Luvru de aseară şi nu s-a mai întors, şi dacă sora mea Margot nu va fi la dânsa, atunci în mod sigur sunt împreună.

În fine, pajul reveni cu un oştean gigantic şi regele, văzându-l, îi arătă uşa şi îi zise:

— Pune umărul şi sparge-o.

Oşteanul se supuse şi îndată uşa zbură.

— Este bine să fii rege, murmură Pibrac surâzând, mai cu seamă că poate intra astfel pe la oameni.

Oşteanul atunci voi să se retragă în anticameră.

Regele, urmat de Pibrac, intră în oratoriul şi camera de culcat a Doamnei Catherine şi, după ce căută şi nu găsi niciun semn care să-l poată pune pe urma Doamnei Catherine, zise lui Pibrac:

— Să vedem, poate că vom fi mai fericiți la Margot.

Apoi, urmați de oştean, se duseră la uşa apartamentului Doamnei Margareta şi oşteanul, spărgând şi pe aceasta ca şi pe cea dintâi, regele intră în oratoriu.

Dar, pe când regele voia să intre în camera de culcare, ochiul pătrunzător al căpitanului de gărzi zări cele trei scrisori lăsate de Doamna Margareta, şi, ca un om inspirat, după ce citi în grabă cele trei adrese: *„Doamnei Catherine”* – *„Majestății Sale regelui”* – *„Regelui de Navarra”*, dominat de un presentiment ciudat, ascunse pe cea din urmă cu iuțeala unui iluzionist.

Apoi chemă pe rege şi, arătându-i numai pe celelalte două, îi zise:

— Vezi, Sire!

— Oh! oh! făcu regele. Să citim!

Apoi, rupând pecetea celei pe care regina de Navarra o adresa lui, citi tare:

„Sire,

Majestatea Voastră ştie ce respingere am de lucrurile politice. Deci sper că ea nu va vedea în lipsa mea, decât un capriciu de femeie, şi nimic mai mult.

Din consimțimântul regelui, bărbatul meu, mă duc să fac o mică călătorie de câteva săptămâni.

Majestatea Voastră însă, care întotdeauna m-a asigurat de amiciția sa, cred că va continua tot astfel şi în lipsa mea, şi o va întinde şi asupra regelui de Navarra, care are o mulțime de inamici la curtea dumitale, şi aceasta poate, fiindcă este cel mai fidel supus al Majestății Voastre…”

— Drace! strigă regele, iată o călduroasă recomandare!… Să vedem ceea ce-i zice şi Doamnei Catherine.

Apoi el, ca un rege căruia tot îi este permis, rupse pecetea scrisorii care nu era adresată lui.

Capitolul V

Dar, pe când el rupea pecetea scrisorii ce Doamna Margareta o scrisese reginei-mame, îşi făcu următoarea reflecție:

— Dacă Margot scrie reginei-mame, este clar că n-au ieşit împreună din Luvru. Unde dar poate fi Doamna Catherine?

Apoi regele citi:

„Doamnă,

La acest bilet alătur un mesaj pe care îl vei face să parvină, nu mă îndoiesc, Monseniorului ducele de Guise, cu care ai reînnoit amiciția, după ce ai voit a-l ucide într-un colț al Luvrului.

Cu toate acestea, îți spun Doamnă şi mama mea, când vei primi biletul meu, eu voi fi poate foarte departe de Paris şi de Luvru; şi aceasta fiindcă, văzând că regele de Navarra şi eu nu suntem de acord asupra felului în care voim să guvernăm poporul nostru din Gasconia, m-am hotărât să fac o călătorie pentru câteva zile, şi aceasta pentru a mă instrui în lucrurile politice şi pentru a studia obiceiurile diferitelor țări.

„Te rog dar, Doamnă şi mama mea de a primi al meu adio, iar eu rog cerul să continue a te proteja.

Margareta.”

Regele atunci citi şi reciti cu totul confuz.

Apoi găsi în plic şi biletul pe care Doamna Margareta îl scria ducelui de Guise. Înainte de a-l citi, privi pe Pibrac şi strigă cu furie:

— Ah! bravo! ştii că eu nu sunt nimic în Luvru?

Pibrac tresări.

— Da. Eu nu mai sunt rege al Franței, continuă regele întărâtat peste măsură, deoarece se petrec asemenea lucruri fără ca să fiu înştiințat.

„Iată că furtuna începe, se gândi Pibrac, şi cred că am făcut bine de am suprimat scrisoarea regelui de Navarra, fiindcă ea trebuie să conțină cu totul alte lucruri!”

Regele, atunci, rupse pecetea Margaretei şi citi următoarele:

„Scumpul meu duce,

Viața omului este un râu pe al cărui curent nu poți pluti, dar malurile îi sunt câteodată atât de frumoase încât călătorul care le parcurge, îi păstrează o veşnică reamintire.

Reamintirea însă, valorează mai mult ca speranța.

A dumitale în trecut,

Margareta.”

Furia lui Carol al IX-lea, de astă dată fu fără margini.

— Cum! strigă el, ducele de Guise a venit la Paris?

— Aşa se vede, murmură Pibrac.

— Şi el a revăzut pe Margareta?

— Scrisoarea reginei de Navarra lasă să se înțeleagă.

— Drace! drace! murmură regele, vărul meu de Navarra trebuie să afle!

— Sire, zise atunci Pibrac, am căutat pe regele de Navarra în tot Luvrul şi nu l-am găsit.

— Dar, cu toate acestea, nu s-a dus cu Margareta.

— Nici eu nu cred, Sire.

— Şi apoi, dacă Margot s-a dus de o parte, regina-mamă s-a dus de cealaltă.

— Aşa pare, Sire.

— Şi zici, Pibrac amicul meu, că regele de Navarra nu este în Luvru?

— Oh! de asta sunt sigur.

— Atunci dar, trebuie să se afle unde este... Caută-l, voiesc să-l văd!..

Apoi regele părăsi pe Pibrac, căpitanul său de gardă, în coridor şi intră furios în apartamentul său.

Domnul Pibrac însă, ameţit de tot ceea ce văzuse şi auzise, simțind necesitatea de a se liniști, merse de se închise în camera sa. Şi acolo, punându-se pe un fotoliu, începu a cugeta în modul următor:

— Să vedem! îşi zicea el, să ne silim a descurca puțin toate acestea. Revederea reginei-mame cu ducele de Guise o ştiam, dar că erau bine împreună, mă îndoiam. Pe urmă, Doamna Catherine a ieşit aseară din Luvru şi aceasta, ca de obicei; dar nu s-a mai întors. Unde poate fi? Mă tem că Doamna Catherine plăteşte imaginația... şi ura ei... Doamna Margareta a văzut şi ea pe ducele de Guise. Dar, după modul în care-l concediază, pare sigur că nu-l mai iubeşte şi iubeşte tot pe regele de Navarra, bărbatul ei. Dar..."

Acest „dar", fusese atât de greu, încât domnul de Pibrac avu nevoie de odihnă.

Apoi, după o mică pauză, reluă:

— În fine, dacă Doamna Margareta iubeşte tot pe regele de Navarra, pentru ce a fugit ea din Luvru? Iată o enigmă ce nu o pot dezlega; dacă cel puțin scrisoarea ce am ascuns-o, nu-mi va ajuta...

Atunci domnul de Pibrac, cu o mână tremurândă, trase

scrisoarea reginei de Navarra adresată bărbatului ei.

Cu toate acestea, necutezând a o despecetlui, o întoarse de mai multe ori în mâinile sale şi repetă necontenit:

— Explicația enigmei misterioase este sigur aici, dar nu cutez să o despecetluiesc. Ce păcat că nu sunt regele de Navarra! căci aş şti tot…

După cât vedem, domnul de Pibrac stătu mult la îndoială, dar, după o mai eroică reflecție, îşi zise în fine în sinea sa:

— Sunt, într-adevăr, în serviciul regelui Franței, dar, în calitatea mea de gascon, îl iubesc pe regele de Navarra şi, prin devotamentul meu pentru dânsul, îmi este permis să mă amestec puțin în afacerile sale. Cine ştie?! poate că de cunoştința acestei scrisori depinde vreun interes al lui. Aşadar el mă va ierta…

Atunci domnul de Pibrac, urmând exemplul lui Carol al IX-lea, rupse pecetea şi citi:

„Sire,

Din cauza conduitei dumitale am simțit o violentă mâhnire şi, dacă voi şedea în Luvru, ea se va mări. Deci, acceptă să lipsesc pentru câteva zile, numindu-mă

Buna dumitale amică

Margareta

P.S. Te sfătuiesc însă de a te feri mai mult ca oricând de Doamna Catherine, de René şi de excelentul nostru văr, ducele Henric de Guise.”

— Hm! murmură atunci Pibrac, şi dacă nu am încă cuvântul întreg al enigmei, am cel puțin prima silabă.

Apoi domnul de Pibrac, încrucişându-şi picioarele, îşi urmă astfel monologul său:

— Că regele de Navarra a înşelat pe Doamna Margareta, îndoială nu mai este; şi că Doamna Margareta, voind să se răzbune, s-a gândit să reînnoiască legătura cu ducele de Guise, lucrul este sigur; dar, văzând că nu-l mai iubeşte, s-a hotărât a face o călătorie… şi această călătorie sigur că este în scopul de a întoarce pe bărbatul necredincios.

Cu toate acestea, domnul de Pibrac nu era încă pe adevărata cale a adevărului. Şi ardea de dorința de a afla mai mult în ceea ce o privea pe Doamna Margareta.

Apoi, pe lângă acestea, scrisoarea Doamnei Margareta către

regele de Navarra neluminându-l mai mult asupra dispariției acestuia din urmă şi a reginei-mame deodată.

Reluă în sinea sa:

„Dacă regele de Navarra are o intrigă, obiectul intrigii sale nu poate fi în Luvru şi este clar că el a petrecut o noapte fericită. Dar, regina-mamă unde este? Pe legea mea! termină domnul de Pibrac, căutând pe regele de Navarra, voi găsi poate şi pe Doamna Catherine.

Apoi, punându-şi pălăria pe o ureche, mâinile în buzunarul pantalonilor şi dându-şi o aparență de războinic, care nu se gândeşte la altceva decât la un pahar de vin vechi, fluierând, ieşi din Luvru şi se duse la cârciuma lui Malican.

Bunul Malican, care cu bonetul său roşu pe cap, sta cu brațele încrucişate pe pragul uşii sale, îndată ce zări pe domnul de Pibrac, îl salută.

— Bună ziua, Malican, îi zise căpitanul întinzându-i mâna, onoare pe care Malican, în mândria sa, nu o refuză.

Apoi căpitanul, aruncând o privire înăuntrul cârciumii şi văzând-o că este goală, reluă:

— Hei! Malican, m-am trezit astăzi cu o sete arzătoare şi am venit să mi-o potolesc cu o butelie de vin vechi.

— Bine, messire.

— Ei bine, Malican, amicul meu, du-te de adu o butelie şi spală şi două pahare.

Cârciumarul atunci, fără a lăsa să se mai repete, coborî în pivniță, iar căpitanul de gardă, punându-şi spada pe o masă, se aşeză pe un scaun şi îşi făcu reflecțiile următoare:

— Noë, confidentul lui Henric al nostru, este bărbatul frumoasei Myette: şi cum un bărbat nu are secrete față de femeia sa, Myette, fiind nepoata lui Malican, este probabil că nu va avea nici ea față de unchiul ei. Aşa că, poate ca secretele lui Henric să fi ajuns deja la Malican. Deci, să ne facem datoria.

Cârciumarul reveni şi, convins fiind că toți béarnezii sunt egali şi că au dreptul să stea la aceeaşi masă, se aşeză în fața lui Pibrac şi destupă una din buteliile brumoase ce le aduse sub braț.

În cele din urmă, când cele dintâi pahare fură înghițite, Pibrac privi pe Malican în față şi îi zise:

— Tu mă cunoşti, nu este aşa?

— Cum nu? messire.

— Şi ştii să sunt béarnez?

— De sânge şi de inimă, asta se ştie.

— Dar sunt în serviciul regelui Franței.

— Oh! asta nu te împiedică să fii şi devotatul regelui nostru.

— Ei bine! zise Pibrac, tocmai pentru dânsul vin să-ți vorbesc.

— Hei! făcu Malican.

— Dar, ştii că el nu este în Luvru?

— Ştiu, răspunse Malican clipind din ochi.

— Aşa?

— Da, şi te povățuiesc să nu te îngrijeşti de dânsul, adăugă cârciumarul.

— Dacă îmi vorbeşti astfel, trebuie să ştii unde este?

— Bineînțeles.

— Atunci dar, spune-mi şi mie?

— Nu, răspunse Malican.

— Şi pentru ce?

— Pentru că nu este secretul meu.

— Dar, dacă îți voi cere ca, în interesul regelui nostru, să-mi încredințezi acel secret?

— Nici atunci, murmură Malican.

— Dar poate că viața lui este în pericol?

Malican începu să râdă.

— Oh! reluă el, la această oră, regele nostru nu are a se teme de nimeni.

— Aşa crezi?

— Nu numai că cred; dar sunt foarte sigur.

Malican era încăpățânat ca un catâr spaniol şi Pibrac, ştiind aceasta, reluă:

— Bine, amicul meu, respect secretul tău, dar te rog să-mi faci o singură grație.

— Ce grație?

— Aceea de a-mi spune numai, dacă regele este dus în afaceri amoroase?

— Nu cred, răspunse Malican, ai cărui ochi albaştri clipeau cu şiretlic.

— Bun! cugetă Pibrac, acum ştiu la ce să mă țin; dacă regele de Navarra nu se ocupă cu amorul, se ocupă sigur cu politica.

Apoi căpitanul de gărzi rămase puțin visător şi, tocmai când voia să continue cercetarea lui, doi oşteni intrară în cârciumă, întrerupându-l şi atunci fără a mai zice niciun cuvânt, ieşi.

El merse pe marginea apei, dar nu înaintă mult, când, deodată, o idee stranie trecându-i prin cap, îşi zise în sinea sa:

— Oh! oh! dacă asemenea lucruri se vor fi întâmplat, atunci,

ciudate lucruri!

Domnul de Pibrac crezuse că lipsa regelui de Navarra şi a Doamnei Margareta aveau acelaşi scop.

Apoi crezând, cum zic, astfel, şi gândindu-se că ghicise tot adevărul, intră în Luvru şi merse drept la regele Carol al IX-lea.

Capitolul VI

Domnul de Pibrac, întocmai după cum zisese Malican, în fundul inimii sale rămăsese tot béarnez.

Pentru dânsul, regele de Navarra trecea înaintea regelui Franței; şi astfel, deşi credea că ghicise adevărul, totuşi, prin alte cuvinte voia să-l pună la curent.

Deci, mergând el la rege, îşi pregăti şi-şi zise chiar conchizând în sinea sa:

— În mod sigur, regele nu va înțelege ceea ce am înțeles eu.

Majestatea Sa regele Carol intrase în cabinetul său în prada unei furii îngrozitoare şi cu o dorință arzătoare de răzbunare.

Însă, acea furie şi dorință de răzbunare, nu provenea din plecarea Doamnei Margareta şi lipsa regelui de Navarra, ci din relațiile ce aflase că existau între regina-mamă şi ducele de Guise.

În fine, când căpitanul de gardă intră, Carol al IX-lea se plimba în lung şi în larg cu paşi inegali şi, pentru spaima pajului Gauthier, care tremurând de spaimă, se ghemuise într-un colț al cabinetului, înjura şi blestema ca un păgân.

Apoi, când îl văzu pe Pibrac intrând, îl întrebă cu bruschețe:

— Unde e regele de Navarra?

— A plecat, Sire.

— A plecat! exclamă regele.

— Da, Sire.

— Şi unde?

— Urmăreşte pe Doamna Margareta.

— Ah! Pibrac, amicul meu, ți-ai ieşit din minte, mi se pare.

— Pentru ce, Sire?

— Pentru că Margareta mi-a scris că pleacă cu consimțământul regelui bărbatul ei.

— Aşa este, Sire.

— Atunci dar, pentru ce el ar mai pleca după dânsa?

— Pentru că Doamna Catherine a trecut printre dânşii, Sire.

Regele făcu un pas înapoi şi strigă:

— Ce spui! a mers până acolo?…

Domnul de Pibrac atunci aruncă o privire cu înțeles asupra pajului Gauthier şi regele, înțelegând, zise copilului:

— Du-te, lasă-ne singuri.

Gauthier ieşi.

Atunci Pibrac luă un aer misterios şi reîncepu:

— Am fost, Sire să mă informez şi am aflat multe lucruri.

— Ce fel de lucruri?

— Întâi: că regele şi regina de Navarra sunt certați.

— Adevărat?

— Adevărat, Sire; dacă Doamna Catherine şi-a făcut loc între dânşii.

Regele încruntă sprâncenele.

— Îşi aduce oare aminte Majestatea Voastră, continuă Pibrac, de un argintar numit Loriot… ce locuia în strada Urşilor?

— De acela asasinat de René? şi care avea o femeie frumoasă?

— Întocmai, Sire, se pare că femeia lui a devenit instrumentul ducelui de Guise şi Doamnei Catherine.

— Cum se poate?

— Aşteptați, Sire. Regele de Navarra a fost înamorat de argintăreasă înainte de căsătoria sa.

— Ştiu.

— Ei bine! regina-mamă a pus-o din nou în drumul regelui de Navarra.

— Şi Margot a fost geloasă?

— Bineînțeles, continuă domnul de Pibrac, dacă o dată i-a dat toate probele că regele o înşela; şi aceasta a făcut pe tânăra regină indignată să plece în nu ştiu ce direcție.

— Dar regele de Navarra? întrebă Carol al IX-lea.

— Regele de Navarra aleargă să se disculpe. Dar dacă o va ajunge, nu ştiu!

Carol al IX-lea, atunci cuprins de o veselie subită, zise:

— Ce curios ar fi ca sora mea Margareta să fi luat drumul de Navarra.

— Se poate, Sire.

— Şi ca regele, urmărind pe femeia sa, să intre în statul său.

— Dar, pentru ce ar fi aceasta curios, Sire? întrebă Pibrac.

— Pentru că, de la Nérac până la Paris, este depărtare mare.

— Depărtare de opt zile călare, Sire.

— Da. Şi pentru că odată ajuns la dânsul, regele de Navarra, va rămâne acolo.

Domnul de Pibrac, care în ziua aceea avea spiritul cu totul

deschis, înțelese pe jumătate cuvântul şi, clipind din ochi, zise:

— Şi aceasta ar face, Sire, ca regele de Navarra să nu mai vorbească Majestății Voastre de zestrea femeii sale.

— Aşa este, răspunse Carol râzând cu hohot.

Atunci, domnul de Pibrac îşi zise în sinea sa:

— Fiindcă regele este vesel, putem vorbi puțin şi de regina-mamă.

Dar regele, ca şi cum ar fi ghicit gândul căpitanului său, începu înainte:

— Ei bine! Pibrac, amicul meu, plecarea surorii mele Margot şi urmărirea bărbatului ei, nu-mi explică nimic asupra dispariției reginei-mame.

— Este adevărat, Sire.

Regele redeveni îndată serios şi privi pe Pibrac drept în ochi.

— Sire, zise atunci Pibrac, este primejdios să se joace cineva cu focul.

— Cum?

— Să încălzească în mâinile sale un şarpe înghețat şi să redevină amicul aceluia pe care a vrut să-l asasineze.

Regele tresări.

— Explică-te odată, strigă el cu bruschețe.

— Ah! murmură Pibrac cu sfială, pentru oameni săraci ca mine, este rău să se amestece în afacerile reginei-mame.

— Spune înainte! strigă regele, ştii bine că eu nu sunt ca dânsa.

— Ei bine! Sire, Majestatea Voastră ştie că regina-mamă s-a văzut cu ducele de Guise şi că Majestatea Sa ieşea în toate serile din Luvru?

— Da, ştiu. Dar unde se ducea?

— La ducele de Guise, care era ascuns în Paris.

— Hei! murmură regele cu totul confuz, cine ştie dacă nu complotează împreună?

— Eu nu mă amestec în politică, răspunse Pibrac surâzând.

— Vorbeşte, zise Carol al IX-lea cu mândrie. Voiesc să ştiu tot!

— Fără îndoială, reluă de Pibrac cu supunere, că complotul priveşte pe regele de Navarra.

— Ah! aşa crezi?

— Desigur, fiindcă ducele o iubeşte încă pe Doamna Margareta, şi regina-mamă, fiind fericită că a găsit într-însul un inamic neîmpăcat al regelui de Navarra, s-au asociat împreună; dar îndată ce ducele s-a disperat de amorul Doamnei Margareta, fără îndoială, că a încetat de a mai fi de bună credință către regina-

mamă.

— Cum? Nu te înțeleg!

— Cred că el şi-a reamintit că regina-mamă a voit să-l ucidă.

— Şi pe urmă?

— Ei bine! Sire, cred că toate acestea explică îndestul dispariția reginei-mame.

Regele tresări din nou:

— Ce voieşti să zici? întrebă el.

— Voiesc să zic, murmură Pibrac, că regina-mamă este un bun amanet!

— Un amanet?

— Drace! cum nu?

Apoi căpitanul luă un aer foarte naiv, iar Carol al IX-lea impresionat, reluă:

— Să vedem, Pibrac, amicul meu, fii sincer, vorbeşte-mi clar.

— Majestatea Voastră cere cu stăruință?

— Ordon, chiar!

— Mă supun, Sire.

— Ce s-a întâmplat cu regina-mamă? dumneata trebuie se ştii!

— Ştiu, Sire, că aseară a ieşit din Luvru... ca de obicei.

— Şi pe urmă?

— Şi, tot ca de obicei, s-a dus să-l întâlnească pe ducele de Guise.

— Dar... unde?

— Ah! Sire, asta nu prea ştiu.

— Cum se poate?

— Cred însă, că un oarecare Chesnaye... care este însărcinat cu afacerile casei de Lorena... trebuie să ştie unde locuieşte ducele.

— Dar unde locuieşte Chesnaye, dumneata ştii?

— Da, Sire.

— Ei bine, zise regele, ia zece oşteni cu dumneata. Şi du-te de-l arestează.

— Pe cine? Pe Chesnaye?

— Pe el însuşi.

— Acum?

— Oh! fără zăbavă... trebuie să isprăvim cu regina-mamă. Cu toate acestea, amicul meu, zici că Doamna Catherine a părăsit Luvrul, ca de obicei?

— Da, Sire.

— Şi că s-a întâlnit cu ducele de Guise?

— Aşa cred.

— Ei bine! şi ce a putut el să facă?

— Eu mă tem, Sire, că ducele, aflând că Doamna Margareta nu îl mai iubeşte, şi-o fi reamintit că regina-mamă voise să-l ucidă şi o fi răpit-o.

— Cum! să fi cutezat el?!

— Prinții de Lorena cutează tot, Sire.

— Ai dreptate, murmură regele, rămânând gânditor.

— Şi apoi, ducele, nu poate să fi fost singur la Paris; el a trebuit să aibă doi sau trei gentilomi devotați, care or fi legat şi ferecat pe regina-mamă, şi or fi pus-o în vreo litieră sau or fi legat-o pe vreun cal.

— Dar aceasta este o crimă de înaltă trădare! strigă regele spumegând de furie.

— Desigur, Sire.

— Şi ducele a putut să cuteze una ca asta?

— Aşa bănuiesc şi aşa trebuie să fie.

Carol atunci bătu din picior.

— Dacă este aşa, urcă-te pe un cal, şi aleargă după răpitori.

— Mă supun, Sire. Dar mă tem că voi omorî zece cai, fără ca să reuşesc.

— Pentru ce?

— Pentru că ducele are douăsprezece ore înaintea noastră, şi apoi, a trebuit se meargă şi iute.

— Ah! ai dreptate!

— Aşadar, Sire, mă unesc mai bine cu părerea dintâi a Majestății Voastre.

— Cu care?

— Cu aceea de a aresta mai întâi pe Chesnaye.

— Şi pentru ce?

— Pentru că el trebuie să ştie mai mult ca noi şi îl vom face să vorbească.

— Bine! Du-te dar de îl arestează îndată.

Domnul de Pibrac atunci, făcu trei paşi spre uşă.

Dar regele îl chemă înapoi şi îi zise:

— Pibrac, amicul meu, eu cred că vezi lucrurile cum sunt.

— Câteodată, Sire.

— Ei bine! dă-ți părerea!

— La ce lucru, Maiestate?

— Dacă ducele a răpit pe regina-mamă.

— Oh! aş putea să jur, Sire.

— Dar, în ce scop?

— În scopul de avea un amanet.

— Dar pentru ce?

— Pentru că prinții Lorenei au privit întotdeauna cu plăcere o fortăreață a Franței care este la granița lor.

— Hei! făcu regele, voieşti să zici de Dieulouard?

— Da, Sire.

— Pe viața mea, strigă Carol al IX-lea, dacă va fi aşa, şi-au luat un oaspete mai mult.

Pibrac atunci privi pe rege cu un ochi întrebător.

Iar regele, cu toată liniştea şi cu un surâs pe buze, reluă:

— Verii mei de Lorena pot să țină pe regina-mamă toată viața ei, dar pe Dieulouard nu-l vor avea.

— Amin! zise Pibrac.

— Căci să vezi, amicul meu, termină regele, regina-mamă se va găsi şi mulțumită la Nancy, deoarece va fi lângă verii aceia pe care ea îi iubeşte atât de mult.

Căpitanul de gardă nu spuse niciun cuvânt, iar Carol al IX-lea, într-al cărui spirit se făcuse o schimbare, continuă:

— Şi apoi, afară de acesta, Doamna Catherine devenise prea jenantă la Luvru; ea se amesteca în toate intrigile, inventa tot felul de comploturi, se certa cu vărul meu regele de Navarra şi, în unire cu acel mizerabil René, făcea o mulțime de lucruri necuviincioase şi dezonorante.

— Hei! Sire, zise atunci căpitanul de gardă, Majestatea Voastră pretinde că nu ştie ce se petrece în regatul său şi, cu toate acestea, îmi pare că este destul de la curent.

— Aşa! te înşeli!

— Cu toate acestea, dacă Majestatea Voastră zice că regina-mamă nu se va simți rău la Nancy, cred că este de prisos să mai arestăm pe Chesnaye.

— Nu, nu!

— Aşadar, trebuie să-l arestez?

— Fără îndoială. Putem să aflăm şi altele de la dânsul.

— Atunci este altceva.

— Să-l aduci însă aici.

— Când?

— Îndată.

Pibrac salută şi ieşi; apoi, cu un pas grăbit, ajunse în curtea cea mare a Luvrului, intră la postul de gărzi şi luă zece oameni.

După aceasta, se duse drept la domiciliul lui Chesnaye, dar, înainte de a bate la uşă, aşeză pe cei zece oameni în jurul casei şi

le dădu acest ordin:

— Veți împuşca pe oricine va voi să iasă din această casă.

Apoi domnul de Pibrac ridică ciocanul de la uşă, dar, văzând că nimeni nu venea să-i deschidă şi că ferestrele erau acoperite cu storuri, îşi zise în sinea sa:

„Iată un om ce doarme liniştit şi care va avea o deşteptare tristă.”

Capitolul VII

Pe când domnul de Pibrac ocolise casa lui Chesnaye, nu erau decât opt ore de dimineață.

La cea dintâi bătaie a ciocanului, nimeni nu se mişcase, dar după ce se repetară bătăile, o fereastră se deschise şi o voce spartă întrebă:

— Ce vrei?

— Voiesc să văd pe domnul Chesnaye, răspunse căpitanul de gardă.

Atunci o femeie bătrână se aplecă pe fereastră şi, văzând gărzile ce înconjurau casa, rămase uimită, iar Pibrac, cu un ton imperios, repetă:

— Deschide! deschide!

— Domnul Chesnaye nu este aici! răspunse bătrâna.

Pibrac atunci făcu un semn şi, la acel semn, un oştean gigantic, adică tot acela care dărâmase uşa Doamnei Catherine, luă halebarda[2] sa cu amândouă mâinile şi începu a tulbura auzul domnului Chesnaye.

La acel zgomot, o altă fereastră se deschise şi un cap de om se arătă:

— Ce este acest zgomot? şi ce vrei cu mine? întrebă noul apărut.

— Bravo! strigă Pibrac, este domnul Chesnaye.

— Da, eu sunt, răspunse stăpânul casei, uimit de soldații de la uşa sa; dar, ce vreți?

— Scumpul meu domn, îi zise Pibrac, mi s-a spus că lipseai.

— Comandasem să mă lase să dorm.

— Ei bine! fiindcă te-ai deşteptat, comandă să-mi deschidă. Am un mic comision a-ți face.

---

[2] Armă medievală în formă de lance cu un vârf de fier ascuțit, prevăzut pe o parte cu o secure, iar pe partea opusă cu un cârlig.

— Din partea cui?

— În numele regelui.

Chesnaye, înțelegând că nu putea glumi, strigă la bătrâna femeie:

— Gertrude, du-te de deschide…

— Aşa, vezi! murmură domnul de Pibrac.

Apoi căpitanul de gardă, urcându-se sus, găsi pe Chesnaye în coridor.

Confidentul casei de Lorena era pe jumătate îmbrăcat şi, după obrazul lui, se cunoştea că fusese deşteptat cu spaimă.

El cunoştea pe domnul Pibrac numai din vedere şi, când se găsi în fața lui, îl întrebă cu un oarecare fior:

— Ce vrei cu mine, domnule?

— Domnule, răspunse Pibrac, am avut onoarea să-ți spun că vin să te vizitez din partea regelui.

— Ah! murmură Chesnaye cu ipocrizie, regele face o mare onoare unui sărman comerciant ca mine.

— Regele voieşte să te vadă.

— Pe mine?

— Da, scumpul meu domn Chesnaye.

— Nu cumva regele voieşte să mă numească staroste de negociatori? întrebă Chesnaye cu un aer prost.

— Poate, răspunse Pibrac surâzând.

— Ei bine! domnule, spune Majestății Sale că voi veni la Luvru.

— Nu, domnule, nu se poate… zise domnul de Pibrac scuturând din cap.

— Vai! dar pentru ce?

— Pentru că am ordin să te conduc eu însumi la Luvru.

Chesnaye încruntă sprânceana:

— Dar nu sunt îmbrăcat cuviincios, murmură el.

— Ei bine! îmbracă-te.

— Şi poate că şi regele este încă în pat.

— Nu, este sculat.

— Atunci dar, dă-mi o oră.

— Nici zece minute, scumpul meu domn.

Tonul hotărât al lui Pibrac dădu să înțeleagă lui Chesnaye că trebuia să se supună şi astfel, el zise:

— Dar cel puțin, domnule, permite-mi să-mi pun o haină de gală.

— Este de prisos.

— Dar nu cutez să apar astfel în fața regelui.

— Oh! murmură căpitanul de gardă, crede, domnule Chesnaye, că regele este un om foarte simplu şi disprețuieşte eticheta.

— Adevărat?

— Foarte adevărat, numai că nu îi place să aştepte... Şi ascultă ce-ți spun... el este şi bun...

— Ascult, domnule.

— Ei bine! dă-mi brațul şi să mergem la Luvru ca doi amici...

— Dar... domnule...

— Dacă nu voieşti, voi pune pe oştenii mei să te lege şi să te ducă pe umerii lor.

Tâmplele lui Chesnaye asudară şi, înclinând capul, murmură:

— Să mergem, domnule.

— Aşa da!

— Numai... permite-mi un lucru...

— Ce lucru?

— De a da ceva ordine guvernantei mele.

— Bine! cheam-o aici.

— Hei! Gertrude! strigă atunci Chesnaye.

Bătrâna femeie cobora cu totul tremurândă; iar domnul de Pibrac făcu un semn şi doi oşteni intrară în coridor.

— Legați pe această vrăjitoare, le comandă el, şi aşezați-vă cu dânsa în fundul acestei case; dar nimeni să nu intre, nici să iasă!

Oştenii se înclinară.

— Acum, termină căpitanul întorcându-se la Chesnaye, vino cu mine la Luvru.

Chesnaye era fără arme şi nu se putea gândi la împotrivire.

Şi apoi, la ce-i putea servi împotrivirea, deoarece n-ar fi făcut altceva decât să se compromită.

În cele din urmă, domnul de Pibrac îl conduse la Luvru. Şi, făcându-l să intre pe porta secretă a fortificației, îl introduse prin coridoarele cele mici în cabinetul regelui.

Regele, în timpul lipsei lui Pibrac, se pusese să citească cartea lui sir de Brantôme, *Viața Damelor galante*.

— Sire, zise Pibrac intrând, domnul Chesnaye este aici.

— Ah! ah! făcu regele.

Apoi, punând pe masa de alături cartea pe care o citea, nesculându-se de pe fotoliu, începu să privească cu atenție personajul ce i se prezentă.

Iar Chesnaye, uimit şi fricos, părea că tremura din tot corpul în fața monarhului care îi insufla respect şi admirație.

— Hei! zise în fine regele, dumneata eşti acela ce se numeşte

Chesnaye?

— Da, sire, băigui burghezul.

— Ce profesiune ai?

— Sunt postăvar.

— Nu mai ai o alta?

— Nu, Sire.

— Aşa! făcu regele cu un ton batjocoritor, dar Pibrac ştie altfel.

Chesnaye atunci ridică asupra lui Pibrac nişte ochi uimiți şi rugători, iar regele continuă:

— Amicul meu Pibrac pretinde că dumneata eşti la Paris omul de afaceri al bunilor mei veri, prinții de Lorena.

Chesnaye lăsă să-i iasă o exclamație de surprindere, apoi, ridicând mâinile şi ochii către cer, strigă:

— Ah! Iisuse Christoase! cum se poate să-şi râdă de un sărman postăvar astfel! Dacă ar fi aşa, aş fi într-adevăr fericit!

— Adevărat? făcu regele.

— Foarte adevărat, Sire, deoarece eu îmi câştig pâinea cu toată osteneala.

— Aşadar, Pibrac a minți? zise regele cu un ton serios.

— Domnul de Pibrac s-a informat rău.

— Adevărat?

— Oh! desigur!

— Ei bine! reluă regele, atunci eşti lipsit de noroc, domnule Chesnaye… fiindcă eu am obiceiul să cred pe Pibrac; şi astfel, mi-am pus în cap să pun să te spânzure mâine la răsăritul soarelui.

— Majestate!… strigă Chesnaye tremurând.

— Îți spun că te voi spânzura, dacă vei refuza să mă pui puțin la curent cu afacerile verilor mei.

— Atunci, Sire, murmură Chesnaye surâzând, voi fi spânzurat fiindcă nu am văzut niciodată pe prinții de Lorena.

— Adevărat?

— Ah! jur!…

— Ei bine! zise regele cu răceală, atunci domnule Chesnaye, eşti total lipsit de noroc fiindcă, neputând să dezmint pe amicul meu de Pibrac, trebuie să fii spânzurat.

Chesnaye avea frica de moarte, dar, fiind credincios acelora pe care el îi servea, zise cu hotărâre:

— Ei bine! Sire, voi fi spânzurat.

— Oh! oh! murmură regele.

Apoi, întorcându-se către Pibrac, îi zise:

— Fă să se închidă acest om într-o temniță din Luvru.

— Sire, zise cu răceală Pibrac, îmi permiteți să-mi dau o părere?

— Vorbeşte, Pibrac, amicul meu.

— Dacă s-ar spânzura acest om îndată, nu ar fi mai bine?

Chesnaye se înfioră, dar nu se abătu din hotărârea lui şi numai se mulțumi a murmura:

— Merg să mor nevinovat. Stăpâne ceresc ai milă de nenorocitul tău servitor!

— Nu, răspunse regele, să aşteptăm până mâine. Poate se va hotărî să vorbească.

— Cum doriți, Majestate, răspunse domnul de Pibrac.

Apoi zise lui Chesnaye:

— Vino cu mine.

Chesnaye simțea că picioarele i se îndoiau.

— Dar vino odată! îi repetă Pibrac luându-l cu asprime de braț şi târându-l afară din cabinetul regelui.

Regele atunci rămase liniştit, îşi reluă cartea şi reîncepu a citi.

Căpitanul de gardă însă, conduse pe Chesnaye tot prin coridorul întunecos şi, ajungând la capăt, chemă pe un soldat ce se găsea de gardă şi îi zise:

— Du-te de caută doi oşteni şi cere şi cheia de la Prie-Dieu.

Prie-Dieu, de care vorbea domnul de Pibrac, era o temniță situată sub scara în spirală pe care noi o cunoaştem… Şi era atât de plină cu şoareci, încât, prizonierul care se închidea acolo, nu putea trăi decât opt zile.

Deci Chesnaye înțelese că era deja pierdut şi nu mai conta decât pe vreun miracol pentru a fi scos din acea poziție critică.

Când, în fine, soldatul, cei doi oşteni şi şeful de la Prie-Dieu sosiră, la un semn al lui Pibrac, împinse pe Chesnaye în fața lui şi îl făcu să coboare treptele temniței.

În timpul când şeful deschidea zăvoarele, el zise lui Chesnaye:

— Scumpul meu domn, regele ți-a prezis că vei fi spânzurat, nu este aşa?

— Aşa este, murmură Chesnaye suspinând.

Chesnaye ridică asupra lui Pibrac o privire ciudată.

— Eu voi face pe rege să-şi întoarcă hotărârea, adăugă căpitanul de gardă.

— Ah! bâigui Chesnaye, ştiam eu că dumneata nu poți să voieşti moartea unui nevinovat.

Pibrac înălță din umeri.

— Oh! nu, eu nu voiesc să zic asta, ci vreau să zic că aici înăuntru este o temniță adâncă de o sută picioare şi mâine de

dimineață te vor arunca înăuntru... scumpul meu domn Chesnaye.

Apoi Pibrac, după ce termină aceasta tristă prezicere, împinse pe Chesnaye în Prie-Dieu, închise uşa, puse cheia în buzunar şi plecă lăsând pe cei doi oşteni în pază la uşă.

. . . . . .

Ziua, în cele din urmă, trecu, fără ca regele şi domnul de Pibrac să aibă cea mai mică noutate despre cei absenți.

Cu toată recomandarea însă a regelui, dispariția celor trei persoane nu rămăsese tăcută.

Pajii care sunt vorbitori, până la apusul soarelui făcură să alerge în Luvru felurite vorbe.

Unii ziceau că regina-mamă, regele şi regina de Navarra au plecat împreună.

Alții ziceau că ei se urmăresc reciproc. Iar alții pretindeau că regele Carol al IX-lea îi arestase fără zgomot şi fără scandal în turnul de la Vincennes.

Acei care făceau această din urmă istorie, reprezentau la Luvru secțiunea poeților şi a fantasticilor.

Cu toate acestea, domnul de Pibrac asculta în toate părțile şi, luând un aer de mirare, surâdea la tot ce auzea; apoi plecă să se învârtească în jurul casei lui Malican.

Bunul béarnez însă părea a nu-l vedea, dar când noaptea se apropia şi căpitanul de gardă trecu pentru ultima oară prin fața uşii, Malican îl chemă:

— Hei! domnule de Pibrac, îi zise el.

Pibrac intră înăuntru.

— Pari foarte trist! îi zise Malican.

— Aşa crezi?

— Drace! cum nu?

— Ei bine! zise căpitanul de gardă cu surâsul său fin, tu poți să mă scoți din întristare, dar nu vrei.

— Aş voi mult... dar...

— Ah! da, este adevărat.. Tu ai făcut un jurământ, nu este aşa?

— Aşa este.

Domnul de Pibrac suspină.

— Dar, adăugă Malican, voi fi dezlegat.

— Ah! şi când?

— La miezul nopții.

— La miezul nopții vei vorbi?

— Da. Căci atunci vor fi douăzeci şi şase ore de când Henric al nostru a plecat.

— Drace! murmură Pibrac, nu sunt curios de la natură, dar cu toate acestea, îți jur că voi veni să te văd.

— La miezul nopții?

— Negreşit.

— Ei bine! zise Malican, aştept şi când vei veni, să bați la oblonul de la fereastră.

Domnul de Pibrac atunci, se întoarse la Luvru, zicându-şi:

— Acum sunt numai nouă ore, ce să fac eu trei ore?

Apoi îşi bătu fruntea şi adăugă:

— Bravo! mi-a venit o idee.

Capitolul VIII

Când domnul de Pibrac îşi bătu fruntea, ideea ce-i venise, după cum vom vedea, nu era lipsită de spirit şi de logică:

— Arestând pe Chesnaye, îşi zicea el, regele m-a compromis cu totul în fața ducelui de Guise. Cu acesta, am devenit inamicul pe față al prinților de Lorena, ceea ce eram numai în fundul inimii mele, deci, dacă ora menajării a trecut şi războiul s-a declarat, trebuie să lucrez cu minte şi curaj.

După cât se vede, căpitanul de gardă care, de obicei era pierdut, ştia la trebuință să facă apel la sângele său de gascon.

Cu toate acestea, dacă vorbim adevărat, domnul de Pibrac nu avea decât o singură groază în lume, şi acea groază era ura Doamnei Catherine.

Gândul că Doamna Catherine putea să-l urască, îl făcea să se cutremure.

Aşadar, domnul căpitan de gardă, hotărându-se a face război prinților de Lorena, termină prin a conchide în modul următor:

— Este cu neputință ca Chesnaye să nu aibă la dânsul hârtii compromițătoare; şi acele hârtii, căzând în posesia mea, îmi vor permite să țin pe monseniorul ducele de Guise la o distanță respectuoasă.

Apoi domnul de Pibrac, după ce-şi termină acea concluzie, se îndreptă spre casa domnului Chesnaye, fără însă să se aştepte la spectacolul ce trebuia să-l găsească sosind acolo; şi, pentru a explica acel spectacol, trebuie să ne întoarcem cu câteva ore înapoi şi să spunem ceea ce s-a întâmplat.

Domnul de Pibrac, când ieşise din casa lui Chesnaye ducând pe

prizonier cu sine, dăduse ordin celor doi oşteni pe care îi lăsase de pază, să lege pe bătrâna femeie.

Atunci, aceştia urmară ordinul căpitanului lor, dar fiindcă ea se văita şi ţipa din toată puterea, după ce închiseră uşa, unul dintre oşteni luă o basma şi îi astupă gura, zicându-i:

— Bagă de seamă, vrăjitoare bătrână! dacă nu eşti cuminte, te vom frige pe cărbuni.

Această ameninţare înspăimântă pe dama Gertrude şi astfel, ea nu mai cuteză să geamă, nici să se zbată.

Cei doi oşteni însă, erau siguri că căpitanul lor se va întoarce într-o oră sau două şi ei, ca adevăraţi fii ai Elveţiei, fideli ordinului dat, aşteptară cu răbdare reîntoarcerea şefului lor.

Dar orele treceau şi domnul de Pibrac nu se reîntorcea.

Apoi când douăsprezece ore de prânz sunară la o biserică din vecinătate, unul din oşteni zise:

— Messire, căpitanul nu face bine să ne lase nemâncaţi şi nebăuţi.

— Ai dreptate, răspunse celălalt, eu mor de sete.

— Cu toate acestea, reluă cel dintâi, îmi pare că căpitanul nu ne-a oprit de a mânca.

— Nu de a mânca, dar de a ieşi.

— Atunci dar, pentru ce nu am mânca aici?

— Ah! ai dreptate, răspunse celălalt. Maimuţoiul pe care l-a dus căpitanul cu sine, trebuie să aibă o pivniţă bună şi, în casă, o bucată de slănină şi o pâine albă.

Vorbind acesta astfel, camaradul lui privi pe servitoare şi îi zise:

— Hei! vrăjitoareo! noi avem foame şi sete… trebuie să ne dai să mâncăm şi să bem!

Servitoarea, care avea frică neştiind ce voia să facă cu dânsa, făcu semn că dacă îi vor dezlega gura, va răspunde.

Oştenii o dezlegară, apoi, când ea putu să vorbească, ei îi ziseră:

— Arată-ne cămara şi pivniţa.

— Vai! răspunse ea, dar cu mine ce o să faceţi?

— O să te punem la masă cu noi.

— Nu, murmură bătrâna, eu voiesc să mă duc.

— Ce zici?

— Voiesc să mă duc, repetă ea, şi apoi veţi face ce veţi voi în casă.

Cei doi oşteni începură să râdă.

— Dar, bătrâno, eşti nebună? îi ziseră ei… vrei tu să fim spânzuraţi?

— Atunci dar, răspunse ea, căutați singuri… eu nu vă voi arăta nimic…

— Bine! zise unul din oşteni, noi vom aprinde focul şi tu ne vei servi drept lemne.

Bătrânei i se făcu frică.

— Ei bine! zise ea, eu vă voi arăta pivnița şi vă voi da şi cheile de la cămară, dar dumneavoastră mă veți dezlega, fiindcă frânghiile acestea îmi fac un rău îngrozitor.

Atunci cei doi oşteni se consultară.

— Fie, cum zice ea, zise unul dintre dânşii, fiindcă nu va putea scăpa… deoarece vom închide uşa din stradă.

— Şi apoi, reluă celălalt, ea ne va face şi bucate.

— Bravo! ştii că ai dreptate?… exclamă cel dintâi.

Atunci ei aprinseră focul, dezlegară pe dama Gertrude şi îi ordonară să pună masa, şi să le facă o omletă cu slănină.

Cu toate acestea, ei aveau ochii pe toate mişcările ei şi i se promisese că dacă va încerca să le scape, o vor omorî cu sulița.

În fine, când omleta fu gata, acela ce dăduse ideea ospățului întovărăşi pe servitoare în pivniță.

Acela care, după sărăcia ce în aparență o avea casa în care locuia Chesnaye, s-ar fi îndoit de relațiile lui misterioase cu personaje mari, la vederea pivniței, îndoiala ar fi dispărut.

Pivnița pretinsului postăvar era mare şi încărcată cu vinuri din toate locurile.

Butii vechi şi butelii încărcate cu praf erau o mulțime, şi oşteanul sili pe bătrână să se îndrepte spre cele mai prăfuite.

Dama Gertrude, atunci, începu să geamă, dar cu toate acestea, ea fu silită să pună în şorțul ei patru butelii şi să privească şi pe oştean cum lua şi el două la subțioară.

Apoi urcară în bucătărie, unde celălalt oştean îi aştepta…

Servitoarea însă, nu mai gemu şi privirea ei nu mai trăda nicio spaimă.

Cei doi oşteni o invitară să se aşeze la masă cu dânşii şi ea primi; dar, după o oră, ei fură aproape beți.

Atunci bătrâna Gertrude le zise:

— Pe viața mea! sunteți oameni de petrecere şi vă voi da să beți o licoare de cireşe ce am făcut-o eu.

— *Kirschen! Kirschen!*[3] strigară fii Elveției cu totul veseli.

Dama Gertrude atunci deschise uşa cămării şi intră înăuntru

[3] Cireşe! Cireşe! (germană)

fără ca păzitorii ei să se mai gândească să o urmărească.

Apoi, după câteva minute, ea reveni cu o butelie învăluită în răchită şi le zise:

— Gustați din asta.

Oştenii întinseră paharele şi dama Gertrude le umplu.

Dar, îndată ce băură, se rostogoliră sub masă ca trăsniți.

Perfida servitoare a lui Chesnaye, amestecase în Kirsch un narcotic dintre cele mai puternice.

Apoi, când ei sforăiau pe pardoseală, ea nu pierdu timp, ci urcă la etajul întâi şi deschise un oblon cu precauție.

Zic cu precauție, fiindcă se temea, deoarece casa era tot înconjurată de soldați: dar strada era goală şi dama Gertrude văzu pe un tânăr ce se plimba prin fața casei.

Acesta era băiatul de prăvălie al postăvarului Chesnaye.

Băiatul venise de dimineață la ora hotărâtă să deschidă prăvălia; dar, văzând pe soldații domnului de Pibrac, pe acesta din urmă ducând pe Chesnaye şi pe cei doi oşteni intrând în casă, se feri de a se apropia.

— Hei! Patureau! strigă atunci servitoarea.

Acea voce recunoscând-o, băiatul se apropie.

— Apropie-te! apropie-te, repetă bătrâna.

Apoi ea coborî şi, deschizând uşa, zise cu vioiciune:

— A arestat pe stăpânul din partea regelui.

— Ştiu, răspunse Patureau.

— Dar nu trebuie să-l spânzure! murmură ea.

Apoi trase pe băiat în casă.

— Dar unde mă duci? o întrebă el.

— Trebuie să se ardă hârtiile sau să fie duse departe de aici, fiindcă unele dintr-însele, au puterea de a ne pune pe câteşitrei pe roată…

Atunci ea închise uşa cu precauție, iar cei doi oşteni sforăiau ca orgile de la catedrală.

Apoi, târând pe băiat cu dânsa, se urcară cu toată graba în camera lui Chesnaye.

Capitolul IX

Dama Gertrude, care cunoştea toate secretele stăpânului ei, deschise un dulap vechi ce în aparență nu conținea decât nişte zdrențe, dar care, în realitate, avea un fund dublu, şi acea ascunzătoare era încărcată cu hârtii şi pergamente de tot felul.

— Eu nu ştiu să citesc, zise ea atunci lui Patureau, dar l-am auzit zicând pe domnul Chesnaye că aici sunt hârtii care pot să facă pe mai multă lume să fie spânzurată.

— Atunci să le ardem…

— Oh! nu, răspunse bătrâna.

— Dar dacă au arestat pe patron, vor veni să caute şi în casă.

— Ştiu asta şi, de aceea, trebuie să le îndepărtăm de aici.

— Dar unde?…

— Hei! oriunde ar fi, numai să fie în siguranță.

— Da, dar nu putem să le aruncăm în stradă.

— Oh! nu.

— Atunci?

— Imbecilule! strigă dama Gertrude, căreia îi venise o idee luminoasă, tu nu locuieşti în dosul bisericii Saint-Eustache, în strada Jour?

— Cum! făcu băiatul tresărind, dumneata vorbeşti de locuința mea?

— Da, fără îndoială.

— Şi, ce vrei cu ea?

— Voiesc să duci hârtiile la tine.

— În camera mea?

— Negreşit…

Părul lui Patureau se zbârli pe cap şi reluă cu spaimă:

— Dar, dama Gertrude, aceste hârtii pot să facă să spânzure pe patron.

— De aceea trebuiesc îndepărtate cu orice preț.

— Dar dacă ele pot să facă să spânzure pe patron, vor face să mă spânzure şi pe mine.

— Oh! idiotule! zise ea atunci, cum crezi tu că îşi vor închipui că un urs ticălos ca tine să se fi amestecat în politică?

Cu toate cuvintele servitoarei, Patureau se împotrivea şi ea indignată reluă:

— Stăpânul va fi eliberat sigur, mai curând sau mai târziu, şi atunci el te va goni!…

Această amenințare îl făcu pe băiat să primească. Aşa că, el o lăsă pe servitoare să facă un pachet, să i-l pună în sân şi să îi zică:

— Fugi repede!

— Trebuie să mai revin?

— Nu. Dar bagă seamă la hârtii…

— Oh! fii sigură că nu le voi pierde în stradă.

— Gândeşte-te însă, adăugă servitoarea, că dacă va lipsi

vreuna, lorenii te vor sugruma şi-ți vor face capul bucăți.

Această a doua amenințare se adăugă la spaima băiatului. Cu toate acestea, el întrebă pe Gertrude:

— Dumneata o să rămâi aici?

— Oh! nu, răspunse ea.

— Dar, unde o să te duci?

— Acesta este secretul meu. Du-te şi păzeşte bine hârtiile.

Atunci băiatul plecă, iar ea deschise fereastra să-l vadă ieşind.

Frica însă de omenii regelui şi de sugrumarea lorenilor dăduse aripi sărmanului Patureau; aşa că, servitoarea îl văzu trecând strada şi fugind ca şi cum ar fi avut pe dracul în pachet.

— Bun! îşi zise ea atunci, acum îmi rămâne să vestesc pe monseniorul de Guise şi aceasta trebuie s-o fac fără întârziere.

Atunci ea se coborî în bucătărie şi, după ce se asigură că cei doi oşteni sforăiau tot sub masă, deschise uşa cu precauție pentru a vedea dacă vreo halebardă sau vreo puşcă nu străluceşte prin vecinătate, apoi închise uşa repede, puse cheia în buzunar şi fugi tot aşa repede ca şi Patureau.

Patureau însă, ajunse la locuința care era o simplă cameră situată în vârful unei case din strada Jour şi, cum oamenii din popor, fie ei la orice vârstă, dacă vor să ascundă ceva, ascund în saltea, ascunse şi el pachetul compromițător în salteaua sa.

Apoi, ca şi cum s-ar fi simțit rău alături de o asemenea vecinătate, se duse să rătăcească pe străzi.

Timp de mai multe ore, Patureau rătăci din stradă în stradă, cu sudoarea pe frunte, cu spaima în inimă şi repetându-şi:

— Dacă vor găsi acele hârtii în posesia mea, mă vor jupui.

Şi părul lui Patureau se zbârli.

— Îmi risc viața prin devotamentul ce am față de Chesnaye, şi mai adăugă: el care nu a fost niciodată bun şi generos pentru mine, care mă plăteşte rău, care mă hrăneşte şi mai rău încă, şi a voit să mă gonească de două ori. Ce-mi pasă? Poate să-l spânzure pe Chesnaye, ce-mi pasă?

Şi Patureau îşi propuse să se întoarcă acasă, să ia hârtiile şi să le ardă.

Dar atunci, a doua amenințare a Gertrudei îi veni în memorie:

„Dacă hârtiile se vor pierde, îi zisese ea, lorenii te vor nimici.”

El îşi continuă plimbarea mai multe ore. Uită să mănânce, nu simți setea şi nici nu se gândi la băuturi.

Din stradă în stradă el ajunse pe piața Grève.

Marele prevot[4] ordonase în acea seară spânzurarea unui nenorocit şi corpul lui balansa încă în aer.

Acel spectacol înfiorător înspăimântă atât pe Patureau încât el îşi zise:

— Nu! nu! mai bine să mă jupoaie decât să mă spânzure! voi arde hârtiile!

Atunci el nu se mai îndoi. Se întoarse spre casa lui şi trecu prin strada Urşilor, care, ne reamintim că a jucat un mare rol în istoria noastră.

Atunci o idee îi veni în minte.

— Cine ştie? îşi zise el, poate că regele ar plăti scump pentru a avea aceste hârtii cu care doamna Gertrude m-a însărcinat şi pe care voiesc a le arde spre a nu fi spânzurat?

O pungă plină cu monede de aur, i se păru că vede. Şi când ajunse la uşa casei unde şedea, se văzu nehotărât dacă e bine să-i treacă pragul.

După o luptă ce avu loc în sufletul său, el se hotărî deodată şi, întorcându-se, luă drumul Luvrului.

Patureau era hotărât să-l găsească pe rege şi să-i trădeze pe Chesnaye şi pe prinții loreni.

El merse drept la Luvru.

Pe drum, naivul Patureau îşi zicea:

— Voi cere să vorbesc regelui şi îi voi zice: „Sire, stă în puterea Voastră de a ordona să fiu spânzurat, dar ce vă poate folosi moartea unui nenorocit? pe când dacă mi-ați promite mult aur, v-aş da în schimb nişte hârtii foarte compromițătoare pentru monseniorul, ducele de Guise”. Regele va face foarte rău dacă va refuza.

Şi, cu toate că nu avea încă nicio monedă din cele ce visa, el socoti pe ce avea să le cheltuiască. Voia să cumpere o prăvălie de pânzeturi şi apoi să se însoare.

Văzuse pe pragul unui drogherii din strada Renard o fată ce-i plăcea mult…

Patureau cugeta să o ia în căsătorie şi-şi pregătea micul discurs ce avea să-l țină în fața tatălui, când toate visurile fură sfărâmate la poarta Luvrului.

Patureau îşi închipuise că intra la Luvru ca la dânsul acasă, cu haina obişnuită şi pălăria de burghez. Intră numai cei cu haine de gentilom!

---

[4] Prevot – agent al administrației regale franceze, similar prefectului.

Soldatul de gardă se puse în fața lui Patureau strigând:

— La o parte.

— Dar voiesc să vorbesc regelui…

Soldatul îl luă drept un nebun şi îi dădu o lovitură cu arma repetând:

— La o parte! nemernicule!

Cu toate acestea, el era hotărât şi ar fi încercat, fără îndoială, pentru a treia oară, când văzu ieşind prin portiță un gentilom pe care îl recunoscu pe dată. Acel gentilom era domnul de Pibrac pe care îl văzuse în acea dimineață, ducând pe nenorocitul lui stăpân ca prizonier.

O idee îi veni lui Patureau.

„Pentru că acest gentilom a arestat pe Chesnaye, îşi zise el, trebuie să fie vreun favorit al regelui. Voiesc să îi vorbesc…”

Dar domnul de Pibrac umbla iute. Patureau îşi iuți paşii pentru a-l ajunge.

Dar, cum Patureau nu vorbea cursiv şi convingător şi fiindcă îi trebuia totdeauna mult timp să-şi pregătească pledoaria, pierdu aproape zece minute şi-l lăsă pe domnul de Pibrac să ajungă în micile şi strâmtele străzi ce duceau la casa lui Chesnaye. Îl văzu oprindu-se înaintea casei acestuia din urmă.

Atunci, supunându-se unui sentiment de prudență, Patureau se opri pe loc.

Pibrac bătu; nimeni nu răspunse.

— Oh! oh! zise el, oare soldații mei ce fac?

El bătu şi mai tare, după care apăsă umărul în poartă. Dar poarta era solidă şi ea rezistă.

Atunci Patureau nu se mai îndoi şi se apropie cu pălăria în mână, cu un aer umil.

— Ce voieşti? întrebă căpitanul de gărzi.

— Să-mi ofer serviciile mele Senioriei Voastre, răspunse Patureau.

— Pentru ce?

— Pentru a intra în această casă.

— Umerii îți sunt buni?

Patureau privea pe Pibrac.

— Ca să sfărâmi uşa, adăugă căpitanul gărzilor.

Dar Patureau mişcă din cap.

— Nu este nevoie, zise el.

— Pentru ce?

— Pentru că putem intra prin prăvălie.

Şi el arătă o a doua uşă.

— Dar şi aceea e închisă…

— Da, dar cheia e la mine.

— Tu?

Şi Pibrac îl privi.

— Cine eşti tu? zise el.

— Mă numesc Patureau.

— Bun! Apoi?

— Şi sunt ajutorul maestrului Chesnaye.

— Ah! ah! zise Pibrac, iată ceea ce trebuia să ştiu… În acest caz… deschide-mi!..

Patureau scoase o cheie din buzunar, deschise uşa prăvăliei şi lăsă pe Pibrac să intre în casă.

— Hei! soldaţi! strigă căpitanul gărzilor.

Patureau deschise o a doua uşă, ce din prăvălie răspundea în bucătărie, şi atunci Pibrac auzi un sforăit zgomotos.

— Drace! murmură el, desigur că ei au băut şi s-au îmbătat!

Şi într-adevăr, când trecu pragul bucătăriei, domnul de Pibrac putu să-şi dea o părere despre ceea ce se petrecuse.

Atunci el se întoarse spre Patureau.

— Pentru ce nu erai azi dimineaţă aici? îi zise el.

— Locuiesc afară.

— Ai venit după plecarea mea?

— Da, messire.

— Pe cine ai întâlnit?

— Pe bătrâna Gertrude, ce mi-a deschis uşa.

— Şi unde e ea acum?

— A fugit după ce i-a îmbătat pe cei doi oşteni.

— Ah! ştii unde e Chesnaye? Întrebă el.

— Trebuie să ştiţi mai bine decât mine, pentru că azi dimineaţă…

— Da, desigur, ştiu şi-ţi voi spune: Chesnaye e într-o temniţă a Luvrului şi mâine va fi spânzurat.

Patureau tresări.

— El va fi spânzurat împreună cu tine, sfârşi Pibrac, dacă nu mă vei ajuta să găsesc nişte hârtii ce trebuie să fie aici.

Patureau tresări din nou.

Capitolul X

Omenii cei mai timizi se încurajează câteodată peste măsură şi

totdeodată. Astfel fu şi cu Patureau.

În tot timpul zilei nenorocitul tremurase ca un iepure; în prezența domnului de Pibrac, care cu toate acestea vorbea de spânzurătoare, nu numai că nu mai tremura, dar luă şi un aer hotărât ce ar fi uimit chiar pe dama Gertrude.

— Monseniore, zise el, totdeauna se găseşte ceea ce se caută.

— Ah! ah!

— Totul e de a da un preț cuviincios căutărilor. Căci, adăugă Patureau, pe această lume totul se plăteşte.

Pibrac privi cu atenție pe Patureau:

— Hei! hei ce, voieşti să-mi pui condiții, nemernicule?

— Eu? deloc…

— Atunci, ajută-mă.

— Dar monseniore, orice necaz merită plată şi dacă mă întrebuințezi ca să caut hârtiile maestrului Chesnaye, este drept ca…

— Ține! ține un pistol…

Patureau începu să râdă şi nu întinse mâna pentru a lua pistolul…

— Senioria voastră îşi râde de mine, zise el.

Pibrac, cu toate că era gascon, era totdeauna liniştit. Şi îndrăzneala lui Patureau nu-l irită.

— Cum te numeşti? întrebă el.

— Patureau, monseniore.

— Eşti ajutor de pânzar?

— Da, monseniore.

— Cât câştigi pe zi?

— Foarte puțin.

— Ei bine! nemernicule, pot să ordon să te spânzure şi, în loc de a face aceasta, îți dau un pistol pentru osteneala ta, şi tu te arăți disprețuitor?

Aceste cuvinte nu descurajară pe ajutorul pânzar.

— Oh! ştiu bine că poți ordona să mă spânzure, monseniore.

— Şi o voi face, desigur.

— Mă aştept, dar…

— Dar?… făcu Pibrac.

— Dacă mă vei spânzura, nu vei avea niciodată hârtiile ce cauți.

— Aş! când vei fi în fața spânzurătorii… îți vei schimba ideea.

— Nu cred…

— Aud?… Şi crezi că fără tine nu voi găsi hârtiile?

— Sunt sigur.

— Chiar răscolind prin toată casa?
— Da.
— Dar pentru ce?...
— Pentru că hârtiile nu sunt în casă.
— Dar... unde sunt?
— Acesta e secretul meu.
— Şi voieşti să vinzi acel secret?
— Drace!
Pibrac înțelese că era la voința lui Patureau.
— Fie, zise el. Care e prețul tău?
— Aş voi să am o sută de pistoli.
Pibrac făcu un pas înapoi.
— Eşti nebun? zise el.
— Pentru ce, monseniore?
— Pentru că un sărman ofițer ca mine n-a avut niciodată o sută de pistoli în mână.
— Da. Dar regele are...
— Ei bine! mergi de cere regelui.
— Aceasta voiam şi eu mai întâi, monseniore. M-am prezentat la poarta Luvrului. Şi n-au voit să mă lase a intra.
— Ei bine? eu te voi face să intri.
— Şi mă vei conduce la rege?
— Da.
— Haidem! zise Patureau.
Hotărârea acestuia din urmă îl făcu pe căpitanul gărzilor să se mai gândească.
— Ştii cum mă numesc? zise el.
— Nu, monseniore.
— Mă numesc Pibrac.
— Dumneata eşti căpitanul gărzilor?
— Da. Şi dacă ți-aş da cuvântul meu, te-ai mai îndoi?
— Nu, monseniore.
— Ei bine! îți dau cuvântul meu de gentilom că vei primi cei o sută pistoli.
— Când?
— Mâine dimineață... înaintea miezului zilei. Dar hârtiile îmi trebuiesc astă-seară.
Patureau se încrezu în cuvântul lui Pibrac.
— Ei bine, monseniore, zise el, vino cu mine!
Şi el îl duse prin strada Jour, istorisindu-i pe drum cum servitoarea lui Chesnaye, doamna Gertrude, scăpase de cei doi

soldați, şi îi încredințase lui acele hârtii, ce erau suficiente pentru a spânzura pe pretinsul pânzar.

Căpitanul îl urmă pe Patureau în locuința lui.

Acesta înaintă un scaun, apoi, ridicând salteaua scoase o legătură de hârtii.

Patureau depuse hârtiile pe o masă.

— Să vedem ce sunt acestea, murmură căpitanul gărzilor.

. . . . . .

N-am putea spune bine de ce importanță erau hârtiile.

Ceea ce putem spune este că Pibrac rămase mai mult de o oră închis cu Patureau şi că, părăsindu-l îi dădu ca acont pentru cei o sută pistoli conținutul pungii lui.

După aceasta Pibrac puse cu grijă hârtiile sub haină, după care el reluă drumul Luvrului.

Pe drum el îşi vorbea astfel:

— Hârtiile pe care le am asupra mea sunt de natură să trimită pe monseniorul ducele de Guise, fratele său Mayenne şi celălalt frate, cardinalul de Lorena, în piața Grève pentru a-şi depune fiecare capul. Din nefericire, pentru a obține acest rezultat ale cărui consecințe n-ar putea fi decât foarte favorabile regatului Franței şi monarhiei, ar trebui un alt rege decât acela pe care îl servesc…

Şi Pibrac suspină.

— Căci, reluă el, să presupunem că merg să găsesc pe rege şi să îi declar conspirația ce poate învălui Franța întreagă!… Regele va striga, va înjura, va ocărî, va ordona să aresteze pe unii, să spânzure pe ceilalți… El va face zgomot mare, se va culca după acestea şi, deşteptându-se bolnav, va găsi la căpătâiul său pe Doamna Catherine, amica prinților loreni, ce îi va dovedi lămurit că a visat şi că conspirația nu există. Ah! dacă aş fi sigur că Doamna Catherine nu s-ar mai reîntoarce la Luvru şi că regele i-ar fi găsit o mai bună locuință pentru zilele de bătrânețe…

Domnul de Pibrac ajunse la poarta Luvrului şi fu foarte mirat să vadă la lumina lunii pe un om ce vorbea cu soldatul de gardă.

Acesta era un călugăr, călare pe un catâr.

Călugărul zicea santinelei:

— Trebuie negreşit să vorbesc regelui.

— Regele doarme, şi apoi părinte, adăugă santinela, nimeni la o asemenea oră nu intră în Luvru.

Când soldatul pronunță aceste cuvinte, Pibrac sosi.

— Iată, căpitanul gărzilor, zise soldatul, adresează-te dânsului, părinte.

Călugărul descălecă şi veni spre întâmpinarea căpitanului.

— Ce doreşti, respectabile părinte? întrebă cu curtenie Pibrac.

— Messire, răspunse călugărul, aş dori să-l văd pe rege pentru a-i spune o aventură în legătură cu Doamna regina-mamă.

Pibrac tresări.

— Mă iartă! respectabile părinte, zise el, e aproape miezul nopții, regele doarme demult şi am ordin de a nu lăsa pe nimeni să străbată până la dânsul.

— Cu toate acestea…

— Dar, cum sunt căpitanul său de gărzi, dacă ai vreun mesaj de la regina-mamă, mi-l poți încredința.

— Vai! nu mai am acel mesaj. Mi s-a furat…

Domnul de Pibrac făcu o mişcare.

— Messire, reluă călugărul, aparțin unei comunități ce se găseşte pe drumul de la Blois.

— Bun! zise căpitanul.

— Ieri, un cavaler s-a prezentat la mânăstirea noastră şi ne-a dat o scrisoare şi o pungă. Punga era destinată bisericii de la mânăstirea noastră. Scrisoarea purta pecetea reginei-mame; ea era adresată regelui şi cavalerul ne-a rugat să o ducem la destinație.

— Cum era acel cavaler? întrebă Pibrac.

— De talie mijlocie, fața brună, ochiul negru, accent meridional.

— Vârsta?

— Cam de douăzeci ani.

„Bun! îşi zise Pibrac, acela e unul din gasconii lui Noë.”

Călugărul reluă:

— Superiorul nostru îmi dădu această scrisoare, cu ordinul de a merge la Paris fără a mă opri pe drum.

— Şi ai plecat pe dată?

— Da, messire.

— Ei bine! unde e acea scrisoare?

— Am mai spus-o. Mi s-a furat pe drum.

— De către cine?

— Am întâlnit o trupă de cavaleri ce m-au oprit, m-au legat şi mi-au luat scrisoarea reginei.

— Oh! oh!

— Unul din ei mi-a zis: „Ne vom însărcina noi cu mesajul dumitale”. Apoi ei şi-au urmat drumul.

— Spre Paris?

— Oh! nu, spre Blois, şi păreau a urmări pe alți cavaleri.

Pibrac tresări din nou.

— Cum erau acei cavaleri?

— Unul din ei avea un semn la frunte, messire.

— Era înalt şi tânăr?

— Da.

„Acela e ducele de Guise”, îşi zise Pibrac.

Apoi zise cu răceală călugărului:

— Părinte, te sfătuiesc să dormi astă-seară la vreo mânăstire şi mâine dimineață să vii la mine, căci te voi conduce la rege.

Călugărul se înclină.

— Ah! făcu el, uitam să vă spun că după întâlnirea cavalerilor m-am reîntors la mânăstire; dar superiorul a voit să vin ca să istorisesc aceasta regelui.

— El a avut dreptate. Bună seara, părinte, aşadar, pe mâine.

Călugărul se urcă pe catâr şi se îndreptă spre un drum de pe malul stâng al Senei, unde se aflau mai multe mânăstiri.

Cât despre domnul de Pibrac, el rămase pentru un moment gânditor şi sfârşi prin a-şi zice:

„Să mă spânzure cineva dacă înțeleg acum ceva din toate acestea!... Haidem la Malican!...”

Miezul nopții suna la Saint-Germain-l’Auxerrois.

Capitolul XI

Malican aştepta pe Pibrac.

Cârciumarul stinsese lumânările şi închisese uşa.

Dar acea uşă se deschise îndată ce paşii căpitanului se auziră afară. Pibrac intră.

— Ah! zise Malican acum putem vorbi.

— E miezul nopții.

— Ştiam şi aşteptam...

Şi Malican închise uşa cu zăvorul, adăugând:

— Eu cred că ar fi bine să nu aprindem lumina.

— Fie! răspunse Pibrac.

Căpitanul gărzilor şi cârciumarul se puseră unul lângă celălalt şi Pibrac zise:

— Mă prind că am ghicit.

— Se poate.

— Regina-mamă a fost răpită?

— Întocmai.

— Şi regele de Navarra a fost iniţiatorul?…

— Aşa este.

— Pe viaţa mea! zise Pibrac, un lucru foarte minunat dacă succesul va încorona opera.

Malican surâse.

— La această oră, pericolul de a fi ajunşi pe drum a trecut.

— Crezi?

— Ei au înaintat mult.

Dar Pibrac încruntă sprâncenele.

— Cu toate acestea, zise el, ducele de Guise e în urmărirea lor.

— Cum? făcu Malican.

Şi cârciumarul făcu o mişcare.

— Aşa este, ducele îi urmăreşte, după cum ţi-am spus, adăugă Pibrac.

Apoi îi istorisi ceea ce aflase de la călugăr.

Dar Malican avea o credinţă oarbă în planul béarnezului.

— Oh! fii liniştit, zise el, ei au luat măsuri de precauţie. Convoiul nu va urma drumurile cele mari.

Atunci Malican istorisi din punct în punct lui Pibrac cum era planul, cum gentilomi devotaţi cauzei hughenote fuseseră preveniţi şi ce mijloc ingenios aflase el pentru a schimba caii la fiecare zece leghe.

Dar căpitanul era om prudent şi ferindu-se de toate.

— Foarte bune măsuri, scumpul meu Malican, zise el, cu toate acestea…

— Ei bine?

— Nu te poţi îndoi, asemenea mie, că ducele de Guise e pe urmele lor.

— Se poate.

— Cum a ştiut el cum s-a făcut răpirea?

— Ah! drace! murmură Malican, aşa este.

— Deci nu mai e vorba decât de iuţeala între cei ce urmăresc şi cei ce sunt urmăriţi.

— Béarnezii au înaintat cu mult. Şi odată în Gasconia…

— Oh! făcu Pibrac, odată afară din regatul Franţei, ducele nu ne va mai nelinişti; totul e să treacă graniţa.

— Ei o vor trece, dacă n-au şi trecut-o până acum.

— Câţi sunt?

— Patru.

— Adică regele, Noë, Lahire şi un alt gascon, numit Hector.

— Întocmai.

— Ei bine! desigur că ducele de Guise este însoțit cel puțin de cei patru gentilomi ai săi. Dacă izbuteşte să-l ajungă pe regele de Navarra, va fi o luptă.

— Sst! zise Malican.

— Ce e? făcu Pibrac surprins de această întrerupere.

— Ascultă!…

Şi Malican întredeschise uşa.

— Aud galopul unui cal, adăugă cârciumarul.

— Şi eu, asemenea.

Pibrac ieşi din cârciumă pentru a asculta mai bine. Luna dispăruse, noaptea era tăcută.

— Da! da! repetă Malican neliniştit, acesta e galopul unui cal ce vine spre noi.

Într-adevăr, zgomotul, devenit mai distinct, se apropia.

— Neobişnuit lucru, murmură căpitanul gărzilor, care după ce făcu câțiva paşi înainte, se întoarse spre uşa cârciumii.

— Cerule! zise Malican. Ce s-a întâmplat?

Domnul de Pibrac reintră în cârciumă şi sfătui pe Malican a face asemenea, adăugând:

— Trebuie să vedem fără a fi văzuți. Un cavaler ce galopează în această direcție nu poate merge decât la Luvru.

— Poate… zise Malican.

Malican avea dreptate. Cavalerul nu mergea la Luvru, căci se opri la uşa cârciumii.

Apoi el strigă în limba béarneză:

— Deschideți! deschideți!

— Mii de draci! murmură Malican uimit, *el* e… şi alergă afară.

— Tu eşti Malican? reluă cavalerul sărind jos.

— Da, Sire.

— Ah! scapă-mă în acest caz; suntem pierduți!…

Şi Henric de Navarra, căci el era, alergă în cârciumă; dar, cu tot întunericul, el zări o formă umană nemişcată în mijlocul sălii.

— Cineva e aici, strigă el făcând un pas înapoi şi punând mâna pe spadă.

— Un amic, răspunse o voce, pe când o mână susținu brațul prințului.

— Pibrac? făcu regele.

— Da, Sire.

— Ai… auzit?…

— Ştiu totul şi eu nu voi trăda pe suveranul meu, spuse căpitanul gărzilor.

Malican conduse calul la grajd.

— Ah! zise regele de Navarra, ce se lăsă să cadă pe o bancă, sfârşit de oboseală, ştii totul, Pibrac?

— Da, Sire.

— Ei bine! ceea ce nu ştii e că suntem pierduți.

— Mă îndoiam, văzându-te că te reîntorci, Sire.

— Am fost noi trădați? s-a întâmplat vreo nenorocire aceluia din ai noştri ce ne preceda? Acesta e un mister. Dar nu am găsit cai dincolo de Blois. Şi am fost ajunşi de către cincisprezece oameni pe care-i comanda... Ah! zise regele de Navarra întrerupându-se, nu vei şti niciodată cine, scumpul meu Pibrac.

— Mă iartă, Sire, acela era ducele de Guise.

— Ştiai?

— De o oră.

— Ei bine! ei ne-au ajuns, ne-au înconjurat, noi ne-am bătut cu înverşunare, dar a trebuit să cedăm numărului. Lahire şi Noë sunt prizonieri... Eu am putut scăpa... urmat de Hector pe care l-am lăsat la două leghe de Paris, căci calul său a căzut sfârşit de oboseală.

— Dar, Sire, zise Pibrac cu emoție, pentru ce te-ai mai reîntors aici şi nu ai încercat să treci în Gasconia?

— Voiai oare să-mi părăsesc amicii?

— Noë şi Lahire...

— Desigur! ei sunt în mâinile ducelui; ducele îi va da regelui Carol al IX-lea.

— Eşafodul îi aşteptă! zise Pibrac.

În acel moment Malican se întoarse.

— Aprinde o lumină, zise regele de Navarra. Şi dă-mi ceva de mâncare, sunt flămând; am făcut patruzeci de leghe în zece ore.

Şi, pe când Malican se grăbea de a se supune, tânărului prinț adăugă:

— Oh! de astă dată le-am luat cu mult înainte, Hector are un cal minunat!...

Malican puse înaintea regelui de Navarra o bucată de carne, pâine şi o sticlă cu vin vechi.

Regele începu a mânca cu aviditatea unei fiare sălbatice mult timp lipsită de hrană şi Pibrac, timp de câteva momente, nu pronunță niciun cuvânt.

Când Henric îşi linişti foamea şi setea, căpitanul gărzilor îi zise:

— Malican mi-a spus, Sire, că erați mascat.

— Aşa este.

— Ai fost vreun moment fără mască?

— Niciodată.

— Regina-mamă a auzit vocea dumitale?

— Nu.

— Dar… ducele?…

— Nici ducele, nici René.

— Ah! era şi acel mizerabil de René?

— Vezi bine.

— Astfel ți-ai putut deschide un drum şi a fugi fără ca masca să cadă, fără ca vocea să-ți fie trădată? Şi nimic nu dovedeşte că regele de Navarra era printre oamenii care-au răpit pe regina-mamă?

— Nu.

— Ei bine! Sire, trebuie să reintri în Luvru pe dată şi să te culci în pat.

— Bine!

— Mâine dimineață vei merge să vezi pe rege.

— Dar, zise regele de Navarra, îmi închipui că înainte…

Pibrac surâse.

— Majestatea Voastră, zise el, speră să o vadă pe Doamna Margareta?

— Desigur!

— Doamna Margareta nu e la Luvru.

Regele de Navarra tresări.

Pibrac îşi descheie haina.

— Desigur, zise el, că am făcut foarte bine azi dimineață că am luat această scrisoare.

Şi el dădu regelui mesajul pe care Doamna Margareta, înainte de a fugi din Luvru, îl lăsase pentru dânsul.

— Sire, adăugă el, regina-mamă dispăruse, Doamna Margareta asemenea; nu ştiam ce devenise Majestatea Voastră, am făcut o încercare şi am despecetluit această scrisoare.

Regele citi şi îşi trecu mâna peste frunte.

— Dumnezeul meu! zise el, te iubeam cu toate acestea, cu pasiune.

Dar Pibrac reluă:

— Sire, nu vă mai gândiți pentru moment la amorul vostru, cugetați mai bine să-i scăpați pe amicii voştri şi pe Majestatea Voastră înşivă… şi apoi e în interesul vostru de a făcea tăcută fuga Doamnei Margareta.

— Cum asta?

— Vă voi explica mai târziu. Acum veniți… la Luvru.

— Da, la Luvru.

Henric, care era zdrobit de osteneală, se sculă clătinându-se şi se rezemă de brațul lui Pibrac.

— Mâine dimineață, zise Henric lui Malican, să vii să mă găseşti. Poate voi avea trebuință de serviciile tale.

— Da, Majestate.

Regele de Navarra şi Pibrac ieşiră din cârciumă şi se îndreptară spre poarta din dos a Luvrului.

Henric era aşa de bine învăluit în mantaua sa, încât santinela nu putu să-i observe figura şi se trase cu respect la o parte, la vederea căpitanului de gărzi. Acesta din urmă conduse pe regele de Navarra în apartamentul său, se închise cu dânsul înăuntru şi îi zise:

— Majestatea Voastră trebuie să aibă multă nevoie de a dormi puțin.

— Sunt foarte obosit, într-adevăr.

— Şi, cu toate acestea, Majestatea Voastră trebuie să rămână puțin trează, până va citi aceste hârtii care pot să-l intereseze foarte mult.

Vorbind astfel, Pibrac întinse pe masă pergamentele maestrului Chesnaye, adăugând:

— Iată nişte scrisori, care, prin ajutorul lor, pot face să cadă capul ducelui de Guise.

Capitolul XII

Hârtiile pe care le examinau Henric de Navarra şi domnul de Pibrac se compuneau din mai multe documente.

Unele erau scrisori ale prinților loreni către Chesnaye, iar altele erau hârtii privitoare la gestiunea bunurilor pe care le posedau aceştia în Franța şi, mai cu seamă, în Paris.

Altele, de o natură mai gravă, se raportau la diverse comploturi ale casei de Lorena şi care nu ajunseră la vreun sfârşit bun.

În fine, cel din urmă bilet era scris în cifre.

— Oh! oh! făcu Henric, acesta trebuie să fie mult mai serios ca celelalte. Ştii tu să descifrezi, Pibrac?

— Nu, Sire.

— Nici eu. Atunci, cum facem?

— Chesnaye trebuie să aibă cheia acestei scrieri.

— Ah!

— Şi când mă voi frământa prea mult, trebuie să o descifrez.

— Aşteaptă! îi zise Henric. Ce o să facem noi cu toate aceste hârtii? căci dacă le vom pune în vederea lui Carol al IX-lea, el se va convinge că familia Guise, într-adevăr, ar fi complotat contra regatului Franței.

— Da. Şi apoi?

— Apoi, zise Henric, cum cei din familia de Guise nu vor fi la Paris, ci la Nancy, desigur că regele se va înfuria şi regina-mamă va aranja lucrurile.

— Aveți dreptate, Sire.

— Atunci, ce e de făcut?

— Am o idee.

— Care?

— Să-l arestăm pe ducele de Guise îndată ce se va înapoia cu regina-mamă.

— E ceva cam cutezător, Pibrac. Şi odată arestat, vom pune hârtiile în vederea regelui.

— Dar unde şi cum să-l arestăm?

— În micuța casă, unde se ascunde de cincisprezece zile.

— Cunoşti tu acea casă?

— Ştiu unde e. Dar tot ce mă intrigă este acest manuscris cifrat, căci trebuie să conțină lucruri de mare importanță. Şi apoi observați, Sire, că acest bilet e de curând scris şi are mai multe slove.

— Este adevărat, răspunse regele.

— Ei bine! eu revin la ideea mea: să facem pe Chesnaye să vorbească.

— Când?

— Chiar acum, dacă voiți.

— El este aici?

— Da, Sire, veniți cu mine… Chesnaye, continuă Pibrac, trebuie să fie acum în Prie-Dieu.

— De când?

— De astăzi de dimineață.

— Acest ticălos de Chesnaye, zise regele, trebuie să fie prea credincios prinților de Lorena.

— Cu toate acestea, sunt sigur că se teme de moarte.

Henric şi Pibrac intrară în coridor pe mica scară pe care o coborâră în vârful picioarelor.

Când se apropiară de închisoarea lui Chesnaye, Pibrac chemă pe santinelă.

— Ulrich, îi zise el, să închizi portița.

Elvețianul se înclină.

— Şi când cineva se va apropia de dânsa, tu să nu-i deschizi.

— Da, căpitane.

— Şi să nu laşi pe nimeni să treacă.

— Nici pe rege?

— Imbecilul!... murmură căpitanul gărzilor.

Ne aducem aminte că domnul Pibrac pusese în buzunar cheia închisorii numite Prie-Dieu, după ce îl închisese pe Chesnaye.

Aşadar, când ajunse aici, scoase acea cheie din buzunar, deschise şi pătrunse el întâi în închisoare, zicând:

— Nu cumva ticălosul o fi murit de foame?

— Cum? întrebă Henric.

— Pentru că numai acum mi-am adus aminte că nu i-am trimis nimic de mâncare.

Maestrul Chesnaye sta chircit pe paiele care îi serveau de aşternut. El nu dormea, ci îşi întorcea privirile sale cele rătăcite împrejuru-i.

— Bună, Chesnaye, zise Pibrac închizând uşa după ce intră regele.

Chesnaye îşi aruncă o privire asupra lui şi ochii i se luminară.

— Oare vii să-mi dai libertatea? întrebă el.

— Eşti prea naiv, maestre.

— Cu toate acestea, sunt nevinovat.

Pibrac înălță din umeri.

— Haide, maestre Chesnaye, zise el, lasă-mă să-ți dau o idee.

— O idee?

— Da.

Şi Pibrac îi puse mâna pe umăr, adăugând:

— Iată! Majestatea Sa, regele de Navarra pe care îl vezi aici, e tot de părerea mea.

La acest nume, Chesnaye tresări privind pe personajul care intrase cu Pibrac. Îl recunoscu şi-şi făcu această reflecție:

„Pentru că regele de Navarra este în numărul inamicilor mei, sunt pierdut de-aici înainte."

Cu toate acestea, el îşi reluă curajul.

— Să vedem, domnule de Pibrac, zise el, sunt gata să ascult părerea dumneavoastră.

— Trebuie să vorbeşti cu noi sincer.

— Păi eu nu zic decât tot aceasta.

— Bun!

— Dar sunt sigur că nu vei voi să mărturisesc nişte lucruri pe care nu le cunosc.

— Haida-de!

— Eu nu sunt decât un sărman neguțător de postav.

— Ascultă şi vei vedea că nu mă pronunț niciodată, fără a fi sigur, în afirmațiile unui fapt.

— Oh! zise postăvarul cu nepăsare, dacă vei putea proba ceva, vei face un miracol.

— Acum taci maestre, zise Pibrac cu mândrie, şi ascultă-mă, te rog.

Chesnaye, îşi plecă fruntea.

— Eu m-am reîntors în casa dumitale astă-seară, pe când te găseai aici.

Chesnaye avu un moment de nelinişte.

— Servitoarea dumitale fugise, dar am găsit pe un băiat din prăvălie.

— Ei bine! răspunse Chesnaye. Aşa e că v-a spus că nu mă amestec în politică?

— Din contră…

Prizonierul avu o uşoară tresărire pe aşternutul său.

— Închipuie-ți, continuă Pibrac, că el ne-a mărturisit că eşti mandatarul ducelui de Guise.

— Nu e adevărat!

— Şi că ai în păstrare nişte scrisori şi documente de natură a te face să fii dumneata mai întâi spânzurat.

— Haida-de.

— Şi apoi, ar face să cadă capul ducelui de Guise pe piața Grève. Ei? ce zici acum?

— Zic că, cine v-a spus asta, e un nebun şi un mizerabil.

— Adevărat?

— Negreşit, pentru că şi într-un caz, şi într-altul, el a mințit!

Domnul de Pibrac începu să râdă.

— Este cu toate acestea în casa dumitale, o ladă veche de nuc.

Chesnaye tresări.

— Şi această ladă are un fund dublu.

Chesnaye păli.

— Şi acel dublu fund ascundea hârtiile de care ne-a vorbit băiatul dumitale.

— În fine, ce voieşti de la mine, strigă el cu un fel de disperare.

— Am să-ți spun. Dar mai aşteaptă puțin.

Şi Pibrac reluă sfeşnicul pe care îl pusese pe pământ.

Închisoarea lui Chesnaye era de douăsprezece picioare pătrate.

Într-un colț, în partea opusă aceluia pe care îl ocupa aşternutul lui, se găsea o mare dală rotundă care forma un fel de urcuş deasupra pământului.

Domnul de Pibrac se îndreptă spre acea parte, se aplecă spre dală, îşi scoase pumnalul şi îl împinse într-o crăpătură care semăna a unei dungi naturale a pietrei, dar care, în realitate, era practicată special.

Vârful pumnalului întâmpină fără îndoială vreun misterios resort, căci dala îndată se înălță şi făcu să se vadă o gaură întunecoasă, deasupra căreia se aplecă căpitanul gărzilor.

O pâclă de aer umed şi infect atinse obrazul domnului de Pibrac, pe când un zgomot surd se înălță la urechea lui.

— Iată, domnule Chesnaye, zise el, iată închisoarea de care-ți vorbeam astăzi de dimineață.

Chesnaye se înfioră.

— Ea are o sută de picioare adâncime şi Sena lasă să se strecoare o gârliță, care produce zgomotul ce îl auzi.

— Aşadar, de aceea ai venit, ca să mă arunci aici? întrebă falsul postăvar ai cărui dinți clănțăneau.

— Poate…

Şi Pibrac puse sub ochii lui Chesnaye pergamentul adus de regele de Navarra.

— Priveşte! zise el.

— Bizare semne! murmură postăvarul.

— Aşa găseşti?

— Şi din care nu înțeleg nimic.

— Adevărat?

— Pe credința mea.

— Aşadar nu poți nicidecum să ne citeşti ceea ce conține acest pergament, maestre?

— Nu.

— Cu toate acestea, el îți este adresat dumitale.

— Se poate.

— Şi nu l-ai putut citi?

Chesnaye dădu din cap.

— Haide! zise căpitanul gărzilor, văd eu că trebuie să întrebuințez mijloacele mele.

— Ah! ah! rânji Chesnaye.

Henric şi Pibrac schimbară o privire, ei luară pe Chesnaye de mijloc.

Chesnaye încercă să se lupte, dar ei se duseră spre acea închisoare profundă şi-l forțară să se aşeze pe margine.

— Scumpul meu, domnule Chesnaye, zise atunci Pibrac, ai numai cinci minute să te gândeşti.

— La ce? întrebă falsul postăvar, a cărui natură energică, sălbatică şi devotată, începu a rezista, deşi se vedea în fața morții.

— Trebuie să ne citeşti acest pergament aşa cum e scris.

— Nu ştiu, sau mai bine, nu voiesc.

— Atunci trebuie să mori.

Şi vocea lui Pibrac era gravă şi solemnă.

— Sunteți dar nişte asasini! strigă Chesnaye.

— Voim să ştim ce conține acest pergament.

— Atunci mă puteți omori, căci nu vi-l voi citi. Dar voi muri cu o speranță sigură.

— Şi care e speranța?

— Aceea de a fi răzbunat.

Chesnaye pronunță aceste cuvinte cu un ton sinistru care făcu să tresară pe Henric de Navarra.

— Maestre Chesnaye, ia seama, zise Pibrac, timpul trece, şi trebuie să trăieşti sau să mori.

— Iată răspunsul meu! strigă Chesnaye în ai cărui ochi, strălucea un întunecos entuziasm: *Trăiască ducele de Guise! şi moarte regelui de Navarra!*

Şi se azvârli el însuşi în închisoare, unde dispăru.

Henric şi Pibrac scoaseră un țipăt şi se priviră cu spaimă.

Capitolul XIII

Chesnaye luase lucrurile în serios şi se aruncase în abis pentru a duce în eternitate secretul ducelui de Guise.

— Iată un bun servitor, murmură în fine regele de Navarra, de care regele Franței nu are nici unul. Într-adevăr, acel secret trebuie să fi fost foarte important dacă nu s-a temut de moarte.

— Desigur, răspunse Pibrac înclinându-se.

— Acum continuă Henric, ce trebuie să facem?

— Nu ştiu, Sire.

— Regele Carol ştie că Chesnaye era aici?

— L-am închis din ordinul său.

— Drace!

— Şi nu ştiu acum, cum voi explica această dispariție.

— Eşti sigur, făcu Henric, de elvețianul care era de gardă?

— Ca de mine însumi.

— Atunci, vino!

Henric luă sfeşnicul, adăugând:

— Ai să-i recomanzi să nu spună la nimeni că ne-a văzut în noaptea asta.

— Prea bine, Sire, contați pe asta.

Pibrac se conformă ordinului regelui, închise cu precauție uşa închisorii Prie-Dieu şi conduse pe rege până la apartamentul său.

Henric era prea obosit şi se culcă imediat, ceea ce făcu şi Pibrac cu toate că era prea contrariat de cele petrecute în cursul nopții.

În zorii zilei însă, fu deşteptat printr-o bătaie în uşă.

— Cine e acolo? întrebă el.

— Eu, răspunse o voce fragedă, pe care Pibrac o recunoscu.

Căpitanul gărzilor merse să deschidă pajului care intră.

— Ce vrei, tu, micuțule?

— Regele voieşte să vă vadă.

— Drace! făcu Pibrac, regele se deşteaptă foarte de dimineață de câtva timp.

— El nu a dormit toată noaptea.

— După cum văd, murmură Pibrac râzând, lui Morfeu[5] îi displace la Luvru.

Şi el urmă pe pajul Gauthier, care îl conduse la rege.

Într-adevăr, regele nu dormise nicidecum, ochii dovedeau îndestul că se zvârcolise toată noaptea.

Pibrac se opri pe pragul camerei regale, luă atitudinea sobră şi respectuoasă a unui soldat, care aşteaptă ca şeful său să-i dea un ordin.

— Du-te Gauthier, zise regele.

Pajul ieşi.

— Apropie-te Pibrac, continuă Carol al IX-lea, am trebuință de tine.

— Majestatea Voastră s-a trezit foarte devreme, zise căpitanul gărzilor.

— N-am putut să adorm toată noaptea şi ştii pentru ce?

— Nu, Sire.

— Pentru că mă gândeam că, pe când eu stau foarte liniştit la Luvru, Doamna Catherine, mama mea, trebuie să fie prizoniera ducelui de Guise.

— Liniştiți-vă, Sire, răspunse Pibrac surâzând.

---

[5] Morfeu – zeul viselor în mitologia greacă, fiu al Somnului şi al Nopții.

— Ah! făcu regele, oare ai ceva veşti de la dânsa?

Pibrac răspunse cu oarecare încurcătură.

— Niciuna, Sire.

— Atunci, ce ai vrut să zici?

— Prinții loreni sunt foarte ospitalieri şi dacă Doamna Catherine este prizoniera lor, apoi sunt sigur că o vor trata aşa după cum cere poziția sa.

— Dumnezeu să te audă, Pibrac, zise regele cu tristețe.

— Şi dacă vor fi ei, cei care au făcut prizonieră pe regina-mamă, apoi Majestatea Voastră, poate să-i dea libertatea în orice moment.

— Cum asta?

— Prin a le ceda fortăreața Dieulouard.

Regele tresări.

— Pe viața mea, zise el. Aş prefera de o mie de ori să cedez Dieulouard, decât să o ştiu pe mama mea prizonieră.

— Am o ştire să dau Majestății Voastre, îl întrerupse Pibrac.

— Ah!

— Regele de Navarra a fost găsit.

— Unde a fost el?

— S-a dus după Doamna Margareta, care l-a părăsit.

— A putut el s-o găsească?

— Nu, Sire. El a alergat în toate sensurile şi, în fine, s-a întors ieri seară la Luvru

— Ah! e la Luvru? făcu regele cu indiferență.

— Şi e foarte dezolat de abandonul Doamnei Margareta.

— Haida-de! făcu regele pe acelaşi ton.

Apoi schimbă repede subiectul conversației şi murmură:

— Ştii tu, Pibrac, că ar fi o mare dezonoare pentru regatul meu când istoria va pomeni că regele Carol al IX-lea a lăsat ca mama sa să fie răpită din mijlocul Parisului şi că… câțiva aventurieri…

— Dar, Sire, Majestatea Voastră are un mijloc foarte simplu de a repara această dezonoare.

— Care?

— Să declarați război prinților de Lorena.

— Da, dar…

Şi Carol suspină din nou.

— Dacă regele Franței s-ar pune în capul armatei sale, ar putea să intre în două luni în Lorena.

— Crezi tu, Pibrac?

— Negreşit! Sire.

Regele clătină din cap.

— Poate că ai dreptate, zise el, dar am avut toată noaptea nişte întunecoase viziuni, a căror amintire mă împiedică a face război cu lorenii.

— Şi… aceste viziuni?…

— Am văzut Franța guvernată de un rege hughenot şi, deşteptându-mă foarte agitat, mi-am simțit părul zbârlindu-mi-se. Era atunci zece ore seara şi apoi nu am mai putut să adorm.

Şi regele suspină mai tare.

— Ah! Sire, zise Pibrac, iată un vis ciudat, într-adevăr.

— Nu e aşa?

— Cu toate acestea, nu este decât un vis.

— Aşa e, dar visurile câteodată sunt nişte avertismente ale cerului.

— Fie, răspunse Pibrac, însă ce raport pot avea visurile cu prinții loreni?

— Cum! nu ghiceşti?

— Nu, Sire.

— Dar, Pibrac amicul meu, eu nu am ca aliați decât pe dânşii, în acest moment. Tot ce mă înconjoară nu sunt decât hughenoți şi apoi cei din familia de Guise! Ei sunt cel din urmă stâlp al religiei.

— Aşa credeți, Sire?

— Şi dacă atac acest stâlp…

Pibrac îşi aplecă capul.

— În fond, zise el, nu mă prea pricep în ale politicii şi Majestatea Voastră să mă scuze dacă am cugetat că poate Casa de Lorena nu face decât să conspire contra tronului Franței.

— Această idee, zise regele, a avut-o şi Doamna Catherine.

„Haide! îşi zise Pibrac, lorenii iarăşi s-au restabilit în spiritul regelui şi nu e nimerit acum să-i vorbesc despre hârtiile găsite la Chesnaye.”

— Apropo, zise regele, ce ai făcut cu acel om pe care l-ai arestat ieri de dimineață?

— Chesnaye?

— Da.

— L-am închis, în Prie-Dieu.

— Şi acum e tot acolo?

— Aştept ordinile Majestății Voastre, Sire.

— Ei bine! redă-i libertatea.

Domnul de Pibrac făcu un pas spre uşă.

Regele îl chemă.

— Trimite-mi aici pe regele de Navarra, zise el.

Căpitanul gărzilor ieşi cu capul în jos, răsucindu-şi mustaţa şi învârtindu-şi mânerul pumnalului.

El se duse drept la regele de Navarra.

Henric adormise şi visa pe Margareta, când căpitanul gărzilor îl deşteptă încet.

— Ah! Sire, zise Pibrac. Majestatea Voastră ar fi făcut mult mai bine dacă pleca la Navarra.

— Pentru ce?

— Pentru că regele Carol al IX-lea a visat un vis rău.

— Adevărat?

— Şi concluzia acestui vis este că el n-are niciun amic mai bun, niciun supus mai credincios şi mai devotat, ca prinţii de Lorena.

Henric avu o tresărire.

— Cu toate acestea, adăugă Pibrac, regele vă aşteaptă şi vă va explica mai bine, cât de mult se teme de hughenoţi.

Henric se îmbrăcă în grabă şi se îndreptă spre apartamentele ocupate de Carol al IX-lea.

Dar, cum ajunse în anticamera regală, un alt personaj intra prin partea opusă.

Era René Florentinul, plin de praf şi de sânge.

Capitolul XIV

Vederea lui René Florentinul produse asupra tânărului prinţ o impresie foarte vie. Cu toate acestea, el ştiu nu numai să se stăpânească, dar încă se şi prefăcu că-l priveşte cu curiozitate şi astfel, îi zise cu mirare:

— Dumnezeul meu! domnule René, în ce stare eşti?…

Vorbind el astfel, arătă hainele prăfuite şi stropite cu sânge ce le purta parfumierul.

Dacă însă vederea parfumierului produsese asupra regelui de Navarra o impresie neaşteptată, vederea acestuia din urmă, produsese asupra lui René o alta şi mai neaşteptată; fiindcă el se aştepta la orice altceva, afară de a întâlni pe tânărul rege în anticamera lui Carol al IX-lea.

Astfel dar, el murmură văzându-l.

— Cum! Sire, dumneata eşti… aici?

— Dar unde vrei să fiu? zise regele cu sânge rece.

— Dar.. Dar… eu… nu… ştiu.

— Dar ce ai, domnule René?

— Eu… Sire?

— Da, dumneata, pentru că eşti plin de noroi ca un câine... şi stropit cu sânge ca un măcelar.

— Adevărat! bâigui René, fiindcă am... avut.. Un duel aproape.

— Aşa?

— Cum Majestatea Voastră se îndoieşte?

— Cum nu! răspunse regele de Navarra cu un ton batjocoritor, deoarece, dumneata ai obiceiul de a asasina.

— Sire!

— Nu-mi pasă... poți să te superi cât voieşti... eu susțin ce-am zis.

René îşi rodea mustățile cu furie; iar regele de Navarra reluă cu un ton ironic:

— Aşadar, te-ai bătut?

— Da, Sire.

— Şi cu cine?

— Cu un gentilom cunoscut de Majestatea Voastră.

— Cu care?

— Cu vicontele Amaury de Noë.

Regele de Navarra sări înapoi şi făcu aşa de bine pe surprinsul, încât René se îndoi.

— Cum! zise el, Majestatea Voastră, nu ştie?

— Cu desăvârşire, nu.

— Cu toate acestea, este adevărat.

— Să-ți spun, domnule René, răspunse tânărul rege cu un accent mărinimos, eu nu mă mai amestec în afacerile amoroase ale amicului meu Noë.

— Ah! făcu René.

— După cum am auzit, ştiu că a iubit şi a sedus pe fiica dumitale, Paola.

— Oh! murmură René strâmbându-se, nu este vorba de aceasta acum, Sire.

— Atunci dar, de ce?

— De lucruri mult mai serioase... Şi m-am bătut cu dânsul.

— După cât înțeleg, strigă regele punând mâna pe spadă, l-ai omorât?

— Nu, Sire, nu l-am omorât! el m-a rănit pe mine.

— Mii de draci! strigă din nou Henric; ai avut mare noroc, pe legea mea! căci dacă ai fi omorât pe amicul meu Noë, ți-aş fi pătruns corpul cu spada mea.

René făcu o strâmbătură; dar, cu toate acestea, rămase încremenit în mijlocul anticamerei regale şi privi pe regele de

Navarra cu uimire.

Henric atunci, profitând de uimirea lui, intră repede la regele Carol şi lăsă portiera cabinetului să cadă în urma lui, înainte ca René să se gândească a-l urma.

Carol al IX-lea, însă, care în timpul când Pibrac se dusese să cheme pe regele de Navarra se sculase şi se îmbrăcase, văzându-l intrând, strigă:

— Ah! bine că văd pe domnul, vărul meu.

— M-am grăbit, Sire, după ordinul Majestății Voastre, răspunse Henric înclinându-se cu respect.

— Şi, de unde vii, domnule, vărul meu? întrebă Carol al IX-lea.

— De departe, Sire.

— Adevărat?

— Adevărat, Sire, continuă Henric cu un ton demn de compătimire, căci sunt cel mai nefericit om din lume.

— Şi pentru ce?

— Numai, pentru că m-am căsătorit cu Doamna Margareta, sora Majestății Voastre, murmură Henric.

— Ah! scumpul meu domn şi văr, răspunse regele cu un surâs răutăcios, dacă m-ai fi consultat înainte de a intra în această afacere, poate că te-aş fi sfătuit să reflectezi puțin mai mult.

Henric tresări.

— Margot este o femeie capricioasă, continuă regele.

— Vai! murmură Henric suspinând.

— Şi capriciul ei s-a răspândit chiar şi asupra vărului nostru ducele de Guise…

La auzirea numelui acestui rival detestat, sângele de la inimă se urcă în obrazul tânărului prinț: dar această roşeață de gelozie pasageră îl ajută mult în ochii lui Carol al IX-lea.

Apoi, după o mică pauză, cel dintâi reluă:

— Ah! Sire, dacă se va întâmpla ca să țin pe ducele de Guise în fața mea cu spada în mână, unul din noi va trebui să muşte pământul.

— Dar, vărul meu, întrebă regele, ai să te plângi din nou de ducele de Guise?

— Nu ştiu… Sire…

— Atunci dar, pentru ce această furie?

— Sunt înfuriat, Sire, de dispariția Doamnei Margareta din Luvru.

— Ştiu asta…

— Şi eu bănuiesc că ducele a răpit-o!…

— Oh! oh! făcu regele neaşteptându-se la o asemenea concluzie; nu cred, el nu a putut face un asemenea fapt.

— Atunci dar, unde crede Majestatea Voastră că este Doamna Margareta?

— Nu ştiu, dar…

— Şi eu, continuă Henric, căruia o idee repede îi trecu prin cap, pot afirma Majestății Voastre că Doamna Margareta a plecat cu ducele de Guise, care câteva zile a stat ascuns în Paris.

— Dar probe ai? întrebă Carol al IX-lea.

— Aproape am, Sire.

— Cum aproape?

Henric nu răspunse, ci trase din buzunarul său scrisoarea escamotată în ajun de Pibrac şi o întinse regelui.

Scrisoarea era aceea, în care Doamna Margareta înştiința pe Henric de plecarea ei din Luvru, fără însă a-i spune unde se duce.

— Bun! zise Carol al IX-lea după ce o citi, cu toate acestea, ea nu probează nimic.

— Probează fuga Doamnei Margareta.

— Da, dar nu spune nimic din care să rezulte că a plecat cu ducele de Guise.

— Este adevărat, cu toate acestea, eu ştiu că ei s-au revăzut.

— Adevărat?

— Da, şi eu ieri am alergat toată ziua după cinci cavaleri, în mijlocul cărora era o femeie.

— Oh! oh! făcu regele gândindu-se la regina-mamă.

— Şi pe ce drum? vărul meu?

— Pe drumul de Nancy.

— Poftim?

— Pe drumul de Nancy, Sire.

— Şi eşti sigur că acei cavaleri?…

— Nu puteau fi alții decât ducele de Guise şi oamenii lui, îl întrerupse regele de Navarra.

— Bine! dar femeia?

— După cât mi s-a spus, femeia era mascată, şi astfel, aş putea să jur că era Doamna Margareta.

— Adevărat? făcu regele.

— Desigur. Dar fiindcă din nenorocire ei aveau douăsprezece ore înaintea mea, am înțeles că nu-i pot ajunge înainte de a trece granițele de Lorena, şi astfel, m-am întors să cad la picioarele Majestății Voastre şi să-i cer dreptate.

Regele de Navarra ştiuse să pună atâta convingere în vocea sa,

încât Carol al IX-lea nu se mai îndoi, ci se mulțumi numai a-i zice:

— Mă tem însă, scumpul meu văr, că te-ai fi găsit în poziția în care m-am văzut eu săptămâna trecută. Închipuie-ți că vânam în pădurea Saint-Germain… şi noaptea un cerb, abătându-se, eu l-am atacat dimineața la zece ore…

— Dar, eu nu înțeleg nimic, Sire…

— Aşteaptă! Cerbul însă alerga, eu am pus calul meu în galop şi câinii vânau din toate puterile; cu toate acestea, animalul nu voia să iasă din pădure. În fine, când după atâta osteneală ieşi la câmp, ghiceşte, vărul meu, ce am văzut?

— Nu pot ghici, Sire.

— Închipuie-ți! o ticăloasă de vulpe. Câinii, când au găsit un schimb, au părăsit pe cerb şi au alergat după vulpe.

— Dar, Sire, zise regele de Navarra, în ce poate semăna istoria Majestății Voastre cu istoria mea?

— Aşteaptă, aşteaptă, vărul meu!

— Aştept, Sire.

— Doamna Margareta a fugit, nu este aşa?

— Da, aşa este.

— Şi, dumneata, crezând că a răpit-o ducele de Guise, ai alergat după dânşii?

— Da, Sire, dar nu înțeleg ce voieşti să zici.

— Ei bine! ai avut dreptate, dar numai pe jumătate.

— Cum?

— Ducele de Guise a răpit într-adevăr o femeie, dar nu pe sora mea Margot.

— Atunci pe cine, Sire?

— Pe Doamna Catherine, regina-mamă, răspunse Carol al IX-lea, suspinând.

— Ah! Sire, făcu Henric, cu sânge rece, asta e mult prea ciudat!

— Nu este aşa?

— Fără îndoială, cu toate acestea, nu înțeleg cum Majestatea Voastră poate să-şi facă asemenea închipuiri.

— Dar, strigă Carol al IX-lea, aceasta nu este închipuire, este fapt împlinit.

— Se poate, Sire, cu toate acestea, eu nu văd cauza pentru care ducele de Guise să fi răpit pe regina-mamă.

— Ah! cine ştie? răspunse regele suspinând din nou.

„Hei! se gândi Henric, regele este cu totul departe de adevăr, dar René, care este colo, îl va pune pe drumul cel drept.”

Pe când regele de Navarra îşi făcea această reflecție, pajul

Gauthier ridică portiera.

— Ce vrei, micuțule? îl întrebă Carol al IX-lea.

— Sire, răspunse pajul, maestrul René Florentinul solicită favoarea de a fi primit de Majestatea Voastră.

Regele făcu o săltătură pe fotoliul său cel mare pe care se afla.

Din timpurile cele din urmă, Florentinul nu cutezase să apară în fața lui. Când venea în Luvru, la regina-mamă, își ascundea obrazul cu o pulpană a mantalei sale și se strecura fără a fi văzut.

René proceda astfel, fiindcă regele Carol al IX-lea, zisese de mai multe ori Doamnei Catherine:

— Doamnă, poți să primești pe favoritul dumitale cât îți va plăcea, numai povățuiește-l să nu se întâlnească cu mine, fiindcă îi voi împlânta pumnalul în piept.

Așadar, când regele auzise că el solicita audiență, pe lângă săltătura de pe fotoliu, strigă:

— Oh! ce cutezanță!

— Sire, adăugă pajul, maestrul René mi-a spus că este aducătorul unui mesaj din partea reginei-mame.

Regele tresări și totdeodată murmură:

— Ah! atunci este altceva!

Cu toate acestea, fiindcă Florentinul îi inspira dezgust, el nu răspunse la solicitarea lui; când totdeodată bravul Pibrac, văzând pe Florentinul în anticamera regală și înțelegând că regele de Navarra va avea trebuință de susținerea sa morală, în calitatea sa de căpitan de gardă, intră și zise:

— Sire, René Florentinul este în anticamera Majestății Voastre.

— Știu.

— El este plin de sânge ca un călău, adăugă Pibrac.

— Oh! oh! făcu regele.

Apoi zise lui Gauthier:

— Zi-i să intre acel mizerabil!

Pajul ridică portiera și René intră salutând până la pământ.

Regele întinse mâna bombănind.

— Da, mi-aduci mesajul.

René însă ridică capul și răspunse cu liniște:

— Este un mesaj verbal ce aduc Majestății Voastre.

— Ce zice acest om? întrebă regele uitându-se la ceilalți.

René repetă:

— Aduc Majestății Voastre un mesaj verbal din partea Doamnei Catherine.

— Verbal? pentru ce? exclamă regele. Doamna Catherine nu știe

să scrie?

— Rana sa este foarte gravă, răspunse René şi i-a cauzat nişte friguri arzătoare.

— Cum! strigă Carol al IX-lea, regina-mamă este rănită?...

— A lipsit puțin să fie şi asasinată, de răpitori, Sire.

Regele, strigând, se ridică repede în picioare.

Capitolul XV

Cuvântul *rană* produse asupra regelui de Navarra şi asupra domnului de Pibrac tot aceeaşi impresie ca şi asupra regelui; şi iată pentru ce:

Ne reamintim că Hector de Galard, în momentul când trebuia să alerge în ajutorul béarnezului şi să părăsească cu dânsul câmpul de bătaie, lovise în litieră pe regina-mamă cu pumnalul său.

Cu toate acestea, el cedase la acea fatală inspirație, fără ca să aibă curajul să spună lui Henric, aşa că el revenise la Paris cu dânsul şi tot nu cutezase să-i mărturisească.

Carol al IX-lea, apoi, după cum am spus, se sculase repede după fotoliu, însă, rămăsese nemişcat, cu ochiul rătăcit şi cu gura întredeschisă.

El îl privea pe René şi se întreba dacă nu era în prada vreunor visuri rele.

René însă repetă încet:

— Am onoarea să spun Majestății Voastre că regina-mamă a fost aproape de a fi asasinată.

Atunci, Carol al IX-lea se întoarse către regele de Navarra şi Pibrac:

— Omul acesta e nebun! strigă el.

René înălță din umeri:

— Noi am adus pe Doamna Catherine în litiera care i-a servit de răpire şi în care un braț regicid[6] a cutezat să o lovească cu pumnalul.

— Ah! toate acestea sunt îngrozitoare, strigă regele punându-şi mâna pe frunte; şi cred mai mult că visez.

— Oh! nu, nu visați, Majestatea Voastră este cu desăvârşire trează.

— Dar, vorbeşte odată! vorbeşte! strigă regele, atunci.

Henric şi Pibrac luară o atitudine pătrunsă de uimire...

---

[6] Regicid – crimă constând în asasinarea unui rege; ucigaş de regi.

Iar René să îndreptă cu importanța unui om devenit necesar şi continuă:

— Sire, regina-mamă a fost răpită alaltăseară.

— Ştiu de cine… îl întrerupse regele, şi voi arde oraşul Nancy pentru a mă răzbuna!

— Majestatea Voastră se înşală, răspunse René clătinând din cap. Nu este ducele de Guise cel care a răpit pe regina-mamă.

— Atunci, dar, cine?

— Patru cavaleri mascați, din care doi au căzut în mâinile noastre şi a călăreților ce i-am adunat pentru a-mi servi să scap pe regină.

— Şi ceilalți doi au murit? întrebă Carol al IX-lea.

— Nu, Sire, aceia au fugit.

— Dar… cine erau acei oameni?

— Erau mascați, Sire.

— Dar cei ce sunt prizonieri?

— Oh! pe aceia îi va vedea Majestatea Voastră…

— Cum îi chemă?

— Unul se numeşte Lahire…

— Acest nume îmi este necunoscut, îl întrerupse regele.

— Celălalt se numeşte Amaury de Noë.

La acest din urmă nume, trei țipete se auziră.

Regele de Navarra şi Pibrac strigară:

— Este fals! Fals! este cu neputință!

Carol al IX-lea însă, întorcându-se către Henric, strigă:

— Acesta este amicul dumitale, nu este aşa?

— Da, Sire, dar acest om trebuie să mintă!…

Apoi Henric amenință pe René cu degetul.

„Pe credința de Florentin, îşi zise atunci René în sinea sa, oricine ar jura că regele de Navarra nu este amestecat în această afacere şi, cu toate acestea, m-aş prinde pe capul meu, că el era acela care se bătea cu atâta vigoare cu ducele de Guise!…”

Carol al IX-lea privea pe rând pe Florentin, pe Henric de Navarra şi pe Pibrac, aşa că s-ar fi zis că el căuta adevărul în mijlocul acestor contradicții.

Florentinul însă repetă pentru a convinge:

— Da, Sire, printre răpitorii reginei-mame, se găsea amicul regelui de Navarra, domnul Amaury de Noë.

— Ce răspunzi la acesta, domnule şi vărul meu? strigă deodată regele, care răsună ca un tunet şi care amenință pe regele de Navarra cu privirea.

— Sire, răspunse Henric cu netulburare, eu rog pe Majestatea Voastră de a nu da acestui om decât o atenție potrivită.

— Se poate... dar...

— Nu înțeleg, Sire. Cu toate acestea, eu te rog să nu condamni pe nimeni înainte de a vedea pe regina-mamă.

— Ah! bagă de seamă, strigă regele nebun de furie, bătând din picior cu o răutate neauzită, dacă dumneata şi ai dumitale ați fi cutezat să vărsați sângele unei regine a Franței... vă voi trimite să vă depuneți capetele în piața Grève!...

— Durerea şi furia orbeşte pe Majestatea Voastră, răspunse regele de Navarra fără tulburare.

Aceste cuvinte atinseră pe Carol al IX-lea şi, arătând pe René, zise:

— Dar, vărul meu, nu auzi ce zice?

— Majestatea Voastră uită, răspunse Henric, că eu nu am fost cu amicul meu Noë şi că, astfel, nu pot să ştiu ce s-a petrecut.

„Straniu! straniu! murmură Florentinul. Eu aş putea să jur că a fost el acela care...”

— Şi, înainte de a asculta cuvintele acestui om, continuă Henric, aş voi să văd pe regina-mamă şi să aflu din gura sa.

— Ai dreptate, zise Carol al IX-lea cu bruschețe.

Apoi, se întoarse spre René, şi-l întrebă:

— Unde este regina-mamă?

— Sire, răspunse Florentinul, Majestatea Sa a luptat cu curaj în cele dintâi ore de călătorie; dar, la porțile Parisului, puterile au părăsit-o.

— Dumnezeul meu! exclamă regele.

— Şi a fost silită de a se opri în pădurea Meudon, unde am şi depus-o într-o căsuță la marginea pădurii.

Henric şi Pibrac schimbară o privire.

— Şi ai lăsat-o singură? întrebă Carol al IX-lea pe René.

— Oh! nu, Sire, este în paza călăreților ce mi-au ajutat a o scăpa.

După cât se vede, René nu suflă niciun cuvânt despre ducele de Guise şi despre gentilomii săi.

Cu toate acestea, el continuă:

— Regina-mamă roagă pe Majestatea Voastră să urce pe cal şi să meargă la dânsa!

— Voi merge, strigă regele, şi chiar în minutul acesta...

Apoi zise lui Pibrac:

— Să se pregătească calul meu şi garda mea, fiindcă voiesc să

plec îndată.

Căpitanul de gardă aruncă o nouă privire asupra regelui de Navarra, privire care zicea:

„Stai liniştit! nu te trăda!”

Apoi ieşi.

Iar regele zise atunci lui Henric:

— Domnule şi vărul meu, o să mă întovărăşeşti la Meudon?

— Da, Sire.

— Voiesc să scot adevărul la lumină.

— Aceasta este şi voința mea, Majestate.

— Şi crede, termină regele cu străşnicie, că voi fi fără milă pentru vinovați.

Henric se înclină.

Atunci Carol al IX-lea sună un clopoțel şi chemă pe pajul Gauthier.

— Vino de mă îmbracă, îi zise el.

Apoi regele trecu din cabinet în camera sa de culcare pentru a se îmbrăca; şi, lăsând pe Henric şi pe Florentin singuri, aceştia începură a se privi, apoi Henric, cu linişte şi cu surâsul pe buze, îi zise:

— Maestre René, ai citit istoria romană?

— Întrebarea este neobişnuită, Sire!

— Ce-mi pasă? Răspunde!…

— Da, Sire, am citit-o.

— Ah! foarte bine.

— Şi încă de două ori.

— Atunci dar, îți aduci aminte de pontificii care, după ce se depărta poporul şi templul în care se consulta viitorul rămânea gol, ei nu se puteau privi fără a nu râde.

— Da, Sire, dar…

— Aşteaptă, maestre René, nu am isprăvit. Nu ştiu cum îmi pare că dumneata şi eu semănăm cu acei pontifici.

— În ce, Sire?

— Ascultă ca să înțelegi. Dumneata serveşti pe regina-mamă care mă urăşte, şi mă urăşti şi dumneata… nu este aşa?

Florentinul făcu o strâmbătură.

— Aşadar, în unire cu regina-mamă, ați inventat o intrigă în care voiți să mă învăluiți pe mine şi pe amicii mei.

— Dar, Sire, îți jur…

— Ascultă, reluă Henric cu un ton mai blând, regele nu este aici şi, cum suntem singuri… tot ce-mi vei spune, nimeni nu va auzi şi,

la nevoie, vei putea să şi tăgăduieşti.

Mirarea lui René se mărea.

— Mărturiseşte-mi dar adevărul şi, dacă veți fi combinat cu ingeniozitate maşinațiunea dumneavoastră, eu voi fi cel dintâi care vă va felicita.

— Sire, răspunse Florentinul uimit, în toate acestea, nu este nicio maşinațiune decât aceea a amicilor Majestății Voastre.

— Dumneata zici…

— Eu spun adevărul… amicii Majestății Voastre au răpit pe regina-mamă.

— Oh! este cu neputință!

— Ba foarte cu putință, şi acum o oră credeam că faceți parte dintre ei chiar Majestatea Voastră.

— Din complot?

— Nu… dintre combatanți.

— Maestre René, dibaci eşti a compune enigme..

— Sire…

— Nu cumva, maestre René, ai fi Sfinxul din antichitate?

— Majestatea Voastră mă batjocoreşte.

— Nu, nicidecum. Cu toate acestea, eu te previn că şi eu sunt puțin ca Oedip şi că, mai curând sau mai târziu, voi ghici totul…

— Nu mă tulbur, Sire, răspunse René fără a se descuraja. Amicii Majestății Voastre au răpit pe regină.

— Care amici?

— Noë, Lahire şi ceilalți…

— Noë este amicul meu; pe Lahire, de care-mi vorbeşti, nu-l cunosc, şi acum sunt curios să aflu de ceilalți.

— Oh! eu am crezut… şi aş fi jurat chiar că Majestatea Voastră ați fost unul dintre acei doi.

— Mulțumim! murmură regele de Navarra.

— Cu toate acestea, continuă Florentinul, care-şi recâştigase cutezanța sa, Maiestatea Voastră nu a putut să nu cunoască această afacere…

— Bravo!

— Dacă nu cumva o fi şi ordonat-o chiar…

Henric atunci puse mâna pe spadă şi, cu un ton sec, îi zise:

— Maestre René, uiți respectul ce se datorează unui prinț de sânge.

— Sire…

— Niciun cuvânt mai mult! fiindcă îți voi străpunge corpul cu spada mea.

Florentinul, văzând că în ochii lui Henric strălucea o privire îngrozitoare, se trase cu un pas înapoi, iar Henric reluă cu demnitate:

— Află, maestre, că dacă expun eu pe amicii mei primejdiei, iau şi eu parte la acea primejdie.

— Ah! tocmai pentru asta, murmură René, aş fi putut jurat că Majestatea Voastră era unul din acei cavaleri care au reuşit să fugă.

De astă dată, Henric începu să râdă.

— Dacă era astfel, răspunse el, sigur că nu aş fi revenit la Paris, ci aş fi galopat pe drumul ce duce la Béarn.

Acest răspuns îl izbi pe René.

El era prea prost ca să poată bănui că un om mare îşi pune capul în joc pentru a scăpa pe amicii săi, şi astfel, pentru a treia oară îşi zise tot în sinea sa:

„S-ar putea oare, ca regele de Navarra să nu fi ştiut nimic din toate acestea?”

Dar nu avu timpul să răspundă tare lui Henric, fiindcă Carol al IX-lea intră în cabinet.

Regele Franței se îmbrăcase cu alte haine, încălțase cizme cu pinteni şi în mână ținea o biciuşcă.

Apoi, adresându-se regelui de Navarra, îi zise:

— Să plecăm! domnule şi vărul meu.

— Sunt la ordinele Majestății Voastre, răspunse Henric.

Regele atunci ieşi, iar Henric şi René îl urmară.

Domnul de Pibrac însă, era deja pe cal în curtea Luvrului şi în fruntea a doisprezece oşteni. Cu toate acestea, dibaciul gascon alergase deja la Malican şi conversase câteva minute cu dânsul, şi astfel, când văzu pe Henric, cu privirea sa, îi dădu să înțeleagă ceea ce el făcuse.

Apoi, când regele punea piciorul în scară şi urca pe calul ce-l ținea pajul, Pibrac se apropia de prinț şi îi zise cu repeziciune:

— Am asupră-mi scrisoarea pe care ducele d’Alençon a trimis-o reginei-mamă şi pe care domnul Amaury de Noë a găsit-o la pajul cel mort. Majestatea Voastră ați încredințat-o lui Malican şi Malican mi-a dat-o mie.

Henric atunci făcu o mişcare de surprindere şi, satisfăcut, se urcă pe cal.

— Să plecăm domnilor, repetă regele ieşind cel dintâi din Luvru.

Apoi deodată, făcu un semn lui René şi acesta îşi apropie calul de calul regelui.

— Nimic mai la timp! murmură Pibrac; şi, după aceasta, începu a călări alături de regele de Navarra.

Carol al IX-lea nu avusese timpul în cabinetul său să cerceteze pe Florentin; şi, fiindcă voia să cunoască acea aventură cu toate desluşirile sale, ordonase acestuia de a se pune la stânga sa.

Cu toate acestea, deşi desluşirile ce le da lui Carol al IX-lea puteau să fie în dezavantagiul regelui de Navarra, totuşi, în acest fel, Henric putu să vorbească în libertate cu căpitanul de gardă.

Căpitanul de gardă, care cunoştea originea tuturor gentilomilor din compania sa, nu alesese niciun meridional printr-aceia ce trebuiau împreună cu dânsul să-l escorteze pe rege, ci luase trei Bretoni, patru Picarzi, doi Orleani, doi Poitevini şi un Tourangez, şi astfel, el era sigur că niciunul dintre dânşii nu cunoşteau dialectul ce se vorbeşte la picioarele Pirineilor.

Apoi Pibrac, pentru mai multă pază, nu începu convorbirea cu regele de Navarra în limba béarneză, fiindcă René, care era italian, să nu audă în treacăt niscaiva consonante[7] care să-l pună să reflecteze, ci începu în limba bască.

Limba bască, după cum se ştie, a fost şi va fi pentru totdeauna o țesătură de enigme, pentru acei care din copilărie nu au văzut înălțându-se la orizont vârfurile încărcate cu zăpadă ale Pirineilor.

Henric vorbea limba bască tot atât de bine ca şi pe cea béarneză.

Cu toate acestea, prudentul căpitan de gardă vorbea foarte încet:

— Ştii unde mergem? întrebă el pe Henric.

— Bănuiesc.

— La Meudon, la ducesa de Montpensier.

— Bun! şi regele trebuie să găsească acolo pe ducele de Guise?

— Fără îndoială.

— Ei bine, ce crezi că va face, Pibrac amicul meu?

— Nimic bun, Sire.

— Numai dacă aş putea să-mi scap amicii, murmură regele de Navarra.

— Ah! Sire, să vă siliți să scăpați înainte pe Majestatea Voastră.

— Aşa! Noë şi Lahire vor muri în torturi şi pe mine nu mă vor trăda.

— Oh! de asta nu mă îndoiesc.

— Atunci dar, de ce te temi?

---

[7] Consonante – (despre cuvinte) care au o terminație asemănătoare.

— Mă tem de furia regelui.

— Regele nu mă va condamna fără probe.

— Cine ştie? murmură Pibrac.

Henric surâse şi, aruncându-şi frumosul său cap cu mândrie pe spate, zise:

— Priveşte-mă, Pibrac amicul meu, şi spune-mi, crezi că un om ca mine poate să moară de mâna călăului?

— Ai dreptate, Sire, eu ca şi Majestatea Voastră cred în steaua Majestății Voastre.

— Ei bine! dacă crezi astfel, să mergem înainte şi nu te mai teme de nimic!...

Apoi, cum Pibrac gânditor lăsase capul în jos, Henric reluă:

— Nu înțelegi că scrisoarea de la Malican va răscumpăra pe Noë?

— Poate... murmură Pibrac!

— Deci, amicul meu, cu orice preț, aş voi să rămân un moment singur cu regina-mamă...

În timpul în care regele de Navarra şi domnul de Pibrac schimbau aceste puține cuvinte, regele, Carol al IX-lea puse lui René următoarele întrebări:

— În ce loc ai ajuns pe regina-mamă?

— Între Blois şi Angers.

— Şi ce oameni te urmau?

— O duzină de călăreți cu căpitanul lor, pe care i-am adunat în numele regelui.

După cât se vede, René se ferea să vorbească despre ducele de Guise şi despre gentilomii săi, şi aceasta sigur, că în urma instrucțiunilor primite. El se ferea de asemenea de a vorbi şi de regele de Navarra.

Carol al IX-lea, cu toate acestea, se întorcea din când în când spre regele de Navarra şi îi arunca câte o privire sălbatică.

În fine, în timpul acesta, după ce trecură satele Vaugirard şi Meudon şi intrară în pădure, ajunseră la căsuța ce servea de retragere misterioasă a ducesei de Montpensier, şi regele văzu câțiva oameni înarmați şezând pe prag, care se sculară să primească pe regele Franței şi suita sa.

René sări cel dintâi de pe cal şi intră în casă pentru a conduce pe rege.

Regele însă privi mai întâi pe oamenii înarmați pe care-i luase drept călăreții de care îi vorbise René, apoi se întoarse spre regele de Navarra şi îi zise cu asprime

— Urmează-mă, domnule, vărul meu!

Regele de Navarra era coborât de pe cal şi, când Carol al IX-lea plecă înainte, Pibrac se plecă asupra tânărului prinţ şi îi zise:

— Curaj! şi ţine-te liniştit!

Regele, în fine, urmă pe René, care, după ce îl conduse în lungul coridorului, deschise o uşă ce era în faţa lui, şi atunci Carol al IX-lea se găsi pe pragul camerei în care, cu câteva zile mai înainte, Lahire petrecuse noaptea, apoi, uitându-se prin cameră, zări pe regina-mamă palidă şi culcată pe un pat, al cărui cearşaf de o albeaţă strălucitoare, era ici-colo pătat cu sânge!...

Capitolul XVI

Ce s-a petrecut în mijlocul acelei păduri, unde ducele de Guise şi cei ce îl însoţeau ajunsese şi atacase pe Henric şi pe camarazii săi, după care tânărul prinţ şi Hector, supunându-se unei inspiraţiuni subite, reuşiseră să fugă?

Noë şi Lahire, căzuţi în puterea inamicului, au fost legaţi.

Dar Noë striga continuu lui René Florentinul:

— Dar... omoară-mă! omoară-mă, mizerabile!

— Nu! răspunse René, aceasta e afacerea călăului.

Lahire fusese lovit în mai multe locuri, dar niciuna din rănile lui nu erau grave. Noë, cu toate că era acoperit de sânge, ar fi putut să se mai bată încă mult timp, dacă n-ar fi fost răsturnat.

Şi apoi, amândoi văzând pe regele de Navarra şi pe amicul lor Hector că au reuşit să fugă, se simţiră îndată mai siguri şi primiră soarta lor cu o hotărâre veselă.

— *El* e scăpat! murmură Noë. Pădurea e deasă şi nu-l vor mai putea ajunge.

Cu toate acestea, ducele de Guise se ridicase furios şi, sărind pe un alt cal, strigă:

— După ei!... după ei!...

Şi dând pinteni calului, plecă cu iuţeală, urmat de Léo şi Gaston de Lux.

Dar deja regele de Navarra şi Hector o luaseră înainte şi se auzea în depărtare galopul cailor lor. Ducele şi însoţitorii săi alergară mai mult de o oră prin pădure, trecând prin mărăcini, sărind şanţurile; apoi veni un moment când pădurea deveni atât de deasă şi, fiind întuneric, ei fură nevoiţi să se întoarcă.

Această urmărire nefructuoasă dură aproape o oră.

În timpul acelei ore, iată ce se petrecuse la locul unde avusese

loc lupta.

Pământul era acoperit de morți şi răniți.

Lahire şi Noë fiind legați, Florentinul privi împrejurul său şi nu mai văzu decât patru oameni în picioare. Aceştia erau suficienți pentru a păzi pe prizonieri.

Apoi alergă la litieră şi trase cu vioiciune perdelele.

Dar deodată, sări înapoi cuprins de spaimă. O rază de lumină îl ajută să vadă în fundul litierei pe regina-mamă nemişcată şi sângerândă. René scoase un strigăt îngrozitor.

— Ajutor! ajutor! strigă el.

Şi deschizând uşa, luă pe regina-mamă în brațe şi o depuse pe iarbă.

Sângele curgea cu abundență dintr-o rană a reginei din partea dreaptă.

Pentru moment, René crezu că Doamna Catherine era moartă.

Dar, când îi descheie haina, ea făcu o mişcare şi el suspină.

Era oare afecțiune sau egoism? Acel om, care niciodată nu iubise pe cineva, sfârşise prin a iubi pe binefăcătoarea lui sau se mulțumise a calcula pierderile ce le-ar fi suferit în ziua când ea ar fi încetat să mai trăiască?

Florentinul, cuprins de o durere imensă, începu să plângă ca un copil, dând cele dintâi îngrijiri Doamnei Catherine.

Dar durerea cu siguranță nu-l împiedică să dea îngrijiri pe un om ce a studiat mult chirurgia.

René studie rana şi recunoscu pe dată că nu era mortală.

Florentinul sfâşie acea batistă a reginei pe care o găsise în strada Prêtres şi care fusese cel dintâi semn al răpirii, apoi legă rana şi opri sângele.

După aceasta făcu pe Doamna Catherine să respire dintr-o sticluță pe care o purta totdeauna la gât. Aproape în acelaşi timp, regina deschise ochii şi plimbă împrejurul ei o privire care, mai întâi rătăcită, se opri asupra lui René.

— Ah! zise ea cu o voce încă slabă, tu eşti, René?

— Da, Doamnă.

— Dar unde suntem? ce s-a petrecut? am visat sau toate acestea sunt adevărate?

— Este adevărat, Doamnă.

— Deci, am fost răpită?

— Da.

— Ah! făcu deodată Catherine ce puse mâna pe rană, ei m-au lovit.

— Da, Doamnă. Ei au voit să o asasineze pe Majestatea Voastră.

— Mizerabilii!…

— Din fericire, reluă René, Dumnezeu nu a permis ca fapta lor să se împlinească. Pumnalul asasinului a alunecat şi rana Majestăţii Voastre e uşoară.

Regina îl asculta pe René şi părea a nu înţelege încă pericolul în care se aflase.

— Dar… cum ai venit aici? zise ea, în sfârşit.

— Am alergat după răpitorii dumitale şi v-am putut scăpa. Doi din acei mizerabili sunt în puterea noastră.

Regina se ridicase pe jumătate şi examină cu curiozitate câmpul de bătaie şi pe cei doi prizonieri culcaţi cot la cot pe pământ.

— Dar, cine sunt acei oameni, întrebă ea în fine.

— Unul din ei se numeşte Noë.

Regina îşi înăbuşi un ţipăt.

— Şi unul din aceia care au fugit ar putea prea bine fi regele de Navarra.

— Ah! murmură regina, dacă e astfel, îmi trebuieşte tot sângele lui.

În acel moment ducele de Guise se reîntoarse.

Pe când regina-mamă mulţumea eliberatorilor ei, Noë şi Lahire, culcaţi pe iarbă, vorbeau încet în limba lor, siguri fiind că nu vor fi înţeleşi.

— Sărmanul meu Noë, zicea Lahire, suntem pierduţi.

— Da, dar regele e scăpat.

— Este adevărat. Trăiască regele!

— Cel puţin, zise cu tristeţe Noë, caracterul său cavaleresc să nu-l piardă.

— Cum asta?

— Ascultă: în loc să galopeze noapte şi zi către Navarra, el e în stare să reia drumul către Paris.

— Pentru ce?

Noë suspină.

— Pentru a încerca să ne scape, zise el.

— Ah! răspunse Lahire, tu ai dreptate. Dar crezi că dacă a putut fugi şi scăpa de cei ce-l urmăreau, s-ar putea dovedi că el a fost cu noi?

— Eu din partea mea voi zice că nu, chiar în mijlocul torturilor.

— Şi eu asemenea, zise Lahire.

— Dar el va mărturisi poate cel dintâi, adăugă Noë.

Cei doi prinşi se priviră cu uimire, apoi Noë adăugă:

— Vom fi întrebați, să mă laşi să vorbesc.

— Ce vei zice?

— Voi inventa o fabulă.

— Fie, răspunse Lahire.

Puțin după aceasta, cei doi prizonieri, aşa legați cum erau, fură puşi pe cai de către un soldat ce scăpase din luptă.

Apoi cortegiul se puse în mişcare şi reluă drumul Parisului.

Ducele de Guise şi René, călări, mergeau de fiecare parte a litierei, în fundul căreia regina era culcată.

După douăzeci şi patru de ore, pe înserate, regina-mamă şi escorta ei intrară în pădurea Meudon şi se opriră la casa cea mică a ducesei Montpensier.

Când ei sosiră, doamna de Montpensier era absentă.

Tânăra ducesă, nelinişitită de neprimirea de trei zile a niciunei noutăți de la fratele ei, alergase la Paris nelăsând la Meudon decât pe un paj.

Acel paj era chiar Amaury de care Nancy îşi râsese atât de bine.

Cu toată absența ducesei, ducele de Guise şi René găsiră de cuviință că trebuiau să-şi petreacă noaptea la Meudon.

Afară de aceasta, era de bănuit că ducesa de Montpensier trebuia să se reîntoarcă chiar în acea seară.

— Ce vom face cu prizonierii noştri? întrebă atunci René.

— Este aici o pivniță mică ce le va putea servi de temniță, răspunse ducele.

— Cu condiția să punem santinele la uşă.

— Fie, zise ducele.

Pe când Doamna Catherine, condusă de prințul loren, se îndrepta spre camera de culcare a ducesei, Léo d'Arnembourg şi Gaston de Lux se ocupau cu prizonierii.

Léo, ce avea ranchiună pe Lahire, zise:

— Ah! scumpul meu domn, crede-mă că cerul îmi datora fericirea de a-ți servi de temnicer.

— Domnule, răspunse Noë, nu cred că ne-am mai putea întâlni la aer curat, dar crede-mă că, dacă s-ar întâmpla aceasta, ți-aş linişti puțin aceste *fanfaronade*.

— Taci, Noë! făcu Lahire ridicând din umeri, domnul e *gelos*.

Lahire ştia puterea acelui cuvânt şi, într-adevăr, pătrunse în inima înamoratului ducesei ca un pumnal.

Cei doi tineri fură duşi în pivnița de care vorbise ducele de Guise.

Bolta acelei pivnițe era solidă, uşa masivă şi orice mijloc de

scăpare nefolositor.

— Domnilor, zise surâzând cu ironie Léo, aceasta nu seamănă poate întocmai cu o cameră de la Luvru, dar n-avem altă locuință pe care să v-o oferim.

Léo d'Arnembourg, după ce închise uşa, puse doi soldați ca santinelă în subterana ce conducea la pivniță.

— Acum, zise Lahire, putem vorbi.

— Unde suntem? întrebă Noë culcându-se pe nişte paie atât cât îi permiteau legăturile.

— Nu ai ghicit?

— Nu.

— Ah! suntem la doamna ducesă de Montpensier.

— La Meudon?

— Da, la Meudon.

— Dar, zise Noë, oare nu e aici locul unde ea a binevoit?…

— Să-mi acorde azil mai înainte de a-i vedea fața.

— Cine ştie? ea va face poate ceva pentru tine.

— Cred, zise cu ironie Lahire. Ea va avea poate bunătatea să ne trimită alimente otrăvitoare.

— Pentru ce!

— Cu scopul de a nu o recunoaşte în ziua când parlamentul ne va judeca ca vinovați de trădare…

— Aş! făcu Noë întrerupându-l, ducesa nu urăşte cu seriozitate decât pe regele de Navarra.

Şi el se întoarse pe paie murmurând:

— Toate acestea sunt bune şi consimt să mor, dar nu de foame. Şi… cam demult nu am mâncat, amice Lahire.

— Adevărat… mi-e foame ca unui lup.

Lahire se târî până la uşă şi, cum nu putea să uzeze nici de mâini nici de picioare, el începu să bată cu capul în uşă.

La acel zgomot, una dintre santinele alergă.

— *Ce bovdiți?* zise el cu un accent stricat.

— De mâncare şi de băut, răspunse gasconul.

Santinela păru a se sfătui cu camaradul său, apoi se depărtă, pe când celălalt continuă a se plimba prin coridor.

După câteva minute, uşa se deschise.

Lahire şi Noë, care se aflau în întunecimea cea mai completă, fură deodată uimiți de o lumină vie.

Santinela deschise uşa şi lăsă loc unui tânăr ce ținea o lumină cu o mână, iar cu cealaltă, un coş pe care îl puse jos.

Acesta era pajul Amaury ce aducea de mâncare celor doi

prizonieri.

Când sosise regina-mamă şi escorta ei la casa ducesei, era noapte, şi astfel, Amaury nu zărise pe prizonieri şi, prin urmare, nu recunoscuse pe Lahire.

Dar acesta strigă văzându-l:

— Ah! bună seara, domnule Amaury.

Copilul scoase la rându-i un strigăt:

— Ce, zise el, dumneata eşti, domnule Lahire?

— Chiar eu, tânărul meu amic, şi, după cum vezi, sunt într-o situație ce nu e prea plăcută.

— Dar ce crimă ai făcut? domnule Lahire.

— M-am amestecat în politică.

— Ah! drace! murmură micul paj, lucrul e cam grav.

— Crezi?

— Mai mult decât a fura şi a asasina.

— Mă sperii, domnule Amaury, murmură Lahire surâzând.

Apoi, fiindcă pajul privea cu curiozitate pe Noë:

— Domnul e amicul meu, zise Lahire.

— Ah!

— Cel mai bun amic al meu…

— Şi dânsul s-a amestecat de asemenea în politică?

— Vai! da.

— Dar, reluă pajul, v-am adus provizii; ducele, ce prânzeşte cu René Florentinul, vă trimite mâncare chiar de la masa lui.

— Ducele e într-adevăr prea bun!

— Şi eu, zise pajul, ce vă compătimeam deja fără a vă cunoaşte, v-am căutat două sticle cu vinul cel mai bun.

— Scumpul meu domn Amaury, răspunse Lahire, eşti prea îndatoritor. Dar cum voieşti să mâncăm şi să bem astfel legați.

— Aşteptați, zise pajul.

El luă un pumnal şi tăie legăturile lui Noë şi Lahire.

— Eşti o adevărată providență, îi zise Lahire.

— Răsplătesc răul prin bine, murmură cu ironie pajul.

— Aud?

— Hei! dar, făcu Amaury, îmi pare că ți-ai râs de mine într-o seară aici.

— Aş! răspunse Lahire, nu fi răzbunător, domnule Amaury.

— Oh! nu sunt…

— Şi mănâncă cu noi…

— Cu plăcere.

Pajul scoase din coş mâncare şi două sticle prăfuite cu vin.

— Pe credința mea! murmură Noë înveselit de acea vedere, am plăcere de a bea în sănătatea ducelui.

— Veți putea bea şi în sănătatea stăpânei casei, observă pajul.

Lahire tresări.

— Doamna lipseşte, adăugă tânărul; dar când va reveni nu voi uita să-i dau noutăți despre dumneavoastră, domnule Lahire.

— Eşti un băiat amabil. În sănătatea dumitale, domnule Amaury!

— În sănătatea dumitale! domnule Lahire.

Cei doi prizonieri şi pajul mâncară şi băură cu veselie.

Apoi, acesta din urmă ieşi din temniță, luând cu sine coşul şi sticlele goale.

Vinul pe care-l băuseră cei doi prizonieri li se urcă puțin la cap.

Această beție adăugată la oboseală îi făcură să doarmă profund, cu toate preocupările lor grave şi prevederile unei morți aproape de neînlăturat.

O parte din noapte trecuse deja; Noë şi Lahire sforăiau, când fură deşteptați de zgomotul uşii ce se deschise din nou şi o rază de lumină ce străbătu în încăpere.

Capitolul XVII

E timpul să ne reîntoarcem la acelea dintre personajele noastre pe care le-am lăsat la porțile de la Angers.

Voim să vorbim despre Doamna Margareta, Nancy, Raoul şi nenorocitul Hogier de Lévis, a cărui onoare era compromisă prin fatalul amor.

După stăruințele lui Raoul, ofițerul de la poarta de la Angers sfârşise prin a se hotărî să-şi părăsească postul pentru a vedea, el însuşi, persoana importantă din litieră şi care voia să intre în oraş, contra ordinelor Alteței Sale, prințul guvernator.

Atunci el recunoscu în pretinsa damă de Château-Landon pe adevărata persoană şi Hogier de Lévis scoase un țipăt de mirare şi aproape de spaimă, aflând că femeia pe care o iubea şi pentru care era să moară era soția regelui său.

Margareta de Valois, ne reamintim, luându-i brațul şi strângându-l cu tărie, îi zisese:

— Da, sunt regina de Navarra şi nu voiesc să mori!

Ofițerul deschise porțile şi litiera reginei intră în Angers.

— La castel! strigă atunci Doamna Margareta.

Cât ținu drumul de la poarta oraşului şi până la castel, Hogier

de Lévis se legăna pe şa ca un om beat. El nu ştia, desigur, dacă trăia sau era în mormânt, dacă era treaz sau visa.

La porta castelului, Doamna Margareta scoase capul pe portiță şi îi zise:

— Domnule Hogier, coboară-te şi dă-mi mâna!

Acea voce făcu pe tânărul om să vadă adevărul.

El nu visa!… Nu era în mormânt!…

Raoul făcea zgomot mare la poarta castelului.

Cei doi soldați ce se găseau ca santinelă nu erau mai amabili ca ofițerul de la poarta oraşului.

Soldații nu voiau să deschidă fără ordinul şefului lor.

Şeful, trezit prin zgomot, pretinse că nu deschidea decât acelora ce ştiau cuvântul de trecere.

Raoul nu îl ştia; dar spuse numele reginei de Navarra şi poarta se deschise.

Margareta zise ofițerului:

— Domnule, vin la Angers pentru a vedea pe fratele meu, ducele d'Alençon; călătoresc fără suită, adică incognito, şi v-aş fi recunoscătoare dacă n-ați face mult zgomot despre sosirea mea.

Ofițerul răspunse:

— Secretul Majestății Voastre va fi păstrat, dar Majestatea Voastră ați făcut o călătorie nefolositoare.

— Pentru ce? întrebă regina de Navarra.

— Pentru că Alteța Sa nu este la Angers.

— Adevărat? făcu Margareta.

Ofițerul repetă:

— Alteța Sa ducele d'Alençon a plecat din Angers azi dimineață.

— Ah! zise Margareta, mai mult încântată decât contrariată; şi unde s-a dus ducele?

— Nu ştiu, Doamnă.

— Dar, în fine, zise regina, este cineva la castel care să mă poată primi.

— Intendentul Alteței Sale, bătrânul Bertrand Maret; numai că va trebui să îl deşteptăm şi acesta nu e lucru uşor.

Pe când ofițerul se exprima astfel, litiera ajunse în curtea de onoare.

Afară de câteva santinele, toți dormeau în castel.

Cu toate acestea, la una din ferestrele etajului al doilea, privirea Margaretei zări o lumină.

— Ce e acolo? zise ea.

— Aceea e camera unui gentilom, sosit aseară de la Luvru.

Margareta tresări.

— Numele său? zise ea.

— Gaston de Nancey.

„Oh! oh! îşi zise Margareta, acesta e cel mai devotat dintre gentilomii Doamnei Catherine; dar dacă ea s-a despărțit de dânsul, trebuie că l-a însărcinat cu vreo misiune importantă.”

Şi regina se coborî din litieră, continuând să cugete:

„Ce curios ar fi ca politica, pe care credeam c-o lăsasem la Luvru, să mă urmărească până aici.”

Regina de Navarra se rezemase pe brațul lui Hogier.

Ofițerul alergă spre a trezi pe intendent. În acel timp, Margareta, precedată de un valet ce ținea o torță în mână, urcă scara, rezemată pe brațul lui Hogier.

Hogier se simțea murind de veselie, de durere şi de ruşine, în acelaşi timp; de veselie pentru că vedea bine că Margareta îl iubea, de durere pentru că se gândea la regele său, de ruşine pentru că vedea bine că acel amor îl făcuse să se lipsească de onoare, silindu-l de a se înlătura de la datorie.

Dar Margareta se rezema cu atâta grație, îl privea cu nişte ochi atât de fascinatori, îi vorbea cu o voce atât de încântătoare, încât Hogier îşi uită durerea şi ruşinea, pentru a se da cu totul gândirii de a fi iubit.

Intendentul, deşteptându-se, alergă cu grabă spre întâmpinarea tinerei regine.

Margareta cunoştea încă demult pe bătrânul intendent, căci venise deja de mai multe ori la Angers.

— Bunul meu Maret, îi zise ea, nu trebuie decât să trezeşti valeții necesari pentru a-mi pregăti un apartament.

Bătrânul se înclină.

— Dar, unde e stăpânul tău? reluă ea.

— Alteța Sa a plecat azi dimineață.

— Unde?

— La Paris.

— Oh! nu se poate, zise Margareta, l-aş fi întâlnit…

Bătrânul intendent conduse pe tânăra regină în apartamentele de onoare ale castelului, care se aflau în etajul întâi, în aripa stângă.

Acele apartamente, rezervate pentru oaspeții de înaltă distincție, nu fuseseră locuite demult.

— Majestatea Voastră, zise Bertrand Maret, va face bine de a ocupa acest apartament.

După aceasta, intendentul îl conduse pe Hogier de Lévis la camera ce îi era hotărâtă. Acea cameră era situată la extremitatea unui coridor care comunica printr-o uşă secretă cu apartamentul Doamnei Margareta.

Intendentul, considerând pe Hogier ca aparţinând de casa prinţesei, îi dădu o cameră nu departe de ale prinţesei, pentru a putea mai lesne îndeplini ordinele ei.

Intendentul, zise, deschizând uşa camerei lui Hogier:

— Iată locuinţa dumitale, messire.

— Ah! făcu Hogier cu veselie.

— Acest coridor uneşte apartamentul dumitale cu acela al reginei.

Hogier tresări.

— Acum, domnul meu, sfârşi intendentul, am onoarea de vă dori o noapte bună.

Şi el se retrase.

Pentru un moment, Hogier, cuprins de remuşcare pentru că nu se supusese ordinelor regelui său, încercă să depărteze din ochii lui imaginea seducătoare a Margaretei şi, în prada unui acces de disperare, puse mâna din nou pe spadă, hotărât să-şi străpungă pieptul.

Dar deodată, uşa camerei se deschise şi Nancy intră.

Nancy nu scoase niciun ţipăt, dar se aruncă asupra lui Hogier şi îi luă cu furie spada din mână.

— Ei bine! zise ea surâzând, sosesc tocmai la timp, domnule.

— Lasă-mă să mor, repetă tânărul om a cărui disperare era la culme.

— Nu, zise Nancy, vin din contră, să te caut.

— Să mă cauţi?

— Da, acum, fiindcă intendentul s-a retras şi primul etaj nu e locuit decât de noi…

— Dar unde voieşti să mă duci?

— La Doamna Margareta.

— Ah murmură Hogier, jurasem, cu toate acestea, să nu o mai revăd…

Şi el urmă pe Nancy.

Nancy îl conduse pe coridorul secret şi-l introduse la Doamna Margareta.

— Ei bine! zise Nancy, Majestatea Voastră a făcut foarte bine…

— Ce voieşti să zici? întrebă Margareta privind pe Hogier.

— Când am intrat în camera lui, voia să se omoare, răspunse

Nancy.

Margareta îl privi pe Hogier cu o tristeţe severă.

— Îţi ordonasem, cu toate acestea, să trăieşti! zise ea.

— A trăi fără onoare nu înseamnă a trăi, murmură el plecând capul; n-am trădat eu pe regele stăpânul meu?

— Ei bine! zise ea, regina te iartă…

Dar el rămase cu capul plecat ca un criminal.

Atunci Margareta îi luă mâna şi îi zise:

— Trebuie, cu toate acestea, să-mi faci un jurământ.

Nancy, în acest timp, se îndreptă spre camera lui Raoul.

— Voieşti să te culci, micuţul meu? îi zise ea intrând.

— Da. Dar dumneata?

— Eu, am văzut ceva ce mă intrigă, voiesc să luminez un mister, zise ea, aşteaptă-mă aici…

Şi se depărtă mai înainte ca Raoul, uimit, să o mai întrebe ceva.

. . . . . .

Unde mergea Nancy?

Nancy nu putea niciodată să fie liniştită… ea găsea totdeauna un mister ce trebuia desluşit. Ea auzise pronunţându-se numele domnului de Nancey, gentilomul favorit al reginei-mamă şi conchise că gentilomul nu venise la Angers cu scopul de a respira aer curat. La Luvru, poate din cauza asemănărilor numelor, camerista Nancy şi tânărul gentilom de Nancey, schimbau mii de politeţuri.

Când regina de Navarra trimitea pe cameristă la regina-mamă, camerista întâlnea adesea în anticameră pe domnul de Nancey, care, privind-o, se roşea.

Nancy era frumoasă şi domnul de Nancey avea vârsta de douăzeci de ani.

Când, din contră, domnul de Nancey venea la apartamentul reginei de Navarra, Nancy îi făcea cea mai îndatoritoare primire.

Poate că domnul de Nancey o iubea pe Nancy.

Cât despre Nancy, trebuie să spunem că ea nu-l iubea pe domnul de Nancey pentru că-l iubea pe Raoul; dar îşi zicea că e totdeauna bine să se poarte politicos cu un tânăr, mai cu seamă când acesta se afla în favoarea unei regine.

Aşadar, spirituala cameristă, trecând cu paşi uşori prin coridoare, urcă cu uşurinţă şi cu linişte scara apartamentelor unde se vedea fereastra luminată.

— Acolo trebuie să fie, îşi zise ea, văzând lumina ce trecea pe

sub una dintre uşi.

Şi trecu pe un coridor lung, la capătul căruia se vedea acea lumină.

Când ajunse fără zgomot la uşă, obişnuită fiind la Luvru cu asemenea plimbări nocturne, ea puse un ochi la broasca uşii.

Dar cheia ce era în uşă nu-i permise să poată vedea în interiorul camerei.

— Ah!... dar... ce-mi pasă! murmură ea.

Şi Nancy bătu în uşă, dar nimeni nu răspunse.

Nancy bătu din nou. Aceeaşi tăcere. Nancy era o femeie hotărâtă. Deschise uşa şi rămase uimită pe prag.

Capitolul XVIII

Pentru ce se oprise Nancy uimită pe prag?

Pentru că acea cameră era goală.

O lumină însă ardea pe masă şi, după înfăţişarea camerei, se putea trage concluzia că până atunci cineva se aflase în ea.

Ea zări o carte şi o hârtie pe masă.

Nancy închise uşa după ea şi, punându-se pe un scaun din faţa mesei, examină pe rând cartea şi hârtia.

Hârtia era o scrisoare cu această adresă:

„Monseniorul duce d'Alençon."

Nancy tresări.

„Cum! zise ea, aceasta e oare camera Alteţei Sale ducele?"

Ea aruncă o privire speriată împrejurul ei şi se asigură că era singură.

„Această scrisoare, îşi zise ea, probează că prinţul nu a părăsit această cameră decât de foarte puţin timp... dar intendentul a zis că nu e aici... că... cum să ghicesc acesta?"

Nancy înţelese că cel mai bun mijloc de a desluşi acest mister, era acela de a citi scrisoarea.

Ea o luă dar, şi o citi:

„Iubitul şi scumpul meu fiu,

domnul de Nancey îţi va transmite cu vocea detaliile ce nu ţi se pot da prin scris.

Să-ţi fie îndestul numai să ştii că totul e gata pentru douăzeci şi patru din ale curentei luni.

Mama dumitale,
Catherine.”

— Ce e asta? ce înseamnă această dată de *douăzeci şi patru,* se întrebă Nancy, cu totul visătoare.

Şi ea examină cartea, sperând că va găsi ceva prin ea.

Dar cartea era un volum al abatelui de Brantóme: *Viaţa căpitanilor mari.*

Nancy o răsfoi, o întoarse. Nimic.

— Dacă e astfel, îşi zise camerista, nu mai am ce face aici. Să mergem!

Se ridică de pe scaun şi făcu un pas spre uşă.

Dar, în acel moment, un zgomot se auzi la capătul coridorului.

Acel zgomot era produs de nişte paşi şi voci care se apropiau.

Nancy se opri cu totul tremurândă şi căută cu privirea o altă ieşire decât cea pe unde venise.

Camera era mică şi n-avea decât o uşă.

Paşii se apropiau mereu.

Nancy nu mai ezită, înaintă spre fereastră şi se ascunse în dosul perdelelor.

Îndată după aceasta, uşa se deschise şi doi oameni intrară.

Unul era domnul de Nancey.

Celălalt era Alteţa Sa, monseniorul duce d’Alençon.

Nancy, nemişcată şi abia reţinându-şi respiraţia, nu putu, cu toate acestea, a-şi abţine o mişcare de uimire la vederea prinţului.

Pentru ce dar intendentul zisese Doamnei Margareta că Alteţa Sa era plecată din castel?

„Alt mister,” se gândi camerista.

Şi, cu toate că era puţin cam tulburată de situaţia sa, rămase tot la postul său de observaţie.

Ducele d’Alençon se aşeză în fotoliul care până adineauri era ocupat de Nancy, iar domnul de Nancey rămase cu respect în picioare şi cu capul descoperit.

Atunci Nancy observă că prinţul era încălţat cu nişte cizme lungi şi pline de praf, ceea ce proba că făcuse un drum lung.

— Uf! zise el, sunt foarte obosit, domnule de Nancey. Am făcut treisprezece leghe şi nu m-am odihnit nicidecum!

— Apoi, a face şase leghe şi jumătate pentru a vedea o femeie iubită, murmură Nancey, mi se pare cam lung, monseniore!…

— Cu atât mai mult că femeia iubită nu s-a mişcat de aici.

Nancy ascultă bine, apoi murmură: „Nu înţeleg!…”

— Într-adevăr, monseniore, zise domnul de Nancey, care părea că merge spre fereastră, iată un lucru care nu se explică aşa de lesne la Luvru.

— Care?

— Drace! a avea pe cea pe care o iubeşti sub acelaşi acoperiş şi a pleca pentru a se depărta cu şase-şapte leghe şi a se întoarce noaptea…

Prințul începu să râdă:

— Scumpul meu Nancey, zise el, asta e foarte lesne de înțeles şi nicidecum imposibil.

— Îmi pare, cu toate acestea…

— Am să-ți fac cunoscut toată confidența mea.

Domnul de Nancey privi pe prinț.

— Căci, adăugă ducele, va trebui să explici Doamnei Catherine, onoratei şi iubitei mele mame, pentru ce m-ai întâlnit astă-seară la şapte leghe de Angers.

Domnul de Nancey se înclină.

Prințul avu un surâs misterios.

Ducele d'Alençon continuă în aceşti termeni când se adresă domnul de Nancey.

— Închipuie-ți, zise el, că m-am înamorat nebun de nepoata vechiului meu căpitan de gardă.

— Adevărat!

— O prea frumoasă germană care, în noaptea asta mi-a dat întâlnire în parcul castelului, dar ea are o teribilă frică de unchiul său, şi de aceea, pentru a îndepărta orice bănuieli, astă-seară, m-am suit pe cal şi am zis căpitanului meu de gardă:

— „Ai să mă însoțeşti până în satul Saint-Antonin care e la şase leghe de Angers."

— Bun! făcu Nancey.

— Căpitanul se supuse cu docilitatea unui animal domestic şi ne-am urcat pe cai. Când eram însă departe de oraş i-am zis:

— „Căpitane Hermann, eşti dumneata capabil să execuți cu fidelitate şi cu rigurozitate un ordin?"

— „Mă voi omorî, monseniore, dacă nu-l voi împlini."

— „Atunci ascultă bine, ceea ce am să-ți spun!"

Şi eu am adăugat:

— „Părăsesc Angers pentru trei zile cel puțin, dacă nu va fi mai mult. Cine ştie? poate voi merge şi până la Paris; aceasta depinde de cele ce voi găsi la Blois."

Căpitanul Hermann şi-a închipuit că era ceva de politică şi m-a

întrebat dacă trebuia să mă însoțească.

— „Nu, i-am răspuns eu. Dar am să-ți încredințez castelul d'Angers."

— „Alteța Voastră poate să călătorească liniştit, căci va fi bine păzit."

— „Știu... Dar țin să nu părăseşti nici postul de ofițer al porții, nici acela din sala de arme al castelului, până la întoarcerea mea."

— „Am înțeles, monseniore."

— Cavalerul german, adăugă prințul, îmi jură pe Christ şi pe cei doisprezece apostoli, şi l-am lăsat în satul Saint-Antonin. Puțin mai departe, scumpul meu domnule de Nancey, te-am întâlnit şi am luat cunoştință de mesajul pe care mi-l aduceai!... Iată-l! se întrerupse prințul aruncând o privire pe masă, iată acest mesaj!

— Da, monseniore.

— Pentru ce se găseşte el aici?

— Pentru că Alteța Voastră mi l-a încredințat, după ce l-a citit, de teamă să nu-l piardă pe când galopa pe câmp.

— E adevărat, domnule Nancey. Aşadar după ce am părăsit pe căpitanul meu de gardă şi te-am întâlnit, am făcut un ocol şi am revenit la Angers.

— Şi Alteța Voastră soseşte acum?

— Chiar acum.

— Dar, pe unde a intrat?

Prințul începu să surâdă.

— Este în castel o subterană care pătrunde pe sub turnul dinspre sud şi comunică cu pivnițele unei case izolate în mijlocul unei mari grădini.

— Ah! şi pe acolo...

— Această casă a fost cumpărată de intendentul Bertrand Maret. Şi am intrat în oraş cu cuvântul de ordine pe care-l dădusem de dimineață.

— Şi Alteța Voastră s-a dus la acea casă izolată?

— Da, şi acolo am găsit pe Bertrand care mi-a anunțat sosirea surorii mele Margot. Ce dracu vine ea să facă aici?

— Nu ştiu, monseniore.

În tot timpul acestei conversații, Nancy îşi păstrase o imobilitate completă, dar ea găsi că discuția era prea lungă.

Dar Nancy era curioasă şi continuă a nu se mişca din loc.

— Aşadar, zise Nancey, monseniorul a intrat în castel prin pivniță sau subterană?

— Da.

— Şi nu v-a văzut nimeni?

— Afară de Bertrand.

— Bun! dar, nepoata căpitanului?

— Ea m-aşteaptă... şi sunt sigur că gelosul său nu va veni să tulbure această primă întâlnire. Numai că, am s-o fac să mai aştepte câteva minute.

— Pentru ce?

— Am nevoie să vorbesc cu dumneata, scumpul meu domn de Nancey.

— Sunt la ordinele voastre, monseniore.

— Căci, adăugă prinţul, sunt nerăbdător să ştiu cum s-au pregătit lucrurile la Paris pentru marea zi.

— Am s-o istorisesc eu, Alteței Voastre.

„Oh! oh! îşi zise Nancy, iată că acum mă pot lumina mai bine, să ascultăm...”

Ducele d'Alençon se răsturnă pe jumătate în fotoliul ce-l ocupa şi-şi aşeză picior peste picior. Domnul de Nancey continua a sta cu respect înaintea lui.

— Şezi jos, domnule de Nancey, făcu prinţul, şezi jos!

Tânărul ezită un moment să se aşeze, dar gestul prinţului era imperativ şi echivala cu un ordin. Domnul de Nancey se aşeză.

— Să vedem, ascult, zise prinţul.

— Ei bine! monseniore, reluă Nancey, Alteța Voastră ştie deja că regina-mamă şi ducele de Guise sunt în bune relații.

— Da!

— Ducele nu iubeşte pe regele Franței.

— Ce zici? făcu prinţul.

— Şi acest rege se numeşte Carol al IX-lea, adăugă Nancey surâzând.

— Ah! făcu ducele d'Alençon.

— Ducele de Guise, continuă domnul de Nancey, nu iubeşte pe Carol al IX-lea şi se înțelege foarte bine cu Francisc al III-lea.

Un nor trecu pe fruntea tânărului prinț.

— Taci, Nancey, zise el, căci îmi produci amețeală.

— Din contră, monseniore, trebuie să mă ascultați.

— Fie, vorbeşte!

Nancey continuă:

— Regele Carol al IX-lea este bolnav şi ducele d'Anjou a devenit regele Poloniei.

— După aceasta, făcu prinţul?

— René Florentinul, care e un medic dibaci, pretinde că regele

Carol al IX-lea nu mai are un an de trăit…

— Taci, Nancey, taci!…

— Şi, dacă regele va muri…

— Oh!

— Nu va fi regele Poloniei cel care-l va succeda.

— Dar cine?

— Dumneavoastră, monseniore.

— Nancey, Nancey, murmură ducele d'Alençon, eşti trimis de infern? M-ai făcut să-mi vină amețeală!…

— Ascultați încă, monseniore! Presupunând că regele Carol al IX-lea e mort, cine va cuteza să se opună la urcarea Alteței Voastre la tron?

— Desigur că regele Poloniei.

— Nu, monseniore, regele Poloniei e prea departe.

— Atunci, cine?

— Hughenoții, ai căror doi şefi, regele de Navarra şi prințul de Condé, sunt născuți pe treptele tronului.

— Da. Înțeleg bine, murmură prințul; dar, ce interes are ducele de Guise pentru a mă servi?

— Ducele nu iubeşte pe regele Carol al IX-lea.

— Bine, mi-ai mai spus.

— Şi speră că se va putea înțelege cu Alteța Voastră, când se va urca pe tron.

— După cum înțeleg, casa de Lorena îmi va cere concesiuni de teritoriu, pe care regele Carol al IX-lea le-a refuzat.

— Poate…

— Şi îmi va dicta condiții pe care nu le-a putut dicta fratelui meu.

— O, Doamne! Monseniore, nu trebuie ca cineva să se uite de aproape la hamurile unui cal de dar.

— Fie! zise cu bruschețe prințul, dar cum s-a organizat masacrul?

La acest cuvânt, Nancy, care abia îşi ținea respirația în dosul perdelelor, îşi dublă atenția.

Domnul de Nancey răspunse:

— Acesta va fi în noaptea de douăzeci şi patru. Dacă regele, după cum se speră, va consimți la tot, el va fi lăsat în Paris; iar dacă nu, regina-mama a găsit mijlocul de a-l îndepărta şi de a-l trimite la o vânătoare de cerbi, din Saint-Germain, în care timp, se vor extermina şi hughenoții.

— Dar, în fine, va cuteza cineva să atingă pe regele de Navarra?

— Guisii s-au însărcinat şi pentru el şi pentru prințul de Condé.

— Dar dacă vor fi la Luvru?...

— Ei bine! îi va omorî în Luvru.

Inima lui Nancy bătea de-i rupea pieptul.

— Pe credința mea! zise prințul, toate acestea sunt prea bine combinate, dar trebuie să vedem acum operațiunea. Mâine îmi vei da detalii mai lămurite. Nu uita că sunt aşteptat. Bună seara, domnule de Nancey.

— Bună seara, monseniore.

Prințul se sculă.

Nancy începu a respira.

Apoi domnul de Nancey luă lumânarea care se găsea pe masă şi deschise el însuşi uşa prințului.

Nancy îşi zicea:

„El va însoți pe Alteța Sa şi eu, în acest timp, mă voi retrage.

Nancy se înşela.

— Rămâi, scumpul meu, Nancey, zise prințul. Rămâi! şi bună seara.

Ducele trase uşa după dânsul, lăsând pe domnul de Nancey în camera sa.

— Pe credința mea! zise acesta cu jumătate de voce şi vorbind lui însuşi, e târziu şi sunt obosit, ar fi bine să mă culc.

„Bun! se gândi Nancy. Când el va dormi, eu mă voi duce."

Şi, cu toată emoția violentă pe care o simțea după câte auzise, tânăra fată continuă să rămână nemişcată şi aşteptă cu răbdare.

Domnul de Nancey se culcă, apoi stinse lumânarea.

Ea observase că domnul de Nancey, mai înainte de a se aşeza în pat, uitase să scoată cheia din broasca de dinafară, aşa că oricine putea să intre la dânsul.

În fine, domnul de Nancey adormi.

Nancy auzi un sforăit sonor şi regulat care făcu să se înțeleagă plecarea scutierului reginei-mamă spre țara visurilor.

Atunci ea îşi părăsi ascunzătoarea cu nişte paşi de lup şi se îndreptă spre uşă, pe care o deschise cu o mână discretă.

Şi apoi se strecură afară.

Castelul era în cel mai mare întuneric şi Nancy, fericită de a nu fi văzută de scutierul reginei-mame, coborî cu uşurința şi repeziciunea unei silfide[8] la etajul întâi, şi acolo, dintr-o săritură,

[8] Silfidă – (în mitologia popoarelor germanice) duh aerian feminin, foarte uşor şi agil, care, împreună cu silful, întruchipa elementul aerului.

intră în anticamera Doamnei Margareta, unde Raoul şedea pe un scaun şi cu ochii întorşi spre uşa prin care dispăruse Nancy.

Nefericitul paj, mai mult de o oră fusese în nelinişte şi nerăbdare, şi astfel, când o văzu intrând, strigă cu bucurie:

— Ah! în fine! te văd!

Nancy însă îşi puse un deget pe buze şi îi zise:

— Sst!

— Dar de unde vii?

— Aceasta nu te priveşte pe tine.

— Ce fel?…

— Niciun cuvânt mai mult! trebuie s-o trezim pe Doamna Margareta, dacă doarme.

Nancy era agitată şi palidă.

— Dumnezeul meu! ce ai? o întrebă Raoul.

— Am nevoie să o văd pe regina de Navarra îndată, răspunse Nancy tremurând.

Raoul atunci îi luă mâna şi, privind-o cu tandreţe, îi zise:

— Cum! amica mea, nu mai sunt eu Raoul al dumitale şi nu mai ai încredere în mine?

— Ba da, răspunse ea luând capul cel brun al pajului în mâinile sale şi depunându-i un sărut pe frunte, dacă tu vei fi tot amicul meu şi mă vei ajuta să-l scap.

— Pe cine?

— Pe regele de Navarra.

Raoul îşi stăpâni un ţipăt; iar Nancy îi zise cu repeziciune:

— Trebuie să ne întoarcem la Paris cât de curând… trebuie să spunem reginei… ei voiesc să-i măcelărească pe hughenoţi.

Apoi se apropie de uşa camerei Doamnei Margareta şi bătu.

Capitolul XIX

Acum să revenim la Paris, sau mai bine zis, la căscioara din pădurea Meudon, unde am lăsat pe regina-mamă rănită, şi întovărăşită de René şi ducele de Guise, – iar pe Noë şi Lahire, prizonieri închişi în pivniţă, sub paza celor doi călăreţi şi sub supravegherea vrăjmaşă a cavalerului Léo d'Arnembourg

Aşadar, dacă vom face un mic apel la memoria noastră, ne vom reaminti că, la sosirea ducelui de Guise şi a reginei-mamă, ducesa de Montpensier lipsea din misterioasa ei căsuţă.

Mândra şi intriganta prinţesă, care făcuse jurământ de a pune coroana Franţei pe capul fratelui ei, aşteptase în noaptea trecută.

Fratele său trebuia să vină la dânsa pe la miezul nopții, adică după întrevederea lui cu regina-mamă.

Dar, văzând că noaptea trecuse fără ca el să apără, şi a doua zi asemenea, îngrijorată, ceru litiera sa şi, escortată de un scutier şi de pajii săi, alergă la Paris şi ajunse la porțile oraşului tocmai când se însera.

Nevenirea fratelui ei o îngrijorase atât de mult, încât nu se încrezuse să trimită pe unul din mesagerii ei obişnuiți, ci alergase ea însăşi.

Însă, când ajunse la porțile oraşului, în loc să meargă pe strada Remparts unde se ascundea fratele ei, intră în biserica Saint-Eustache pentru a-şi face, ca femeie nobilă şi devotată, rugăciunea cu mare pompă. Pajul Séraphin, care o întovărăşise, după ce intră cu dânsa în biserică pe uşa cea mare, ieşi îndată pe cea de-a doua şi alergă în strada Remparts. Maestrul Pandrille era pe pragul uşii şi cu ochii întorşi spre colțul străzii.

— Unde este el? îl întrebă pajul.

— A plecat, răspunse scurt colosul.

— Cum?

— A plecat cu cavalerii.

— Dar când… şi unde? exclamă pajul uimit.

— Nu ştiu, răspunse Pandrille, care într-adevăr nu înțelesese plecarea rapidă a ducelui, a cavalerilor săi şi a parfumierului reginei-mame, maestrul René Florentinul.

Atunci pajul alergă la Saint-Eustache şi spuse doamnei de Montpensier ceea ce auzise de la Pandrille. Aceasta, foarte îngrijorată, se învălui în mantaua ei, aşa ca să nu fie recunoscută, şi ieşi pe uşa cea mică, apoi luă brațul pajului şi merse cu dânsul în strada Remparts. Pandrille, când o văzu, spuse şi ei tot ce spusese şi lui Séraphin şi astfel, ducesa nu ar fi ştiut mai mult, dacă în acel moment nu se apropia o femeie bătrână ce stătuse liniştită într-un colț al camerei şi care recunoscuse pe ducesă după voce.

Acea femeie nu era alta decât Gertrude, servitoarea nefericitului Chesnaye.

— Ah! doamnă… doamnă, strigă ea aruncându-se la genunchii ducesei şi sărutându-i mâinile cu ardoare, dacă ai şti ce s-a întâmplat!

— Ce s-a întâmplat? întrebă ducesa a cărei grijă creştea.

— L-au arestat pe Chesnaye.

Ducesa se trase înapoi.

— L-au arestat, în numele regelui, adăugă Gertrude.

Doamna de Montpensier începu să tremure.

— Şi când l-au arestat, l-au condus la Luvru, continuă Gertrude, iar pe mine, adăugă ea, m-au legat şi încredinţat în paza a doi soldaţi, aşa că, dacă nu izbuteam să scap… nu ştiu ce aş fi…

— Dar, o întrerupse ducesa, dacă l-au arestat pe Chesnaye din ordinul regelui, au trebuit să răscolească casa şi să găsească hârtiile…

— Oh! nu, murmură bătrâna surâzând.

Doamna de Montpensier răsuflă.

— Hârtiile sunt în siguranţă, adăugă servitoarea. Patureau le-a luat la dânsul.

După aceasta, ducesa aşteptă câteva ore ascunsă în casă, dar nimeni nu apăru.

Apoi, cum noaptea înaintase, ea se hotărî să se întoarcă la Meudon. Dar, când fu aproape de casa sa, o lumină strălucitoare ce venea de la ferestre printre arbori, îi insuflă o nouă grijă.

Ea crezu că oamenii regelui se instalaseră la dânsa. Grija ei însă nu dură mult, fiindcă, la sunetul clopoţeilor de la litieră, un cavaler îi ieşi înainte. Acesta era Gaston de Lux.

— Unde e ducele? strigă ea văzându-l.

— Aici, doamnă.

Ducesa atunci alergă spre casă şi, după două secunde, căzu în braţele ducelui fără însă să vadă că el nu era singur.

După ce primele momente de tulburare trecură, privind în jurul ei, văzu întâi pe René, iar când văzu o femeie culcată şi recunoscând că era regina-mamă, scoase un ţipăt de surprindere.

Atunci ceilalţi îi povestiră tot şi ea ascultă cu mirare povestea de răpire a Doamnei Catherine şi felul miraculos în care ea fusese scăpată de răpitori.

Dar când întrebă cine erau acei gentilomi pe care i-au luat prizonieri de pe câmpul de bătaie, ea tresări şi păli când auzi pe duce zicându-i:

— Unul este un amic cunoscut al regelui de Navarra, care se numeşte Noë. Iar celălalt, se numeşte Lahire.

La acest nume, ea simţi o tulburare îngrozitoare şi tulburarea ei se mări şi mai mult când auzi pe regina-mamă zicând:

— Oh! ei vor muri în torturi dacă nu vor mărturisi că regele de Navarra era cu dânşii.

Doamna de Montpensier era, cum zic, foarte tulburată, dar, cu toate acestea, nici ducele, nici regina-mamă şi nici René, care avea

ochi de drac, nu observară tulburarea ei.

Şi astfel ea cugetă în sinea sa:

„Ei bine, eu îl voi scăpa!”

După aceasta ea mai vorbi o oră.

Apoi, câteşipatru personajele se opriră la concluzia că a doua zi, în revărsatul zilei, René să plece la Paris ca să aducă pe rege. Şi când acesta din urmă va veni la Meudon, neştiind că vine la ducesă, văzând pe mama sa rănită, indignarea sa contra hughenoților va izbucni şi sigur că va manifesta dorința de a se reapropia de verii lui de Lorena. Atunci dar, ducele şi doamna de Montpensier se vor arăta.

Când toate acestea fură convenite, doamna de Montpensier, sub pretextul de a permite repaosul Doamnei Catherine, se retrase în apartamentul său şi se închise pe dinăuntru. Însă, în loc de a se pune în pat, ea se aşeză în fața mesei şi, sprijinindu-şi capul pe mâini, începu a plânge şi a medita în sinea sa:

„Oh? Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! murmură ea, stranii lucruri! Din lumea ce tu ai răspândit-o pe glob, patru tineri, patru nobili, patru frumoşi mă iubesc cu nebunie, mă iubesc cu delir. Aceşti patru s-ar urca pe eşafod. Aceşti patru s-ar supune la tortură. În fine, aceşti patru şi-ar vărsa sângele pentru amorul meu; şi, cu toate acestea, niciunul dintre dânşii nu au atins inima mea... Dar, din nenorocire, un aventurier, un gentilom gascon, cu ochii săi negri, cu aerul său obraznic, cu buza sa batjocoritoare, cu mersul său mândru a intrat într-o seară în casa mea. Şi el, cu vocea sa trecând peste ceilalți, a găsit calea inimii mele... Şi astăzi... astăzi... când credeam că l-am uitat, aud totdeodată că este prizonier şi eşafodul îl aşteaptă!... Ah! Dumnezeul meu! Dumnezeul meu... m-am înşelat... nu l-am uitat.. Îl iubesc... îl iubesc... şi cu orice preț trebuie să-l scap...

Pe când ea medita astfel, lacrimile îi curgeau din ochi şi inima îi bătea cu violență.

Apoi, după ce mai repetă: „Îl voi scăpa!... îl voi scăpa!...” se puse să cugete execuția acestui proiect.

Dar, cum putea ea să-l scape? deoarece execuția nu numai că era grea, ba încă şi cu neputință!

Pentru ca să-l scape, trebuia, ori să-l facă să fugă, ori să-i ceară iertare.

Să-i ceară iertare: cui? regelui? reginei-mamă? ducelui?

Oh! Asta era cu neputință! Deoarece, astfel, şi-ar fi mărturisit amorul; şi ea, fiica prinților loreni şi verişoara regelui Franței, să

aibă amor pentru un gentilom gascon, ar fi fost de neiertat.

Aşadar, un asemenea pas fiind inadmisibil, începu a cugeta la fugă; şi după ce cugetă câteva minute, se sculă repede, deschise uşa şi chemă cu vioiciune:

— Amaury! Amaury!

Pajul alergă şi o salută pe ducesă.

— Micuţul meu, îi zise doamna de Montpensier, povesteşte-mi ceea ce s-a petrecut aici în lipsa mea.

— Ah! doamnă, răspunse pajul cu familiaritatea respectuoasă a unul copil răsfăţat, s-au petrecut lucruri stranii.

— Adevărat?

— Foarte adevărat. Sărmanul domnul Lahire, ştii dumneata?... acela care ne-a jucat aşa de bine în zilele trecute şi care a plecat furând calul meu...

— Ei bine? îl întrerupse ducesa, afectând o linişte mare.

— El este acum aici.

— Şi cum este?

— Prizonier în pivniţă cu amicul său Noë, unul dintre acei patru demoni care au voit să pună pe parfumier la supliciu.

— Ştiu toate acestea, amicul meu, zise ducesa, acum ascultă-mă!

— Ascult.

— Găseşti tu vreun mijloc de a-i înlesni să fugă?

— Din pivniţa unde se găseşte?

— Da.

Amaury clătină din cap.

— Cu neputinţă, murmură el.

— Pentru ce?

— Pentru că pivniţa nu are altă deschizătură decât o ferăstruie încadrată în bolta care este de şase picioare groasă, şi o uşă de stejar masiv legată cu fier... şi garnisită cu o broască şi două zăvoare solide!

— Este adevărat. Dar se va sfărâma broasca şi se vor trage zăvoarele.

— Da, dar domnul Léo d'Arnembourg a pus doi călăreţi la uşă.

— Călăreţii se pot corupe cu aur.

— Nu se poate! murmură Amaury, clătinând din nou din cap.

— Pentru ce?

— Pentru... că, la fiecare cinci minute, d'Arnembourg se coboară la uşa pivniţei.

Ducesa tresări.

— Şi apoi, afară de toate acestea, continuă Amaury, domnul d'Arnembourg a făcut şi un jurământ.

— Ce jurământ?

— De a nu-şi da armele jos decât numai după ce călăul va despărți capul domnului Lahire de corp.

— Ah! făcu ducesa.

— Iar până atunci, termină Amaury, domnul d'Arnembourg nu-şi va lepăda nici pentru a dormi pavăza şi armura sa.

— Ei bine! murmură doamna de Montpensier ai cărei ochi străluceau cu sălbătăcie, el va dormi astfel gătit în tot timpul vieții sale, fiindcă eu voiesc să-l scap pe Lahire.

După aceasta, ea se sculă şi se plimbă prin cameră cu paşi mari, apoi totdeodată zise lui Amaury:

— Du-te de-mi cheamă pe domnul d'Arnembourg.

Pajul ieşi murmurând în sinea sa:

„Poate fi sigură doamna ducesă că Léo nu va fi cel care va ajuta fuga lui Lahire."

Cu toate acestea, el se duse şi găsi pe sir d'Arnembourg înarmat până-n dinți şi cu spada pe genunchi, şezând pe treapta întâi a scării ce conducea în pivnița transformată în închisoare.

De când înamoraţii ducesei trataseră pe Amaury cu barbarism, el avea pentru toți, şi mai cu osebire pentru Léo, o ură violentă; cu toate acestea, el o ascundea din toate puterile şi aştepta timpul favorabil de a şi-o arăta.

Deci, ştiind furia şi amărăciunea ce-l aştepta pe Léo, era foarte încântat.

— Hei! messire, zise el, ai aerul visător în noaptea aceasta?

Léo ridică capul.

— Ce vrei tu, paj al necazurilor? îl întrebă el.

— Eşti puțin politicos pentru acel ce-ți aduce un mesaj.

— Un mesaj! şi de la cine? întrebă Léo cu surprindere.

— De la doamna de Montpensier, răspunse pajul surâzând în ascuns.

Cuvintele pajului îl tulburară pe sir d'Arnembourg.

— Doamna ducesă te aşteaptă, messire, termină Amaury. Vino!

Léo atunci, clătinându-se, îl urmă pe paj, dar pe pragul camerei unde-l aştepta ducesa, se opri, ca şi cum picioarele ar fi refuzat de a-l purta.

Ducesa şedea pe un fotoliu mare, cu obrazul întors spre uşă şi, văzându-l intrând, ascunzându-şi tulburarea, cu un surâs încântător, îi zise:

— Bună seara, Léo, amicul meu. Apropie-te, am nevoie de dumneata.

Léo se apropie tremurând şi încurajat de surâsul ducesei, îi luă mâna ce ea i-o întinse şi o duse cu respect la buzele sale.

Amaury rămăsese pe prag, iar ducesa, ca şi cum nu l-ar fi văzut, continuă:

— Da, scumpul meu Léo. Am trebuință de dumneata.

— Sunt la ordinele Alteței Voastre, murmură d'Arnembourg.

Apoi aruncă spre Amaury o privire de neîncredere şi, întorcând acea privire spre ducesă, îi dădu să înțeleagă:

— Dar acest paj al necazurilor va fi martor la convorbirea noastră?

Ducesa, înțelegând privirea lui, îi răspunse:

— Amaury nu este de prisos între noi, ci din contră…

Léo încruntă sprâncenele.

— Scumpul meu Léo, zise în fine ducesa, eu mă prind că ştii pentru ce am voit să te văd…

— Nu… nu cred… bâigui sir d'Arnembourg.

— Dar, nu ai devenit dumneata temnicerul prizonierilor mei? căci, drept să-ți spun, adăugă ea surâzând, căsuța mea s-a prefăcut în castel întărit…

— Provizoriu numai, răspunse Léo.

— Şi apoi, îmi pare, scumpul meu Léo că te achiți cu conştiință de rolul dumitale.

— Îmi fac datoria, doamnă.

— Ştiu aceasta, fiindcă Amaury mi-a spus că dumneata ai pus doi călăreți la uşa temniței, adevărat este?

— Da, doamnă, este adevărat.

— Şi vrei să petreci noaptea pe scara temniței?

Léo se înclină afirmativ.

— Şi apoi îmi pare că ai făcut şi un jurământ.

Léo tresări.

— Se zice că ai jurat să nu te dezarmezi, decât după execuția unuia dintre prizonierii încredințat… pazei dumitale.

— Este adevărat, răspunse cu răceală tânărul om.

Ducesa lăsă să se audă printre buze un râs batjocoritor, apoi şopti cu ironie:

— O! tinerețe, tinerețe imprudentă. Zic imprudentă, amicul meu, fiindcă să faci jurăminte ce nu se pot ține…

Léo deveni palid.

— Oh! exclamă el, Alteța Voastră să fie liniştită.

— Cum?

— Eu îmi voi ține jurământul.

— Aşa!

— Jur în fața Alteței Voastre.

Ducesa râse din nou, apoi cu batjocură, zise:

— Şi eu pot să jur, contrar.

Léo se trase uimit înapoi.

— Unul dintre prizonieri nu va fi executat, continuă ducesa.

— Oh! murmură Léo cu o voce răguşită şi cu ochii scânteind de ură, regina-mamă nu iartă, doamnă.

— Ştiu.

— Atunci, cum crezi că omul acesta poate să scape de soarta ce-l aşteaptă

— Ei bine, cred mult.

— Poate, doar… ca să evadeze…

— Cine ştie? poate că va evada?…

Un surâs crud alunecă pe buzele lui Léo şi, cu siguranță, răspunse:

— Oh! nu, eu sunt aici.

— Ei bine! murmură ducesa cu sânge rece, şi eu contam pe dumneata…

— Pe mine?!

— Pe dumneata, pentru a mă ajuta să scap pe acel nenorocit, termină doamna de Montpensier cu răceală.

Léo d'Arnembourg scoase un țipăt îngrozitor şi simți că părul i se zburleşte şi tâmplele i se scăldau într-o sudoare rece.

Apoi rămase ca încremenit.

Ducesa de Montpensier, însă, nu-şi pierdu sângele ei în aparență rece şi surâsul nu-i părăsi buzele; cu toate acestea, păstră pentru câteva secunde tăcerea.

Apoi, totdeodată, ea reluă:

— Da, scumpul meu Léo, eu mi-am pus două lucruri în cap. Şi acele lucruri sunt: întâi, voiesc să scap pe acel tânăr de la eşafod, şi al doilea, să fiu ajutată de dumneata.

Un muget sălbatic sfărâmă gâtul lui Léo d'Arnembourg. Şi cu furie, zise:

— Ah! Alteța Voastră râde de mine când îi vine fantezia.

— Eu nu râd.

— Oh! atunci este cu neputință!…

— Dar nu, scumpul meu Léo, din contră, este foarte cu putință.

— Ah! doamnă.

— Zic, foarte cu putință, fiindcă eu voiesc!

Ducesa pronunță acest din urmă cuvânt cu mare răceală.

— Dar, doamnă, zise Léo, acest om este vinovat…

— Ştiu!

— El a comis crima de *lèse-majesté*[9]…

— Nu zic, nu.

— Şi astfel nici regele, nici regina-mamă şi nici ducele, fratele dumitale, nu vor consimți a-l lăsa să scape de osândă.

— Desigur!

— Atunci dar, Alteța Voastră vede bine că este o nebunie…

— Mă iartă! amicul meu. Ar fi o nebunie când m-aş adresa regelui, reginei-mamă sau ducelui.. Dar, când mă adresez dumitale şi contez pe adresa mea, nu mai este nebunie.

— Pe mine! pe mine! strigă Léo cuprins de amețeală.

— Da, murmură tânăra femeie, fiindcă mă iubeşti!…

Léo scoase un țipăt şi căzu în genunchi.

— Înțelegi acum, zise ducesa cu triumf, că am avut dreptate?

Apoi ea privi pe tânăra sa victimă cu surâsul cel mai fermecător, iar acesta murmură:

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! ce să fac?

Anne de Lorena însă, repetă:

— Voiesc!

Atunci Léo îşi ascunse capul în mâni şi strigă:

— Dar, doamnă, voieşti să-mi trădez datoria?

— De ce datorie vorbeşti, Léo?

— De datoria mea către duce! deoarece îl servesc…

— Ah! mă iartă! îți lipseşte memoria.

— Ce zici? bâigui el privind pe ducesă cu un nesaț plin de uimire.

— Îți zic că-ți lipseşte memoria, deoarece te rog să-mi spui, cum ai intrat dumneata în serviciul ducelui? Pentru amorul lui sau pentru al meu?

Léo plecă ochii.

— Alteța Voastră are dreptate, şopti el.

— Aşadar, dacă eşti în slujba ducelui, eşti fiindcă am voit eu.

— Este adevărat, doamnă.

— Şi acum nu-mi mai place să mai fii al ducelui.

— Doamnă?…

---

[9] Lèse-majesté – jignire adusă persoanei sau autorității unui suveran, în țările monarhice, pedepsită de lege ca o crimă.

— Voiesc să fii al meu şi numai al meu!

— Sunt gata să mor pentru Alteța Voastră.

— Să mori? este de prisos. Este destul să te supui.

Léo d'Arnembourg plecă capul din nou şi, cu tristețe, întrebă:

— Dar, în fine, doamnă, Alteța Voastră se interesează numai de unul dintre aceşti oameni?

— Da.

— Şi... de care?

— De cel care a motivat jurământul dumitale, domnule Léo.

Léo făcu o mişcare de surprindere, la care însă, ducesa nu dădu nicio atenție; şi atunci el, cu disperare, întrebă:

— Dar, pentru ce te interesezi de dânsul, doamnă.

— Şi pentru ce oare l-aş urî?

— Ei bine! strigă el cu furie, eu îl urăsc! şi ştii pentru ce?

— Spune.

— Şi ştii pentru ce sunt nerăbdător să-i văd sângele curgând, şi de ce mi-aş da viața pentru a sfărâma pe a sa?

— Nu ştiu. Spune!

— Ei bine! îl urăsc... pentru că... pentru că...

Léo nu cuteza să continue.

Ducesa însă întrebă cu nerăbdare:

— Vorbeşte o dată? nu te înțeleg!...

— Îl urăsc fiind că te iubeşte, termină Léo.

Nefericitul tânăr era palid de furie, ochii i se roşiseră şi tot corpul îi tremura.

Cu toate acestea, exaltarea, furia şi ura sa nu durară mult, ci se înmuiară în fața sângelui rece al doamnei de Montpensier, care, cu nepăsare, reluă:

— Să vedem, amicul meu, pentru ce nu-mi faci o mărturisire?

— O mărturisire!

— Da, fiindcă te văd că eşti gelos...

Acest cuvânt căzu pe capul lui sir d'Arnembourg ca o lovitură de trăsnet.

— Da, repetă ducesa, eşti gelos, fiindcă dumneata şi amicii dumitale credeți că eu îl iubesc pe Lahire.

— Oh! Nu, murmură el cu amărăciune, până acum ne-am îndoit, doamnă.

— Şi... acum?

Sir d'Arnembourg avu un surâs îngrozitor, apoi, cu durere, zise:

— Acum nu mă mai îndoiesc. Dumneata îl iubeşti.

— Dumneata nu înțelegi politica, îi răspunse ea înălțând din

umeri.

Apoi, cum el sta tot la îndoială, ea continuă:

— Ei bine! fie şi cum zici! pentru că îl iubesc voiesc să-l scap…

Léo atunci, puse mâna pe spadă şi deodată strigă cu furie:

— Ah! asta e prea mult, îl voi omorî cu mâna mea.

Iar ducesa aruncă asupra lui o privire dominatoare şi, văzându-l învins de flăcările ochilor ei, îi zise:

— Te vei supune.

Apoi se întoarse către paj şi murmură:

— Amaury, să mergi să înşeuezi calul tău.

Pajul se înclină.

— Iar dumneata, adăugă ea adresându-se din nou lui Léo, ia lumânarea aceasta!

Léo se supuse.

— Bine! deschide această uşă şi luminează-mi.

Capitolul XX

Léo se clătină, dar dominat şi învins de voința de fier a acestei creaturi blonde şi delicate ce se numea ducesa de Montpensier, o precedă până la scara subterană care conducea la pivnița în care erau închişi Lahire şi Noë; şi acolo, oprindu-se, o privi pe ducesă cu un ochi întrebător.

Doamna de Montpensier atunci se trase în umbră şi îi zise:

— Du-te de ridică serviciul celor doi călăreți şi ia dumneata locul lor.

Apoi, cum el sta la îndoială, ea reluă:

— Dar, du-te odată, sau voi crede că nu mă mai iubeşti!

Aceste cuvinte tulburară sângele lui sir d'Arnembourg.

El coborî pe scară şi ducesa, care rămăsese în coridorul superior, îl auzi concediind pe cei doi călăreți ai săi.

Aceştia urcară scara, trecură pe lângă ducesă, fără a o vedea, şi intrară în grajd, unde se culcară pe paie.

Atunci doamna de Montpensier se coborî şi găsi pe Léo tăcut şi cu sudoarea pe frunte, plimbându-se cu o muschetă pe umăr prin coridorul subteran.

Ea îi surâse cu un surâs plin de grație care poate suci orice cap.

— Acum! îi zise ea, văd că eşti rezonabil. Şi-mi voi aduce aminte de dumneata.

Inima lui Léo bătea cu furie.

„Ce o fi având să-mi mai ordone?" se întreba el.

Ducesa reluă lumânarea.

— Acum, zise ea, deschide-mi uşa închisorii.

Când auzi acest cuvânt, toate furiile geloziei îi cuprinse inima lui Léo.

— După aceasta, o vei închide după mine…

Léo se înclină.

— Şi te vei depărta cu câțiva paşi, căci e nefolositor ca să asculți vreun cuvânt din conversația mea cu prizonierii.

— Mă voi supune, murmură Léo.

— Când voi bate, dumneata îmi vei deschide, adăugă ducesa.

— Da, doamnă.

— Şi atunci…

La rândul său ea se îndoi şi aruncă asupra lui Léo o privire plină de neîncredere.

Dar Léo luase atitudinea umilă a unui om învins.

— Atunci? întrebă el.

— Jură-mi că vei face ce-ți voi cere.

El îşi ascunse încă o dată capul între mâni.

Şi o luptă violentă se petrecu în sufletul său.

— Jură-mi! repetă ea cu o energie sălbatică.

— Jur! zise el.

— Bine. Deschide!

Léo deschise uşa închisorii şi ducesa, oprindu-se un moment pe prag, văzu pe Lahire şi Noë dormind unul lângă altul şi atât de liniştiți, încât s-ar fi crezut că dormeau chiar în patul lor.

. . . . . .

Lahire se trezi brusc, deşteptat de zgomotul uşii care se deschidea, şi strălucirea vie a unei lumânări îi căzu pe figură.

Lahire recunoscu pe ducesă şi îşi înăbuşi un strigăt.

Dar deja uşa se închisese şi doamna de Montpensier se găsea în închisoare.

Ducesa îşi aplecă un moment urechea la uşă pentru a asculta.

Ea auzi paşii lui Léo care, fidel jurământului său, se depărta.

Atunci îşi puse un deget pe buze şi, privind pe Lahire care, după ce-şi deschisese ochii, îi reînchisese crezându-se jocul unui vis, îi zise:

— Am venit să te scap.

Lahire se ridică atunci în sus şi, luându-i mâna spre a o săruta, murmură:

— Ah! doamnă, sunteți un înger.

— Sst!

— Vă temeți ca să nu ne audă?

Ea arătă pe Noë cu un gest.

— Oh! îi zise Lahire, el e gata să plece. Dar mai înainte de a-l deştepta, permiteți-mi doamnă a vă declara, cât vă…

Ea îl întrerupse cu un gest mândru.

— Ah! iartă-mă, îi zise ea, eu nu vin aici pentru a te vedea din nou la picioarele mele.

Lahire, amintindu-şi bizara lui conduită, îşi muşcă buzele.

— Eu vin să-ți dau libertatea.

— Doamnă…

— Dar nu pot să scap şi pe amicul dumitale.

— Ah!

Şi Lahire privi pe ducesă cu o privire stranie.

— Căci, continuă ea, pentru ca să poți ieşi de aici, trebuie să pun un alt om în locul dumitale.

Lahire păstră tăcerea.

— Şi nu am decât un om la dispoziție. Aşadar, urmează-mă… şi nu face zgomot.

Dar Lahire se lăsă să cadă pe pământ în genunchi din toată înălțimea lui.

— Doamnă, zise el. Eu nu cred că Alteța Voastră a venit anume pentru a-mi face o asemenea propunere.

— Ce voieşti să zici? făcu ea înspăimântată.

— Omul care doarme aici lângă mine, continuă Lahire, este amicul meu.

— Fie.

— Prin urmare, nu trebuie să vă gândiți, doamnă, că voi avea laşitatea de a-l părăsi.

— Dar nenorocitule, făcu ducesa, te-ai gândit mai întâi la soarta care te aşteaptă?

— Da, doamnă.

— Este moartea.

— Ştiu.

— Şi crezi dumneata că amicul dumitale, dacă s-ar deştepta, ar primi un asemenea sacrificiu?

— Nu, doamnă, zise o voce.

Era Noë care se deşteptase şi care saluta pe ducesă.

Noë auzise totul.

El puse mâna pe umărul lui Lahire care se ridicase în picioare şi îi zise:

— Fugi, amicul meu, dacă o dată doamna poate să te scape.

— Să fug eu! zise Lahire.

— Gândeşti tu că mă poți scăpa de la moarte prin a sta aici?

— Nu, dar voi muri cu tine.

Ducesa, palidă şi tremurândă, asista la această luptă de generozitate şi se întreba dacă nu era zadarnic că ea torturase inima lui sir d'Arnembourg.

— Dar pleacă odată, amice! repetă Noë, pleacă. Te rog!

— Eu rămân, răspunse Lahire, din moment ce doamna nu ne poate scăpa pe amândoi.

— Vai! nu, zise ea.

Totdeodată Lahire îşi lovi fruntea.

— Iată! zise el, o idee.

— Să vedem!

Lahire privi pe ducesa şi îi zise:

— Voiți să-mi permiteți, doamnă, să spun două cuvinte amicului meu?

— De ce nu? răspunse doamna de Montpensier cu un semn din cap.

Lahire se uită la Noë.

— Toată lumea ştie, îi zise el în limba béarneză, că tu eşti amicul regelui nostru.

— Aşa e, zise Noë.

— Ei bine, tu ai fugit şi noi toți vom nega că tu te găseşti printre noi, dar prezența ta va face mai rău. Închipuie-ți că ducesa te scapă în locul meu.

Noë tresări.

— Cine dar, odată ce vei dispărea, va putea afirma regelui Franței că cel mai bun amic al regelui de Navarra era printre răpitorii reginei-mamă? Nimeni.

— Tu îți pierzi capul, amicul meu.

— Cum asta?

— Regina-mamă, René, ducele, ducesa, nu vor fi acolo pentru a jura că prizonierul care a evadat se numeşte chiar Amaury de Noë.

— Da, dar eu voi tăgădui, voi trata pe toți acei oameni ca pe nişte calomniatori şi voi dovedi că ei au format complotul pentru a pierde pe regele de Navarra.

Doamna de Montpensier, tot îngrijorată, asista la această conversație plină de mistere pentru dânsa şi nu putea nicidecum a înțelege ceva.

Lahire reluă:

— Aşadar, pentru că doamna de Montpensier poate să scape pe unul dintre noi, e mai bine ca să fii tu acela.

— Amice, răspunse Noë, tu ai o inimă de aur şi cuvântul tău e plin de argumente, dar nu voi fi eu cel care mă voi lăsa amăgit…

— Ei bine! să tragem la sorți!

Noë îl privi.

— Providența va decide, adăugă Lahire. Dacă eu trebuie să fug sau dacă tu urmează să-mi ei locul.

— Fie! zise Noë.

Atunci Lahire zise ducesei:

— Doamnă, tot sunteți hotărâtă a mă scăpa?

Ea îi aruncă o privire plină de tandrețe şi de reproş:

— Ingratule! îi zise ea.

— Dar dacă v-aş ruga de a scăpa pe amicul meu?

— Ştii că aceasta nu se poate…

— Dar… e vorba de a-l… scăpa… în locul meu!

Ducesa îşi înăbuşi un strigăt.

— Căci, adăugă Lahire, cum nu vreau să fug fără el, este ca şi cum nu aş ieşi de aici.

— Ce vrei să zici?

— Că soarta va decide între noi doi.

Doamna de Montpensier se trase înapoi cu un pas şi privi pe Lahire cu un aer tulburat.

Dar acesta reluă cu repeziciune:

— Da, doamnă, lăsăm ca destinul să hotărască.

Ducesa se îndoia.

— Atunci, zise cu răceală Lahire, să nu mai vorbim, doamnă, căci nu e nimic altceva de făcut.

Şi el repuse cu linişte moneda în buzunar, adăugând:

— Şi apoi prefer să rămân cu amicul meu decât să fiu laş.

Atunci ea, gândindu-se că poate întâmplarea va favoriza pe Lahire, cugetă un moment şi apoi zise:

— Ei bine! fie domnule, voi scăpa pe acela pe care îl va hotărî soarta.

— Aşa înțeleg! făcu Lahire cu un aer satisfăcut.

Şi el scoase o monedă de un pistol din buzunar şi zise lui Noë:

— Crucea sau fața. Haide, dacă tu vei ghici, vei pleca, nu e aşa?

— Da, răspunse Noë.

Noë şi ducesa aveau fiecare secretul speranței, că va fi Lahire alesul tragerii la sorți.

Lahire aruncă o monedă de un pistol în aer.

— Fața! zise Noë.

Ducesa, care tot ținea lumânarea în mână, se aplecă tremurândă spre pământul pe care lucea moneda.

Deodată ea scoase un țipăt teribil şi căzu jos, ca şi cum ar fi fost lovită de trăsnet.

Era Noë cel care câştigase, prin urmare Noë trebuia să fugă…

Lahire se aplecă spre doamna de Montpensier şi, luându-o în brațe, murmură:

— Doamnă, curaj!…

Doamna de Montpensier îşi trădase tot amorul său.

— Haide! gândi Noë a cărui consternare făcu loc unei secrete speranțe, ea îl iubeşte prea mult pentru a nu-l scăpa chiar când va fi pe treptele eşafodului.

Capitolul XXI

Ce se petrecu în acea pivniță, între ducesa de Montpensier, Noë şi Lahire?

Ducesa, când fu în contact cu brațele tânărului om, începu să se trezească, ca şi cum acele brațe ar fi fost electrizate.

Apoi ea îl privi cu o uitătură teribilă:

— Oh! nu, nu, zise ea, nu! este cu neputință!…

— Doamnă, ați făcut un jurământ, zise Lahire!

— Este adevărat. Dar te voi scăpa cu orice preț!

— Oh! zise gasconul surâzând, odată ce-l scăpați pe amicul meu, sunt pentru moment destul de satisfăcut.

Noë, nemişcat şi tăcut, privea când pe Lahire, când pe doamna de Montpensier.

Aceasta din urmă, cu ochii întunecați, cu brațele atârnate, părea a fi căzută în prostație.

— Doamnă, repetă Lahire, mi-ați jurat.

Ea se ridică atunci cu maiestuozitate, liniştită şi cu un ironic surâs pe buze:

— Ei bine! zise, îmi voi ține cuvântul.

Apoi se întoarse spre uşa pivniței şi bătu.

Léo veni să deschidă.

Tânărul om, era palid şi trist şi privirea sa se încrucişă cu aceea a lui Lahire, întocmai ca tăişul a două săbii.

Dar deja ducesa intervenise cu privirea sa fascinatoare.

— Scumpul meu Léo, îi zise ea, ai o cască pe cap, o cuirasă în spate şi genunchii în oțel.

— Întocmai, doamnă.

— Prin urmare, eşti gata de a te sui pe cal.

— Alteța Voastră poate să ordone… sunt gata.

Léo vorbea cu o voce surdă, atât de mult îl înecase ura şi gelozia.

— Aşteaptă, zise ducesa, şi ascultă-mă!

Léo privea pe doamna de Montpensier, cu un ochi interogator.

— Eşti un periculos, Léo, amicul meu, continuă tânăra femeie, şi ai atâta frică ca să nu-ți scape prizonierul, încât ai dublat santinelele.

— Doamnă…

— Haide, să-i numărăm.

— Dar… nu înțeleg pentru ce.

— Doi călăreți în coridor, dumneata în scări, Gaston de Lux la uşa casei, ofițerul de călăreți şi contele în grădină. Nu e aşa?

— Aşa e doamnă.

— Şi cu toate acestea, reluă ducesa, e nefolositor, când m-am hotărât o dată ca să scap pe unul dintre prizonieri.

— Cu toate acestea…

— Căci dumneata Léo, ai să-l laşi să treacă.

Léo îşi aplecă capul.

— Dar, doamnă…

— La prima gândire, continuă ducesa, lucrul este imposibil, nu este aşa?

— Mărturisesc…

— Ei bine! eu am găsit un mijloc!

— Ah!

— Şi un mijloc sigur de a evita un pericol.

— Ascult, doamnă.

— De prisos, scumpul meu Léo. Scoate-ți casca.

— Dar…

Ducesa avu un gest de nerăbdare.

— Adu-ți aminte, îi zise ea, că mi-ai făcut adineauri un jurământ că mă vei asculta.

Léo îşi înăbuşi un suspin şi-şi scoase casca.

— Acum! zise ducesa, să trecem la cuirasă, apoi la oțelurile de la picioare.

Léo le desfăcu pe rând pe amândouă.

— Acum, continuă ducesa, întorcându-se spre Noë, binevoieşte, domnule, de a-ți pune această cuirasă şi de a-ți acoperi capul cu casca lui sir d'Arnembourg.

— Cum? făcu Léo încremenit, este domnul?

Şi el începu să se uite când la Noë, când la Lahire.

— Da, este domnul, zise ducesa cu tristețe.

— Este domnul pe care Alteța Voastră voieşte să scape?

— Da.

— Cu toate acestea, nu e domnul… care…

Ducesa îl măsură cu privirea sa scânteietoare.

— Şi cine ți-a permis, zise ea, de a pătrunde în voințele mele şi de a-mi cerceta secretul?

Dar Léo deveni îndată vesel de bucurie.

— Astfel dar va fi domnul de Noë cel care va fugi?…

— El.

— Şi domnul Lahire va rămâne?

— Da. Şi, adăugă ducesa, dumneata îi vei ține companie până mâine de dimineață.

Inima lui Léo d'Arnembourg începu să bată cu violență.

— Oh! de ce nu, cu bucurie, zise el.

Cu toate acestea, Noë îşi pusese cuirasa şi genunchierele de oțel ale lui Léo. În fine, el îşi puse casca şi, după ordinul ducesei, trase viziera.

— S-ar putea jura, zise atunci doamna de Montpensier, că eşti însuşi sir d'Arnembourg în persoană.

Apoi ea zise încă lui Léo:

— Acum, scumpul meu Léo, remite spada dumitale domnului.

— Oh! cu mare plăcere.

Şi Léo, care nu avea de ce să-l urască pe Noë, îi întinse spada cu mare grație.

Apoi doamna de Montpensier reluă:

— Acum, Léo, amicul meu, vei ține până mâine companie domnului Lahire. Domnul Lahire este un camarad foarte încântător.

— Cunosc pe domnul, murmură Léo cu ură.

— Ceea ce pentru dumneata nu este puțină onoare, adăugă Lahire, a cărui natură gasconă se îngâmfă.

Ducesa atunci se plecă la urechea lui Léo şi îi zise:

— Ține minte că ai jurat să te supui.

— Mă voi supune, doamnă.

— Mâine vor veni aici şi se vor mira mult găsindu-te prizonier.

— Ei bine! ce trebuie să le răspund?

— Le vei răspunde, murmură ducesa, că, intrând aici pentru a vedea dacă captivii dumitale nu au trebuință de ceva, ei s-au

aruncat pe dumneata, te-au legat, te-au dezarmat şi, după ce te-au redus la neputință, ei au tras la sorți care din ei să ia locul dumitale, şi că domnul Noë a fost cel ce a câştigat.

— Bine! răspunse Léo cu indiferență.

Apoi se aşeză fără tulburare pe paiele pivniței şi începu a murmura în sinea sa:

„Pe parola mea de onoare, nu mai înțeleg. Aş fi pus capul meu pe tăietor, că dacă ducesa voia să scape pe unul din doi, trebuia să scape pe Lahire."

În fine, când metamorfoza lui Noë fu terminată, ducesa aruncă o privire melancolică asupra lui Lahire, dar totdeodată, zise lui Noë:

— Vino, domnule.

Apoi ducesa, cu lumânarea în mână, ieşi cu Noë, lăsând pe Lahire şi Léo în întuneric; închise uşa pe dinafară lăsând însă cheia în uşă; şi, înainte de a ajunge la capul scării, stinse lumânarea şi, tot în acel moment, zise lui Noë:

— Aşteaptă un moment.

Atunci ea urcă singură în coridor şi, în vârful picioarelor, ajunse la uşa aceea, în dosul căreia veghea Gaston de Lux, şi, cum uşa era întredeschisă, ea intră fără a fi văzută.

Apoi, cum luna lumina, ducesa văzu pe pajul Amaury ținând calul lui Léo de căpăstru.

— Dar ce faci tu, micuțule? îl întrebă Gaston de Lux văzându-l ieşind din grajd cu calul de căpăstru.

— Mi s-a ordonat să înşeuez calul lui sire d'Arnembourg, răspunse pajul, şi l-am înşeuat.

— Dar unde dracu' se duce el?

— Cine? calul?

— Drace! calul şi cavalerul.

— Nu ştiu, răspunse cu naivitate pajul. La Paris poate…

— Ah! făcu Gaston de Lux, care se plimba necontenit în lung şi în larg în fața uşii.

Atunci ducesa, care văzuse calul înşeuat şi auzise convorbirea lui Amaury cu Gaston de Lux, pândi până ce acesta din urmă se întoarse cu spatele şi, cu paşi uşori se întoarse la scară şi chemă cu voce şoptită:

— Domnule Noë.

Noë atunci urcă şi ducesa, luându-l de mână, îi zise:

— Urcă-te pe cal şi ieşi repede! Adio!…

— Doamnă. Murmură Noë, ducând mâna ducesei la gură, nu

primesc libertatea mea, decât numai fiindcă am credință în dumneata.. Şi am toată convingerea că-l vei scăpa şi *pe dânsul*!

— Contează pe mine, răspunse ea. Adio!...

Apoi, uşoară ca o umbră, ea se depărtă.

Iar Noë, urmând sfatul ducesei, cu viziera căştii lăsată pe ochi ieşi cu bruschețe.

— Iată messir d'Arnembourg, zise pajul, care ghicise adevărul.

— Dar, unde te duci? strigă Gaston.

Noë atunci, temându-se ca se nu fie recunoscut după voce, îi făcu un gest din care se înțelegea:

„Este un secret!"

Apoi, înfigând pintenii în calul său, plecă în mare galop.

„Bun! cugetă pajul, domnul Lahire este deja scăpat!..."

. . . . . .

În fine, Noë galopă fără să se oprească până la porțile Parisului.

Dar acolo, el se opri şi se întrebă în sinea sa:

— Să vedem! unde trebuie să mă duc?

Această întrebare, în aparență atât de simplă, era cu toate acestea foarte greu de rezolvat, şi aceasta, din singura cauză, că Luvrul se alarmase pentru dânsul.

Să presupunem însă că ar fi reuşit să intre, dar că aceasta nu ar fi făcut altceva decât să cadă în gura lupilor şi să compromită fără îndreptare pe regele de Navarra.

Aşadar, Noë, după ce cugetă câteva momente, se hotărî:

— Tot ce am mai bine de făcut, este, să urmez fortificația şi să intru în Paris pe porta Saint-Jacques.

Eroul nostru, care petrecuse mult timp la țară, şi mai cu osebire la miază-zi, calcula foarte exact orele după stele.

Deci, el calculă că nu putea fi mai mult ca două ore după miezul nopții, şi că ziua nu va întârzia de a veni.

În fine, el nu se înşelase, căci după ce făcu ocolul fortificației şi ajunse la poarta Saint-Jacques, o rază alburie se arătă la orizont şi stelele începură a păli.

Cu toate acestea, acea lumină nu avea puterea de a permite lui Noë să deosebească trăsăturile şi turnura unui om ce mergea pe jos, şi care, după ce ridicase ciocanul de la poarta Saint-Jacques, parlamenta cu santinela printre grilaj.

Noë însă, ca om prudent, se ținu la distanță, dar ascultă.

Santinela zicea;

— Țăranii, burghezii şi toți omenii de puțină calitate, nu pot

pătrunde noaptea în Paris.

— Neruşinatule! răspunse pietonul cu mândrie, pentru că sunt pe jos, refuzi tu de a mă recunoaşte de gentilom?

Noë atunci îi recunoscu vocea şi alergând îi zise:

— Hector!

Hector se întoarse şi privind pe omul cu cozorocul lăsat, îl întrebă:

— Dumneata mă recunoşti?

Dar Noë nu-i răspunse, ci bătu cu mânerul spadei sale în poartă şi strigă:

— Deschide; deschide! că sunt gentilom.

Noë era pe cal şi avea spada în mână.

Aceasta era destul pentru a decide pe santinela să deschidă.

Atunci Noë adăugă:

— Lasă să treacă şi acest gentilom care este amicul meu.

Hector atunci recunoscu vocea lui Noë şi, după ce făcură ca treizeci de paşi în strada Saint-Jacques, îşi întinseră mâna cu amiciţie şi Noë întrebă:

— Unde e *el*?

— Este scăpat, răspunse Hector. Trebuie să fi intrat în Paris de două ore. Calul meu însă a căzut sub mine şi am urmat drumul pe jos; dar tu, cum ai scăpat?

— Sst! îţi voi povesti toate acestea când vom fi în loc sigur şi bine închişi.

— Dar Lahire? întrebă Hector.

— El este prizonier. Dar va scăpa.

— Cine?

Noë se plecă pe şa şi murmură un nume la urechea lui Hector.

— Ah! înţeleg, murmură tânărul om. Amorul unei femei ca aceasta dărâmă zidurile cele mai tari ale temniţei.

În fine, după ce coborâră strada Saint-Jacques, se opriră la uşa cârciumarului Lestacade, care, după cât ne reamintim, avea ca firmă: *La Calul Roib*. Şi Noë voi să se oprească la acel han.

Dar Hector, după ce examină ferestrele şi constată că nicio lumină nu era în interior, făcu această reflecţie:

— Mâine, o să te caute în tot Parisul, şi cea dintâi uşă la care oamenii regelui vor veni să bată va fi aceasta.

— Ai dreptate! răspunse Noë.

— Deci, continuă Hector, eu aş fi de părere să mergem la hanul *Clopotul spart*...

— Ce e asta?

— O cârciumă ce se găseşte în strada Saint-Sauveur.

— Aceea din faţa casei lui Chesnaye, omul ducelui de Guise?

— Întocmai.

— Iată o idee neobişnuită! murmură Noë surprins.

— Se poate. Dar e bună.

— Pentru ce?

— Îţi voi explica pe drum. Dar mai întâi, ia-mă pe cal, căci sunt obosit.

Şi Hector sări pe şea.

Noë şi Hector trecură Sena la podul Saint-Michel şi se îndreptară spre piaţa Châtelet…

— Voieşti să ştii pentru ce prefer să locuiesc la *Clopotul spart* decât oriunde altundeva? zise Hector.

— Da.

— Fiindcă e un hotel frecventat numai de gentilomi loreni.

— Crezi?

— Şi dacă mâine soldaţii regelui sunt în urmărirea noastră, desigur că nu ne vor căuta acolo.

— Ai poate dreptate, zise Noë. Să mergem!…

Când ajunseră în strada Saint-Sauveur, ei văzură pe un om pe jos, ce părea a merge cu mare anevoinţă.

Dar ei nu se neliniştiră şi trecură pe lângă dânsul fără a-i da cea mai mică atenţie.

Pe când Hector, ce sărise cu uşurinţă de pe cal, bătea la poarta hotelului ce avea de firmă: *La Clopotul spart*, Noë ridică ochii asupra casei de vizavi, adică aceea a lui Chesnaye.

— Oh! oh! îşi zise el, ea îmi pare destul de tăcută. Desigur că nu în noaptea asta se conspiră în interiorul ei contra regelui Franţei şi hughenoţilor.

După mai multe bătăi repetate ale lui Hector, un servitor de grajd întredeschise o fereastră la întâiul etaj şi întrebă:

— Cine sunteţi şi ce voiţi?

— Suntem gentilomi loreni, răspunse Noë, ce însoţi această frază de o înjurătură germană.

— Aşteptaţi, vin să vă deschid, strigă servitorul închizând fereastra.

Trecând acest timp, omul ce mergea cu anevoinţă putu să ajungă pe Noë şi pe Hector.

Noë era îmbrăcat cu armura lui Léo d'Arnembourg, cum şi calul era tot al acestui din urmă gentilom.

Omul ce mergea pe jos, ce fără îndoială îl cunoştea pe Léo, se

apropie de Noë şi-i zise:

— Ah! domnule d'Arnembourg, cred că viu de pe lumea cealaltă.

Noë, mirat, se întoarse şi, cum era deja ziuă, el recunoscu în acel om ce mergea cu anevoinţă pe un personaj a cărui vedere ar fi uimit pe domnul de Pibrac şi pe regele de Navarra.

Acel personaj nu era altul decât Chesnaye. El, chiar el... Chesnaye ce se aruncase de bună voie în fundul puţului a cărui gură se afla în Prie-Dieu.

Capitolul XXII

Aşadar, maestrul Chesnaye nu era mort.

Noë şi Hector, ce nu ştiau nimic din cele petrecute la Luvru, nu puteau să se mire că îl văd pe picioare.

Dar Noë, văzându-l rănit, zgâriat, cu mâinile sângerânde şi cu hainele în dezordine la uşa casei lui, bănui niscaiva mistere şi noi aventuri.

Chesnaye îl luă drept Léo d'Arnembourg.

Noë, încă din Navarra, era obişnuit de a imita vocile.

Aşadar uşurinţa de a imita accentul german îi servi de minune în această ocazie:

— Cum, scumpul meu domn Chesnaye, zise el, nu ştii dacă eşti mort sau viu?

— Nu, domnule Léo.

— Cum aceasta?

Noë observase în timpul drumului ce îl făcuse ca prizonier, pe sir d'Arnembourg şi aflase la dânsul un obicei de a se întoarce într-un fel al lui propriu pe şa. Şi îl imită atât de bine încât Chesnaye nu se mai îndoi un singur moment că nu avea a face cu Léo.

— Vai! zise el. Am văzut fundul iadului, messire.

Noë îl privi prin vizieră.

— Dar! zise el, eşti sigur că eşti în toate minţile dumitale, domnule Chesnaye?

— Priveşte mâinile sfâşiate şi mâinile mele sângerânde!...

— Dar, ai căzut?

Când Noë vorbea astfel, poarta hanului se deschise.

Hector intră cel dintâi, pe când Noë zicea lui Chesnaye:

— Dar, istoriseşte-mi asta, maestre.

Chesnaye aruncă asupra lui Hector o privire neliniştită.

— Nu te teme, zise Noë, acesta e un om de care răspund eu.

Chesnaye îşi privi casa ale cărei ferestre erau închise.

— Dacă am merge la mine, zise el, ți-aş putea încredința lucruri îngrozitoare, messire d'Arnembourg.

— Ei bine! haidem.

Noë chemă pe Hector şi, sărind de pe cal, i-l încredință, zicând:

— Mă duc cu maestrul Chesnaye. Te voi găsi pe dată.

Numele de Chesnaye era destul pentru a face pe Hector mut.

El se temu ca vorbind, să nu-şi trădeze origina meridională.

Chesnaye începu a bate la uşa casei sale şi a face mare zgomot. Dar nimeni nu se mişca în interior.

— Hei! Gertrude! hei, Patureau! strigă falsul postăvar.

Gertrude şi Patureau nu răspundeau…

Gertrude se ascunsese în casa mică din strada Remparts.

Cât despre Patureau, acesta fugise după trădare.

— Drace! murmură Chesnaye, să vedeți că ei au arestat de asemenea şi pe servitorii mei.

— Cine? domnule Chesnaye?

— Ah! oamenii regelui.

— Oamenii regelui au venit la dumneata?

— Ei m-au arestat ieri dimineață.

— Adevărat?

— Da, messire.

— Şi unde te-au condus?

— La Luvru.

— Ai văzut pe rege?

— Cum vă văd…

„Oh! oh! îşi zise Noë, voi afla multe lucruri."

Dar Chesnaye puse un deget pe buze:

— Sst! zise el, să vorbim încet…

Şi cum el nu mai avea speranță ca uşa să i se deschidă, şezu jos pe scară şi Noë îl imită.

— Da, reluă Chesnaye, ei m-au arestat ieri de dimineață. Căpitanul gărzilor, un gascon…

— Domnul de Pibrac?

— Întocmai.

— Şi te-a condus la Luvru… înaintea regelui?

— Da.

— Dar ce voia regele?

— Hârtiile mele.

Şi Chesnaye clipi cu un ochi…

— Înțelegeți? făcu el.

— De minune.

— Eu am negat că posed niscareva hârtii, că aş avea vreun raport cu ducele de Guise şi am ridicat mâinile către cer, jurând că sunt un onest pânzar.

— Foarte bine, domnule Chesnaye. Eşti un om de spirit.

— Atunci, continuă Chesnaye, ei m-au închis într-o temniță a Luvrului ce se numeşte Prie-Dieu.

— Am auzit vorbindu-se.

— Şi am şezut acolo ziua întreagă cum şi o parte din noapte, fără ca ei să se gândească a-mi aduce de mâncare.

— Dar aceasta e o barbarie!

— Oh! aşteaptă... să vezi...

— Ascult.

— Spre orele unu către dimineață, ei au deschis uşa temniței mele.

— Ah!

— Şi doi oameni au intrat.

— Domnul de Pibrac, fără îndoială, şi regele...

— Oh! nu, nu regele Franței.

Noë tresări.

— Dar cine atunci?

— Regele de Navarra.

— Regele de Navarra?

— Chiar el, messire d'Arnembourg.

— Dar ce voia regele de Navarra cu dumneata?

— Gasconul şi el au găsit hârtiile mele. Oh! oh! Şi printre dânsele una scrisă cu cifre, al cărui conținut ei ar fi dorit să-l ştie.

— Şi pentru aceea te-au căutat?

— Da, messire, continuă Chesnaye; închipuie-ți că regele de Navarra şi Pibrac voiau să ştie conținutul hârtiei cu cifre.

— Aş! făcu falsul duce d'Arnembourg,

— Acea hârtie nu era alta decât lista oamenilor pe care ne putem încredința pentru ziua cea mare, ştiți bine.

Şi Chesnaye clipi cu ochiul.

— Da, da. Ştiu, zise prudentul Noë, ce nu înțelegea deloc.

Chesnaye continuă:

— Ei au intrat dar în temnița mea; căpitanul gărzilor a închis uşa. Apoi a descoperit puțul, căci este doar unul în Prie-Dieu. Atunci amândoi îmi puseră hârtia sub ochi. „Scumpul meu domn, îmi zise căpitanul gărzilor, trebuie să alegi: să citeşti sau să putrezeşti în fundul acestui puț". Îi privii pe amândoi şi înțelesei că

vorbeau serios. Ce ai fi făcut în locul meu, messire d'Arnembourg?

— Drace! murmură Noë, lucrurile erau cam încurcate.

— A citi însemna a trăda pe duce, stăpânul nostru.

— Ai preferat să mori?

— Da.

— Cum dar de n-ai murit?

— Ah! iată... n-am aşteptat ca el să mă împingă în puț şi m-am aruncat eu însumi. Puțul din Prie-Dieu, messire, este cel mai adânc din Luvru, ajungând la adâncimea de treizeci sau patruzeci picioare sub nivelul Senei, dar se întâmplă, după ploi ca fluviul să crească. Şi întrecând înălțimea obişnuită, să ajungă până la un mic canal ce comunică cu puțul şi astfel el să se umple de apă. În loc să cad în furcile de fier cu care sunt aşternute de obicei aceste puțuri, am căzut în apă.

— Ai avut noroc.

— Ştiu să înot, domnule d'Arnembourg, şi m-am zbătut ca un diavol în întuneric; o rază de lumină izbi fața şi am zărit înainte-mi o deschizătură prin care străbătea acea rază de lumină. Acela era canalul ce răspundea în apă. Ieşirea era într-adevăr strâmtă, însă am încercat, şi întinzându-mă pe pământ, am înaintat în canal, sângerându-mi mâinile, sfâşiindu-mi hainele, şi, după ore de muncă disperată, am ieşit în Sena.

— Într-adevăr, domnule, zise Noë, aventura dumitale e miraculoasă.

— Aşa încât cred că am visat, răspunse Chesnaye.

Noë îl privi zicându-şi:

„Iată un om ce nu se teme de moarte şi care e mai periculos pentru noi decât toți gentilomii ducelui."

— Şi acum, messire d'Arnembourg, zise Chesnaye, ce crezi că trebuie să fac?

— Dar, scumpul meu domn, zise Léo, trebuie să găseşti pe duce fără întârziere.

— Dar regele de Navarra, regele Franței şi căpitanul gărzilor trebuie să mă creadă mort.

— Aşa este. Dar toată lumea te va vedea astă-seară aici şi mâine se va afla şi la Luvru...

Chesnaye se ridică şi aruncă asupra casei o privire melancolică. Totdeodată el scoase o exclamație de veselie:

— Priveşte! zise el.

Şi el arăta una din ferestrele primului etaj care era puțin întredeschisă.

— Ah! făcu el, dacă aş putea să ajung până acolo!

— Pentru ce?

— Dar pentru a intra în casă. Messire.

— Tot ții?…

Chesnaye făcu cu ochiul şi privi pe Noë.

— Am acolo aur, mult aur. Şi dacă soldații, în a doua vizită a lor ar descoperi…

— Înțeleg, îl întrerupse Noë.

Apoi măsură cu privirea înălțimea ferestrei.

— Dar, zise el, urcându-te pe umerii mei, ai putea ajunge la fereastră.

— Crezi?

— Încearcă…

Şi Noë, rezemându-se de zid, îşi oferi umerii.

Chesnaye, cu toate că avea mai mult de cincizeci ani, era ager şi viguros.

El se urcă pe umerii falsului sir d'Arnembourg şi, agățându-se cu mâna de fereastră, se trase sus.

— Iată-mă, strigă el.

Noë ridică capul şi îl văzu şezând pe fereastră.

— Prea bine, zise el, dar trebuie să ai o frânghie să-mi arunci.

— Voiți să vă suiți?

— Drace! N-ai voi oare să mă laşi în stradă?

— Aşteptați, voi deschide uşa.

După cinci minute, uşa se deschise şi Noë intră.

Chesnaye închise uşa şi privi pe falsul sir d'Arnembourg.

— N-am observat nicio neregulă nici în camera prin care am intrat, nici în coridor. Cu toate acestea, trebuie să fim prudenți, cine ştie? poate că sunt aici ascunşi oameni de-ai regelui.

— Se poate, zise Noë.

Şi el apucă brațul pânzarului cu bruschețe.

— Vei reîncepe săritura din puț? îl întrebă el.

— Nu, răspunse Chesnaye. Mă cutremur când cuget…

— Ah! Ah!

— Sunt câteva ore de când nu-mi era teamă de moarte, dar… acum… nu ştiu…

— Adevărat?

— Şi cred că dacă ducele ar avea trebuință de sacrificiul vieții mele, astăzi m-aş putea îndoi…

— Bun! făcu Noë, ce-şi reluă totdeodată accentul gascon, ceea ce făcu pe Chesnaye să facă un pas înapoi, iată o vorbă ce-mi

place, maestre, şi văd că ne vom putea înțelege.

Şi Noë îşi ridică viziera.

Chesnaye, uimit, înțelese deodată că se înşelase şi n-avea a face cu sir d'Arnembourg.

— Sunt pierdut, murmură el.

Chesnaye era fără arme şi Noë scosese spada.

Capitolul XXIII

Chesnaye nu-i cunoştea pe toți ce locuiau în Luvru. El cunoştea pe Noë numai după nume. Teama lui era că îşi încredințase secretele unui necunoscut.

Cine era el?

Surâsul, accentul batjocoritor, privirea arzătoare şi iuțeala cu care-şi trăsese spada, dovedeau îndestul lui Chesnaye că se afla în fața unui inamic.

— Maestre Chesnaye, zise Noë, avem de vorbit împreună.

— Cine eşti? făcu pânzarul emoționat.

— Poate un inamic, poate un amic, aceasta depinde. Dar mai înainte de a vorbi, am face bine să ne asigurăm dacă suntem singuri. Să vizităm casa.

Şi cum pânzarul se îndoia:

— Trebuie să te previn că dacă încerci să strigi ajutor sau să te împotriveşti celor ce-ți voi zice, nu uita că țin spada în mână…

Această amenințare făcu pe Chesnaye să se îndrepte spre scară.

— Să începem de aici, zise Noë.

Ei vizitară pe rând fiecare cameră.

Cea mai mare linişte domnea.

— Eu cred, zise Noë, că oamenii regelui n-au luat nimic cu dânşii…

— Aşa crezi? îl întrerupse Chesnaye.

— Iată, toate sunt la locul lor.

Dar când ajunseră în etajul de jos, Noë îşi schimbă părerea.

Chesnaye, deschizând uşa bucătăriei, se opri uimit pe prag.

Soldații dormeau sub masă, sforăind cu tărie. Sticlele goale, farfuriile pline, masa încă în ființă, dovedeau orgiile petrecute în lipsa stăpânului.

„Într-adevăr, îşi zise Noë, regele Franței şi domnul de Pibrac au nişte soldați demni de a te încrede în ei."

— Dar unde e Gertrude? murmură Chesnaye.

— Îți voi spune eu pe dată, răspunse Noë ce nu ştia nicidecum,

dar care se prefăcea față de Chesnaye că are cunoştințe perfecte.

Chesnaye îl privi din nou.

— Şi cine eşti dumneata? făcu el cu o îndoită spaimă.

— Vei vedea.

Noë se apropie de cei doi soldați şi îi împinse unul după altul cu piciorul. Ei nu se mişcară.

„Pot să mă înțeleg cu Chesnaye, îşi zise el, ei nu se vor trezi."

După aceasta, Noë şi pânzarul ieşiră din bucătărie, închizând uşa după ei.

— Acum, făcu Noë, îți voi spune cine sunt…

— Ah! făcu pânzarul ce îl privi cu nelinişte.

— Scumpul meu Chesnaye, zise el, te-am prevenit că avem cam mult de vorbit.

— Da, bâigui pânzarul, pe care liniştea batjocoritoare a lui Noë îl înspăimânta.

— Prin urmare, te rog a şedea jos.

Pânzarul se supuse.

— Prea bine! Acum sunt al dumitale. Sunt gascon după cum vezi din accentul meu, şi puțin gentilom de aventuri.

— Adică, făcu Chesnaye, eşti al regelui de Navarra.

Noë începu să râdă:

— Cum nici al regelui Franței.

Chesnaye făcu o mişcare.

— Nu sunt nici al unora, nici al celorlalți, continuă Noë, sunt al meu…

— Ah!

— Şi mă gândesc la propriile mele afaceri.

— În acest caz, făcu pânzarul, vei găsi de cuviință să fii vesel.

— Pentru ce?

— Dar… pentru că ți-am încredințat secrete mari.

— Aş! Crezi?

— Drace!

— Eu n-am înțeles nimic din istorisirile dumitale cu ducele, nimic din importanța hârtiilor ce ți s-au furat, cum nici de cele ce îți cereau regele de Navarra şi domnul de Pibrac!

Noë dăduse vocii sale un accent de adevăr.

— Adevărat? făcu Chesnaye.

— Dumnezeul meu! Da.

— Atunci… dumneata nu te amesteci în politică?

— Dumnezeu să mă ferească!

— Şi ți-ar fi totuna de a fi omul regelui béarnez sau al ducelui?

— Totuna.

Chesnaye se liniști puțin.

— Dar atunci, zise el, supunându-se încă unui sentiment de neîncredere, atunci pentru ce m-ai înşelat?

— Nu te-am înşelat.

— Mă iartă! Te-ai dat drept sir d'Arnembourg.

— Adică… dumneata, mai bine zis, m-ai luat drept dânsul.

— Fie! dar ce interes ai avut a mă lăsa astfel în amăgire?

Noë surâse.

— Un interes mare.

— Ah! şi care?

— Nu mi-ai încredințat nişte secrete?…

Chesnaye tresări.

— Secrete pe care regele le-ar plăti scump…

Şi surâsul lui Noë deveni mai disprețuitor.

— Adică, acum voieşti să-mi vinzi tăcerea?

— Întocmai.

— Ei bine! hotărăşte prețul!

— Maestre, zise Noë, care începu a râde cu hohot, astă-noapte ai văzut moartea aşa de aproape, încât ți-ai pierdut mințile.

Chesnaye îl privi pe Noë cu nelinişte.

— Cum! Mă iei drept un ticălos aventurier ce cerşeşte o sută de pistoli?

— Dar… atunci ce sumă?

— Tot, zise Noë.

— Aud? făcu Chesnaye ce crezu că nu a auzit bine.

Dar Noë se ridică şi puse un deget pe buze:

— Sst! zise el, ascultă-mă bine şi să nu pierdem niciun moment.

Chesnaye rămase uimit şi privea din nou spada cu groază.

— Maestre, reluă Noë, ascultă! Suntem singuri aici, căci nu-i număr pe cei doi oşteni; deci, suntem singuri, dumneata fără arme, eu cu această spadă în mână.

Şi Noë descrise un arc de cerc cu spada lui.

— Prin urmare, viața dumitale e în mâinile mele.

Chesnaye se cutremură.

— Cred că acum nu o să te mai opui de a-mi da tot aurul…

— Dar voieşti să mă despoi? exclamă Chesnaye.

— Cam aşa aş vrea.

— Hei! dar ce voieşti să spun eu ducelui când îmi va cere aurul său? se rugă pânzarul.

— Îi vei povesti frumoasa dumitale purtare din puț.

O idee trecu prin mintea lui Chesnaye. El îşi aminti că pivnița era împărțită în două, că una era destinată numai pentru avuțiile lui proprii şi că cealaltă închidea banii ducelui.

Chesnaye îşi zise:

„Am patruzeci de mii de pistoli ai ducelui. Şi aceştia sunt trebuincioşi pentru ziua cea însemnată, zi solemnă… după care nu va mai rămâne un singur hughenot în tot Parisul. Banii mei proprii se ridică la un sfert din această sumă. Mai bine să sacrific sfertul decât întregul.”

Şi, întorcându-se spre Noë, zise:

— Vino cu mine. Aurul e aici jos.

Noë văzu pe pânzar aprinzând un felinar şi deschizând un oblon.

— Treci înainte, maestre, zise el lui Chesnaye, şi nu uita că te urmez cu spada în mână.

Chesnaye dispăru sub oblon şi Noë îi urmă.

Pânzarul trecu prin două bolți mai mici, apoi ajunseră la o a treia mai mare, ce era plină de butoaie, unele goale, altele pline.

Împinse un butoi gol şi zise:

— Aici este…

Şi el arăta o piatră albă.

Apoi, dând piatra la o parte, el arătă o cavitate plină cu aur.

Noë se apropie şi, cu spada mişcând pistolii, păru a-i număra cu privirea.

— Ce! zise el. Aceştia sunt toți?

— Da, făcu Chesnaye.

— Aceştia sunt banii ducelui?

— Drace!…

— Asta-i tot?…

— Dar cred că sunt destui, mi se pare.

— Aş! făcu Noë…

Chesnaye simți că o sudoare rece îi inundă fața.

— Cu toate acestea, zise el, cunosc mulți gentilomi ce niciodată n-au posedat atât.

— Se poate.

— Şi ai putea cumpăra nişte domenii cu acest aur, murmură Chesnaye.

— Aşa este.

— Şi dacă ar fi al meu…

— Aşi! făcu Noë, ai putea cumpăra ceva, dar…

Şi Noë aruncă asupra pânzarului o privire pătrunzătoare:

— Dar, zise el, când cineva se numeşte ducele de Guise şi când cineva strânge armate, acest aur e atât de puțin pentru a plăti nişte soldați…

— Ce glumă! făcu Chesnaye.

— Şi sunt foarte sigur că ascunzătoarea pentru ofițeri…

Chesnaye fu cuprins de amețeală.

— E altfel garnisită decât asta… nu e aşa, maestre?

— Voieşti să glumeşti.

— Nicidecum.

— Atunci speranțele îți sunt înşelate, gentilomul meu.

— Adevărat?

— Ceea ce numeşti ascunzătoarea ofițerilor nu există.

Noë ridică din umeri.

— În acest caz, zise el, e mai mult pentru nenorocirea dumitale.

Pânzarul aruncă o privire uimită.

— Căci în van ai mai ieşit din faimosul puț.

— Pentru ce? bâigui Chesnaye.

— Pentru că te voi omorî, făcu Noë.

Şi el îi rezemă vârful spadei pe piept.

Chesnaye deveni palid.

— Iertare! bâigui el.

Noë apăsă puțin spada ce pătrunse de o linie.

Chesnaye scoase un țipăt, făcu o săritură înapoi şi se rezemă de zid.

Dar Noë îl urmă, îi puse din nou spada pe piept şi îi zise:

— Iute! grăbeşte-te! Vorbeşte!..

— Nu ştiu nimic, strigă pânzarul.

Vârful spadei pătrunse din nou cu o linie.

— Grație! repetă el, voi vorbi.

Noë aplecă spada.

— Să vedem, zise el, unde e ascunzătoarea.

— Acolo, zise Chesnaye tremurând.

Şi el întinse, mâna spre zid.

Noë făcu un pas, luă lanterna, examină zidul şi nu văzu nicio urmă bănuitoare.

— Maestre Chesnaye, zise el, îți dau trei secunde pentru a-mi deschide această ascunzătoare.

Pânzarul după câteva bătăi uşoare cu mâna, lovi mai tare o piatră.

Piatra căzu şi lăsă să se vadă o ascunzătoare.

Noë, introducând mâna, simți din pipăite un sac de piele, apoi

doi, trei…

Noë se apropie cu felinarul şi numără până la zece saci plini cu aur. Aprecie conţinutul lor la cel puţin patruzeci de mii de pistoli.

— Aşa da… mai înţeleg şi eu acum! zise el.

Chesnaye era palid, sudoarea îi inunda faţa.

— Sunt un om pierdut, murmură el.

— Aşi! şi pentru ce?

— Am dat aurul stăpânului meu.

— Ah! făcu Noë surâzând, fii liniştit, ducele nu e ruinat prin aceasta, Lorena e o ţară… bogată.

Dar această consolare nu-l împăcă pe Chesnaye.

El dădu din cap şi zise cu tristeţe:

— Mie nu-mi rămâne decât să fug; fiindcă nu voi mai cuteza să apar în faţa Alteţei Sale, ducele de Guise.

— Haida-de! făcu Noë râzând, pe toţi dracii; îţi voi da eu o frumoasă idee!

Chesnaye îl privi cu uimire.

— Omenii regelui au găsit pergamentele dumitale, nu este aşa?

— Vai! vai!

— Ei bine! ei ar fi găsit tot asemenea şi aurul, pe când erai închis la Prie-Dieu.

— Dar…

— Nu te îndoi, vei spune asta ducelui, şi el te va crede.

Chesnaye însă, se văita din toate puterile.

— Haide! maestre, îi zise Noë, nu te mai văieta, ci ajută-mi să scot sacii.

Îngrozitoarea spadă a lui Noë nu intrase încă în teacă, aşa că, uneori razele felinarului, o făcea să strălucească; şi pe Chesnaye, care era fricos din natură, frica morţii îl înfioră. Şi astfel, el se supuse lui Noë. Trase sacii unul după altul şi-i puse pe pământ.

În timpul acesta, Noë începu a cugeta şi îşi ţinu în sinea sa următorul monolog:

„Eu nu sunt un om care taie pungile şi nici un hoţ ordinar, dar războiul îmi dă dreptul să confisc mijloacele inamicului. Aşadar, cum războiul s-a declarat între Lorena şi Navarra, este foarte logic ca Navarra să ia comorile Lorenei.”

— Dar cum dracu să-i duc eu? exclamă el, în fine, tare. Aici este aur să încarci un catâr.

— Îţi voi ajuta eu, răspunse o voce.

Noë se întoarse şi văzu pe Hector în picioare pe pragul pivniţei.

Hector se îngrijorase pentru Noë, el îl văzuse prin fereastra

cârciumii vorbind mult cu Chesnaye apoi, pe acesta din urmă făcând o scară şi pătrunzând în casă.

Deci, văzând el că Noë nu mai ieşea, cum zic, îngrijorat, părăsi cârciuma pentru a alerga în ajutorul amicului său, şi iată cum:

Puțin mai înainte de aceasta, maestrul Chesnaye, pătrunzând în bucătăria sa, deschise fereastra şi, deşi acea fereastră avea o înălțime de patru său cinci picioare, totuşi, Hector sări înăuntru, şi fără a da vreo atenție celor doi oşteni beți, văzând uşa pivniței deschisă şi bănuindu-şi că Noë şi Chesnaye erau înăuntru, se aventură şi el.

Capitolul XXIV

Să lăsăm acum pentru un moment pe Noë şi pe ceilalți, şi să ne întoarcem la regele de Navarra cu amicii şi inamicii lui.

La orele când Noë descoperea pistolii ducelui de Guise, Majestatea Sa, regele Carol al IX-lea, întovărăşit de regele de Navarra şi de René Florentinul, ajungeau la căsuța din pădurea Meudon.

În fine, regele intrând în cameră şi văzând pe regina-mamă palidă, cu ochiul posomorât şi întinsă pe un pat pătat cu sânge… scoase un țipăt de durere; dragostea filială se deşteptase într-însul; şi astfel, se aruncă în brațele mamei sale şi începu să plângă. Dar Doamna Catherine, văzând pe regele de Navarra la spatele lui, îşi uită rolul ce şi-l impusese…

Vederea regelui de Navarra pe care ea îl credea fugit, şi aceasta, din cauză, că el, părăsind câmpul de bătaie pe care ducele de Guise fusese victorios, trebuise să fugă spre Gasconia, produse şi asupra ei uimirea ce o produsese deja asupra lui René Florentinul.

Uimirea ei însă, nu dură mult, şi, ridicându-se cu ochii scoțând flăcări, întinse mâna spre Henric şi, cu o voce şuierătoare, strigă cu furie:

— Cum! dumneata? dumneata?…

Regele Carol al IX-lea, mirându-se de vorbele ei, se dădu la o parte şi privi pe Henric.

Henric însă, era foarte liniştit, cu toate acestea, cu un aer de mirare întrebă:

— Dar, Doamnă, nu este natural să întovărăşesc pe regele, vărul meu, şi să alerg la dumneata?

René Florentinul se îndoise de complicitatea regelui de Navarra, dar Doamna Catherine nu se îndoi niciun minut, şi astfel, arătând

din nou cu degetul pe regele de Navarra, zise fiului ei cu mânie:

— Sire, vezi pe acest om?

— Ei bine! ce este? întrebă Carol al IX-lea.

— El m-a răpit, răspunse regina-mamă.

— Dar, Doamnă… murmură Carol al IX-lea.

Apoi fixă pe Henric cu privirea, iar acesta susținu privirea regelui, fără a face nicio mişcare.

— El este! el este! repetă atunci regina-mamă cu energie.

Apoi, printr-un gest tragic, îşi aruncă plapuma şi, arătându-şi pieptul sângerat… adăugă:

— Unul din cei ce-l întovărăşeau, a cutezat să mă lovească cu pumnalul.

Henric rămase nepăsător, înălțând numai din umeri; iar Carol al IX-lea, înfuriindu-se de vederea sângelui, cu ochii înflăcărați, cu buzele spumegânde, alergă spre uşă strigând:

— Pibrac! Pibrac!…

Căpitanul de gardă, care rămăsese în camera de alături, alergă.

— Arestează pe acest om! strigă Carol al IX-lea, arătând cu furie pe regele de Navarra.

Henric făcu un pas înapoi şi, ca prin instinct, îşi puse mâna pe spadă.

Dar Pibrac, cu răceală şi prudență, îl privi.

Acea privire însemna:

„Dacă nu voieşti să te pierzi, ține-te liniştit!”

Atunci, regele de Navarra înțelegând, zise cu linişte:

— Sire, Doamna Catherine mă acuză şi voința Majestății Voastre este ca această acuzație să-şi aibă efectul. Ei bine! Sire, fiindcă un rege, afară din regatul său, nu este decât un om obişnuit, şi fiindcă aici mă găsesc în puterea regelui Franței, dau spada mea căpitanului de gardă al Majestății Voastre şi aştept ca Doamna Catherine să binevoiască a proba acuzația ce o aduce asupra persoanei mele.

Netulburarea regelui de Navarra ameți pe Carol al IX-lea.

Cu toate acestea, el îl lăsă să-şi dea spada domnului de Pibrac.

Dar, cum domnul de Pibrac se împotrivea s-o ia, el îi zise:

— Pibrac, să te întorci la Luvru.

— Bine, Sire.

— Şi să pui să-l păzească de aproape în apartamentele sale.

— Bine, Sire.

Pe când Carol al IX-lea vorbea astfel, furia lui se potolise şi Henric, înțelegând aceasta, salută şi ieşi cu capul sus, iar domnul

de Pibrac murmură în sinea sa:

— Ce bună idee am avut eu, cumpărând hârtiile şi pergamentul maestrului Chesnaye!

Apoi, cum el ieşi, ducând pe prizonierul său cu sine, Carol al IX-lea, cu sprâncenele încruntate, zise Doamnei Catherine:

— Mamă, îți dau parola mea de rege, că acei care au cutezat să atingă pe regina Franței vor muri în torturi; dar nu voi trimite pe nimeni la eşafod mai înainte ca această crimă să nu fie probată.

Regina-mamă înclină capul fără să răspundă.

— Dumneata acuzi pe regele de Navarra, nu este aşa?

— Da, murmură Doamna Catherine.

— Dar regele de Navarra a petrecut noaptea în Luvru.

— Eşti sigur, fiul meu?

— Foarte sigur, Doamnă.

— Dar… în noaptea precedentă?

— În noaptea precedentă el galopa pe drum spre Nancy

— Ce spui?

— Spun că galopa pe drum spre Nancy, repetă regele cu convingere.

— Ciudat lucru! murmură regina.

— Dar, nicidecum, reluă Carol al IX-lea. El a alergat după Margareta.

— Hei! hei! bâigui Doamna Catherine.

Apoi privi pe rege cu mirare.

Regele însă reluă:

— Sora mea Margot nu s-a întâlnit cu ducele de Guise?

— Se poate, răspunse regina. Ei bine! şi pe urmă?

— Rezultatul a fost că ea a dispărut de două zile…

Doamna Catherine îşi stăpâni un țipăt; cu toate acestea, întrebă cu mirare:

— Margareta a dispărut?

— Da, Doamnă.

— Şi unde s-a dus?

— Iată ce nu ştie regele de Navarra. Cu toate că la două leghe de granița lorenă, i s-a afirmat că o trupă de cavaleri cu o femeie în mijloc… trecuse cu câteva ore mai înainte…

Un surâs de neîncredere veni pe buzele Doamnei Catherine şi cu acel surâs, murmură:

— Aşa este!

— Oh! zise regele cu furie. Ducele, care a cutezat să treacă peste mine, şi să vină la Paris, a răpit pe Margot.

— Şi Majestatea Voastră crede una ca asta?

— Aş putea chiar să jur.

— Ei bine! Sire, ar fi un sperjur.

Siguranța cu care vorbea regina-mamă, impresionă pe Carol al IX-lea.

— Atunci dar, Doamnă, zise el în fine, dumneata trebuie să ştii mai bine ca mine, ceea ce face vărul meu de Guise

— Poate…

— Sigur, deoarece a redevenit amicul dumitale.

— Şi al Majestății Voastre, Sire.

— Eu nu l-am văzut, dar dumneata l-ai văzut în toate serile în Paris.

— Aşa este, Sire.

— Şi astfel, prin aranjamentul dumitale, Margot a aflat despre infidelitatea bărbatului ei, regele de Navarra.

— Nu, murmură regina cu linişte, ducele a condus tot.

— Ah!

— Dar, dacă Margareta, indignată, a fugit de bărbatul ei, nu trebuie să mă acuzi nici pe mine, nici pe duce.

— Adevărat?!…

— Foarte adevărat, Sire, deoarece ducele nu a plecat la Lorena, cum Majestatea Voastră crede.

— Atunci dar, unde a fost?

— A galopat treizeci de ore urmărind pe răpitorii mei.

— Cum! el?…

— El, Sire, şi numai lui datorez că am scăpat din mâinile hughenoților.

Aici Doamna Catherine începu a povesti regelui punct cu punct răpirea ei, haltele periodice pe la castele necunoscute, sau pe la castelani mascați, şi pauzele nocturne în mijlocul pădurilor, unde răpitorii schimbau caii.

În fine, ea povesti lupta sângeroasă pe care ducele şi René au susținut-o cu omenii lor contra a patru oameni mascați, din care doi au fugit, doi au căzut prizonieri, şi unul din toți aceştia a intenționat să o asasine.

— Dar unde este acum ducele?

— Aici, răspunse o voce la spatele lui.

Apoi, o uşă se deschise şi ducele de Guise intră.

Ducele de Guise, se ştie, că în viața sa care trebuia să fie aşa de scurtă, avea un fel de farmec asupra acelora ce-i avea în apropiere.

El, cu talia sa înaltă, cu accentul său dominator şi cu privirea

sa măreață, impunea, şi impunea atât, încât regele Carol al IX-lea, însuşi, care din natură avea un caracter pe cât de timid, pe atât de sălbatic, aplecase adeseori ochii în fața lui.

Deci, în ziua aceea, cutezanța cu care acest duce se prezentă fără de veste în fața regelui, regele, în loc să se înfurie, din contră se intimidă.

Cu toate acesta, el puse mâna pe spadă.

Dar ducele, cu un fin surâs, îi zise:

— Iartă-mă, Sire, că cutez să mă prezint astfel în fața Majestății Voastre. Dacă v-am ofensat vreodată, sunt gata să-mi repar crima şi să-mi predau spada.

Dar, înainte ca regele să deschidă gura, regina răspunse în locul regelui:

— Nu te teme, vărul meu, sper că Majestatea Sa începe să deosebească pe amicii dintre inamicii săi şi pe acei ce vor să sprijine monarhia dintre acei ce visează nimicirea ei.

Aceste cuvinte loviră pe Carol al IX-lea şi totdeodată, el strigă cu furie:

— Cine ar cuteza una ca acesta?

— Hughenoții, Sire.

Carol al IX-lea făcu un pas înapoi şi ochii lui aruncau scântei.

— Hughenoții, Sire, repetă regina-mamă, şi şeful lor este… regele de Navarra.

— Încă! făcu Carol al IX-lea bătând din picior.

— Da, Sire, regele de Navarra este acel ce visează la un mare destin.

— Are dreptate, murmură Carol al IX-lea cu un surâs disprețuitor, regatul său este prea mic.

— Se poate… Sire, dar el visează la unul mai mare.

— Aşa? şi la care?

— La un regat ce se numeşte regatul Franței, adăugă cu cutezanță ducele de Guise.

Regele se trase înapoi, ca şi cum ar fi văzut o prăpastie deschizându-se în fața lui, apoi deodată strigă:

— Ce vorbeşti, domnule?

— Adevărul, Sire.

— Şi… ai putea dumneata?…

— Aş putea să probez, Sire.

— Şi… când?

— Când Majestatea Voastră va voi, răspunse ducele de Guise. Complicii săi, care sunt căzuți în mâinile noastre, vor termina prin

a mărturisi.

— Ah! adevărat, făcu regele, dumneata ai doi gentilomi gasconi în puterea dumitale?

— Da, Sire, am.

— Şi unde sunt?

— Sunt închişi în pivnița acestei case.

— Ei bine! zise regele, voiesc să-i văd.

Ducele atunci se apropie de o masă, luă o baghetă de abanos şi bătu pe un clopot.

Gaston de Lux intră fără zăbavă şi ducele, văzându-l, îl întrebă:

— Unde e Léo?

— Léo? făcu tânărul om cu mirare.

— Hei! Da, Léo.

— Dar, a plecat astă-noapte.

— Ce vorbeşti? întrebă ducele cu mirare.

— Alteța Voastră nu l-a trimis la Paris?

— Nu, sigur.

— Cu toate acestea, el şi-a înşeuat calul şi a plecat pe la miezul nopții.

— Nu se poate!

— Alteța Voastră să se asigure.

— Atunci dar, cine a luat locul lui?

— Nu ştiu.

— Dar prizonierii?

— Ei sunt închişi în pivniță.

— Ei bine, zise regele care nu înțelegea prea mult din acea convorbire, să mergem să vedem pe prizonieri.

Şi făcu un pas spre uşă.

— Aduceți torțele, ordonă ducele.

— Dumneata zici, duce, întrebă regele, că unul din cei doi prizonieri este Noë?

— Da, Sire.

— Şi Majestatea Voastră ştie, adăugă regina-mamă, că Noë este amicul intim al regelui de Navarra.

— Da, ştiu.

— Aşadar, reluă ducele la rândul său, regele de Navarra a fost unul din acei doi care ne-au scăpat

— Să mergem! murmură regele cu totul confuz de cuvintele acestea din urmă.

. . . . . .

Să spunem acum, ceea ce s-a petrecut în pivniță, după plecarea lui Noë şi a ducesei de Montpensier:

Ura geloasă a domnului d'Arnembourg îl făcuse să primească cu un fel de bucurie captivitatea sa, şi aceasta, din cauză că rămânea singur cu rivalul său.

Deci, îndată ce uşa se închise şi zgomotul paşilor lui Noë şi ai ducesei de Montpensier se pierdură în depărtare, gentilomul d'Arnembourg aruncă în jurul lui privirea omului obişnuit cu întunericul, şi care este particulară soldaților şi vânătorilor.

Întunericul din pivniță era mare, cu toate acestea, o rază de lumină ce pătrundea prin ferăstruie, descria un mic cerc pe pământ.

Deci, acea lumină problematică, permițând lui Léo d'Arnembourg să zărească pe Lahire, care se culcase din nou în colțul pivniței, îi strigă:

— Hei! domnule.

Lahire se ridică pe jumătate.

— Bună seara, domnule d'Arnembourg, îi zise el, cu ce pot să te servesc?

— Aş dori să vorbesc cu dumneata, domnule.

— Cu plăcere, domnule d'Arnembourg.

— Voiesc să vorbesc cu dumneata, fiindcă sunt în mare mirare…

Lahire râse cu zgomot.

— Adevărat! strigă el, eşti în mirare?

— Da, domnule.

— Ei bine! ghicesc mirarea dumitale, murmură Lahire. Nu te aşteptai ca ducesa să scape pe amicul meu, ci pe mine, nu este aşa?

— Într-adevăr, domnule, şi tocmai asupra acestui punct doresc să-ți cer o explicație…

— Sunt gata să ți-o dau, răspunse Lahire.

Apoi el se apropie de Léo. Însă, se aşează sub punctul luminos, aşa ca rivalul său să-i poată vedea surâsul batjocoritor ce îi exprima obrazul, şi atunci, neaşteptând ca rivalul său să-i mai pună vreo întrebare, el reluă:

— Închipuie-ți, domnule, că ducesa nu s-ar fi gândit niciodată să scape pe amicul meu, şi nu pe mine.

— Ah! aşa crezi?

— Sigur nu, deoarece, dumneata ştii că ea îmi poartă mie oarecare interes, şi astfel, ea a voit cu orice preț să mă scape.

— Domnule, strigă Léo cu furie, bagă de seamă! bagă de seamă! Eu nu ştiu dacă ducesa te iubeşte într-adevăr. Dar dacă va fi aşa… îți jur…

— Ce anume?

— Că mai curând sau mai târziu, vei muri de mâna mea.

— Domnule, răspunse atunci Lahire tot batjocoritor, cum voieşti să-ți dau esplicații, când începi a-mi căuta gâlcevi?

— Ai dreptate, domnule. Continuă…

— Ei bine, continuă Lahire, doamna de Montpensier a venit cu intenția să mă scape pe mine, iar nu pe amicul meu.

— Bun! şi pe urmă?

— Eu însă am refuzat.

— Ah!

— Da. Dar am cerut să tragem la sorți, ca sorții să decidă, care din noi doi, adică, dintre amicul meu şi eu trebuie să scape.

— Şi ea a consimțit?

— Fără îndoială, şi ai să înțelegi pentru ce. Eu am refuzat să evadez singur. Ea atunci a preferat a expune norocului scăparea mea. Norocul însă nu i-a slujit, după cum vezi…

— Şi atunci ea a voit să scape pe amicul dumitale?

— Negreşit. Cu toate acestea mi-a promis să mă scape şi pe mine.

— Astfel dar, făcu Léo cu un aer întunecat, e doar întâmplarea… care te va trimite la eşafod.

— Aşa! murmură Lahire, lucrul nu e hotărât încă.

— Oh! poți să fii şi sigur, rânji Léo. Regina-mamă nu te lasă să-i scapi.

— Oh! cât despre dânsa, sunt sigur că mă va trimite înaintea parlamentului.

— Şi apoi fii sigur.

— Că parlamentul mă va condamna?

— Fii prea sigur.

— Dar ştii că se poate întâmpla ca să nu mă înfățişez nici înaintea parlamentului, nici înaintea lui Caboche.

— Ah! făcu Léo cu un râs sinistru, dar aş vroi să ştiu cum ai să le scapi…

— Haida-de! dar nu ştii dumneata că femeile pot tot ceea ce voiesc?

— Aşa crezi dumneata?

— Şi ducesa voieşte să mă scape şi acum, domnule, termină Lahire, ştii ceea ce trebuia să ştii, prin urmare am onoarea de a-ți

ura „bună seara”.

Şi Lahire se întoarse în colțul său, unde îşi luă poziția unui om care voieşte să doarmă.

Léo păstră o tăcere profundă, apoi totdeodată, zise:

— Hei! domnule Lahire?

— Ce mai e? întrebă acesta, care se reaşezase deja.

— Am să-ți mai pun o întrebare.

— Pune.

— Eu sunt cel care te-am dezarmat… nu e aşa?

— Da, domnule, căci aceasta ți-a fost foarte lesne când eram culcat jos. Şi când doi călăreți îmi apăsau pieptul cu genunchii.

— Fie. Dar, în fine, recunoşti că sunt eu.

— Aşa e.

— Acum, nu cumva am uitat să-ți scot pumnalul?

— Văd, că ai uitat cu totul ce ai făcut, căci mi-ai luat şi până un cuțitaş care îl aveam în cizmă.

— Ah! este adevărat.

— Dar, în fine, domnule, pentru ce mă mai întrebi dacă am pumnalul la mine?

— Pentru că eu mi-am păstrat pe al meu.

— Ce fel, nu l-ai dat amicului meu, domnul de Noë?

— M-am gândit că o să-mi fie şi mie folositor.

— Ah! făcu Lahire, oare te gândeşti să mă asasinezi?

— Eu? nu. Dar…

— Ce vrei să zici?

— Voiam să zic că, dacă ai fi avut un pumnal, ți-aş fi propus puțin exercițiu.

— Bună idee, zise el, dar mi se pare curios, că asta vine foarte rar de la un german ca dumneata, domnule Léo. Şi dacă aveam la mine pumnalul…

Lahire suspină.

— Ah! zise el deodată. Aşteaptă…

— Ce?

— Îmi pare că pajul Amaury pe care l-ai lăsat să ne aducă prânzul, ne-a dat pumnalul său ca să ne tăiem pâinea.

— Şi vi l-a lăsat?

— Cred că da… aşteaptă…

Şi Lahire se târî puțin pe pământ, căutând cu precauție în toate sensurile.

— Iată-l! strigă el totdeodată.

— L-ai găsit?

— Da.

Léo avu un fel de fior de satisfacție. Dar, pe când Lahire se ridică ținându-şi pumnalul în mână, razele lunii care dădea o lumină vagă şi le permitea să se zărească, se stinseră. Un nor gros, desigur, întunecase astrul nopții.

— La dracu! exclamă gentilomul gascon, iată că s-a întunecat cu desăvârşire.

— Nu face nimic, răspunse Léo. Flacăra ochilor noştri, ne va lumina.

— Încă un frumos cuvânt, îngână gasconul, şi eu îl credeam incapabil!

Léo îşi scoase pumnalul din teacă, apoi îşi ascunsese brațul sub capa[10] sa pe care o scosese într-adins ca să îi servească de pavăză.

— Ah! ticălos aventurier! murmură el, tu îți permiți să iubeşti pe ducesa de Montpensier!

— Eu uzez de permisiunea care mi se dă, rânji Lahire, pe care acelaşi instinct de conservare, îl făcuse să-şi caute spențerul şi să îl înfăşoare tot asemenea împrejurul brațului său.

— Ei bine! strigă Léo, nici tu nu vei fi în stare să iubeşti pe oricine, căci vei muri.

Şi în întuneric, el năvăli asupra gasconului Lahire.

Dar Lahire, care era agil şi sprinten ca o pisică, eschivă puțin şi se repezi şi el în tăcere la rândul său. Apoi rămase tăcut.

Léo se repezise spre partea unde, cu o secundă mai înainte, răsuna vocea inamicului său. Aruncătura sa fuse atât de puternică, încât se izbi de zid şi-şi ştirbi puțin vârful pumnalului.

— Ah! tu fugi, laşule! murmură el.

— Oh! nu, răspunse Lahire, din cealaltă extremitate a pivniței unde se oprise, strategiile unui război sunt permise.

Şi gasconul se repezi din nou şi, mai înainte ca Léo să-şi poată stabili echilibrul şi să se întoarcă, el primi în umăr o lovitură de pumnal care abia îl zgârie.

Léo se înverşună şi se precipită către adversarul său.

Dar Lahire se ținea fixat pe picioare, aşa că, pe când brațul lui Léo lovea în aer, picioarele sale se împiedicară de Lahire care era aproape pitit.

Şi deodată, repede ca şi fulgerul, Lahire îl apucă de picioare, îl ridică în sus, şi îl trânti pe pământ, după aceasta îi puse un genunchi pe piept, îi ținti de pământ brațul care era armat de

[10] Capă – pelerină (scurtă) de blană sau de stofă.

pumnal şi-l îndreptă pe al său la gât.

— Pe viața mea! murmură el, cred că te țin în puterea mea, gentilomul meu.

— Omoară-mă! urlă Léo cu o voce sugrumată.

— Cam aşa voiesc, căci e dreptul meu.

— Uzează de el, dar!

— Nu, voiesc să-ți acord grație, zise gasconul.

— Nu vreau să primesc grație!

— Eu judec cu înțelepciune, zise Lahire, sunt generos şi voiesc să te cruț, continuă el, ținând pe adversar în nemişcare. Însă aceasta o fac cu oarecare condiții.

— Atunci, poți să mă omori, îngână cu disperare gentilomul de Luxemburg.

— Condițiile mele sunt, să-mi dai cuvântul dumitale de gentilom, că vei fi rezonabil şi că nu vei mai începe lupta în obscuritate…

— Omoară-mă! repetă Léo, căci şi dacă mă vei ierta, eu nu te voi ierta.

— Eşti încăpățânat! murmură Lahire, care redeveni sever; lasă-ți pumnalul din mână…

Dar Léo, deşi brațul lui era redus la neputință, totuşi continuă să strângă mânerul pumnalului în mâna sa încleştată.

— Domnule Léo, zise Lahire cu sinceritate, judecă că suntem oameni şi ne vom mai întâlni şi că, îndată ce voi fi liber, putem să ne regăsim, aşa că dă drumul pumnalului.

— Niciodată! făcu Léo cu o voce înăbuşită.

Şi cu o mişcare puternică, se ridică pe jumătate, şi aruncă la o parte pe inamicul său.

Dar Lahire reuşi să-şi reia poziția sa victorioasă şi culcă din nou la pământ pe adversarul său.

— Încă o dată îți zic, domnule, murmură Lahire, a cărui voce devenise gravă şi tristă, voieşti să trăieşti?

— Prefer moartea în locul generozității tale, trădătorule, strigă Léo.

Forțele lui Lahire începură a se epuiza şi el prevedea momentul în care robustul german, printr-o nouă zvâcnire, putea să ajungă să se ridice.

— Ah! pe credința mea! zise el, mai bine e să omori un lup, decât a te da pradă lui.

Şi el ridică brațul care ținea pumnalul.

— Dacă ştii vreo rugăciune, spune-o domnule! zise el.

— Ca Belzebuth să aibă parte de tine, blestemă Léo.

Brațul lui Lahire, recăzu, pumnalul pătrunse în gâtul lui Léo până la mâner şi o stropitură de sânge îi udă obrazul gasconului.

Léo se zbătu un moment, apoi mişcările sale, deveniră mai puțin puternice... apoi cu încetul se slăbiră... Lahire auzi un suspin... şi Léo nu se mai mişca.

Atunci Lahire îşi scoase pumnalul şi se ridică.

Din acel moment el rămase imobil, gânditor, fruntea scăldată de năduşeală, figura inundată în sânge, şi strângând în mână acel pumnal, care deschisese uşile eternității, nenorocitului înamorat al ducesei.

— Cum a iubit-o!... murmură el suspinând.

Apoi, cum Lahire era descendentul tuturor virtuților pioase şi cum era şi născut în Miază-zi, în acea țară de credință şi generozitate, îngenunche lângă cadavrul inamicului său şi se rugă pentru repausul sufletului pe care amorul îl chinuise şi suferise pe pământ întocmai ca în iad.

. . . . . .

Să spunem acum ce s-a mai petrecut în timpul nopții în pivnița în care Lahire era închis.

Ducele de Guise şi regele părăsiseră camera în care Doamna Catherine părea a suferi multe din cauza rănii care, în realitate era foarte uşoară, fiindcă pumnalul lui Hector alunecase pe lângă coaste.

— Haideți să vedem pe prizonieri, zisese regele.

În fine, când ei ajunseră în anticameră, găsiră pe René, care voia să-i întovărăşească, dar regele, care la vederea otrăvitorului se înfurie, îi zise cu bruschețe:

— Mergi la Doamna Catherine.

Apoi, precedați de Gaston de Lux, îşi urmară drumul.

Când însă sosiră la cea dintâi treaptă a scării ce conducea la pivniță, ducele privi pe Gaston.

— Dar, îi zise el, dacă Léo s-a dus la Paris, a trebuit să lase cel puțin o santinelă în coridorul subteranei.

— Aseară erau doi călăreți, răspunse Gaston.

Apoi el chemă:

— Herman!

La acest nume, o voce răspunse:

— Iată-mă!

Dar acea voce nu venea din subterană, ci de afară.

Într-adevăr, călărețul nu răspunsese din subterană, căci el se arătă pe pragul de sus, şi atunci ducele îi zise:

— Cum! ticălosule, dezertezi de la postul tău?

— Aşa mi s-a ordonat, monseniore.

— Cine ți-a ordonat?

— Sir d'Arnembourg, el a zis camaradului meu şi mie să ne urcăm sus, că se va însărcina el cu paza şi că putem să ne culcăm.

— Când asta?

— Astă-noapte.

— După câteva minute, continuă călărețul, cum noi ne ducem să ne culcăm în grajd, un paj veni să caute calul lui sir d'Arnembourg.

— Ah! făcu ducele. Cine era acel paj?

— Îmi pare că se numeşte Amaury.

— Da, zise Gaston de Lux, era într-adevăr Amaury, care ținea calul, când Léo s-a urcat pe şa.

— Ei bine! făcu Carol al IX-lea pe care aceste explicații îl impacientă, să ne coborâm înainte.

— Dar, observă respectuos Gaston de Lux, e Léo cel care are cheile pivniței.

— Să se spargă uşile cu carabinele, zise regele.

Ordinul era formal, ducele se coborî cel dintâi şi luă torța din mâinile lui Gaston.

Carol al IX-lea îl urma pe duce.

— Ah! murmură monarhul, conspiră contra mea, scumpul meu văr de Navarra!... Ei bine! voi face să i se rostogolească capul pe eşafod, întocmai ca la cel mai simplu gentilom.

Ducele făcuse deja trei paşi în coridorul subteranei şi deodată, se opri încremenit.

El observase cheile pivniței în broasca uşii.

Doamna de Montpensier, ducându-se cu Noë, le lăsase în broască.

— Ah! exclamă ducele, ştii că aceasta devine şi mai curioasă!...

Şi el deschise cu bruschețe uşa pivniței.

Apoi se opri pe prag, căci un neobişnuit spectacol se oferi privirilor sale.

Pământul şi paiele erau pline de sânge, ceea ce dovedea că existase o luptă cruntă.

Într-un colț, Lahire, sfârşit de osteneală, dormea întins pe spate, sforăind şi mugind precum clopotul de Notre-Dame. În

cealaltă extremitate se găsea o formă umană acoperită de o manta.

Fără îndoială, omorâtorul se rugase până la ziuă, lângă cadavru, apoi l-a acoperit cu pioşenie cu mantaua.

— Pe viața mea! exclamă regele care văzu acel sânge, nu cumva acesta se va fi omorât pentru a scăpa de călău?

Şi el merse spre cadavru şi îi trase mantaua de pe dânsul.

— Dar nu e Noë, zise el.

Ducele făcu un pas înainte şi recunoscu pe Léo d'Arnembourg, pe Léo, întins şi rece, al cărui gât avea o plagă deschisă şi plină de un sânge închegat.

Ducele scoase un strigăt teribil şi Gaston de Lux, un altul asemenea.

Cât despre rege, el se apropiase de cel care dormea şi îl împinse cu piciorul; Lahire se deşteptă şi se ridică în picioare, privind cu spaimă, când pe rege, când pe duce, când pe Gaston.

Dar vederea cadavrului lui Léo, îi reaminti tot ceea ce se petrecuse în cursul nopții, şi deşi el nu-l văzuse niciodată pe rege, totuşi îl recunoscu după atitudinea sa măreață…

Şi totdeodată, gasconul îşi regăsi toată prezența sa de spirit, şi-şi aduse aminte de cele din urmă cuvinte care le schimbase cu Noë în limba béarneză.

„Lahire, amicul meu, se gândi el în sinea sa, bagă de seamă, să nu trădezi pe regele de Navarra."

Şi, cum ducele şi Gaston contemplau perii lui cei zbârliți şi cadavrul lui Léo d'Arnembourg, Lahire răspunse:

— Eu l-am omorât!

Ducele avu un acces de mânie şi se repezi asupra lui Lahire cu sabia scoasă.

Dar Carol al IX-lea îl opri cu un gest:

— Pune-ți spada în teacă! zise el.

Accentul regelui era imperios.

Ducele şi Gaston înțeleseră că el avea să interogheze pe Lahire şi ei rămaseră nemişcați şi tăcuți.

Într-adevăr, regele privi pe tânărul om, pe a cărei figură era întipărită o mândrie respectuoasă.

— Cum te numeşti dumneata? zise el.

— Lahire, Sire.

— Din ce țară eşti?

— Din Gasconia.

— Cine e acest cadavru?

— E al unui om care a intrat în noaptea asta în închisoarea mea

şi care m-a provocat la o luptă.

— El a intrat aici, astă-noapte?

— Da, Sire.

— El nu era prizonier! prin urmare nu era complicele dumitale! exclamă regele încremenit.

— Era unul dintre gentilomii mei, zise ducele.

— Atunci celălalt prizonier, unde e? întrebă regele.

— Léo i-a deschis închisoarea, răspunse Lahire.

Gaston atunci strigă:

— Ah! înțeleg totul, e el care a plecat cu armura lui Léo.

Lahire cuteză să surâdă, dar nu zise nimic.

Iar regele bătu atunci din picior.

— Să vedem, zise el, aceste lucruri trebuiesc luminate.

Aceste cuvinte dădură loc unei inspirații lui Lahire.

„Pentru că Léo e mort, zise el, am să aranjez lucrurile ca ducesa să nu fie nicidecum bănuită."

Apoi, tot atât de calm, el răspunse regelui:

— Dacă Majestatea Voastră doreşte să mă asculte, lucrurile se vor lumina.

— Vorbeşte! zise regele.

— Acest gentilom, reluă Lahire arătând cadavrul lui Léo, mi-a jurat o ură mortală, de mai mult timp. El a intrat în închisoarea mea şi a oferit libertate companionului meu, dacă acesta voia să îi cedeze locul său.

— Dar… care îi era scopul?

— El voia se fie închis cu mine la un loc pentru a-mi propune o luptă de pumnale, în care el a căzut.

— Sire, strigă ducele, acest om minte! şi ghicesc ceea ce s-a petrecut.

— Vorbeşte! făcu Carol al IX-lea.

— Léo, pe care l-am însărcinat de a veghea asupra lor, a intrat poate aici în vreun scop ce eu nu îl cunosc, şi sigur, că ei s-au aruncat asupra lui şi l-au asasinat; şi apoi, unul dintre dânşii, s-a îmbrăcat cu armura lui şi a plecat ca un gentilom.

Lahire ascultă pe duce fără a-l întrerupe, iar când acesta termină, gasconul se îndreptă cu mândrie şi, privind pe prințul loren cu nepăsare, îi zise cu mândrie.

— Priveşte-mă, monseniore, şi spune în conştiință, dacă eu am aerul unui asasin?

Accentul lui Lahire era atât de nobil şi atât de mândru încât regele tresări.

Capitolul XXV

Pe când regele interoga pe Lahire, Noë şi Chesnaye se găseau în pivniță dezgropând pistolii monseniorului, ducele de Guise.

Când într-un final, banii fură dezgropați, şi Noë se găsea în încurcătură, neştiind cum să îi ridice, Hector apăru pe pragul uşii, şi Noë, surprins, strigă:

— Drace! ai venit la timp!

— Aşa?

— Da, fiindcă trebuie să ne consultăm cum trebuie să asigurăm aurul acesta.

Chesnaye, care sta la o parte, privea aurul cu durere.

— Dar, unde să-l punem? întrebă Hector.

— Pe legea mea! nu ştiu sigur…

— Ei bine, murmură Hector, îmi vine o idee.

— Care?

— De a lăsa aurul aici.

— Aşa!

— Da, fiindcă oamenii regelui nu se vor gândi să vină să-l caute.

— Oh! zise atunci Chesnaye, venindu-i o rază de speranță, ei au căutat în toate părțile şi au plecat cu convingerea că nu au avut nimic de luat.

— Aşa este, răspunse Hector. Dar pot veni oamenii ducelui.

— Mă tem şi eu, murmură Noë.

— Şi oamenii ducelui ştiu, fără îndoială, secretul ascunzătorii, adăugă Hector.

— Oh! nu, răspunse Chesnaye, nu ştie nimeni. Decât ducele şi eu.

Nenorocitul intendent al prinților loreni se grăbise rău cu acest răspuns, fiindcă printr-aceasta, el nu făcu altceva, decât să deştepte bănuielile lui Noë, care nu întârzie să-i zică lui Hector:

— Ai dreptate, amicul meu, trebuie, cu orice preț, să ridicăm aurul de aici.

— Da, dar… unde?

Noë reflectă un moment, apoi reluă:

— Aşteaptă, amice, să ne ocupăm mai întâi de un alt lucru.

— De care?

— Vei vedea.

Apoi privi pe Chesnaye şi, arătându-l lui Hector, îi zise:

— Îți încredințez pe domnul.

— Bine.

— Şi dacă îi va veni gustul să te părăsească, să-i pătrunzi pântecele cu spada ta; căci eu mă duc şi revin îndată.

Chesnaye făcu o strâmbătură... iar Noë, lăsându-l cu fața în mână, urcă prin întuneric în bucătărie şi, ajungând acolo, închise uşa şi fereastra cu grijă; apoi, după ce se asigură că nimeni nu putea pătrunde în casă fără a sparge uşa, coborî înapoi în pivniță lăsând însă oblonul să cadă după dânsul.

Precauțiile acestea luate de Noë, erau foarte rezonabile, căci, dacă ar fi pătruns cineva cu violență în casă, totuşi nu s-ar fi putut gândi că era lume în pivniță.

În fine, după ce Noë îşi făcu toate aceste îngrijiri se întoarse lângă Hector.

Hector însă şedea pe sacul plin cu aur şi, văzând pe Noë revenind, îi zise surâzând:

— Într-adevăr, scaunul acesta este cam tare, dar, cu toate acestea, nu este neplăcut.

— Oh! eu, răspunse Noë, aş face dintr-însul o saltea foarte plăcută.

— Scumpul meu domn, zise în fine Noë, întorcându-se către Chesnaye, care sta cu torța în mână şi cu capul plecat, dacă binevoieşti să lăsăm pentru un moment aurul, căruia îi vom găsi locul mai târziu, şi să vorbim de altceva.

Chesnaye tresări.

— Când m-ai luat, amicul meu, drept sir Léo d'Arnembourg, mi-ai vorbit de un pergament.

Chesnaye începu să tremure.

— De un pergament cifrat, continuă Noë.

— Ei bine! ce voieşti să ştii?

— Voiesc să ştiu, ceea ce domnul de Pibrac şi regele de Navarra nu au putut să ştie. Fiindcă nu au putut să îl descifreze.

Chesnaye înțelegea că Noë nu era omul care va lăsa un secret nedescoperit; cu toate acestea, el răspunse cu cutezanță:

— Şi la ce bun, domnule?

— Mă interesează.

— Dar, nu mi-ai spus, că nu te amesteci în politică?

— De obicei, nu.

— Atunci?

— Atunci, scumpul meu, eu merg după împrejurări... M-ai înțeles?

— Nu, răspunse Chesnaye, nu înțeleg nimic.

— Ei bine, să mă explic.

— Ascult.

— Dumneata mi-ai spus că acel pergament conținea o listă… nu este așa? Și că acea listă, conținea persoanele pe care se poate conta la *ziua cea mare*… Spune-mi dar, domnule Chesnaye, nu ai spus dumneata aceste cuvinte?

— Se poate… bâigui intendentul.

— Ei bine! închipuie-ți că aceste cuvinte mi-au aprins curiozitatea.

— Adevărat?

— Pe parolă de onoare.

— Ei bine, domnule, răspunse Chesnaye cu un surâs batjocoritor, eşti prea curios pentru lucruri ce nu te interesează.

— Te înşeli mult…

— Aşa!

— Da, şi eu mi-am pus în cap să ştiu ce conține acea listă.

— Cum! murmură Chesnaye privind pe Noë, ai uitat ce-am făcut în noaptea trecută?

— Nu, nicidecum, ştiu că te-ai aruncat în subterana din care nimeni n-a mai ieşit, numai ca să nu mărturiseşti ceea ce ştii.

— Ei bine, şi atunci?

— Lasă-mă să-ți vorbesc. Mie mi-ai spus, că de atunci îți este frică de moarte, nu este aşa?

— Nu tăgăduiesc nici acum…

— Ei bine! maestre Chesnaye, eu sunt omul care poate să te omoare… strigă Noë cu furie.

Apoi se trase înapoi şi, învârtind spada sa în aer, reluă cu hotărâre.

— Drace! drace! trebuie să vorbeşti.

— Dar dacă refuz?

— Te voi omorî.

— Oh! oh! dar de ce voieşti să ştii?

— Întâi voiesc să ştiu ce însemnă *ziua cea mare*.

Atunci, o inspirație trecu prin mintea falsului postăvar şi, fără întârziere, îi răspunse:

— Este ziua conspirației.

— Care conspirație?

— Ah! este greu de explicat.

— Explică înainte!

— Ei bine, închipuie-ți că ducele este ambițios.

— Am auzit, răspunse Noë cu naivitate.

— Ambiția însă a ducelui este, continuă Chesnaye, ca el să se facă rege. Şi astfel, visează o coroană.

— Înțeleg, murmură Noë. El visează coroana Franței, nu-i aşa?

— Poate…

— Ei bine! maestre, zise Noë. Ştii că eşti un om cu spirit!

— Eşti prea bun, răspunse Chesnaye înclinându-se.

— Îți zic că eşti cu spirit, fiindcă minți cu meşteşug.

Chesnaye se simți rău.

— Cu toate acestea, continuă Noë, eu ştiu că ducele voieşte să fie rege.

— Ei bine, domnul meu, vezi că nu mint?

— Mă iartă!

— Nu înțeleg…

— Ascultă! lucrul este foarte simplu.

— Vorbeşte…

— Ei bine! eu ştiu că ducele ținteşte să fie rege; însă ducele ştie că sunt o mulțime de obstacole.

— Aşa crezi? murmură Chesnaye cu neruşinare.

— Oh! Dumnezeul meu! continuă Noë cu linişte, obstacolele de care vorbesc, nu sunt nici ducele d'Alençon, care este în Polonia, şi nici regele Carol al IX-lea, care, după cum se zice, este atins de o boală mortală, care în curând trebuie să-l piardă…

— Hei! dar, îl întrerupse Chesnaye, ale cărui bănuieli adormite se redeşteptaseră, mie îmi pare că te ocupi mai mult de politică decât pretinzi.

— Se poate. Cu toate acestea, ascultă-mă. Eu îți mai repet încă. Obstacolele care despart pe ducele de Guise de tronul Franței, nu sunt nici regele Poloniei, nici regele Carol al IX-lea şi nici ducele d'Alençon.

— Atunci dar care? întrebă falsul postăvar cu un aer naiv, eu nu mai văd un altul.

— Se poate. Dar cu toate acestea, este un altul mult mai serios.

— Aşa!

— Da, sigur; este regele de Navarra.

— Phiii! făcu Chesnaye.

— Da, regele de Navarra, la care, dacă Valoisii se sting, vine tronul prin drept de moştenire.

Chesnaye încruntă sprâncenele.

— Aşadar, iubite maestre, când cineva aleargă după un scop, caută să suprime obstacolele.

— Nicio îndoială.

— Deci, eu conchid, că *ziua cea mare* nu înseamnă altceva decât o conspirație contra regelui de Navarra.

Chesnaye, deşi era mai mult bătrân, totuşi nu putu să nu roşească.

— Haide! îi zise Noë atunci, este timpul să ridic masca.

Apoi, privindu-l drept în ochi, reluă:

— Dar pe mine, mă cunoşti cine sunt?

— Te văd astăzi pentru întâia oară.

— Şi nu bănuieşti cine pot să fiu?

— Nu.

— Ei bine, eu sunt contele Amaury de Noë, răspunse gasconul cu răceală.

— Amicul regelui de Navarra?!

— Întocmai.

— Ah! Dumnezeul meu! murmură Chesnaye, cu părul zburlindu-se pe cap şi cu sudoarea inundându-i fruntea.

— Aşadar, iubitul meu maestru, reluă Noë râzând, trebuie să înțelegi că nu poți fi prea fericit scăpând de regele de Navarra şi căzând în mâinile contelui Amaury de Noë.

Chesnaye aplecă capul.

— Aceasta este o zi nenorocită, nu este aşa? îl întrebă Noë.

Falsul postăvar, care pentru un moment îşi pierduse capul, reluă în fine, cu o linişte prefăcută:

— Bine, dar de la mine ce ceri?

— Cer să vorbeşti!

Chesnaye nu răspunse; cu toate acestea, privind pe Noë cu spada în mână, şi pe Hector, care, după o privire a lui Noë, trăsese şi el spada, înțelese că nu mai era nicio cruțare de aşteptat; şi astfel, el plecă capul.

— Ah! drace! murmură atunci Noë cu un ton batjocoritor, a venit timpul să văd dacă tata a avut dreptate.

— Dar ce a zis tatăl tău? îl întrebă Hector.

— El pretindea că un om care în ajun este brav, o doua zi poate fi laş.

— Şi ce concluzie tragi tu din aceasta?

— Eu cred şi zic, că Chesnaye, care în noaptea trecută a înfruntat moartea, acum se va agăța de viață.

— Tu crezi?

— Vom vedea.

Apoi, întorcându-se spre Chesnaye, îi zise:

— Îți dau trei minute să te decizi; fiindcă, după cum ştii, voiesc

să-mi spui ce este *ziua cea mare*.

— Dar dacă nu voiesc să spui? strigă Chesnaye cu disperare.

— Amicul meu te va omorî. Haide! Hector, amicul meu, iată afacerea ta!

Atunci, în inima lui Chesnaye, se deschise un război între dorința de viață şi sentimentul de fidelitate ce-l avea pentru prinții de Lorena. Apoi, nevrând să se arate laş, zise lui Hector:

— Haide! domnule, omoară-mă! Primesc moartea şi nu voi vorbi.

„Hm! se gândi atunci Noë, dacă ticălosul acesta va deveni brav, nu vom putea şti nimic. Trebuie dar să îl înfricoşăm…”

Şi, întorcându-se spre Hector, care nu aştepta decât un semn pentru a lovi, îi zise:

— Repune-ți spada în teacă.

Hector se supuse fără ca să ştie ce voia Noë, ci încrezându-se numai în ceea ce îşi închipuia el.

Chesnaye respiră.

— Vezi bine, făcu el, că ai să comiți un omor inutil.

— Pentru ce?

— Pentru că prefer de trei ori mai bine moartea decât a face o trădare.

Noë înălță din umeri.

— Eşti un om de nimic, maestre Chesnaye, zise el.

— Un om de nimic?…

— Da! şi ai să judeci singur…

Noë scoase dintr-un colț al pivniței un braț cu lemne şi un mănuchi de rămurele.

— Vezi, maestre Chesnaye, continuă el, cel care va muri de o lovitură de spadă fără a clipi, va păli cu toate acestea înaintea unui rug.

Atunci Chesnaye făcu încă un pas înapoi.

— Când parlamentul voieşte cu orice preț să obțină mărturisiri, pune pe inculpat la torturi. Aşadar vom face maestre, ca şi parlamentul.

Şi, adresându-se lui Hector, zise:

— Ia această grămăjoară de lemne şi pune-o în acel colț, căci nu trebuie să punem foc casei…

Chesnaye deveni palid şi tremurând.

Noë îi luă torța din mâini şi, în acelaşi timp, îl apucă de braț.

— Avem să-ți încălzim tălpile picioarelor, zise el.

Chesnaye îşi înăbuşi un oftat.

Dar deja Noë trecuse torța în mâna lui Hector, care puse foc mănunchiului de ramuri.

În acelaşi timp, tânărul Noë, care era de o rară vigoare, luă pe Chesnaye de mijloc, îl răsturnă la pământ, îl apucă de picioare şi îl târî spre grămăjoara de lemne, care începuse a se aprinde.

— Iertare! strigă nenorocitul postăvar.

— Nu, nu, zise Noë care îi puse un genunchi pe piept şi fixându-i brațele pe pământ, pe când Hector luându-i la rândul său picioarele, i le târî spre lemnele aprinse.

— Iertare! repetă Chesnaye care simți cea dintâi dogoare a focului.

— Atunci, vorbeşte!

Ceea ce nu se obține cu amenințare de moarte, se obține cu torturile.

De când era în prezența lui Noë, maestrul Chesnaye nu mai era în toate mințile sale şi era atât de tulburat, încât îşi pierdu aproape memoria şi nu se mai gândi la mijloacele de scăpare, care în tot cazul i-ar fi venit în minte.

Cu toate acestea, cea dintâi arsură fu pentru el o inspirație.

— Voi vorbi, zise el.

— Aşa, te înțeleg! făcu Noë.

Şi el lăsă pe Chesnaye să se ridice puțin.

Chesnaye îl privi pe Noë cu un fel de bunătate şi cu un aer înfricoşat, aşa că tânărul om, cât era de gascon, începu să i se facă milă de dânsul.

— Dacă voi trăda pe duce, zise el, mă veți lua sub protecție? Căci ducele mă va omorî în torturi, adăugă Chesnaye, dacă voi cădea în mâinile sale.

— Nu vei cădea, căci te vom trimite în Navarra.

— Adevărat?

— Pe parolă de gentilom!

— Ah! făcu Chesnaye, care scoase un suspin, atât mai rău pentru duce, eu nu vreau să ard.

— Atunci spune.

— Este aici, în această pivniță, un dulap băgat în zid şi închis printr-o uşă de fier… iată colo, în dosul acelui butoi.

— Şi acest dulap?

— Conține toate secretele casei de Lorena.

— Ah! ah!

— Butoiul e gol, ajutați-mi să-l dau la o parte.

Chesnaye ştiuse să-şi dea un aşa aer supus încât accentul său

părea foarte sincer. Noë continuă a se încrede în el.

Hector şi Noë dădură la o parte butoiul şi Chesnaye s-apropie de zidul, în care, într-adevăr era o uşă.

Această uşă era de fier.

Mâna postăvarului căută un resort, îl apăsă şi, deodată, uşa cedă şi Noë, şi Hector zăriră o cavitate căreia nu îi putură măsura adâncimea.

Atunci, repede ca fulgerul Chesnaye intră înăuntru şi, cum uşa se supuse unui alt resort, tot aşa de invizibil ca cel dintâi, ea se reînchise cu zgomot şi Chesnaye se găsi separat de persecutorii săi.

Noë şi Hector scoaseră câte un ţipăt şi se priviră încremeniți.

Capitolul XXVI

Dispariția maestrului Chesnaye se operase ca prin miracol şi într-un mod atât de subit, încât cei doi tineri oameni se priviră un moment pentru a se întreba unul pe altul dacă nu visaseră. Dar uşa de fier era în fața lor pentru a le atesta realitatea celor ce avuseseră loc.

În fine, Noë făcu să se audă o înjurătură şi năvăli asupra acelei uşi de fier, căutând la rându-i, acel resort, acel buton secret pe care Chesnaye îl apăsase.

Dar Noë căută şi pipăi în toate sensurile fără a reuşi. Hector, cu torța în mână, examină uşa cu atenție de sus şi până jos fără să descopere ceva.

— Pe viața mea! murmură el. Acel ticălos bătrân ne-a jucat aşa de frumos cum nici dracu nu ar fi putut.

Şi încercă să împingă uşa cu umărul. Dar uşa rezista.

— Pe cornul Satanei! strigă Noë, îl voi face să moară de foame în această redută, dacă nu voi putea să pun mâna pe el.

— Oh! această redută, nu e o retragere închisă!

— Aşa crezi?

— Este o trecere secretă.

— Atât mai bine pentru Chesnaye, zise Noë. Căci dacă ar fi astfel şi nu ar avea altă ieşire decât această uşă, nu ar mai scăpa.

Hector îi arătă lemnele care tot mai ardeau.

— Ce zici, dacă am da foc casei? zise el.

— E o bună idee, dar trebuie să ridicăm acest aur.

— Aşa e, ai dreptate.

— Tu înțelegi bine, amicul meu, continuă Noë, că nu trebuie să

lăsăm inimicilor noştri, ceea ce se numeşte nervul[11] războiului.

— Nu, dar cum să-l ducem. E aici mai mult decât pot ridica doi oameni.

— Ei bine, îl vom ridica în mai multe rânduri.

— Dar dacă Chesnaye a găsit o altă ieşire secretă şi ne va scăpa?…

— Haida-de! nu va fi el, cel care ne va putea deranja.

— Nu, dar el se va duce să înştiinţeze pe oamenii ducelui.

— Ducele şi oamenii lui sunt la Meudon.

— Atunci, să ne grăbim…

Noë şi Hector ţinură un moment consiliu.

— Iată! zise Noë, mi-a venit o idee.

— Să vedem?

— Pe tine nu te cunoaşte nimeni la Luvru; prin urmare, te vei putea risca în mijlocul oamenilor regelui, unde nu-ţi va da nicio atenţie.

— Se poate.

— Ascultă, dar. Tu ai să te duci până aproape de Luvru în faţa bisericii Saint-Germain-l'Auxerrois…

— Bine!

— Vei intra într-o cârciumă care poartă firma: *La întâlnirea béarnezilor*…

— La Malican?

— Întocmai.

Noë îşi scoase un inel din deget.

— Tu îi vei arăta lui Malican acest inel, zise el, şi atunci va şti că vii din partea mea.

— Apoi.

— Vei zice lui Malican că tu ai trebuinţă de dânsul şi el te va asculta ca pe mine însumi.

— Ce îi voi porunci?

— Îl vei ruga numai ca să-ţi dea un costum care să-ţi dea aerul unui burghez.

— Asta e tot?

— Nu. Când tu vei fi astfel îmbrăcat, Malican va aşeza pe catâr o şa cu panere şi tu te vei urca deasupra.

— Bun! zise Hector, înţeleg. Dar gândeşti tu ca Malican să se însărcineze cu acest aur?

— Malican va face tot ceea ce voi spune eu. Du-te.

---

[11] Banii sunt nervul războiului.

— Şi tu?

— Eu, te aştept aici.

Hector plecă şi Noë îl conduse până la uşa casei, când îşi aruncă şi o privire în stradă.

Strada era pustie şi cele dintâi raze ale soarelui nu începuse să se ivească.

— Dacă tu te vei grăbi, zise Noë, vom putea ridica tot, mai înainte ca cineva să deschidă cea dintâi fereastră.

Hector atunci se duse în fuga mare.

Noë reînchise uşa, se asigură că oştenii dormeau şi se coborî în pivniță.

Acolo, cu torța în mână, examină din nou acea uşă misterioasă prin care Chesnaye dispăruse.

După ce făcu nişte încercări zadarnice să o deschidă cu cuțitul, se hotărî să nu se mai ocupe de dânsa şi să se ocupe cu ridicarea acelor pungi cu aur, care conțineau fiecare câte patru mii de pistoli.

Făcu cinci suiri şi coborâri, şi aurul ducelui de Guise părăsi adâncimile subteranei la suprafața globului şi sub lumina zilei.

. . . . . .

Pe când Hector continua a alerga la Malican, acesta din urmă se deşteptase şi se aşezase cu melancolie pe pragul uşii şi se gândea la evenimentele nopții, adică la întoarcerea precipitată a regelui de Navarra şi la vizita domnul de Pibrac, căpitanul gărzilor.

Malican se mai gândea şi la Noë care era făcut prizonier, şi care poate se găsea în mâinile oamenilor ducelui şi ale lui René Florentinul.

Noë nu era el soțul Myettei, frumoasa lui nepoată?

Pe când el îşi făcea aceste reflecții, zări pe Hector care îl salută cu un aer de cunoştință.

„Iată un gascon. Oare nu o fi acel gentilom care a scăpat cu regele?”

Apoi înapoie salutul lui Hector, pe când acesta din urmă îi zise:

— Dumneata eşti Malican?

— Sunt gata să vă servesc, domnule.

Hector trase din deget inelul lui Noë.

— Cunoşti dumneata acest giuvaer?

— Oh! negreşit, zise Malican nemişcat, sărmanul meu nepot…

— Sunt amicul său.

— Eşti dumneata care… în noaptea asta…

— Mă numesc Hector.

— Ah! ghicisem eu… făcu Malican.

— Ai văzut pe rege? întrebă încet Hector.

— Da. A venit în noaptea asta.

— A putut să intre în Luvru?

— Da, cu domnul de Pibrac. Dar zise totdeodată Malican, el nu-mi-a spus nimic că aveți acest inel.

— Nu îl aveam ieri.

— Cum, ai văzut pe Noë, domnule Hector?

— Chiar acum l-am părăsit.

— Cum?

— Ah! uitasem să-ți spun că el a scăpat.

Malican scoase un țipăt.

— Sst! zise Hector, fii liniştit, el m-a trimis la dumneata. Şi aceasta pentru a-mi da catârul şi panerele tale.

Şi Hector îi povesti lui Malican tot ce se petrecuse în casa lui Chesnaye.

Malican ascultând, rămăsese cu gura căscată.

— Dar Noë nu s-a gândit cu toată seriozitatea ca să ascundă tot acel aur la mine.

— Pentru ce?

— Pentru că omenii regelui, nu vor lipsi să vină să caute aici, îi zise Malican, şi căutând, vor găsi aurul.

— E adevărat. Atunci unde să-l punem?

— Vei spune lui Noë ca să meargă în satul Chaillot. El va înțelege ceea ce voiesc să zic.

Tot schimbând aceste explicații cu Hector, Malican punea căpăstrul în capul catârului, punând totdeodată şi şeaua cu panerele, apoi dădu lui Hector nişte veşminte ale unui fost băiat de cârciumă ce fusese în prăvălia lui.

Când el fuse astfel îmbrăcat, se urcă pe catâr şi se aşeză pe şa întocmai ca oamenii din popor.

Apoi reluă drumul spre casa lui Chesnaye.

Noë, cu ochiul şi urechea la ferestruia din uşă, auzi paşii catârului şi se grăbi să deschidă.

Hector era aşa de bine transformat, încât Noë, când îl văzu, începu să râdă. Şi după ce îl mai examină, zise:

— Să ne grăbim.

Amândoi tinerii, fără a pierde un minut, începură a transporta sacii cu aur în panere.

Apoi, când această treabă fu terminată, Noë zise lui Hector:

— Ştii că ne gândisem să dăm foc casei.

— Ei bine!

— Am renunțat.

— Pentru ce?

— Pentru că, dacă ar arde Chesnaye, ar arde şi cei doi oşteni, ceea ce ar fi o cruzime prea barbară.

— Tu ai dreptate.

— Aşadar, să plecăm şi să punem comoara noastră în siguranță. Malican a văzut pe rege?

— Da. El a intrat în Luvru cu Pibrac care ştia totul.

— Ah! făcu Noë uşurat.

— Dar, continuă Hector, Malican pretinde că acest aur ar fi mai în siguranță la Chaillot.

— Aşa e! e adevărat.

— Ce este Chaillot?

— Un sat aproape de Paris, unde avem amici.

Noë făcea aluzie la mătuşa lui Guillaume Verconsin.

După aceasta, Noë se aşează alături de Hector şi plecară lăsând uşa casei deschisă.

Strada era pustie încă, şi nimeni nu văzuse comițându-se furtul pistolilor monseniorului duce de Guise.

Capitolul XXVII

Pe când Noë şi Hector luau avuțiile ducelui de Guise, acesta din urmă era împreună cu Carol al IX-lea în pivnița unde zăcea cadavrul lui Léo d'Arnembourg şi unde Lahire era supus interogatoriului.

Tânărul gentilom protestase atât de energic prin accentul şi atitudinea lui contra acuzației de asasinat, încât Carol al IX-lea tresări şi fu mişcat.

— Fie! zise monarhul, cred că ai omorât cu drept pe acest om. Dar ce ai răspunde dacă te-aş întreba pentru ce ai răpit pe regina-mamă?

— Sire, sunt hughenot.

Lahire mințea, dar mințea pentru a scăpa pe regele de Navarra.

— Ah! eşti hughenot?

— Da, Sire.

— Ei bine?

— În ochii noştri… Sire, în ochii acelei nefericite partide din popor ce nu voieşte decât a vă servi cu dragostea şi respectul ei,

cel mai mortal inamic e mai întâi monseniorul duce de Guise… şi apoi…

Lahire se opri.

— Sfârşeşte, zise regele

— Apoi… regina-mamă.

— Şi ai îndrăznit a ridica mâna asupra ei?

— Da, Sire.

— Care ți-era scopul?

— Ai vinde libertatea drept prețul liniştii noastre.

— Aşadar îți mărturiseşti crima?

— În ochii noştri nu e o crimă.

— Aveai trei tovarăşi?

— Da, Sire.

— Numeşte-mi-i.

— Majestatea Voastră mă poate trimite la torturi. Eu nu voi răspunde.

— Ia seama, domnule!

Şi regele bătu din picior.

— Sire, zise cu mândrie Lahire, corpul meu e al oamenilor, viața mea e a regelui, inima mea e a lui Dumnezeu. Regele mă poate condamna la moarte, oamenii pot executa sentința; Dumnezeu singur mă poate dezlega de jurământul făcut de a păstra tăcerea.

— Ah! ai jurat să nu vorbeşti?

— Da.

— Chiar dacă te-aş ierta?

— Nu cer iertarea, Sire.

— Dar ți se vor afla complicii.

— Aceasta va fi greu, căci afară de acela ce a fost prins cu mine şi care a fugit, nimeni nu le-a văzut fața.

— Ei bine! voi găsi pe Noë! zise regele.

Lahire fu deodată inspirat.

— Noë? făcu el, cine e acest Noë?

Regele făcu un gest de surpriză şi ducele scoase un țipăt.

— Nu cunosc pe domnul de Noë decât după nume, zise Lahire. Nu l-am văzut niciodată.

— Nu l-ai văzut? strigă ducele cu mânie.

— Companionul meu era, ca şi mine, un gentilom hughenot străin de curtea Franței.

— Şi cum se numea?

— Gontran, Sire.

Regele se întoarse spre ducele uimit.

— Ce înseamnă acesta, domnule? îi zise el cu severitate.

— Dar, Sire, zise ducele, afirm Majestății Voastre că gentilomul ce a fugit astă-noapte era messir Amaury de Noë, amicul cel mai intim al regelui de Navarra.

Lahire îşi lovi fruntea, ca şi cum ultimele cuvinte ale ducelui ar fi luminat spiritul său.

— Ah! făcu el, înțeleg totul.

— Ce voieşti să zici?

Lahire întinse mâna spre duce:

— Iată, Sire, amicii mei şi cu mine am îndrăznit a conspira contra reginei-mame, dar ne-am pus viața în pericol. Monseniorul duce de Guise ce e prezent, conspira nu numai contra Majestății Voastre, dar chiar şi în a regelui de Navarra!

Regele bătu din nou mânios cu piciorul.

— Dar, explică-te! zise el. Explică-te, domnule!

— Un complot Sire, continuă Lahire, un complot urzit contra regelui de Navarra, de către monseniorul duce de Guise, regina-mamă şi René Florentinul. Acum înțeleg pentru ce au lăsat pe amicul meu Gontran să fugă. Planul era de a putea afirma Majestății Voastre că amicul meu se numea Noë şi că Noë, amicul regelui de Navarra, nu fusese decât instrumentul acestuia din urmă.

Regele fu mişcat de logica acestor cuvinte şi îl privi pe duce.

— Ei bine! domnule, zise el. Ce ai a răspunde?

Prințul loren zise cu furie:

— Acest om minte, Sire.

Lahire avu un surâs de dispreț.

— Regina-mamă, continuă ducele, René şi toți care mă întovărăşeau, vă vor zice…

— Aş! întrerupse Lahire, toți oamenii monseniorului duce de Guise îi sunt devotați. Ei vor susține că amicul meu Gontran era într-adevăr domnul de Noë.

— Oh! asta e prea mult! strigă ducele.

El puse din nou mâna pe spadă şi, fără îndoială, că, dacă ar fi lipsit regele, el s-ar fi aruncat asupra lui Lahire şi l-ar fi străpuns.

Dar Lahire fu protejat de către rege.

Carol al IX-lea întinse mâna:

— Domnule, zise el ducelui, acestea toate se vor explica la Luvru, unde vă dau întâlnire astă-seară cu Doamna Catherine şi regele de Navarra.

Şi el făcu un pas spre uşă, dar deodată se întoarse şi zise lui

Lahire:

— Domnule, eşti prizonierul meu… Urmează-mă!

— Pe legea mea! Sire, răspunse gasconul, îmi place mai mult a fi în mâinile regelui decât în acelea ale monseniorului duce de Guise!

Regele ordonă, ducele nu îndrăzni a se opune.

Regele ieşi şi Lahire, urmându-l, aruncă asupra ducelui o privire de triumf.

Când ajunseră afară, regele zise soldaților:

— Dați un cal acestui tânăr, el e prizonierul meu şi îmi veți răspunde de dânsul.

Ducele însoțise pe rege până la uşă.

— Sire, zise el, Majestatea Voastră pleacă la Paris fără a fi revăzut pe Doamna Catherine?

— Astă-seară, răspunse regele cu nerăbdare, astă-seară, la Luvru… Bună seara, duce!

Şi el, sărind pe cal, se depărtă.

Lahire urmă cu respect pe rege şi trei soldați închideau escorta.

Dar Lahire nu se depărtă fără a nu întoarce capul de mai multe ori.

El spera să o vadă pe ducesă la vreo fereastră sau pe pragul uşii.

Ducesa însă nu se arătă.

. . . . . .

Ducele de Guise rămăsese uimit pe pragul micii case.

El privi cu un ochi rătăcit pe regele ce se depărta…

Nemişcat, fără voce, el rămase privind câteva minute, întrebându-se dacă nu visa.

Dar se întoarse şi văzu pe Gaston de Lux la spatele lui.

— Ah! aici ai fost? făcu ducele.

— Da, monseniore, răspunse Gaston, şi mărturisesc Alteței Voastre că nu înțeleg nimic din cele petrecute aici.

— Nici eu, zise ducele.

— Acest Lahire, pe care l-a luat regele, a omorât cu drept pe Léo sau l-a asasinat?

— Nu, zise ducele, lupta a trebuit să fie dreaptă, dar…

— Dar Alteța Voastră nu înțelege cum Léo a putut consimți să-şi dea armele în favoarea lui Noë?

— Nu, desigur.

Gaston îşi reaminti că Léo afirmase odată amorul ducesei de

Montpensier pentru Lahire. E adevărat că, de atunci, ducesa probase foarte bine contelui Crèvecoeur că Lahire minţise.

Dar o urmă de bănuială rămăsese în inima lui Gaston.

Şi Gaston o iubea pe ducesă cum o iubise Léo d'Arnembourg şi, ca şi dânsul, el era gelos.

Gaston îşi mai reaminti că în noaptea precedentă întâlnise pe ducesă şi că o văzuse palidă şi agitată, şi el îşi zise:

„Ea ar fi voit să libereze pe Lahire... şi, fără îndoială, s-o fi făcut vreo greşeală."

— Ei bine? făcu ducele ce părea a aştepta ca Gaston să-i dea explicațiile acelor evenimente stranii.

— Monseniore, zise Gaston, ştiu pe cineva care trebuie să ştie adevărul asupra fugii lui Noë.

— Cine?

— Pajul Amaury.

— Ah! ai dreptate!.. Ei bine! cheamă-l!

— Amaury nu e aici. El s-a urcat pe cal la ivirea zilei.

— Unde s-a dus?

— Nu ştiu.

La rândul său, ducele bătu cu piciorul.

Regele nu mai era prezent. Ducele redevenea stăpân.

— Dar, zise Gaston, doamna ducesă de Montpensier trebuie să ştie unde l-a trimis.

Ducele tresări şi se gândi la sora lui.

— Şi chiar, adăugă Gaston, mă prind că ducesa de Montpensier ar putea da explicațiile pe care le doreşte atât Alteța Voastră.

Ducele nu zise mai mult şi se îndreptă cu grabă spre apartamentele doamnei de Montpensier. Gaston îl urmă.

Dar ducele, după ce bătu de două ori la uşă, o deschise în fine. Şi, închizând-o cu repeziciune în urma lui, lăsă pe Gaston afară. Acesta voi să se depărteze, dar o putere neînvinsă îl reținu şi se hotărî să asculte.

La zgomotul deschiderii uşii, doamna de Montpensier se deşteptase din somn.

La ce oră adormise ea?

Fața-i obosită dovedea că îşi petrecuse mare parte din noapte căutând un mijloc de a-l scăpa pe acela pe care îl iubea.

Intrarea ducelui în cameră îi reaminti toate cele petrecute.

— Ah! făcu ea văzând pe duce, regele a fost prevenit azi dimineață, nu e aşa?

— Desigur.

— Şi… a venit?

— A venit şi s-a reîntors, răspunse ducele cu un aer mânios.

Ducesa înţelese că planul din ajun între ea, fratele ei şi regina-mamă era sfărâmat.

— Oh! oh! zise ea, nu vom fi oare înfrânţi, Henric?

— Da, doamnă.

— N-ai fost graţiat?

— Mai întâi, regele mi-a întins mâna şi a arestat pe regele de Navarra.

— Regele de Navarra e arestat?

— Da.

— Ei bine! iată un triumf, fratele meu.

— Era…

— Dar, ce s-a întâmplat?

— Un lucru de neînţeles.

„Oh! Oh! îşi zise ducesa, e vorba de fuga lui Noë.”

Şi ea, luându-şi un aer înfricoşat, adăugă tare:

— De ce lucru voieşti să vorbeşti?

— Unul din prizonieri a fugit.

— Haida-de! răspunse ducesa cu un ton de neîncredere, e cu neputinţă!

— Cu neputinţă, zici dumneata?

— Fără îndoială. Léo d’Arnembourg nu veghea asupra lor?

— Léo a murit.

Ducele pronunţă aceste cuvinte cu o linişte sinistră.

— A murit? strigă ducesa înspăimântată.

— Da, doamnă.

— A murit? a murit? repetă ea cu uimire, zici că a murit?

— A fost omorât astă-noapte de unul din prizonierii care n-a putut fugi.

Ducesa scoase un ţipăt.

Dar ea nu ceru nicio explicaţie şi înţelese ceea ce se petrecuse.

— Da, doamnă, reluă ducele, unul din cei doi prizonieri a fugit; celălalt l-a omorât pe Léo.

— Care din ei a fugit? întrebă ducesa.

— Hei! exclamă ducele, Noë, şi acesta a făcut ca să pierdem totul în faţa regelui.

Ducesa tresări:

— Cum? făcu ea.

— Pentru că promisesem pe Noë regelui şi că n-a mai găsit în pivniţă decât pe gasconul Lahire şi cadavrul lui Léo!

— Ei bine?

— Ei bine! acel Lahire e un mincinos neruşinat, un mizerabil!

— Ştiu, zise ducesa stăpânindu-se.

— Ştii că a îndrăznit să susțină în fața regelui că niciodată Noë n-a fost prizonierul meu?

— Adevărat?

— Şi că tovarăşul său de captivitate se numea Gontran?

— Dar regele n-a crezut, îmi închipui?

— Din contră. Regele s-a reîntors la Luvru, încredințat că noi am urzit un complot contra regelui de Navarra, în tovărăşie cu regina-mamă.

— Dar toți aceia ce sunt aici au trebuit să-i spună.

— Regele n-a voit s-asculte nimic. El a plecat luând cu sine pe Lahire.

Ducesa scoase un țipăt şi se ridică cu ochiul înflăcărat.

— Regele a luat cu sine pe Lahire? zise ea.

— Da.

— Şi Lahire nu mai e în mâinile voastre?

— Nu.

— Ah! strigă ea cu un accent straniu ce făcu pe duce să pălească, el e pierdut!

Şi cum ducele uimit, o privea şi părea a se întreba dacă nu avea o nebună în fața lui, ea adăugă cu un accent sălbatic:

— Ah! secretul mi-e descoperit… îl iubesc…

Un suspin se auzi de după uşă.

Cuvintele ducesei ajunseseră până la Gaston de Lux.

Capitolul XXVIII

De o oră, ducele de Guise cădea din mirare în mirare.

Toate cele petrecute, precum şi amorul ducesei ce respinsese pe atâția gentilomi, pentru acel gentilom gascon ce trebuia să meargă la eşafod îi mişcară atât cugetările, încât strigă:

— Oh! visez sau sunt nebun!

Anne de Lorena, ducesa de Montpensier, părăsise patul şi, punând cu grabă o rochie, veni de îngenunche înaintea fratelui ei, zicând:

— Henric! iubitul meu Henric, iartă-mă!

Ducele o privea cu un aer uimit.

— Ah! ştii bine tu, care ai iubit, tu, care ai suferit. Ştii bine că nu suntem stăpâni pe inimile noastre.

Şi ea, rămânând în genunchi, îi mărturisi tot amorul. Ea îi spuse despre întâlnirea ei cu tânărul aventurier, despre îndrăzneala, frumusețea şi spiritul lui.

Ducele, tăcut, asculta.

Deodată el fu cuprins de un acces de furie şi strigă:

— Dar… pe sângele lui Christ! îmi vei spune cel puțin, Anne, câți sunt aceia ce-ți cunosc secretul?

Anne de Lorena se ridică cu mândrie:

— Ce interes ai? zise ea.

— Ah! răspunse ducele, voiesc să ştiu.

— Ei bine! răspunse ea cu linişte. N-am avut decât un confident.

— Numele lui?

— Pajul meu, micuțul Amaury.

— Şi nimeni altcineva?…

— Nimeni, zise ducesa.

— Atunci, zise Henric de Guise, voi omorî pe Amaury mai înainte de apusul soarelui.

— Eşti nebun, zise ducesa.

— Cât despre acela pentru care ai avut laşitatea de a-l iubi, continuă Henric de Guise, va fi decapitat înainte de opt zile.

Anne de Lorena scoase un nou țipăt.

Dar de astă dată el fu înfiorător.

— Ah! zise ea, te-ai încrezut în amețeala mea, nu e aşa? Te-ai încrezut pe tăcerea mea şi ai crezut un moment, Henric, că voi lăsa pe omul ce iubesc să moară?

— Oh! oh! zise, chiar dacă ar trebui să-l omor cu propria mea mână.

— Nu-l vei omorî.

— Nu, căci acesta e sarcina călăului.

— Călăul nu-şi va face datoria.

— Şi cine îl va opri?

— Dumneata! zise ducesa cu un accent neobişnuit… da, reluă ea privindu-l. Dumneata vei opri pe călău de a-şi face datoria.

— Eşti nebună!

— Dumneata, căci eu o voiesc… da, continuă ea fascinându-l cu privirea, eu o voiesc, pentru că am dreptul de a-ți impune voința mea.

— Dumneata? făcu ducele.

Şi el surâse cu dispreț.

— Eu, zise ea, eu care te-am încurajat, consiliat, susținut. Eu

care îți sunt îngerul cel bun. Eu care te-am condus!…

Şi cum el se împotrivea:

— Ingratule! zise ea. Un ingrat care uită că am visat pentru dânsul o coronă!

Aceste ultime cuvinte îl tulburară adânc pe duce.

— Ei bine! Fie! zise el, admitem ca aş putea scăpa pe acel om.

— Ah! vezi Henric, zise ea cu veselie, vezi că-l poți scăpa?

— Şi apoi? întrebă ducele.

Anne de Lorena tresări.

— Oh! Te voi iubi, zise ea.

— Dar… el? Crezi că-l voi primi la curtea Lorenei? Şi că va putea deveni soțul dumitale?

Ducesa de Lorena surâse cu dispreț.

— Ia seama, Henric! zise ea, vei măsura amorul meu.

Şi ea adăugă cu exaltație:

— Dar nu ştii că omul pe care îl iubeşte o femeie ca mine devine egal tuturor, duci său prinți? Nu ştii că o femeie nu roşeşte niciodată de amorul ei? Şi… în fine, n-am nicio trebuință de dumneata!

— Dar, doamnă…

— Voi merge să îngenunchez în fața regelui Carol al IX-lea, îi voi mărturisi cu umilință că am conspirat împotriva coroanei lui, că am cugetat de a pune acea coronă pe capul fratelui meu, şi-i voi cere în schimbul acelor mărturisiri ce vor pierde pentru totdeauna casa de Lorena, îi voi cere grațierea acelui tânăr pe care-l iubesc cu ardoare.

Ducele cunoştea prea bine pe doamna de Montpensier. El ştia ca ea putea fi în stare să pună amenințările în execuție şi teama îl cuprinse.

— Ei bine! fie, zise el, îl voi scăpa.

Şi el ieşi.

Doamna de Montpensier nu încercă să-l oprească.

— El va face ceea ce voi dori, îşi zise ea. I-am vorbit de coroană şi el voieşte să fie rege!…

Ducesa voia, fără îndoială, să se repună în pat, când cineva bătu la uşă.

— Intră! zise ea.

Uşa se deschise şi Gaston de Lux intră.

El era palid ca o fantomă.

— Ah! dumneata eşti Gaston? Ce voieşti să-mi spui?

— Doamnă, răspunse Gaston, vin să vă cer permisiunea de a

părăsi serviciul dumitale şi acela al ducelui.

— Voieşti să ne părăseşti? strigă ducesa.

— Da, doamnă.

Gaston vorbea cu o voce hotărâtă şi şuierătoare.

— Cum? repetă ducesa, voieşti să ne părăseşti, Gaston?

El făcu un semn din cap.

— Dar, pentru ce?

Ea observă paloarea, ochii rătăciți, fața serioasă a tânărului. Şi ea presimți adevărul.

— Doamnă, răspunse Gaston, cred că voi pleca chiar astăzi.

— Dar, amicul meu, am trebuință de dumneata.

— Ei bine! strigă el cu disperare, gasconul Lahire mă va înlocui.

Anne de Lorena înțelese.

— Ştiu totul, zise Gaston.

Şi, cum ea aplecă capul, el adăugă:

— Înțelegi acum, doamnă, pentru ce părăsesc serviciul dumitale. Dar fii liniştită nu voi trăda nici secretul amorului dumitale, nici acela al disperării mele. Camarazii mei, acei oameni ce te iubesc aşa cum te-am iubit eu şi care ți-au închinat viața, nu vor cunoaşte motivul plecării mele. Adio, doamnă.

Ea încercă să-l rețină printr-un gest, dar el se îndreptă spre uşă fără a se opri.

Paşii lui începură a se pierde în fundul coridorului.

Când nu-l mai auzi, rămase nemişcată şi o lacrimă i se strecură din ochi:

— Sărmane Gaston! murmură ea.

. . . . . .

Cu toate acestea, Noë şi Hector mergeau liniştiți spre Chaillot.

Catârul pe care ei călăreau era un animal de origine castiliană, cu corpul gri şi picioare albe şi cu dungă de sus în jos pe cap, albă de asemenea.

— Dar unde mergem? întrebă Hector.

— La mătuşa valetului lui Sarah.

Acest nume îl făcu pe Hector să tresară.

— Ah! sărmanul meu amic. Tu nu prea ai avut noroc.

Hector tăcu.

— Este o femeie care îl iubeşte pe regele de Navarra şi care nu-mi prea vine a crede că este iubită de dânsul.

— Însă Sarah îl iubeşte, zise Hector cu amărăciune.

— Şi încă cu entuziasm, cu pasiune, scumpul meu amic.

Hector suspină şi adăugă.

— Tu aveai dreptate adineauri să-mi spui că nu am noroc, trebuia mai bine să mor în noaptea trecută, decât să mai scap.

— Pe viața mea, dacă nu eşti nebun.

— Pentru ce?

— Pentru că regele are trebuință de noi.

— Ai dreptate. Iartă-mă!

— Ascultă dar, continuă Noë. Toate lucrurile se schimbă în astă lume, mai cu seamă inima femeilor. Cine îți spune că ora ta a trecut? Sarah iubeşte pe regele de Navarra, dar ea se luptă cu acest amor; şi, dacă va înceta odată de a-l iubi, desigur că se va sili să iubească un altul.

— Taci, repetă Hector. Să vorbim de altceva.

— Fie!

— Regele a intrat în Luvru. Ei bine, eu zic că nu trebuia.

— Aşa e.

— M-am silit să-l fac să ia drumul Gasconiei, continuă Hector, dar el mi-a vorbit de tine şi de Lahire, căci voia să te scape.

— Masca lui nu a căzut, sunt sigur.

— Nici a mea, zise Hector.

— Dar e de ajuns ca eu să mă găsesc printre voi, ca regina-mamă să rămână convinsă că este şi Henric.

— Dar nu va putea proba niciodată.

— Hei! Dumnezeul meu! făcu Noë, de o oră mi-a venit o idee care m-a înfiorat.

— Şi care e?

— Ştii că Lahire a rămas prizonier.

— Da, dar ducesa-l va scăpa.

— Sper. Dar dacă nu va putea şi deci va cădea în mâinile regelui Franței…

— Ei bine?

— Îl va da torturii.

— Şi va muri fără a vorbi.

— Ştiu şi asta… dar…

Şi Noë se cam îndoi.

— Termină! zise Hector.

— Ei bine, regele de Navarra e capabil să se ducă la regele Carol al IX-lea şi a-i mărturisi adevărul, numai pentru a scăpa pe Lahire.

— Pe credința mea! exclamă Hector, dacă s-ar întâmpla un lucru ca acesta, îmi voi străpunge corpul cu spada!

Pe când ei vorbeau astfel, intraseră deja în Chaillot.

Casa mătuşii lui Verconsin era situată, după cum ne aducem aminte, pe malul apei. Înaintea casei se găsea o mică grădină închisă printr-un grilaj.

Pe pragul uşii, Noë zări un om pe care-l recunoscu pe dată. Era credinciosul Guillaume.

Guillaume văzu catârul oprindu-se şi el recunoscu într-însul atelajul cârciumarului Malican. Îndată el alergă la poartă. Şi cu toată deghizarea lor, el recunoscu şi pe cei doi oameni.

Noë puse un deget pe buzele sale:

— Tăcere! zise el.

— Dumneata! domnule de Noë, exclamă Guillaume mirat!

— Taci.

— Dar, ce s-a întâmplat? întrebă Guillaume cu totul emoționat. Regele…

— Am scăpat… zise Noë; dar taci, îți voi istorisi toate acestea îndată.

Şi el luă catârul de hățuri şi îl băgă în grădină.

— Condu-mi acest animal la grajd, zise el.

Noë îl urmă în grajd şi, când ei intrară cu catârul, închise uşa şi, aruncând o privire bănuitoare împrejurul lui, zise:

— Nu ne-o putea vedea cineva aici?

— Nu, messire.

— Atunci pune mâna în aceste panere şi ia ce vezi.

Guillaume, cu totul înspăimântat, trase unul din saci care se afla în panere.

— Aici e aur! făcu el.

— Da, aur, răspunse Noë. Sunt aici patruzeci de mii de pistoli în aur, pe care nu am ştiut unde să-i ascund, şi am venit să ți-i încredințez.

— Puteți să-i puneți aici, messire. Nimeni nu va putea bănui că nişte oameni ca noi, să poată să aibă un asemenea tezaur la dânşii.

— Unde ai să pui acest aur?

— Pe credința mea! zise Guillaume, iată locul cel mai bun şi cel mai puțin misterios..

El ridică capacul unui hambar[12] plin cu orz şi făcu o gaură cu mâinile sale.

Noë şi Hector goliră sacii, unul câte unul. Şi Guillaume îi

[12] Ladă mare de lemn, cu capac, în care se păstrează făina, mălaiul sau cerealele.

îngropă.

— Şi dacă va veni cineva să răstoarne toate lucrurile şi se caute pretutindeni, sunt sigur, Guillaume, că vei fi inteligent, zise Noë.

Guillaume salută.

— Dar… regele? zise el.

— Sărmanul meu amic, răspunse Noë, am fost jucați. Au liberat pe regina-mamă şi eu am rămas cu Lahire în mâinile ducelui de Guise şi a lui René.

— René! strigă Guillaume, iarăşi René! Oare acest om ne va persecuta, oare, în eternitate?

— Unde este Sarah? întrebă Noë.

— Aici e, de două zile. Ea aştepta cu nerăbdare sosirea acelui mesager care trebuia să ne anunțe că erați scăpați de orice primejdie.

— Haide, s-o vedem! zise Noë.

Hector simți un fior că îi trecu prin corp.

Capitolul XXIX

Henric de Bourbon, regele de Navarra, ieşise din camera Doamnei Catherine de la Meudon, pentru a-l urma pe Pibrac.

Pibrac pusese sub braț spada regelui de Navarra. Carol al IX-lea astfel ordonase, prin urmare, căpitanul trebuia să se supună.

Pibrac luase cu sine numai doi oşteni. Erau destui trei oameni pentru a veghea asupra unui prizonier ca regele de Navarra, care nici nu se gândea să fugă.

Se aduse un cal tânărului principe, care urcă pe şa şi se aranjă la dreapta lui Pibrac.

— Scumpul meu căpitan, îi zise el tare, pentru ca să te scutesc de grija de a mă păzi, lasă-mă să-ți dau parola mea de gentilom şi de rege că nu voi căuta să scap.

— Primesc, Sire, răspunse Pibrac.

Şi el se întoarse spre cei doi oşteni:

— Ați auzit, domnilor.

Cei doi oşteni se înclinară.

Atunci cei patru bărbați reluară drumul Parisului, şi cei doi oşteni trecură înainte, iar regele şi Pibrac îi urmară.

— Pe credința mea, sire, zise Pibrac în limba béarneză, îmi pari că nu eşti trist pentru arestarea Majestății Voastre.

— Aşa găseşti… Pibrac?

— Şi Majestatea Voastră pare a nu înțelege…

— Înțeleg tot, amicul meu. Înțeleg că deşi sunt rege, totuşi nu am nici armată, nici regat, şi că mă găsesc ca un simplu gentilom la regele Franței, care, sub pretext de suzeranitate, mă poate supune morții.

— Ah! Majestatea Voastră a înțeles asta? zise Pibrac îngrijorat. Şi ea nu tremură?

— Nicidecum.

— După cum văd, Majestatea Voastră are mult curaj.

— Haide, Pibrac, amicul meu, zise Henric dând pinteni calului, să vorbim puțin serios.

— Bucuros, Sire.

— Un rege se poate supune morții, nu e aşa?

— Regii între ei, Sire, n-au altă lege decât aceea de a afla cel mai tare dintre dânşii.

— Ştiu. Dar pentru a mă da morții, trebuie să fiu judecat.

— Vă va judeca, Sire.

— Şi a procura probe…

— Se vor inventa.

— Oh! regina-mamă are multe resurse în capul ei, o ştiu; dar…

Henric de Navarra începuse a surâde.

Iar Pibrac îl observa cu coada ochiului.

— Admir, zise el, liniştea Majestății Voastre.

— Ah! adevărat?

— Şi mă prind că ea s-a şi gândit cum să se scape din încurcătură.

— Poate.

— Cum, de exemplu, o oarecare scrisoare scrisă de monseniorul duce d'Alençon către regina-mamă. Şi care scrisoare să cadă în mâinile Majestății Sale.

— Această scrisoare îmi va putea servi, desigur.

— În fine, hârtiile pe care le-am cumpărat de la băiatul domnului de Chesnaye…

— Şi acelea îmi vor servi.

— He! zise Pibrac, cu toate acestea…

— Eu mai am un mijloc.

— Şi care? întrebă Pibrac.

— Ba încă şi un altul, adăuga Henric cu o linişte mai mare.

— Iată ce mă interesează, Sire, şi aş fi curios…

— Cea dintâi scăpare a mea e Doamna Margareta, fiica Franței şi regina de Navarra.

Pibrac avu un surâs incredul.

— Eu cred, zise el, că Majestatea Voastră îşi face iluzii.

— Nicidecum!

— Căci Doamna Margareta, adora pe Majestatea Voastră acum opt zile, dar… de atunci…

— Ah! Pibrac, amicul meu, ştiu ce voieşti să zici.

— Să vedem, Sire.

— Am înşelat pe regina de Navarra şi, după dumneata, ea nu mă va mai ierta.

— Mă îndoiesc, Sire.

— Ai şi greşeală şi dreptate.

— Cum?

— Ai dreptate, pentru că o femeie tânără şi frumoasă ca Margareta, nu va putea avea o rivală…

— Ei bine, Maiestatea Voastră crede să accepte…

— Ai greşeală, căci dacă Margareta de Franța nu mai ține la Henric de Bourbon, care a indignat-o, regina de Navarra, care e de o bună rasă, nu va lăsa ca regele soțul său să devină un corp lovit cu dezonoarea.

— Este foarte drept aceasta, Sire, dar…

— Să vedem obiecțiunea ta, Pibrac?

— Doamna Margareta nu mai e la Luvru, Sire.

— Ştiu, zise regele suspinând.

— Nu e nici chiar la Paris.

— Mai înainte ca Parlamentul şi ceilalți judecători să cuteze să mă condamne, fie ea oriunde, tot va reveni.

— Admit şi aceasta, dar…

— Explică-te!

— Dacă vă va judeca, regina de Navarra va avea timp să vie. Dar dacă vă va condamna fără judecată…

— Şi cine?

— Regele însuşi, căci este aşa de încrezător…

Henric avu un mândru surâs.

— Ştiu bine, zise el, la ora aceasta pacea e făcută între vărul meu ducele de Guise şi dânsul, şi că Doamna Catherine, devenită foarte puternică pentru spiritul regelui, va putea obține pierderea mea. Dar…

Acest *dar* al lui Henric de Bourbon, era atât de accentuat încât Pibrac tresări şi privi pe regele de Navarra cu o curiozitate plină de nelinişte.

— Bunul meu amic, zise atunci regele de Navarra, dacă lucrurile sunt astfel, atunci trebuie să-ți spun al patrulea plan de

scăpare.

— Pe credința mea, Sire, eu nu prea sunt curios de felul meu, cu toate acestea, mărturisesc că aş voi să-l cunosc.

— El are mai multe nume…

Acest răspuns sfârşi prin a înspăimânta pe Pibrac.

— Unii îi zic, *întâmplarea*, alții *norocul*, eu însă îl numesc *steaua mea*.

Şi Henric de Navarra avu un aşa fin surâs, încât ameți cu totul pe domnul de Pibrac.

— Regii au destinele lor, adăugă Henric. Nu te teme de nimic, Pibrac. Dumnezeu îmi rezervă nişte mari lucruri de împlinit, şi ora mea nu a sosit încă.

Tot vorbind, tânărul rege, prizonier, şi escorta sa sosiseră în Paris, şi ei treceau Sena pe la înălțimile satului Grenelle, când întâlniră doi oameni, care veneau de la Chaillot, urmând malul apei şi împingând înaintea lor un catâr.

Dacă acei doi oameni nu s-ar fi oprit şi nu ar fi manifestat oarecare mirare, care deocamdată nu fusese observată de Henric şi Pibrac, nu s-ar fi făcut să fie cunoscuți, dar la acest strigăt, Henric se opri şi deodată tresări.

— Oh! este ciudat, îşi zise el, dacă acest om ar fi avut barba blondă, aş fi jurat că era Noë

Şi el privi catârul, adăugând:

— Dar acest catâr e al lui Malican!

Şi acela care însoțea pe omul cu barba neagră, se apropie şi regele de Navarra scoase un țipăt.

— Hector! zise el.

Atunci Noë, căci el era, se apropie.

— Sst! zise el, eu sunt, Sire.

— Tu?

— Da. Am scăpat.

— Şi Lahire?

— Oh! fii liniştit… îl vom scăpa!

Henric credea că visează şi privea pe domnul de Pibrac.

Cei doi oşteni călăreau înainte şi nu-şi întoarseră privirile.

. . . . . .

Regele de Navarra şi Pibrac schimbaseră o privire repede, şi această privire voia să întrebe:

„Pot să vorbesc astfel cu Noë?”

Privirea lui Pibrac răspundea:

„Cunosc oştenii mei. Ei sunt nişte germani care merg drumul lor drept. Nu cred nici să-şi întoarcă capetele.”

— Cu toate acestea, zise căpitanul gărzilor cu jumătate voce, să vorbim în limba béarneză.

— Ai dreptate, murmură Henric.

Şi el zise lui Noë:

— Aranjează-ți catârul pe lângă calul meu să mergem alături.

— Merg şi eu la Paris, răspunse Noë, cu toate că nu miroase bine pentru mine.

— Nici pentru mine, zise Henric.

În acest moment, Noë privi cu atenție pe prinț şi scoase un nou țipăt. Henric era fără spadă.

— Regele este prizonierul meu, zise cu tristețe Pibrac.

— Este cu neputință!

— Cu toate acestea, aşa e.

— Dar de unde veniți?

— De la Meudon.

— Ah! ah! făcu Noë.

Henric răspunse:

— În noaptea trecută am intrat în Luvru. Şi astăzi de dimineață m-am dus la regele Carol.

— Bun!

— Unde am întâlnit pe René care venea să caute pe rege pentru a-l duce să vadă pe Doamna Catherine la Meudon.

— Şi regele s-a dus?

— Încă m-a luat şi pe mine.

— Şi… acolo?

— Acolo, Doamna Catherine a susținut că am fost unul dintre răpitori şi regele Carol m-a arestat, şi m-a trimis la Luvru; dar tu?

Şi regele de Navarra privea cu o curiozitate neliniştită ciudatul costum al celor doi tineri.

— Eu, zise Noë, am fost pus în liberate prin doamna de Montpensier.

— Imposibil.

— Poftim? făcu Pibrac care crezu că nu auzise bine.

— Prin doamna de Montpensier, repetă Noë.

Apoi el istorisi minunata lui evadare.

Henric asculta cu înmărmurire.

— Dar, zise el, unde ai găsit tu pe Hector?

— La bariera Saint-Jacques.

— Cum? ai intrat în Paris prin acel drum?

— Da.

— Şi acum te găsesc lângă Chaillot?

— Ah! zise Noë surâzând, am mers acolo cu Hector pentru a pune în siguranță un mic tezaur, care se ridică la patruzeci de mii de pistoli.

Henric se uita la Noë.

— Vorbeşti serios? zise el.

— Foarte serios.

— Patruzeci de mii de pistoli?

— Da, Sire.

— Cui aparține acest tezaur?

— Majestății Voastre, Sire.

— Ah! amicul meu, îmi pare că ți-ai pierdut rațiunea.

— Nicidecum.

— Patruzeci de mii de pistoli!... repetă regele de Navarra; apoi un asemenea tezaur, valorează mai mult ca regatul meu.

— Se poate.

— Şi, de unde ți-ai procurat o asemenea sumă?

— De la ducele de Guise.

Henric tresări şi făcu o altă mişcare pe şa.

— Da, Sire, repetă Hector, am pus mâna pe tezaurul secret al prinților de Lorena, inamicii noştri, şi l-am transportat la Chaillot pe acest catâr şi, în fine, iată-ne reîntorşi.

Şi Noë începu să-i povestească toată istoria petrecută în casa lui Chesnaye.

— Acum, murmură Henric după ce termină Noë, iată-ne mai siguri.

— Şi eu zic tot aşa, Sire.

— Şi ce e mai fericit pentru Maiestatea Voastră, zise Pibrac, e că iată-ne aproape de Luvru unde veți intra ca prizonier şi veți ieşi liber, grație hârtiilor găsite la Chesnaye.

— Am ajuns! făcu regele de Navarra cu un ton de mirare.

— Da, Sire.

— Unde mergi tu? se adresă Henric lui Noë.

— În Paris.

— Dar dacă te vor recunoaşte?

— Mă voi ascunde la femeia mea. Cât pentru Hector, pe care nu-l cunoaşte nimeni, el va veghea, căci voim să te scăpăm, Sire.

— Bun! acum trebuie să ne separăm, zise regele, căci suntem aproape de Luvru. Dar vom ține legătura, fii sigur. Pibrac te va pune la curent cu toate veştile despre mine prin intermediul lui

Malican.

Şi Henric dădu pinteni calului, şi domnul de Pibrac şi el ajunseră pe cei doi oşteni în momentul când aceştia erau aproape de poarta cea mare a Luvrului.

Capitolul XXX

Ce devenise Chesnaye?

Ne aducem aminte că el apăsase un resort invizibil, deschisese cu iuțeală o uşă de fier, şi l-am văzut dispărând prin acea uşă în întuneric după ce mai întâi o închisese cu precauție.

Chesnaye, după ce trecu dincolo de acea uşă aşezată între persecutorii lui şi el, se găsi într-un fel de subterană care conducea nu se ştie unde.

Pe oriunde întindeai mâna nu dădeai decât de pietre umede şi de aer infect.

Desigur că Chesnaye cunoştea acea subterană, căci el mergea cu un pas sigur până ce dădu de un obstacol.

Acel obstacol era un zid care închidea subterana într-un mod boltit întocmai ca un sac.

Chesnaye pipăi zidul cu atenție până când dădu peste un inel de fier care se întorcea de două ori de la dreapta spre stânga.

Deodată, zidul se desfăcu şi o rază de lumină izbi obrazul lui Chesnaye.

Falsul postăvar se găsea în josul unei scări de câteva trepte, de unde se vedea ziua şi azurul cerului senin.

El păşi pe acea scară şi, când fu pe cea din urmă treaptă, se găsi într-o micuță curte, închisă de un zid şi de o casă.

Acea curte era a unei locuințe ce dădea în strada Remparts, care era o cârciumă unde ducele de Guise şi oamenii săi îşi făcuseră o retragere secretă.

Subterana, care punea acea curte în comunicație cu casa lui Chesnaye, subterană care exista de mai mult timp, fusese un motiv determinant care făcuse pe prinții lorenii să-şi aleagă această retragere misterioasă din strada Remparts.

Ducele de Guise şi Chesnaye comunicau între ei prin această cale, necunoscută de nimeni, afară de cârciumar. Când Chesnaye apăru ca ceva supranatural, auzi un țipăt de spaimă şi de frică.

O femeie era aşezată pe pragul casei.

Era Gertrude, bătrâna guvernantă a falsului postăvar.

Bătrâna Gertrude se precipită cu brațele întinse spre stăpânul

său.

— Ah! Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, murmură ea, iată-te în fine, bunul meu stăpân.

— Sst! zise Chesnaye, nu am timp să-ți dau explicații.

— Dar, de unde ai ieşit?

— Din cealaltă lume. Sst!

— Oh! Dumnezeul meu! dar eşti plin de sânge.

— M-am zgâriat la mână, nu face nimic. Unde e ducele?

— Mai ştiu eu unde o fi?... căci a plecat de două zile.

În acest timp, un om care auzise vorbă, alergă în curte.

Era Pandrille.

Chesnaye îl chestionă, dar nu află nimic, decât că doamna de Montpensier venise şi că nici ea nu întâlnise pe nimeni.

Dar o idee subită îi veni în cap şi-şi zise în sinea sa:

„Mă duc să scap averea ducelui."

Bătrâna Gertrude era normandă şi îşi păstrase vechiul costum de Caux, adică ea purta pe cap un fel de cască piramidală care îi acoperea jumătate figura.

„Pe Dumnezeul meu! îşi zise el, dacă e vorba să mai văd pe cei doi bandiți ai mei, trebuie să mă îmbrac în costumul sexului feminin, iar nu într-al meu."

Atunci el zise lui Gertrude, pe care o trase în interiorul casei:

— Dezbracă-te şi dă-mi costumul tău.

Bătrâna Gertrude se îndoi puțin; dar, când văzu pe stăpânul său luând un brici pentru a-şi rade barba sa gri, atunci se decise.

Chesnaye luă hainele ei, se îmbrăcă, şi, pentru a-şi termina opera, îşi puse pe cap acea coafură piramidală.

Chesnaye, astfel transformat, devenise de nerecunoscut.

Cum el era să traverseze colțul străzii Renard, auzi paşii unui animal.

— Hei! bună femeie! îi strigă o voce.

Chesnaye se lipi de zid şi văzu trecând un catâr.

Îşi ridică ochii asupra conducătorului şi tresări. El recunoscuse pe Hector, cu toată deghizarea sa.

Hector trecu pe lângă dânsul, fără a-l observa.

Chesnaye se ascunse sub o poartă mare şi fu martor ocular la scena ce am descris-o, adică la ridicarea sacilor cu aur.

„Nu pot să-i reiau, murmura el; dar totuşi voi şti unde îi duc."

Noë şi Hector, călări pe catâr, urmau drumul lor spre Chaillot.

Chesnaye, după ce îi lăsă să se depărteze, se luă după dânşii până îi văzu intrând în casa mătuşii lui Verconsin.

În acest timp, Chesnaye intră într-o cârciumă din apropiere.

— Cu ce să vă servesc, bună femeie? întrebă cârciumarul care îl primi înăuntru cu o mină veselă.

— Vin şi pâine, răspunse Chesnaye cu un accent normand.

Şi el începu să mănânce pe pragul uşii de unde nu putea să-i scape nicio mişcare din ale celor doi tineri.

Noë şi Hector stătuseră aproape o oră la mătuşa lui Verconsin.

În fine, grilajul casei se deschise şi pretinsa normandă văzu ieşind catârul.

Ei nu mai aveau aurul în acele panere.

— Desigur, îşi zise Chesnaye, că aurul se găseşte aici.

Apoi, după ce văzu depărtându-se pe Noë şi Hector, el adăugă:

— Trebuie, cu orice preț, să găsesc pe duce.

. . . . . .

Capitolul XXXI

Unde trebuia să ajungă Chesnaye deghizat în femeie? deoarece interesul lui nu era numai să ştie unde era comoara ascunsă, ci voia să o şi reia.

Deci pentru acest scop, cu ochii de vulpe, el privise pe onestul Guillaume Verconsin, căruia Noë şi Hector îi încredințaseră comoara; şi, văzând că acesta era atât de puternic, încât putea să-l omoare cu pumnul, renunță să mai umble primprejurul casei, ci plecă, zicându-şi:

— Să căutăm un tovarăş; spre exemplu, vreun înamorat al ducesei de Montpensier.

Apoi o luă pe marginea apei şi, mergând, îşi reaminti toate evenimentele din ajun şi din noaptea trecută, şi astfel, îşi ținea în minte următorul discurs:

— Dacă am scăpat din groapa Prie-Dieu şi de spada îndrăcitului de Noë, îşi zicea el, este sigur că Providența îmi rezervă un mare destin.

Chesnaye nu era numai devotat ducelui de Guise, ci era şi ambițios.

Pentru dânsul banii nu făceau mult zgomot, fiindcă avea destui, dar avea ambiții înalte: el voia să devină nobil şi să obțină un pergament care să fie egal cu calitatea de cavaler.

— Dacă monseniorul de Guise, îşi zicea el mergând, nu-mi va da pentru sacrificiile mele o carte de noblețe, va fi un mare ingrat.

Apoi, mergând astfel cugetând, ajunse la puntea pe care se

trecea la Meudon. Acolo el se opri.

— Eu vin de la Paris, reluă el în sinea sa, şi nu m-am întâlnit nici cu ducele, nici cu oamenii lui. Deci, poate că sunt la Meudon, dar admitem că nu ar fi, trebuie cel puțin să găsesc pe ducesă, care evident că-mi va da doi scutieri cu care să pot relua comoara.

În fine, după ce *pretinsa normandă* îşi termină aceste reflecții, urcă pe punte şi trecu dincolo.

Dar îndată ce trecu pe malul stâng al Senei şi se îndreptă spre pădurea de Meudon, Chesnaye auzi paşii unui cal şi un cavaler venind.

— Oh! oh! îşi zise el atunci, iată un om pe care-l caut!

Apoi îşi grăbi paşii mergând înaintea cavalerului. Cavalerul nu era altul decât Gaston de Lux, care părăsise pentru totdeauna serviciul prinților loreni şi mergea melancolic cu capul înclinat pe piept.

— Hei, messire Gaston! strigă Chesnaye recunoscându-l.

Gaston atunci, aruncă ochii asupra femeii ce-i dispăruse capul sub conurile coafurii.

Apoi, cu toată întristarea sa, nu putu să-şi stăpânească un hohot de râs.

— Drace! drace! dumneata eşti, domnule Chesnaye?

— Da, messire.

— Astfel gătit?

— Cum vezi!

— Şi, de unde ai ieşit?

— Aproape din lumea cealaltă, domnule Gaston.

— Să vedem! murmură Gaston, îmi pare că ți-ai pierdut mintea.

— Oh! nu, te înşeli.

— Atunci dar, îți râzi de dumneata.

— Să mă ferească Dumnezeu…

— Atunci, eu nu mai înțeleg, murmură Gaston privind cu curiozitate pe Chesnaye astfel deghizat.

Chesnaye însă, nu se lăsă să fie rugat, ci istorisi lui Gaston arestarea sa din ajun, aruncarea sa în groapa Luvrului şi nenorocirea din propria sa casă.

Gaston îl ascultă cu atenție, apoi îl întrebă:

— Aşadar, dumneata eşti sigur că comoara a rămas în casa din Chaillot?

— Foarte sigur, messire.

— Ah! făcu Gaston.

— Şi fiindcă, messire, am avut fericirea să te întâlnesc, să

mergem îndată acolo.

— Sărmanul meu Chesnaye, îi zise Gaston râzând, şi care râs nu scăpă din ochii de vulpe ai postăvarului, să-ți dau o povață care să te scoată din încurcătură.

— Vorbeşte, messire.

— Du-te la Meudon.

— Bun! şi pe urmă?

— Nimic altceva, decât că acolo vei găsi pe ducele de Guise, pe contele Éric şi pe Conrad de Saarbruck; adică, mult mai multă lume decât vă trebuie să ridicați pistolii.

— Dar dumneata, messire?

— Oh! eu sunt grăbit.

— Ai vreo misiune de la duce?

— Nu.

— De la ducesa?

— Nu.

— Atunci dar, poți să mi dai o mână de ajutor.

— Nu, răspunse Gaston.

— Pentru ce?

— Pentru ca nu mai sunt în serviciul ducelui de Guise.

Chesnaye făcu un gest de surprindere.

— Îți spun, maestre, adevărul.

— Christoase Dumnezeule! dar… pentru ce?

— Pentru multe… murmură Gaston.

— Cum văd eu, iubeşti pe ducesă? murmură Chesnaye clipind din ochi.

— Nu, răspunse el.

Cu toate acestea, un nor îi trecu pe frunte.

Apoi, cum Chesnaye rămăsese uimit de răspunsul lui, Gaston plecă, zicându-i:

— Adio!

— Voieşti să zici, la revedere, nu este aşa? strigă Chesnaye.

— Nu, adio! repetă el, fugind în galop.

— Dracul să mă ia dacă mai înțeleg! murmură postăvarul rămânând încremenit în mijlocul drumului.

Apoi, după ce Gaston trecu apa şi văzând că nu mai putea conta pe dânsul, îşi zise în sinea sa, suspinând:

— Să mergem atunci la Meudon!

Dar nu apucă să intre în pădure, că deodată auzi un nou tropot de cal şi văzu doi călăreți unul lângă altul. Recunoscând într-unul dintre dânşii pe maestrul René Florentinul, parfumierul reginei-

mame şi devotatul servitor al ducelui de Guise… îşi zise cu bucurie în gând:

— Ah! acum cred că nu voi mai avea nevoie să merg la Meudon.

Tovarăşul cu care René călărea împreună, era unul din călăreţii pe care ducele şi parfumierul îi adunaseră în ajunul urmăririi răpitorilor Doamnei Catherine.

René mergea la Luvru cu o misiune secretă, în urma unei lungi conferinţe ce o ţinuse cu ducele şi regina-mamă, în legătură cu brusca plecare a regelui Carol al IX-lea.

— Hei! domnule René, strigă omul deghizat în femeie.

René se opri, însă, nu mai puţin uimit de cum fusese şi Gaston.

Dar, cum nu prea îl cunoştea pe Chesnaye, şi apoi, cum acesta îşi tăiase barba, nu îl recunoscu deloc, şi astfel, luându-l drept ceea ce părea, voind să plece, îi zise:

— Noapte bună, bătrâno.

Chesnaye însă, puse mâna pe căpăstrul calului şi strigă:

— Priveşte-mă bine!

— Dar, cine eşti dumneata? îl întrebă parfumierul cu mirare.

— Sunt Chesnaye.

— Drace! strigă Florentinul, nu te puteam recunoaşte sub această găteală.

— Domnule René, răspunse postăvarul, nu am timpul să-ţi explic cauza travestirii mele. Pentru moment îţi spun să vii cu mine şi, în drum, îţi voi povesti totul.

— Ce voieşti se zici? nu te înţeleg?

— Voiesc să zic să vii cu mine şi să-mi dai ajutor.

— Unde?

— La Chaillot.

René tresări.

El tresărise fiindcă la Chaillot ascunsese odinioară Noë pe fiica sa şi pe Godolphin.

— Pentru serviciul ducelui, adăugă Chesnaye.

— Dar sunt grăbit să merg la Luvru, scumpul meu maestru.

— Ei bine! te vei duce pe urmă…

— Bine, dar ce trebuie să facem?

Maestrul Chesnaye, care, în setea lui de a-şi recăpăta tezaurul furat, uitase că René asasinase pe maestrul Samuel Loriot, argintarul din strada Urşilor pentru a-l fura, îi răspunse cu credinţă:

— Să mergem să reluăm aurul ducelui.

— Hei! făcu René deschizând ochii mari la auzul cuvântului *aur*.

— Aurul ducelui, repetă Chesnaye.
— Este în Chaillot?
— Da.
— Ciudat lucru!
— Mi s-a furat astăzi dimineață.
— Ah! şi de unde?
— Din casa mea din cartierul Saint-Sauveur.
— Şi hoții l-au dus în Chaillot?
— Da, messire.
— Şi în ce loc?
— Într-o casă de pe marginea apei, în fața unei cârciumi care are ca firmă: *Au bon Saint-Nicolas*.

„Aceasta este casa unde era Paola! gândi parfumierul tresărind din nou."

Apoi reluă tare:
— Dar hoții cine sunt?
— Pe unul dintre dânşii îl cunoşti mai mult ca sigur.
— Numele lui?
— Noë.

René săltă pe şa.
— Da, îl cunosc! zise el, dar el era sigur între dânşii?
— Da.
— Dar unde?... şi când?...
— El a condus tot.
— Dar... când? repetă René, căruia nu-i venea să creadă pe postăvar.
— Astăzi dimineață, în revărsatul zorilor.
— A intrat el în casa dumitale?
— Ah! da! răspunse Chesnaye suspinând, am făcut greşeală de m-am lăsat să mă înşele. Dar închipuie-ți, că înainte ca el să-şi ridice viziera, credem că am a face cu messire Léo d'Arnembourg.

René scoase un țipăt şi nu se mai îndoi că Chesnaye văzuse pe Noë.
— Şi el a furat aurul ducelui? întrebă el.
— Da.
— Ca să îl ducă la Chaillot?
— Da, în tovărăşie cu un tânăr pe care nu l-am văzut niciodată, dar care se chema Hector.

„Sigur, acesta trebuie să fie unul din acei care au scăpat din mâinile noastre, se gândi René."

Apoi, cu inima palpitândă, cu gândul la aurul ce trebuia se

găsească, luă pe pretinsa normandă pe calul său şi trecu puntea în mare trap; iar când ajunse dincolo de apă, o întrebă:

— Este vreo sumă mare, maestre?

— Aproape patruzeci de mii de pistoli.

René tresări de bucurie.

„Pe viața mea! gândi el atunci, prost este Chesnaye dacă se gândeşte că eu îl voi ajuta să restituie banii ducelui. Ducele este într-adevăr amicul nostru, dar aurul este al acelui ce-l găseşte. Aceasta este cel puțin maxima mea.”

Apoi, când erau doar la câțiva paşi de casa indicată, René întinse mâna şi întrebă:

— Acolo este?

— Da.

Atunci René opri calul.

— Ce faci? îl întrebă Chesnaye.

— Sst! făcu René. Nu trebuie să ne grăbim.

— Pentru ce?

— Pentru că trebuie să luăm aurul fără scandal.

— Cum aceasta?

— Da, fiindcă casa nu poate fi nelocuită.

— Nu, dar nu am văzut decât pe un ştrengar viguros, care a condus catârul tâlharului de Noë la grajd.

— Bine! răspunse René adunându-şi amintirile, ghicesc cine este…

— Ah!

— Este Guillaume Verconsin.

Acel nume era necunoscut lui Chesnaye.

— Să trecem pe dinaintea casei fără a ne opri, reluă René.

— Pentru ce?

— Pentru că, înainte de a ataca, trebuie să ținem consiliu colo pe marginea apei în dosul acelor arbori ce sunt sub satul Auteuil.

— Dar…

— Niciun „dar”, domnule Chesnaye, zise René, fiindcă nu se poate lua ziua patruzeci de mii de pistoli dintr-o casă locuită şi în mijlocul unui sat, fără ca mai înainte, să facem un plan de atac.

Apoi el se întoarse spre călărețul ce mergea alături şi îi zise câteva cuvinte în limba germană.

— Ce faci? îl întrebă Chesnaye.

— Ordon acestui om să meargă să bea în cârciuma aceasta.

— Ca să supravegheze casa?

— Da.

Călărețul atunci, îşi îndreptă calul spre uşa cârciumii, iar René, cu Chesnaye pe cal, urmă pe marginea apei şi călărind astfel până la un arbore gros.

René, arătând arborele cu degetul, îi zise postăvarului:

— Să intrăm sub arbore, acolo vom avea răcoare.

Chesnaye, fără nici o bănuială, se coborî de pe cal.

Şi, în timpul cât parfumierul îşi lega calul, merse şi se aşeză pe o cracă culcată de vânt.

— Ai spadă şi un pumnal asupră-ți? îl întrebă Chesnaye.

— Am şi pistoale în coburi, răspunse René.

— Este foarte bine, reluă postăvarul, fiindcă mai mult ca sigur vom avea o luptă şi eu nu am arme.

— Adevărat? întreba René aşezându-se lângă dânsul.

— Da, fiindcă sub rochie nu am putut să-mi ascund un pumnal sau o altă armă.

— Mare nenorocire pentru dumneata, domnule Chesnaye.

— Pentru ce?

— Pentru că este foarte greu ca cineva să se apere fără arme.

— Ai dreptate, dar aici nu am de ce să mă tem…

— Aşa! murmură René.

Apoi, nenorocitul Chesnaye, primi fără de veste o lovitură de pumnal în mijlocul pieptului şi acea lovitură îl făcu să cadă mort şi scăldat în sânge la picioarele Florentinului.

Florentinul îşi şterse pumnalul de sânge şi adresă mortului următoarele cuvinte:

— Nu am avut ce să-ți fac! Îmi trebuie cei patruzeci de mii de pistoli.

Apoi trase corpul lui Chesnaye la marginea malului şi îl aruncă în apă.

Într-adevăr, nenorocitul postăvar nu avusese noroc, el nu ieşise din puț decât ca să sară în lac!

Capitolul XXXII

Curentul apei porni cu cadavrul lui Chesnaye şi René contemplă rochia lui care plutea pe valuri.

Timp de câteva minute, rochia susținu cadavrul deasupra apei, dar, când se umplu, dispăru cu totul, şi atunci René, care observase toate acestea, murmură cu satisfacție:

— Iată, singurul mijloc de a închide pentru totdeauna un secret. Nu s-au văzut exemple ca morții să revină.

Apoi Florentinul urcă pe cal şi, luând-o la pas spre drumul Chaillot, îşi făcu următorul monolog:

— Sărmanul Chesnaye, era un om cumsecade, un servitor devotat şi adevărat sclav al stăpânului său. El a alergat ca un cal toată noaptea ca să scape tezaurul stăpânului său. Şi tocmai când ajunsese la țintă, moartea l-a răpit după pragul succesului. Trist destin şi mizerabil sfârşit! căci, cine va putea ghici, pescuind cadavru înfustat că este al celui mai credincios servitor al monseniorului duce de Guise?

Călărețul îl aştepta pe Florentin. Şi când acesta sosi, golise a treia oală de vin.

René aruncă un pistol pe masă şi întrebă pe cârciumar:

— Hei! amice, tu vorbeşti când eşti plătit bine?

Acest cuvânt uimi puțin pe cârciumar.

Apoi, cu ochii lui fini, privind pe René şi înțelegând că avea de-a face cu un om de la care se putea profita, îi răspunse:

— Asta depinde…

Atunci René îşi trase punga şi, făcând să strălucească aurul ce-l conținea, cârciumarul, ai cărui ochi străluceau de aviditate, murmură:

— Eu am limba mare când trebuie.

— Cine locuieşte acolo? întrebă René, arătând casa mătuşii lui Verconsin.

— O femeie bătrână.

— Singură?

— Nu, cu nepotul ei.

— Cum se numeşte el?

— Guillaume. Dar a ieşit, adăugă cârciumarul.

— Ah! făcu René. Ştii unde s-a dus?

— La Paris.

— Şi bătrâna a rămas singură?

— Da, messire. Dar…

Cârciumarul păru a se îndoi.

— Să vedem! grăbeşte-te!… murmură René.

— Dar, eu nu pot răspunde că nu este şi o a treia persoană…

— O femeie poate? murmură René, care, gândindu-se la Sarah, al cărei amor îi rămăsese în inimă, sângele i se urcase în cap.

Cârciumarul tăcu.

— Ce, nu eşti sigur? îl întrebă el.

— Ba da, acum trei zile am văzut-o intrând…

— Şi de atunci, nu ai mai văzut-o?

— Nu.

— Şi cum este ea?

— Înaltă, brunetă şi foarte frumoasă.

— Ea este, murmură René.

Cârciumarul auzi această exclamație şi-şi zise în sinea sa:

„Seniorul este înamorat şi voieşte să răpească pe dama…”

René îi dădu două monede de aur cârciumarului şi îi zise:

— Îți mulțumesc, om bun, de deslușirile tale.

Apoi, pe când cârciumarul saluta până la pământ, el întrebă pe călăreț în limba germană:

— Ce soldă ai tu?

— Un scud pe lună.

— Dar aurul îți place?

— Habar n-am! murmură călărețul, nu l-am avut niciodată în posesia mea.

— Ce ai face tu pentru a avea casca ta plină?

— Tot ce mi s-ar cere.

— Dar de omorât, ai omorî?

— Aceasta este meseria mea.

— Şi chiar pe o femeie?

— Mie îmi este totuna, murmură nepăsătorul german.

— Dar, dacă ți-aş umple casca cu aur, te-ai întoarce în țara ta?

— Acesta este visul meu.

— Dar, să nu dezvălui niciodată ce s-a petrecut între noi, ai putea ține?

Germanul puse mâna dreaptă pe inimă şi două degete de la cea stângă pe piept.

Acesta era un fel de jurământ particular al lui.

— Atunci dar, vino cu mine! zise René.

Apoi el îşi lăsă vizorul căştii pe ochi. Se urcă pe cal, traversă strada şi merse drept la poarta grădinii ce preceda casa mătuşii Verconsin.

Poarta era întredeschisă, grădina pustie ca şi strada şi, din cauza căldurii ce începuse a fi nesuferită, fiindcă nu erau decât unsprezece ore din zi, obloanele de la ferestre erau închise.

În fine, René împinse poarta şi intră înăuntru.

Călărețul îl urmă.

La zgomotul cailor, uşa casei se deschise şi mătuşa Verconsin se arătă pe prag; dar, la vederea oamenilor înarmați, bătrâna femeie se înspăimântă şi se trase înapoi.

René însă îi strigă:

— Hei! bună femeie, apropie-te, noi suntem amici.

Mătuşa Verconsin atunci, puţin mai liniştită, se apropie de oamenii mascaţi cu fier şi al căror obraz nu se vedea.

— Dumneata eşti văduva Verconsin? o întrebă el.

— Da, bunul meu senior, răspunse ea liniştită de tot când îşi auzi pronunţat numele.

— Mătuşa lui Guillaume, nu este aşa?

— Da, dar el nu este aici…

— Oh! ştiu… l-am întâlnit ducându-se la Paris.

Aceste cuvinte câştigară încrederea mătuşii Verconsin

— Adevărat? strigă ea, l-aţi întâlnit dumneavoastră?

— Da, el ne-a trimis…

— Dar, cine sunteţi dumneavoastră?

René îşi puse un deget pe buze.

— Sst! zise el.

Apoi, aplecându-se pe şa şi apropiindu-şi buzele de urechea bătrânei femei, adăugă:

— Suntem omenii regelui Henric.

Mătuşa Verconsin tresări.

— Intraţi, le zise ea. Intraţi bunii mei seniori.

René atunci coborî de pe cal şi întrebă:

— Aveţi un grajd, buna mea femeie?

— Da. Este acolo, răspunse mătuşa Verconsin, pe care nepotul său nu o pusese la curent cu secretul pistolilor.

Apoi ea, voind să îndatoreze pe cavaleri, voi să ia calul lui René, dar René nu primi, ci se îndreptă el însuşi cu calul său la grajdul unde era un cal breton, care mânca paie cu mare apetit.

— Buna mea femeie, zise în fine René, voind să atragă toată credinţa mătuşii Verconsin, noi am venit să ne refugiem la dumneata.

— Christoase Dumnezeule! murmură ea împreunând mâinile. Sunteţi urmăriţi?

— Suntem urmăriţi; şi, dacă ne vor găsi, vom fi pierduţi!

— Oh! zise bătrâna tremurând, dacă sunteţi oamenii regelui de Navarra, vă voi ascunde sigur.

Atunci René şi călăreţul îşi legară caii la iesle şi, după ce îi şterseră cu paie, Florentinul întrebă pe bătrână:

— Bună femeie, ai orz?

— Da messire, uite hambarul.

Nenorocita, arătă într-un colţ al grajdului un hambar vechi, în care, într-adevăr, era orz, dar în care naivul Guillaume, ascunsese

şi sacii cu aur.

René, fără întârziere, luă o măsură de pe polița grajdului şi o umplu cu orz, dar, în momentul când voi să o tragă afară, mâna lui se lovi de un corp tare şi, tresărind, rămase cu mâna în orz.

Cu toate acestea, Florentinul, care avea toată dibăcia de a-şi ascunde mirarea, nu scoase nicio exclamație, ci numai degetele sale pipăiră corpul cel tare. Şi, ca toți acei ce s-au ocupat cu chirurgia, nu-i fuse greu să înțeleagă că acel corp nu era altceva decât un sac încărcat cu aur. Atunci el, în bucuria lui, murmură în sinea sa:

„Drace! drace! mare noroc!... Îmi pare că am pus mâna pe pistoli."

Apoi, nevoind ca şi germanul să ia orz, umplu el măsura bine şi, după ce turnă calului său jumătate, restul îl turnă calului germanului şi, întorcându-se către dânsul, îi zise:

— Pentru acum, au destul, după o oră, le vom mai da.

Apoi, după ce mai stătură un moment, făcu semn călărețului să iasă din grajd, şi el, rămânând în urmă, zise la urechea mătuşii Verconsin care sta pe prag:

— Am un mesaj pentru *dânsa*...

— Ah! exclamă bătrâna, de la *dânsul*?

— Da.

— Ah! messire, dacă ai şti cât îl iubeşte!

René păli sub cozorocul său şi, cu toată furia, murmură în sine:

„Ah! vrăjitoareo! dacă m-am gândit să nu te omor, acest cuvânt te-a condamnat."

Apoi luă brațul mătuşii Verconsin şi o trase spre casă.

— Trebuie să ne ascunzi, bună femeie, îi zise el; închide uşa, să nu vină cineva.

Sarah era închisă în camera sa, dar dacă dormea sau se ruga îngenuncheată pentru scumpul ei Henric, aceasta nu se ştia.

Cu toate acestea, René, văzând ferestrele închise şi neauzind niciun zgomot, bănui că ea dormea.

Mătuşa Verconsin atunci, conduse pe amândoi călătorii în bucătăria de la etajul de jos.

Şi, închizând uşa cu zăvorul, le zise:

— Dacă va veni cineva aici, înainte de a sparge uşa, veți fugi pe uşa din dos.

René însă, fără a-i răspunde, se aşeză pe un scaun şi, uitându-se la bătrână, o întrebă:

— Unde este doamna Sarah?

— Doarme.

— Ah!

— Da, fiindcă de trei zile, sărmana femeie nu a închis ochii, ci s-a rugat pentru *dânsul*.

— Şi acum ce face?

— De o oră a adormit de osteneală. Cu toate acestea, dacă ai un mesaj, mă duc să o trezesc.

— Nu, las-o să doarmă. Când se va trezi, îi vei spune.

Apoi René, după ce privi pe călăreț pe sub cozoroc şi acesta îi înțelese privirea, el reluă:

— Buna mea femeie, murim de foame şi de sete.

— Mă duc în pivniță să vă aduc de mâncare şi vin proaspăt, bunii mei seniori

— Foarte bine, răspunse Florentinul.

Atunci bătrâna ridică oblonul pivniței ce se găsea în bucătărie, aprinse o lampă şi apoi, fără nicio bănuială, începu să coboare, însă cu precauția de a nu se împiedica în fustă.

— Minunat! cugetă René.

Şi, apropiindu-se de călăreț, îi zise la ureche:

— Coboară-te şi tu.

— Cum vrei s-o omor? îl întrebă călărețul.

— Sugrum-o. Asta este mai sigur.

Atunci călărețul coborî în pivniță după bătrână şi Florentinul, care rămăsese în capul scării, auzi un țipăt înăbuşit.

Apoi, aşteptând şi nemaiauzind un al doilea țipăt, el reflectă în mintea sa:

„Când călărețul va apărea, aş putea să-l trimit cu o lovitură de spadă lângă mătuşa Verconsin. Dar…”

În momentul acela, călărețul apăru pe pragul de sus al pivniței. Dar acel *dar* prelungit, îi apără viața.

„O idee mi-a venit, îşi zise Florentinul. Noë, pe care îl urăsc din toate puterile, ne-a scăpat din mâini. Acum însă, trebuie să pun mâna pe dânsul. Şi, prinzându-l încă o dată, voi avea avantajul de a-l duce atât pe dânsul cât şi pe regele de Navarra în piața Grève. Dar pentru ca să pot ajunge la acest rezultat, nu trebuie să mă mişc de aici. Şi aceasta, din două puncte de vedere: întâi, că Noë trebuie să vină aici unde are aurul ducelui; şi a doua, fiindcă pe lângă aceasta, trebuie ca şi Sarah să cadă în puterile mele. Deci, pentru toate acestea trebuie să cruț viața călărețului.”

Meditând el astfel, în loc să-l lovească cu pumnalul pe călăreț, din contră, îi dădu mâna, apoi cu un surâs sălbatic, îl întrebă:

— Ei bine! ce e cu dânsa?

— Este moartă.

— Eşti sigur?

— Oh! foarte sigur. Am strâns-o eu destul de bine... mârâi călărețul cu un surâs infernal.

— Dar, unde ai lăsat-o?

— Am împins-o într-un colț, în dosul unei butii.

— Bine.

Apoi el scoase o pungă şi o întinse germanului, zicându-i:

— Ține un acont.

— Este o plăcere de a servi pe Senioria Voastră, murmură călărețul cu recunoştință.

— Acum ascultă-mă ce voiesc să-ți spun, adăugă René.

— Vorbeşte, monseniore!

— Să te aşezi lângă această fereastră şi să nu părăseşti poarta din vedere.

— Bun! şi pe urmă?

— Pe urmă, dacă va veni cineva să bată la poartă, tu îi vei deschide şi te vei ascunde după uşă, apoi, când va fi intrat, îl vei întinde mort cu pumnalul tău.

— Oh! nu. Aş prefera mai mult să-l sugrum.

— Cum vei voi. Dar dacă vei auzi colo sus vreun țipăt sau vreo luptă, să te faci că nu auzi.

— Bine. Am înțeles, răspunse germanul, ducându-se la postul său, iar René rămânând în urmă, murmură:

— Ah! Sarah! să vedem acum.

Apoi, fără a se mai opri, urcă pe scara de lemn ce conducea la etajul superior al casei. Ajunse într-un coridor în care rămase uimit pentru că în acesta se deschideau mai multe uşi şi nu ştia care din ele conducea la Sarah. Dar, după o primă observație, zărind la una din ele o cheie pe dinafară, înțelese că aceea era cea pe care o căuta şi, cu inima palpitând, merse în vârful picioarelor şi o deschise.

Parfumierul reginei-mame nu se înşelase.

Sarah Loriot dormea îmbrăcată pe un pat.

Capul ei cel frumos se odihnea pe unul din brațele sale, părul ei cel lung şi des inundase perna; iar buzele-i erau întredeschise şi un surâs, ce le încadra, arăta că avea un vis frumos.

La zgomotul uşor ce îl făcuse uşa deschizându-se, nu se trezi, şi René, apropiindu-se cu atenție de pat, începu a o contempla cu admirație.

Apoi, cum frumoasa argintăreasă dormea fără a se trezi, René, banditul, René, otrăvitorul, René, laşul şi asasinul, cuteză să-şi apropie capul cel infernal de capul cel frumos al lui Sarah şi, cu buzele sale, să-i veştejească fruntea.

Ceea ce zgomotul nu putuse face, odiosul contact însă făcuse.

Sarah deschise ochii şi, recunoscând pe otrăvitor, se ridică în picioare şi începu a striga:

— La mine! La mine! Ajutor! La mine!…

— Ah! zise René, pe care spaima lui Sarah nu îl dezarmase, cred doamnă că ora mea a venit.

Argintăreasa atunci, rătăcită şi tremurând, se refugie la o fereastră, iar René o urmări şi o luă în braţe.

Atunci Sarah, în disperarea ei începu se ţipe din nou şi să strige în mod repetat:

— Oh! Infame! La mine, Guillaume! La mine!…

René răspunse printr-un hohot de râs:

— Guillaume nu e aici, zise el, mătuşa a murit… şi suntem singuri… Ah! eşti la puterea mea, Sarah. Şi de astă dată, nici Henric de Navarra, nici amicul său Noë nu-ţi vor veni în ajutor…

Sărmana femeie se văzu pierdută; şi, scăpând din braţele mizerabilului, se puse în genunchi şi zise cu o voce rugătoare:

— Iertare! Iertare!

— Nu, nicio *iertare*! răspunse René cu furie, mă vei iubi, Sarah!

— Niciodată!

Şi cu o repeziciune nespusă, ea fugi în celălalt colţ al camerei.

René o urmări, dar când fu lângă dânsa, el se opri.

— Ascultă-mă, zise el.

O rază de speranţă trecu prin ochii ei şi crezu că fiara sălbatică fusese mişcată de lacrimile sale.

— Ce voieşti? zise ea.

— Ascultă-mă, repetă el, şi lasă-mă mai întâi să-ţi spun cu ce amor fatal te iubesc.

— Oh! făcu ea cu un gest de oroare.

Banditul nu era deloc deranjat de acel gest şi reluă cu sânge rece:

— Frumoasa mea! să vorbim ca nişte buni amici, şi dacă te temi de mine, voi şedea la distanţă.

Şi făcu un pas înapoi şi se aşează pe un scaun.

René continuă:

— Ştiu că amorul meu ţi-e neplăcut şi nu voi încerca să mă împotrivesc la aceasta. Cu toate acestea, trebuie să vorbim.

Suntem singuri, dumneata cu slăbiciunea dumitale, eu cu puterea şi amorul meu. Lupta e inegală.

Sarah tremura, dar nu răspundea nimic.

— Mă urăşti, nu e aşa? continuă René.

Sarah avu curajul de a răspunde:

— Te urăsc şi te disprețuiesc!

— Fie! eu te iubesc…

Sarah se puse în genunchi.

— Dumnezeul meu! zise ea, acordă-mi grația de a muri pe dată, pentru ca să nu mai aud disprețuitoarele cuvinte ale acestui om…

Dar René râse cu ferocitate.

— Rău faci, frumoasa mea, rău faci să te rogi astfel către Dumnezeu, căci voiam să-ți vorbesc despre omul pe care-l iubeşti!

— Henric! exclamă Sarah ce aruncă asupra lui René o privire de curiozitate.

— Ascultă, zise Florentinul cu milă, voieşti să-l scapi?

— Dacă voiesc? Dumnezeul meu!

— E în pericol de moarte; el va muri desigur.

— El!

— El nu va fi judecat de parlament, căci parlamentul n-ar îndrăzni să-l condamne; nu va fi trimis în piața Grève, căci călăul s-ar îndoi… Nu, îl vor asasina!… Şi aceasta foarte curând.

Sarah scoase un țipăt.

— Ascultă, continuă René, ascultă!

Şi el o privi cu ardoare, zicând:

— Oh! te iubesc atât şi cu un aşa amor, încât vezi că sunt în stare de a-l scăpa pe Henric pentru a fi iubit de tine.

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! murmură Sarah, cu fața inundată de lacrimi.

René adăugă:

— Peste douăzeci şi patru de ore va fi ziua cea mare, ziua măcelului…

— *Ziua măcelului*? făcu ea cu un accent de spaimă.

Şi, încetând de a mai tremura, se apropie de René cu curiozitate.

— De ce măcel vorbeşti?

— Peste două zile, răspunse René, toți hughenoții vor fi măcelăriți.

— Cerule!

— Orăşeni şi gentilomi, prinți şi regi, toți aceia ce nu merg la slujbă, continuă René, vor fi tăiați…

— Oh! este cu neputință! Regele Franței nu va voi.

— Regele nu mai regeşte, răspunse René.

— Şi cine regeşte în locul lui? strigă ea cu groază.

— Eu, zise René, eu, care pot scăpa pe regele de Navarra…

— Dumneata! dumneata!

— Iubeşte-mă! şi îl voi scăpa.

— Oh! niciodată! niciodată!

René reluă cu liniște:

— Ascultă-mă, Sarah, ascultă-mă, dacă voieşti să-l scapi pe scumpul rege de Navarra.

Ea îl privea pe Florentin cu nişte ochi rătăciți.

— Da, peste două zile va avea loc măcelul, reluă el. Parisul va adormi la semnalul de seară şi se va deştepta deodată la zgomotul armelor. Prinții loreni au plătit pe măcelăritori; Doamna Catherine a încredințat pe rege că hughenoții erau inamicii regatului şi că Coligny era un trădător. Amiralul, prințul de Condé şi regele de Navarra vor fi omorâți. Ei bine, dacă voieşti, acesta din urmă va fi scăpat.

Sarah avu o inspirație sublimă.

— René, zise ea, eşti vinovat pentru multe, dar nu-mi pasă. Dacă îmi scapi pe Henric, îți voi da averea mea toată şi voi ruga pe Dumnezeu, zi şi noapte, pentru ca să-ți ierte crimele.

— Nu, zise René, îți voiesc amorul!… Alege: acordă-mi inima de bunăvoie sau, dacă te împotriveşti, scumpul tău Henric va muri şi tu vei fi prada mea. Şi eu voi fi fără milă pentru tine.

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! repetă argintăreasa. Dumnezeul meu! Nu vei avea milă de mine?

— Te înşeli, Sarah, zise René, rău faci că nu profiți de singurul sentiment bun al inimii mele; rău faci!…

Şi el continuă a o contempla cu o privire înfiorătoare.

— Oh! adăugă el totdeodată, învins prin amorul său de fiară sălbatică, spune-mi: „Da. Te iubesc!” Şi eu voi scăpa pe Henric!…

În acel moment, fără îndoială, o luptă teribilă se petrecea în inima lui Sarah; o luptă între amorul pentru Henric şi groaza ce îi inspira René.

Totdeodată, Florentinul se ridică şi merse spre dânsa.

Sarah nu avu puterea să fugă.

El îi luă mâinile.

Ea nu se împotrivi şi murmură:

— Dumnezeul meu! scapă-l pe Henric şi omoară-mă.

Dar, cum infamul îndrăzni să o cuprindă cu brațele, mâna

argintăresei întâlni mânerul pumnalului pe care René îl purta la dânsul... Şi Dumnezeu făcu o minune!!!

Dumnezeu voi ca ea, dobândind deodată o putere extraordinară, să împlânte pumnalul în pieptul Florentinului.

Brațele lui René se slăbiră, gura i se deschise şi, pronunțând un blestem, el căzu jos scoțând un țipăt...

. . . . . .

Soldatul, ce nu-şi părăsise locul, auzind strigătul lui René se îndreptă cu repeziciune spre scară şi se opri nemişcat pe pragul camerei în care Sarah îl ucisese cu pumnalul pe René.

Argintăreasa şedea drept ținând pumnalul sângerând în mână, şi ea era atât de frumoasă şi amenințătoare totodată, încât soldatul rămase nemişcat şi aplecă capul.

. . . . . .

Capitolul XXXIII

Regele reintră la Luvru după o oră de la sosirea domnului de Pibrac şi Henric de Navarra.

În timpul drumului de la Meudon la Paris, monarhul păstrase o tăcere sălbatică.

Lahire era liniştit şi îşi mânuia calul cu atâta eleganță, încât atrase de trei ori atenția regelui.

La intrarea în Luvru, calul lui Lahire se sperie de trâmbițele ce sunau şi începu a sări.

Regele fu încântat de felul cum Lahire îl potoli.

— Pe viața mea! Domnule, îi zise el, ce rău ai făcut domnule, că în loc de a intra în serviciul meu, ai început să urzeşti conspirații. Eşti un frumos cavaler.

Lahire se înclină şi răspunse:

— Majestatea Voastră mă laudă pentru a mă încuraja a muri!

Carol al IX-lea încruntă sprâncenele şi nu răspunse.

Dar el făcu semn lui Lahire să-l urmeze.

Acesta din urmă urcă cu uşurință treptele scării mari şi intră în cabinetul regelui Franței, cum ar fi intrat în castelul său din Gasconia.

Regele puse două santinele afară, apoi închise uşa şi rămase singur cu Lahire.

Lahire rămase în picioare, cu capul descoperit, într-o atitudine respectuoasă şi, cu toate acestea, mândră.

Regele se puse în fotoliu şi aruncă asupra tânărului o privire pătrunzătoare.

— Tinere, îi zise el, ai susținut azi dimineață în prezența ducelui de Guise, că nu cunoşti pe domnul de Noë.

— Este adevărat, Sire.

— Nici pe regele de Navarra?

— Nu mai mult decât pe domnul Noë, Sire.

Lahire mințea, dar mințea cu atâta linişte încât convingerea regelui fu slăbită.

— Bine, zise Carol al IX-lea, voi şti dacă spui adevărul.

Regele sună un clopot, un paj deschise uşa:

— Trimite-mi pe căpitanul gărzilor! zise el.

Domnul de Pibrac intră.

El privi pe Lahire cu indiferență şi păru prin privirea lui, a întreba cine era acel om.

Privirea domnului Pibrac sfârşi prin a ameți pe regele Carol al IX-lea.

— Domnule, zise el lui Pibrac, vei conduce pe acest tânăr în Prie-Dieu.

Domnul de Pibrac răspunse:

— Ce voi face cu Chesnaye?

— Îi vei da libertatea.

Pibrac respiră, dar atitudinea lui mirată părea a zice:

„Ce crimă a făcut acest tânăr ca să mi se poruncească să-l închid într-o asemenea temniță?”

„Pe credință de rege! murmură Carol al IX-lea în sinea sa, toate acestea dovedesc că bănuielile mele sunt nedrepte.”

— Du-te, zise el lui Lahire.

Tânărul salută cu respect şi ieşi.

Dar, când domnul de Pibrac ieşi, regele îl rechemă.

— După aceasta să te reîntorci la mine, Pibrac.

— Da, Sire.

— Oh! murmură Carol al IX-lea, de trei zile, adevărul se ascunde, dar voi descoperi misterul.

. . . . . .

Pibrac coborî cu Lahire, nu pe scara cea mare, ci pe scara ce dădea în Prie-Dieu.

Lahire se aplecă la urechea lui Pibrac şi îi zise cu repeziciune:

— Dacă întâlneşti pe Noë, spune-i că am susținut că nu-l cunosc.

— Bine, zise Pibrac.

— Cât despre regele de Navarra..

— El e prizonier.

Lahire tresări.

— Unde? zise el.

— La Luvru, în apartamentul meu.

O inspirație trecu prin mintea lui Lahire.

— Cine ştie, zise el, dacă regele Carol al IX-lea nu va căuta a mă pune față cu el.

— Poate.

— Atunci, previne-l.

Ei ajunseră la capătul scării.

Domnul de Pibrac deschise uşa şi împinse pe Lahire înăuntru, zicând:

— Nu înainta mai mult, puțul e deschis!

— Ce puț?

— Sst! mă voi întoarce într-o oră şi chiar mai înainte poate.

Şi el închise uşa împingând zăvorul, apoi se întoarse la rege.

— Pibrac, zise regele văzându-l intrând, ce ai făcut cu regele de Navarra?

— El e prizonier în apartamentul meu, Sire. Şi am pus doi oşteni la uşă.

— Du-te de-l cheamă!

„Iată, îşi zise Pibrac, ocazia de a-l preveni."

Câteva minute trecură, apoi uşa se redeschise. Henric de Bourbon, rege de Navarra, intră cu capul descoperit, fără spadă, dar mândru. Pibrac îl urmă.

— Domnule, vărul meu, îi zise Carol al IX-lea, eşti rege, este adevărat, dar regele de Navarra a fost totdeauna vasalul regelui Franței.

— Exceptând, răspunse cu mândrie Henric, timpul când strămoşul meu, Carol cel Rău, îi purta război.

Acest răspuns nu displăcu lui Carol al IX-lea.

— Şi eşti prizonierul meu…

— Majestatea Voastră mă poate condamna, iată totul, căci sunt în mâinile Voastre.

— Ia seama, domnule!

Un fulger de mânie trecu prin ochii lui Carol al IX-lea, dar Henric rămase liniştit şi surâzând.

— Sire, zise el, regina-mamă mă urăşte şi, într-adevăr, are dreptul, pentru că e cea dintâi inamică a tronului Franței şi cea

mai bună amică a prinților de Lorena.

Regele tresări.

— Ah! zise el, demult am auzit acestea.

— Adevărul ajunge câteodată până la urechile regelui, Sire.

— Dar, în fine, ce voiesc aceşti prinți loreni ce rostogolesc tot regatul meu?

— Ei voiesc să regească, Sire.

Carol al IX-lea îl privi fix pe Henric de Bourbon.

— Domnule, domnule, zise el, ia seama!

— La ce, Sire?

— Voieşti să acuzi, dumneata care eşti acuzat?

— Poate…

— Şi să o acuzi pe regina-mamă de înaltă trădare?

Henric nu făcu nicio mişcare.

— Cum! strigă Carol al IX-lea, ai îndrăzni să cugeți că regina-mamă plănuieşte a mă detrona în profitul prinților loreni?

— Sire, răspunse Henric cu răceală, regina-mamă n-a plănuit într-un chip hotărât la aceasta. Dar…

— Domnule, făcu regele cu furie, explică-te!

— Regina-mamă, reluă Henric, e convinsă că Majestatea Voastră e atinsă de o boală mortală.

Regele făcu o mişcare pe scaun, apoi se ridică deodată şi privi pe Henric de Navarra cu un fel de uimire.

Henric continuă:

— Regina-mamă, face pe prinții loreni ca să lupte pentru aceia, sau mai bine zis, acela pe care voieşte să-l dea drept succesor Majestății Voastre.

— Şi… acel… succesor?

— Nu e regele Poloniei.

— Dar cine, atunci?

Henric nu răspunse, dar îşi deschise haina şi scoase scrisoarea pe care Noë o găsise pe cadavrul pajului monseniorului duce d'Alençon, scrisoare în care, acesta din urmă, mărturisea pretențiile lui la tron, pe care regina mamă le încurajase.

Regele luă acea scrisoare, o deschise şi o citi pălind.

Era într-adevăr scrisoarea ducelui şi pecețile lui.

În acelaşi timp, domnul de Pibrac deschise uşa cabinetului regelui.

— Ce voieşti? strigă monarhul tremurând de furie.

— A aduce Majestății Voastre nişte hârtii ce îl vor lumina asupra manevrelor ducelui de Guise.

— Ah! făcu regele.

Pibrac puse pe masă un sul de hârtii.

— Iată, Sire, zise el.

Carol al IX-lea parcurse repede cu privirea hârtiile una câte una.

Şi totdeodată, depărtându-le cu mâna, zise:

— Voi ordona decapitarea ducelui de Guise şi voi extrăda pe regina-mama!

„Bun! Foarte bun! îşi zise Henric."

Dar regele rămase gânditor privind pe regele de Navarra.

Şi domnul de Pibrac îşi zise:

„Să luăm seama la ultima încercare."

— Sire, reluă Henric de Navarra, Majestatea Voastră e îndestul de luminată?

Regele se întoarse spre Pibrac.

— Du-te de-mi adu pe tânărul ce l-ai închis în Prie-Dieu, zise el.

Căpitanul gărzilor se înclină şi ieşi.

Atunci Carol al IX-lea zise regelui de Navarra:

— Cunoşti pe un oarecare gentilom numit Lahire?

— Nu, Sire.

— Nu l-ai văzut niciodată?

— Nu cred.

Regele sună un clopot.

La acel zgomot, un paj veni.

Acesta era un băiat bine făcut şi de talia regelui de Navarra.

— Scoate-ți haina, zise Carol al IX-lea.

Pajul se supuse, puțin cam mirat.

— Du-te, zise regele.

Pajul ieşi aruncând o ultimă privire hainei sale.

— Domnule, vărul meu, zise atunci Carol al IX-lea regelui de Navarra, te vei supune cred, încercării ce voiesc să-ți fac?

— Ce încercare, Sire?

— Leapădă-ți haina şi îmbracă pe aceasta.

Henric înțelese, dar se prefăcu mirat.

Cu toate acestea, el făcu ceea ce regele îi cerea.

— Acum, adăugă Carol al IX-lea, şezi drept, la spatele fotoliului meu, ca şi cum, într-adevăr, ai fi unul din pajii mei.

— Majestatea Voastră are capricii într-adevăr ciudate, Sire.

Carol al IX-lea nu răspunse.

După două minute Lahire apăru.

Domnul de Pibrac îl prevenise oare că regele de Navarra se afla

în cabinetul regelui Carol al IX-lea sau prezența sa de spirit îi servi în acel moment?

Lahire intră, păru a nu vedea pe falsul paj şi salută pe rege.

Carol îl privi cu atenție.

Lahire aruncă o privire indiferentă asupra regelui de Navarra şi, acesta din urmă privi pe Lahire, întrebându-se ceea ce putea fi.

Încercarea fu decisivă.

— În fine! zise Carol al IX-lea, în fine lumina a străbătut prin întuneric.

Şi, întorcându-se spre regele de Navarra:

— Domnule, vărul meu, zise el, am fost trădat şi jucat; dar nu de dumneata.

Lahire făcu un gest de mirare atât de natural încât regele strigă:

— Aide! desigur ai spus adevărul, domnule, vărul meu.

Şi el strigă:

— Pibrac! Pibrac!

— Iată-mă, Sire.

Căpitanul gărzilor se trase înapoi, uimit văzând pe Henric travestit în paj.

— Dă spada înapoi regelui de Navarra, zise Carol al IX-lea. Domnule, vărul meu, eşti liber.

Henric se înclină.

Regele continuă, adresându-se lui Lahire.

— Cât despre dumneata, tinere, alege: ori îmi numeşti complicii, ori te reîntorci în închisoare.

Lahire salută.

— Nu sunt un trădător, Sire, zise el.

Şi, întorcându-se spre Pibrac:

— Domnule căpitan al gărzilor, zise el sunt la ordinele dumitale.

— Mergi! zise regele.

Lahire ieşi urmat de Pibrac.

Ei se îndreptau iarăşi spre închisoare. Când erau pe scară, Pibrac îi zise încet:

— Ştii să înoți?

— Da, dar pentru ce?

— Aşteaptă! Ia mai întâi acest amnar şi această piatră.

— Bun. Apoi?

— Şi această lumânare, pentru a-ți lumina în Prie-Dieu.

— Dar, de ce mă întrebi dacă ştiu să înot?

— Ți-am spus că se află un puț în Prie-Dieu…

— Da, şi n-am îndrăznit să mă mişc, de teamă să nu cad în el.

— În fundul puțului este apă.

— Înțeleg.

— Ia această frânghie cu noduri.

Şi domnul de Pibrac scoase din buzunar o frânghie.

— Ea e lungă de o sută picioare, zise ei. O vei lega de un inel ce se găseşte la marginea puțului. Apa e rece, fără îndoială, dar, acum e vară, şi te va răcori.

— Prea bine, zise Lahire, dar când voi fi jos, ce voi face?

— Vei vedea o deschizătură luminoasă la fața apei; aceasta e o deschizătură ce comunică cu Sena. Pe acolo a fugit Chesnaye.

Domnul de Pibrac deschise Prie-Dieu şi, după ce Lahire intră, închise uşa.

După aceasta, căpitanul gărzilor urcă sus, zicându-şi:

— Pentru noi lucrul merge bine, dar regina-mamă nu e învinsă cu totul, îi va trebui o victimă. Daca Lahire n-ar avea scăpare prin acea deschizătură, n-aş garanta pentru el.

. . . . . .

Ce se petrecu la Meudon, după plecarea regelui Carol al IX-lea şi strania convorbire a ducelui de Guise şi a surorii sale ducesa de Montpensier?

Acesta fu un mister.

Dar, când miezul zilei suna la orologiul Saint-Germain-l'Auxerrois, o litieră intră în curtea Luvrului şi regina-mamă, rezemată pe doi paji, clătinându-se, coborî din litieră.

Ea se aştepta să-l găsească pe rege pe peron.

Regele nu era.

Un ofițer de gardă, ce era de serviciu la uşă, urcă cu grabă în apartamentele regelui pentru a anunța sosirea reginei-mamă.

— Ah! ah! zise Carol al IX-lea, aşteptam pe Doamna Catherine cu nerăbdare. Am nişte afaceri de luminat cu dânsa!

Şi el zise ofițerului:

— Previn-o pe regină că o aştept în cabinetul meu.

Acest răspuns făcu pe Doamna Catherine să încrunte sprâncenele.

— Ce s-a petrecut? murmură ea.

Când Doamna Catherine intră la rege, ea îl găsi în picioare, cu ochii înflăcărați, mângâind mânerul pumnalului.

El o salută cu răceală şi nu o invită şi se aşeze.

— Dumnezeul meu, Sire, făcu regina-mamă tulburată, ce ai?

— Doamnă, răspunse regele, nu te preocupa de sănătatea mea.

Te rog, să vorbim de dumneata.

— De mine, Sire?

— Care parte a Franței ți-ar plăcea mai mult?

— Dar, Sire…

— Răspunde! îți place castelul d'Amboise?…

— Pentru ce această întrebare, fiul meu?

Regele se stăpânise mult, dar mânia lui izbucni.

— Pentru că te exilez! strigă el.

Şi el luă de pe masă scrisoarea ducelui d'Alençon:

— Citeşte, Doamnă, citeşte, zise el.

Şi, pe când regina tremurând citea, regele începu a se plimba prin cameră cu paşi mari, înjurând şi bătând cu piciorul.

— Ah! sunt bolnav! zicea el; ah! îmi cauți un succesor, Doamnă! Ah! ah! ah!..

Şi el râdea cu furie şi totdeodată se opri şi puse mâna la frunte:

— Dumnezeul meu! zise el, ai prezis oare adevărul? Oh sufăr!

Şi privind cu un ochi rătăcit pe regina înspăimântată, adăugă:

— Eşti o pasăre de rău augur!

Apoi, cu buzele spumegânde, el scoase un țipăt şi căzu jos.

— Ajutor! ajutor! strigă regina-mamă alergând spre uşă.

Pajii intrară şi ridicară pe rege.

Regele, recăpătându-şi puterile, respinse pe paji şi, scoțând spada, se aruncă asupra reginei-mame, strigând:

— Această femeie voieşte să mă omoare!…

Regina, pierdută, voi să fugă de spada amenințătoare şi era să fie lovită, când deodată, intră un om, se aruncă asupra regelui şi îi luă spada din mâni.

Acesta era Miron, medicul lui Carol al IX-lea.

Şi Carol al IX-lea, dezarmat, aruncă asupra lui o privire uimită, stupidă, apoi intonă o arie de vânătoare atunci la modă: „*Margot are trei înamorați*".

— Regele e nebun! zise Miron.

— Atunci, răspunse regina-mamă ce se ridică deodată, atunci, atunci eu voi lua *frâiele regatului*.

Capitolul XXXIV

Regele de Navarra se reîntorsese la dânsul, după întrevederea lui cu Carol al IX-lea.

Apoi, se aşeză jos şi deschise o carte.

O carte nemuritoare pentru care tânărul prinț avea mare

simpatie: *Omenii mari* de Plutarh.

Şi el începu să citească cu linişte.

După două ore, cineva bătu cu grabă la uşă.

Henric îşi aruncă cartea pe o masă şi se ridică.

— Ce va fi oare nou? îşi zise el.

Uşa se deschise şi Pibrac intră cu totul înspăimântat.

— Dumnezeul meu, zise prințul, ce ai, Pibrac?

— Sire, trebuie să pleci!

— Să plec?

— Să te sui pe cal fără a pierde vreun minut, Sire…

— Şi… unde să merg?

— Să alergi pe nerăsuflate până la frontierele Franței.

— Şi pentru ce asta, Pibrac? Regele încă adineauri…

— Nu mai e rege, Sire.

Aceste cuvinte erau atât de stranii, încât Henric de Bourbon făcu un pas înapoi şi privi pe căpitanul gărzilor cu uimire.

Pibrac adăugă:

— Nu mai e rege: e o regină regentă a Franței.

— Visezi, Pibrac.

— Şi acea regină e Doamna Catherine.

— Să vedem! făcu Henric. Regele era foarte sănătos mai adineauri. Şi… cel puțin… dacă nu va fi fost… asasinat…

— Regele trăieşte.

— Atunci regeşte…

— Nu, el e nebun.

— Nebun!? strigă Henric.

— Regele Carol al IX-lea, repetă Pibrac, e cuprins de un acces de nebunie furioasă, ca şi regele Carol al VI-lea, strămoşul său, şi regina-mamă s-a proclamat regentă.

— Pe viața mea! murmură Henric, dacă este astfel, suntem pierduți!…

— Trebuie să plecăm, Sire, să plecăm cât se poate de urgent… într-o oră regina va da ordinele sale…

— Dar mă însoțeşti şi dumneata Pibrac?

— Negreşit, zise căpitanul; ceea ce-l aşteaptă pe regele de Navarra, mă aşteaptă şi pe mine.

— Să plec!… murmură Henric, să plec, fără a revedea pe Margareta!?

— Da! Sire, răspunse Pibrac.

— Dar, strigă regele de Navarra, nu ştii cât o iubesc pe Doamna Margareta?

Pibrac avu o atitudine solemnă:

— Ştiu, Sire, zise el, că eşti regele meu şi că, fiind astfel, eu trebuie să mor pentru dumneata…

Henric îi întinse mâna.

— Eşti un adevărat béarnez, îi zise el.

Pibrac clătină din cap.

— Se poate, zise el, dar ce ştiu, Sire, e că omenii care vă sunt datori viaţa lor, şi care sunt gata a-şi vărsa cea din urmă picătură de sânge, au dreptul de a vorbi tare.

— Vorbeşte!

Şi regele de Navarra îl privi pe domnul de Pibrac cu atenţie.

— Sire, zise atunci Pibrac, vă aduceţi aminte de oarecare seară când staţi rezemat pe una din ferestrele Luvrului?

— Îmi aduc aminte.

— Una din acele stele, continuă Pibrac, strălucea cu o lumină mai mult ca naturală şi Majestatea Voastră o contempla neîncetat.

— Este adevărat.

— Acea stea pe care o contemplaţi, urmă Pibrac, ziceaţi că era a voastră.

— Aşa este, răspunse Henric cu orgoliu.

— Ei bine! Sire, eu ştiu ceea ce vă prezicea acea stea.

— Ce spui? făcu Henric.

— Ea zicea că vei fi rege.

— Ei bine, sunt deja.

Pentru a doua oară, Pibrac clătină din cap

— Oh! făcu el, un rege peste nişte pământuri pietroase ale unui ţinut sărac cum e acela al Navarrei, care produce mai mult fier decât grâne, mai multe inimi brave decât gentilomi bogaţi…

— Dar peste ce pământ? întrebă Henric de Bourbon.

— Peste un frumos şi mare regat, Sire, unde grâul creşte cu abundenţă, unde omenii sunt mai numeroşi şi tari, curajoşi şi credincioşi, un regat, Sire, unde cuvântul de patrie e sonor şi răsună în depărtare.

— Destul, zise Henric.

Şi îl privi pe Pibrac.

— Ştiu de ce regat vorbeşti, amicul meu, zise el.

— Ei bine, Sire, continuă căpitanul gărzilor, atunci nu vei mai jura să susţii mai înainte de timp o luptă inegală. Astăzi suntem învinşi, dar cine ştie dacă mâine nu va suna ora triumfului?

— Ai dreptate, Pibrac, zise prinţul, să plecăm!

— Am trimis deja în toată graba la cârciuma *Calul roib* pe un

om în care am încredere, ca să ne aştepte cu caii înşeuați, gata de plecare, continuă Pibrac. Şi acolo, vom găsi şi pe Noë cu Hector.

— Dar, cum o să ieşim din Luvru?

— Veniți, Sire, veniți!... încă nu s-au deşteptat santinelele care sunt la scara de jos şi la portiță. Veniți!...

Regele de Navarra îşi luă spada şi mantaua şi se pregătea să urmeze pe Pibrac, când, deodată, se produse un zgomot afară.

În acelaşi timp, uşa se deschise fără a se fi luat precauții de a bate mai întâi şi un ofițer de gărzi intră.

— Ce voieşti? îl întrebă Pibrac.

— Căpitane, răspunse ofițerul, regina-mamă mi-a ordonat a vă cere spada.

— Ah! făcu Pibrac.

— Şi de a vă conduce în turnul de la Vincennes,

Pibrac privi pe rege şi privirea sa era elocventă.

— Plecați singur, Sire, plecați!

Şi, fără a mai scoate vreun cuvânt, întinse spada ofițerului de gărzi.

Henric de Navarra făcu un pas spre uşă, dând la o parte pe ofițer.

Dar, când el ajunse pe prag, se găsi față în față cu alți trei oşteni din gardă, din care unul îi zise:

— Nu se poate trece!

— Cum? Ticălosule? strigă regele, tu voieşti?...

— Sire, răspunse ofițerul, am ordinul de a vă cere spada.

Henric se uită la Pibrac.

— E prea târziu, murmură el.

Apoi se adresă ofițerului:

— Oare mă vei conduce şi pe mine la turnul de la Vincennes, domnule?

— Nu, Sire.

— Atunci, unde?

Regina vă arestează în apartamentele voastre.

— Ei bine! zise Henric râzând, de astă dată îi găsesc intenția foarte delicată.

Şi el luă spada şi o întinse ofițerului gărzilor.

— Adio! Sire, zise Pibrac cu tristețe.

Henric îi luă mâna şi o strânse într-a sa, zicându-i:

— Mai bine, *la revedere*, făcu el.

— La revedere, atunci, sire!...

Şi Pibrac zise ofițerului:

— Să mergem, vă urmez.

Ofițerul aşezase trei oşteni de gărzi în anticameră, unul la uşa de comunicație, care exista între apartamentul lui Henric şi acela al lui Noë, un altul, la capătul coridorului, şi alți doi sub ferestre.

Când Pibrac plecă, Henric numără toate santinelele.

„Desigur îşi zise el, regina ține ca să nu îi scap, căci sunt păzit de o armată întreagă."

Şi se aşează liniştit în fotoliul pe care îl ocupase pe când Pibrac intrase la el, reluă pe Plutarh şi continuă lectura ce îi fusese întreruptă. Regele de Navarra citi o oră întreagă, apoi, când nu mai auzi niciun zgomot, se sculă de pe fotoliu şi merse să se rezeme de fereastră.

„Aş vrea, îşi zise el, să ştiu ce să petrece în Luvru."

Marea curte a palatului avea aspectul său obişnuit. Gărzile regelui se plimbau şi un paj dresa un erete. Henric recunoscu pe paj: era Gauthier. El îl chemă printr-un semn.

Gauthier se apropie sub fereastră.

— Cum îi merge regelui? îl întrebă Henric.

— E întocmai ca un nebun furios.

— Ce zice Miron?

— Miron pretinde că are un acces de friguri calde şi el speră că-l va tămădui.

— Micuțul meu, mai adăugă Henric, nu poți să vii să vorbeşti puțin cu mine?

— Acolo sus?

Pajul se uită cu teamă împrejurul lui şi, după ce se asigură că nimeni nu observase conversația lui cu regele de Navarra, dispăru cu eretele lui sub braț, pe sub o mare poartă care conducea în interiorul Luvrului.

„Dacă Gauthier va putea să ajungă până la mine, el îmi va putea spune cele ce s-au petrecut."

Câteva minute trecură, apoi Henric auzi o mică ceartă în anticameră.

— Voiesc să trec, zicea vocea copilăroasă fragedă a lui Gauthier.

— Am ordinul de a nu lăsa pe nimeni să intre, răspundea unul dintre oştenii de gărzi.

— Da, dar eu, am un mesaj pentru regele de Navarra.

— De la cine?

— De la regina-mamă.

— Arătați-l.

— Este un mesaj verbal.

Oşteanul ezită în a-l lăsa pe Gauthier să intre, dar copilul, plin de îndrăzneală, zicea:

— Îți jur, domnule, că te vei căi amar că m-ai împiedicat să trec.

Gauthier era pajul favorit al lui Carol al IX-lea şi, când Carol al IX-lea era sănătos, Gauthier avea multă valoare. Oşteanul cugetă dar că nebunia regelui va fi calmată în câteva zile şi că Gauthier, devenind iarăşi favorit, nu va trage alt folos din acest refuz decât ura acestuia.

— Treceți, zise oşteanul de gardă, după ce-şi făcuse reflecțiile de mai sus.

Şi el se dădu la o parte.

Gauthier bătu în uşă, o deschise şi o închise după dânsul.

Gauthier era amicul lui Raoul; Raoul o iubea pe Nancy, Nancy era devotată regelui de Navarra. Prin urmare, Gauthier trecea ca şi Raoul şi Nancy, adică că era mult mai devotat regelui de Navarra decât Doamnei Catherine.

— Bună ziua, micuțul meu, îi zise Henric întinzându-i mâna.

Gauthier îşi puse un deget pe buze.

— Sst! zise el, să vorbim încet. Poate cineva să ne asculte, Sire.

— Mă îndoiesc.

Pajul trase pe Henric între zidul ferestrei, punctul cel mai departe de uşă, pe al cărei prag păzeau cei trei oşteni de gărzi.

— Acum, micuțul meu, zise Henric, istoriseşte-mi ceea ce s-a petrecut la Luvru.

— Regele a înnebunit.

— Ştiu acesta.

— Şi regina-mamă s-a proclamat regentă.

— Ştiu şi aceasta. Apoi?

— Ducele de Guise s-a instalat la Luvru.

— Oh! oh!

— Şi oştenii de gardă au fost trimişi la Saint-Germain pentru a fi înlocuiți prin lănceri. De o oră, nu se mai vorbeşte la Luvru decât limba germană…

— Ce se zice de mine?

— Se vorbeşte, Sire, zise cu naivitate Gauthier, că veți fi judecat de parlament şi condamnat la moarte.

Un surâs alunecă pe buzele lui Henric de Bourbon.

— În fine, continuă Gauthier, s-a auzit că René e mort.

— René e mort? strigă Henric, care crezu că nu auzise bine.

— Nu trebuia să zic că René e mort, reluă pajul, căci nu şi-a dat încă ultima suflare. Cu toate acestea, nici nu cred să scape, rana

lui e mortală.

— Dar ce-mi spui tu? întrebă Henric. René e rănit?

— De moarte.

— De când?

— De astăzi dimineață.

— De cine a fost lovit?

— De o femeie pe care voia s-o răpească.

Henric tresări.

— Şi, unde s-a întâmplat acesta!

— Într-o casă din satul Chaillot.

Henric îşi înăbuşi un țipăt şi un nume veni murind pe buzele sale:

— *Sarah!...*

Atunci Gauthier îi povesti că un călăreț adusese această ştire. Şi că regina trimisese doisprezece lănceri la Chaillot cu ordin de a aprinde casa şi a aduce la Luvru pe femeie, cu picioarele şi mâinile legate.

La acest din urmă cuvânt, Henric se înfioră.

— Şi a adus pe femeie?

— Nu.

— Pentru ce?

— Ea a dispărut.

Henric respiră.

— Micul meu prieten, zise el, o să mai vii tu să mă vezi astă-seară?

— Negreşit, Sire.

— Şi-mi vei mai istorisi cele ce vei mai afla?

— De ce nu? zise pajul; dar, acum, trebuie să vă părăsesc. Nu trebuie ca Doamna Catherine să ştie că am venit să vă vizitez.

Şi pajul plecă.

Ziua trecu pentru Henric într-o singurătate profundă.

I se aduse mâncare în camera sa şi oamenii care îl serviră, fură recunoscuți de dânsul, că aparțineau reginei-mame. Mai târziu ridicară santinelele şi fură înlocuiți oştenii de gărzi cu lănceri.

— Pe Dumnezeul meu! murmură Henric de Navarra spre seară, bine ar face Doamna Catherine de a da ordin să mă judece cât se poate de repede, căci mi se urăşte grozav, stând aici arestat.

În momentul când zece ore sunau la Saint-Germain-l'Auxerrois, Gauthier reveni.

Pajul avea o mină serioasă.

— Merge rău, Sire, zise el.

— Ah! făcu Henric.
— Nebunia regelui continuă.
— Şi regina-mamă?
— Regina-mamă e înconjurată de loreni şi deja se vorbeşte la Luvru că o să omoare pe toți hughenoții.
Henric îşi încruntă sprâncenele.
— Dar, adăugă Gauthier, toate acestea nu ar putea să împiedice pe amicii Majestății Voastre de a se gândi la voi.
— Aşa sper.
— Şi eu sunt însărcinat de a vă da un bilet.
— Un bilet! şi de la cine?
— De la Noë.
— L-ai văzut?
— Chiar astă-seară.
— Unde?
— La Malican.
Şi Gauthier scoase din buzunar un pergament îndoit într-un mod, dar care, fără îndoială, era familiar lui Henric, căci prințul îl desfăcu foarte iute.
Misiva lui Noë, nu conținea decât câteva rânduri, în sensul acesta:

„Lahire e scăpat.
Suntem reuniți câteşitrei.
Pibrac a scăpat din Vincennes.
Noi lucrăm cu toții pentru a vă reda libertatea.
Noë.”

Henric citi şi reciti acel bilet, apoi o lumină îi trecu prin minte.
— Haide! îşi zise el ridicând capul în sus, cu nişte oameni ca gasconii mei, voi trece peste corpurile unei armate întregi. Ei vor pune foc Luvrului dacă va trebui, şi tot mă vor scăpa!
— Să fiți foarte sigur! făcu pajul cu siguranța vârstei sale.

Capitolul XXXV

Cum scăpase Lahire din Prie-Dieu?
Când acesta fu închis din nou de către Pibrac în acea închisoare, el scăpă tot prin acea uşă pe unde dispăruse Chesnaye, însă cu diferența că Lahire nu se hazardase să se arunce în puț cu speranța că uşile eternității se vor deschide

înaintea lui.

Aşadar, când se găsi în închisoare, se înarmă cu un amnar şi cremene şi aprinse o lumânare pe care i-o dăduse Pibrac.

Când se făcu lumină, el îşi aruncă o privire împrejurul lui.

Într-un colţ se vedea deschiderea unei găuri.

Lahire se apropie. Tânărul om se culcă pe burtă şi-şi aplecă capul spre acel abis. Un aer umed îi izbi obrazul şi auzi în fund o clătire de apă.

— Drace! murmură el, e mai bine să te expui în piaţa Grève, brutalelor mângâieri ale maestrului Caboche, decât a te risca pe această gaură a infernului…

Tot adresându-şi acest monolog, Lahire descoperise funia cu noduri şi o legă solid de acel inel pe care i-l indicase Pibrac.

După ce făcu aceasta, el dădu drumul celuilalt capăt al funiei.

După aceasta o trase înapoi, zicându-şi:

— Să vedem, cât e de lungă funia.

Extremitatea funiei pe care o cufundase în acel abis, era înmuiată de apă până la o lungime de şapte sau opt picioare.

— Ah! pe credinţea mea! murmură Lahire, eu ştiu să înot cum mi-a zis Pibrac. Nu prea îmi place apa murdară, cu toate acestea, o prefer în locul tăişului maestrului Caboche.

Lahire dădu drumul funiei în puţ, apoi se aşeză pe margine şi cu picioarele atârnate în aer.

Duhoarea cea neplăcută care urca din întunecoasele adâncimi ale prăpastiei şi zgomotul ce producea apa dedesubtul lui, îl făcură să se îndoiască puţin.

Dar când îşi aduse aminte de regele de Navarra, care era înconjurat de inamici, el nu mai ezită, şi atunci se lăsă în abis, apucând funia cu două mâini şi murmurând:

— Să moară regină-mamă! Trăiască regele de Navarra.

Funia era solidă, dar ea era atât de subţire încât Lahire, lăsându-se să alunece încetişor pe dânsa se temu pentru un moment să nu se rupă. Cu toate acestea, nu se întâmplă nimic.

Lahire simţi deodată că picioarele atingeau apa. Apoi un punct luminos îi izbi ochii.

Era o mică rază albă care se reflecta pe apa neagră, întocmai ca o broderie de argint pe o catifea neagră.

— Iată steaua mea, se gândi Lahire.

Şi dădu drumul funiei şi începu a înota cu curaj spre acel punct luminos. Pe măsură ce se apropia, punctul se mărea şi, când Lahire nu fu decât la o mică distanţă, el putu să se convingă că

Pibrac îi spusese adevărul, şi că el avea înaintea lui o gaură prin care pătrundea lumina zilei.

Lahire înotă până dădu peste ceva aspru. Era o piatră plină de muşchi, de care se agăță. Apoi, sprijinindu-se de această piatră, se înălță până la gaură, unde se târî pe burtă, întocmai ca o vulpe când iese din vizuină.

Atunci, o adiere de aer răcoros îi izbi obrazul, pe care îl respiră cu nesaț. Înaintă tot pe burtă şi pe mâini până dădu peste o imensă apă albastră pe care strălucea o rază a soarelui.

Era Sena care curgea de cealaltă parte a acestei mici subterane săpate prin infiltrația apei.

Lahire se opri la capătul subteranei, îşi ridică capul spre azurul cerului şi începu să respire aerul cel curat.

Dar, cum el era prea cunoscut la Luvru, se temu să rămână mai mult timp sub zidurile Luvrului, şi astfel, se decise să treacă pe celălalt mal al Senei şi să se piardă de vederea oricărui soldat.

Pe când el sta să respire aer, zări o barcă de pescar.

Lahire avea ochiul sigur, el măsură distanța şi începu să înoate cu repeziciune pentru a atinge acea barcă.

Când ajunse în mijlocul fluviului, barca trecu. Dar el, dându-şi o forță şi mai mare la înot, se apropie de dânsa. Barca nu avea alt pilot decât un tânăr pescar ca de şaisprezece ani.

Lahire se aruncă în barcă murmurând:

— Era timpul!.. căci forțele mă părăsiseră.

Apoi puse un deget pe buze.

— Sst! zise el pescarului, îți voi plăti bine.

Şi cum copilul îl privea necontenit cu o spaimă crescândă, zise:

— Fără barca ta, copilul meu, m-aş fi înecat desigur. Vin de la o întâlnire de amor, de unde a trebuit să mă arunc în apă.

— Ah! zise pescarul, de aceea eşti îmbrăcat.

— Da.

— Dar acum, pentru că vă găsiți aici, întrebă pescarul cu respectul care merita un gentilom a cărui pungă era plină cu aur, unde trebuie să vă conduc?

— Unde vei voi.

— Adică unde va voi senioria voastră.

— Unde mergeai tu, când te-am întâlnit?

— Spre satul Chaillot? acolo locuiesc părinții mei.

— Ei bine, haide la Chaillot.

Şi după o clipă, Lahire întrebă:

— Cunoşti tu acolo pe un băiat numit Guillaume?

— Guillaume Verconsin?
— Întocmai.
— Da, messire
— Unde e casa sa?
— Colo, în unghiul străzii unde este o cârciumă vizavi.
— Mulțumesc! zise Lahire sărind iute pe uscat.

Capitolul XXXVI

Cu toate că hainele sale erau ude, Lahire se îndreptă cu repeziciune spre locul indicat.

Dar mare îi fu mirarea când văzu o adunătură de popor înaintea cârciumii şi toți atenți la cele ce le vorbea cârciumarul.

Lahire ghici că oarecare evenimente deosebite se petrecuseră în casa lui Guillaume Verconsin, şi el se amestecă în public şi începu a asculta.

Cârciumarul istorisea că doi cavaleri pe care nu-i cunoştea, dar din care unul îi făcuse impresia unui mare senior, venise la dânsul de dimineață. Cel din urmă, adică marele senior, i-a cerut oarecare informații asupra casei văduvei Verconsin, dacă Guillaume ieşise şi dacă se găsea în acea casă o oarecare tânără femeie. Şi, în urma răspunsului său afirmativ, adăugă el, cei doi cavaleri intraseră în casă.

O jumătate de oră trecuse, zicea cârciumarul, în care timp, nimic nu i se păruse extraordinar, doar că el auzise nişte țipete înăbuşite şi totdeodată unul dintre cavaleri, adică cel dintâi, ieşi din casă cu totul zăpăcit şi sărise pe şeaua calului său şi îl îndreptase în galop spre Paris. În mai puțin de cinci minute, în urmă, o femeie ieşise îndată după dânsul. Acea femeie era acea frumoasă şi misterioasă străină pe care oamenii de la Chaillot o văzuseră numai o dată sau de două ori. După cârciumar, ea era palidă, veşmintele în dezordine şi acoperite de sânge. Ea ținea strâns în mână un pumnal şi, cu un aer zăpăcit, se pusese să fugă din toate puterile spre râu.

Această apariție înspăimântase atât de mult pe cârciumar, încât nici nu s-a gândit ca să oprească pe acea femeie.

Nu fu decât după câteva minute, când el, revenindu-şi în simțire, se gândise să pătrundă în casă.

Acolo, un spectacol ciudat se oferi ochilor săi.

Pivniță era deschisă. După ce el strigase în zadar pe văduva Verconsin, cârciumarul se hotărâse să aprindă o lampă şi să se

coboare în pivniță, unde el găsise cadavrul nenorocitei femei. Atunci, cu totul tulburat, urcase şi pătrunsese la etajul întâi, unde un gentilom, care îi dăduse două piese de aur, zăcea întins în mijlocul unui lac de sânge. La această vedere, cârciumarul îşi pierduse capul şi strigase ajutor. Veniseră vecinii şi î-l ajutaseră să o scoată pe văduva Verconsin din pivniță, expunând-o în vestibul, apoi îl aşeză pe acel gentilom pe un pat până să se alerge după un chirurg.

Iată ce află Lahire, care recunoscuse pe Sarah după portretul ce i se făcuse de către cârciumar.

Acum însă era curios să ştie cine era acel gentilom rănit.

Pentru acest scop el se strecură prin mulțime şi pătrunse în casă. Dar deodată, el se trase înapoi înspăimântat. Lahire recunoscu în acel om care rătăcea cu privirile, pe cel mai mortal inamic al regelui de Navarra şi al lui Noë, adică pe René Florentinul.

Atunci Lahire înțelese îndată tot adevărul. El cunoştea amorul lui René pentru Sarah, şi ghici că aceasta, pentru a se sustrage, îi împlântase pumnalul în piept şi se făcuse nevăzută. Cât pentru celălalt cavaler care plecase în galop spre Paris, desigur că o fi plecat ca să dea alarma, despre cele ce se petrecuse.

„Nu e bine de mine dacă voi mai rămâne aici, îşi zise el."

Şi, ca om prudent ce era, el se îndreptă spre locul unde îl lăsase pe pescar.

Acesta din urmă tocmai îşi expunea peştele la soare.

— Amicul meu, îi zise el, tu ai putea să te duci să-mi cauți niscaiva haine, căci astea mă cam zgârie la gât.

— Dar, monseniore, zise pescarul, nu am decât nişte haine grosolane care nu fac pentru dumneavoastră.

— Puțin importă.

Micul pescar făcu pe Lahire să intre în casa, unde bătrâna sa mamă aranja o plasă, şi îi puse înainte nişte haine şi alte accesorii.

Lahire, fără să le examineze, le îmbrăcă, încălță nişte sandale vechi şi, astfel transformat, se întoarse spre Paris, după ce mai întâi lăsase pescarului doi pistoli.

. . . . . .

Era dar, biletul lui Noë, pe care îl aduse Gauthier, care anunțase lui Henric de Navarra, evadarea lui Lahire.

Aşadar, el află că amicii lui se luptau să-l scape şi aceasta îl mai

liniști puțin.

După ce Gauthier părăsise pe Henric şi se găsea pe coridorul care conducea la apartamentul reginei-mame, cineva îl lovi pe umăr. Gauthier tresări şi se opri. Coridorul, deşi era întunecos, totuşi Gauthier recunoscu pe ofițerul de gărzi care de dimineață îl lăsase să pătrundă la regele de Navarra.

— Bună seara, domnule Gauthier, zise el.

— Bună seara, domnule.

— Vii de la regele de Navarra?

— Da, i-am dus un mesaj.

— De la cine?

— De la regina mamă.

— Curios! zise ofițerul, am şi eu un mesaj.

— Dă-mi-l.

— Nu e pentru dumneata. Cu toate acestea, iată ce mi-a spus regina-mamă: „Nu am însărcinat pe pajul Gauthier cu niciun mesaj pentru regele de Navarra”…

Gauthier tresări.

— Şi, continuă ofițerul, regina mamă mi-a adăugat: „Cere-i spada şi trimite-l în turnul de la Vincennes, unde va ține companie domnului de Pibrac, dacă are gustul de a fi în societate cu oamenii care sunt prizonieri ai statului.”

— Drace! murmură Gauthier.

Şi el îşi făcu în sineşi aceste reflecții:

„Cum vor putea acum, amicii regelui de Navarra, ca să ia legătura cu dânsul?”

— Haide! zise ofițerul, dă-mi spada, micuțule.

— Iat-o!

Gauthier trase spada, o luă de vârf şi o prezenta cu mânerul ofițerului de gărzi, care îl luă cu familiaritate de braț şi plecară împreună.

A doua zi, regele de Navarra îl aştepta cu mare nelinişte. Orele trecură şi Gauthier nu mai veni.

În tot cursul acelei zile, el fu păzit de lănceri.

Pe când el termină cina, santinelele se schimbară.

„Poate, îşi zise el, îmi va trimite gardă franceză.”

Şi, plictisindu-se să aştepte vreo veste, mai bău un pahar de vin şi merse de se rezemă de fereastra care dădea spre râu.

Prințul privea cu melancolie cum curgea apa şi cum străluceau stelele pe firmament, când deodată, auzi o bătaie în uşă cu patul unei carabine.

— Intră! zise el.

Uşa se deschise şi un soldat apăru.

— Încă un lăncer! murmură Henric descurajat... Hei! ştii tu franţuzeşte *tartifle*[13]?

Lăncerul închise uşa, apoi veni la Henric, se aşeză înaintea lui, ridică viziera căştii sale şi-şi puse un deget pe buze.

Henric se trase înapoi cu un pas şi se sili din toate puterile să nu ţipe. Lăncerul care-şi descoperise obrazul, nu era decât blondul Amaury de Noë, acoperit de o mare barbă neagră.

— Sst! zise Noë, să vorbim încet şi să ne ocupăm de ceea ce ne priveşte.

— Dar, cum ai putut tu să răzbeşti până aici?

Noë trase pe Henric spre fereastră:

— Priveşte! îi zise el.

— Ei bine?

— Vezi acele două santinele?

— Da. Sunt doi lănceri.

— Sunt Hector şi Lahire.

Henric avu un gest de surpriză.

— O, gasconii mei! murmură el.

— Mai este unul în anticameră.

— Şi... este?...

— Pibrac care a scăpat din turnul Vincennes.

— Ah! făcu Henric, am să ies şi eu de aici?

— Da, pe fereastră.

Şi Noë îşi desfăcu armura, şi lăsă să cadă jos un pachet.

— Ce este asta?

— Este o scară de frânghie.

— Bine, dar...

— Aşteaptă! în dosul lui Saint-Germain-l'Auxerrois sunt cai înşeuaţi, dar trebuie să ne grăbim, fiindcă într-o oră masacrul va începe.

Noë legă scara de frânghie de fereastră.

— Ce masacru? întrebă Henric.

— Masacrul hughenoţilor.

Apoi, după un moment de tăcere, Noë reluă cu un aer

---

[13] Joc de cuvinte greu traductibil, cu sensul aproximativ de „mâncător de cartofi şi necunoscător al limbii franceze", expresie batjocoritoare ce o foloseau francezii pentru a numi soldaţii de origine germană din garda regală sau pentru oştenii Casei de Lorena.

posomorât:

— Sire, Doamna Catherine este o femeie îngrozitoare; ea s-a servit de nebunia regelui fiul ei şi, de o oră, catolicii, având pe cei din familia Guise în frunte, s-au făcut stăpâni pe Paris.

— Dar hughenoții se vor apăra!

— Da, dar vor fi sfărâmați.

— Amiralul, amicul meu, ce face?

— Casa îi este înconjurată.

— Dar Condé?...

— El este la Vincennes.

— Hei! strigă Henric, tu voieşti ca eu să fug tocmai când frații mei sunt hotărâți la moarte!...

— Sire, eu voiesc să te trag de la o moarte sigură.

— Murind cu ai săi este un triumf.

Apoi Henric, îşi puse mâna la partea unde trebuia să fie spada şi, îndreptându-se cu mândrie, strigă:

— Tu uiți, amicul meu, că sunt nepotul regelui Saint-Louis şi că mă numesc Henric de Bourbon.

— Dar, Sire!... strigă Noë cu disperare. Vei fi masacrat fără apărare.

— Dă-mi o spadă!... dă-mi o spadă!... murmură tânărul rege.

Dar, ca şi cum Dumnezeu ar fi voit să facă un miracol, uşa pe care Noë intrase, se deschise deodată. Margareta de Valois, frumoasă şi mândră, şi cu ochii strălucind de orgoliu, apăru pe prag şi, aducând o spadă bărbatului ei, regele de Navarra, strigă:

— Iată, Sire, spada regelui, tatăl meu.

Henric atunci, căzu în genunchi înaintea Margaretei, apoi se ridică repede şi, luându-i spada din mână, o sărută cu respect şi alergă la fereastră strigând:

— La mine! Navarra! la mine!...

Dar nu apucă ca el să-şi termine strigătul, când totdeodată două uşi se deschiseră şi, pe una apărură Raoul şi Hogier de Lévis, cu spadele în mâni, iar pe cealaltă, Pibrac şi pajul Gauthier...

— Ah!... strigă atunci Henric privind pe Margareta cu entuziasm, Hector şi Lahire îmi vor ajuta, şi dumneata, Doamnă, vei vedea, dacă spadele gasconilor sunt ascuțite!..

Apoi se repezi din nou la fereastră şi începu iarăşi să strige:

— La mine! Navarra! La mine!...

Capitolul XXXVII

Să lăsăm acum, pentru un moment, pe hughenoți şi pe ceilalți, şi să ne reîntoarcem la castelul d'Angers.

Ne aducem aminte că Nancy se strecurase din camera domnului de Nancey şi se coborâse cu grabă la întâiul etaj, unde se aşezase Doamna Margareta, şi că acolo, găsind pe Raoul în anticamera reginei de Navarra, îi arătă uşa reginei, ce era închisă, şi-şi puse degetul pe buze.

Dar camerista, având un interes mai mare decât a respecta odihna Doamnei Margareta, bătu la uşă.

Margareta întredeschise uşa şi întrebă:

— Cine este?

— Sunt eu.

Tonul cu care Nancy pronunțase acest cuvânt, uimi pe tânăra regină.

— Ce vrei? o întrebă ea.

— Să plecăm îndată.

— Pentru ce?

— Pentru a scăpa viața regelui.

— Intră! îi zise Margareta tresărind.

Iar Nancy, înainte de a intra, se întoarse către Raoul ce se găsea la spatele ei şi îi zise:

— Du-te de înşeuează caii, căci plecăm.

— Cum? făcu Margareta.

— Bravo! murmură Raoul, fără însă să se mişte din loc.

— Dar, du-te odată! îi repetă Nancy cu autoritate.

Raoul atunci merse să execute ordinele lui Nancy, iar regina, uimită, trase pe Nancy în camera sa şi o întrebă:

— Ce înseamnă astea, micuța mea?

Nancy nu răspunse.

Atunci regina aprinse lampa şi, văzând tulburarea lui Nancy, strigă cu spaimă:

— Dar ce ai? de ce eşti palidă?

— Ducele este aici, Doamnă.

— Fratele meu, d'Alençon?

— Da, şi este şi domnul de Nancey.

— Oh! oh! dar ce vine să facă aici, Nancey, favoritul mamei mele?

— El a venit să anunțe ducelui că moartea regelui de Navarra este hotărâtă!

Margareta se trase înapoi înspăimântată.

Atunci Nancy îi povesti tot ce auzise în câteva momente cât fusese ascunsă în camera lui Nancey, iar Margareta, după ce ascultă cu palpitație dezvăluirea complotului ce învăluia pe hughenoți, strigă totdeodată:

— Dar, regele de Navarra a părăsit Parisul, deoarece Hogier mergea înaintea lui şi îi pregătea cai.

— Da, Doamnă, zise Nancy, dar noi am oprit pe Hogier din misiunea sa.

— Dumnezeul meu! murmură Margareta.

Apoi, ca şi cum un presentiment ar fi cuprins-o, reluă cu înfiorare:

— Oh!... Oh! eu nu-l mai iubesc pe sir de Coarasse, dar voi fi credincioasă sorții regelui de Navarra.

Pe timpul acestei discuții, regina alergă la uşă şi chemă:

— Hogier! Hogier!

Hogier alergă.

Tânărul om, de când se întreținuse cu Margareta, era cu totul emoționat.

— Nu este mult timp de când cereai să mori, îi zise tânăra regină privindu-l, fiindcă te considerai trădător al regelui de Navarra, stăpânul dumitale...

Hogier plecă capul cu tristețe.

— Ei bine!... continuă Margareta, trebuie să-l scapi sau să mori pentru dânsul!... Deci, domnule... pe cal, iute!!..

Atunci Raoul reveni şi zise:

— Caii sunt gata.

— Bine, zise Nancy, dar trebuie să ieşim din castel fără ca ducele să ştie.

— Are dreptate, murmură Margareta.

— Dar, este cu neputință!

— Pentru ce?

— Pentru că ofițerul care păzeşte la poartă, nu ne va lăsa să ieşim fără să înştiințeze pe ducele d'Alençon.

— Nu, nu va face asta, murmură Nancy.

— Aşa crezi?

— Da, fiindcă căpitanul Herman ştie că ducele lipseşte din castel.

Margareta făcu un gest de surprindere,

— Sst! îi făcu Nancy, voi explica asta mai târziu Majestății Voastre.

Regina, în fine, îşi luă mantaua şi-şi făcu cu grabă pregătirile de

călătorie, iar Nancy deschise fereastra şi, aplecându-se afară, zise:

— Începe să se facă ziuă şi toată lumea doarme, afară de santinela ce se plimbă prin curte.

Apoi Nancy coborî cu Raoul, lăsând pe regină şi pe Hogier în urmă, şi merse drept la santinelă:

— Unde este căpitanul de la poartă? îl întrebă ea.

— Colo! răspunse soldatul surprins să o vadă pe tânără sculată la acea oră.

Locul pe care îl arătase soldatul, era un corp de gardă unde soldații dormeau pe paturile lor, iar căpitanul şedea pe un scaun şi fuma cu gravitate.

Căpitanul, văzând pe Nancy pe prag, fu tot atât de surprins ca şi soldatul, dar Nancy îşi puse un deget pe buze şi-i făcu semn să iasă.

Căpitanul nu întârzie şi ieşi, apoi totdeodată o întrebă:

— Oare Majestatea Sa, regina de Navarra, are nevoie de mine?

— Da, răspunse camerista.

— Sunt la ordinele Majestății Sale.

— Ei bine, să ne deschizi poarta şi să ne laşi să ieşim.

— Cum!... La aceasta oră?... murmură căpitanul privind pe tânăra fată cu mirare.

— Da, şi să nu vorbeşti la nimeni de plecarea noastră, ci să laşi să se afle de la sine.

— Dar... cum?

— Domnule, îi zise Nancy, îți voi face şi eu la rândul meu un serviciu.

Apoi Nancy îşi zise în sinea sa:

„Voiesc ca ducelui d'Alerçon, pe care l-am urât întotdeauna, să i se întâmple o nenorocire, şi, cu aceasta, vom avea un inamic mai puțin."

— Zici că o să-mi faci un serviciu? întrebă căpitanul din ce în ce mai uimit.

— Ascultă, continuă Nancy, dumneata nu-i poți interzice reginei să iasă din castel.

— Sigur că nu.

— Ci numai ai dreptul să anunți plecarea sa.

— Aceasta este datoria mea.

— Ei bine! îți voi face o confidență.

— Mie?

— Da, şi o confidență care te va interesa.

— Dar...

— St! aşteaptă…

În momentul acela, regina cobora, sprijinită de braţul lui Hogier, şi Raoul scosese caii deja din grajd, iar Nancy se întoarse din nou către căpitan şi îi zise:

— Deschide poarta şi fă-mi un jurământ!

— Pentru ce?

— Pentru că, domnule, confidenţa pe care am să ţi-o fac are pentru dumneata o mare importanţă…

— Ei bine! ce este?

— Să-mi juri că, asupra plecării noastre, vei fi mut cât se va putea mai mult.

— Bine, răspunse căpitanul, jur.

Atunci Nancy sări cu uşurinţă pe un cal alb, ce Raoul îl ţinea de frâu, şi tocmai când voiau să plece, fiindcă toţi erau pe cai, camerista se plecă la urechea căpitanului şi îi şopti:

— Ducele este în castel.

— Cum! ce spui?

— Da, şi îl vei găsi în parc cu copila dumitale.

Căpitanul atunci puse mâna pe spadă şi strigă:

— Oh! dacă va fi aşa, ducele nu va mai trăi!

Capitolul XXXVIII

Două zile după aceasta, către seară, Doamna Margareta şi suita sa sosiră la porţile Luvrului, şi augusta călătoare se opri la poarta cea mare, în faţa căreia doi lănceri se plimbau în lung şi în larg.

— Bravo, murmură Doamna Margareta, în lipsa mea s-au schimbat multe lucruri la Luvru.

— Adevărat, zise Nancy, căci odinioară erau gărzi de pază.

— Şi acum sunt germani, nu este aşa?

— Da, aşa este, reluă Nancy, şi probabil că regele este la Saint-Germain.

— Nu, draga mea, regele este în Luvru.

— De unde ştie Majestatea Voastră?

— Uite! priveşte, adăugă Margareta arătând stindardul regelui Franţei, care fâlfâia deasupra Luvrului.

— Adevărat! murmură Nancy.

Apoi ea se coborî de pe calul său, se apropie de german şi îi zise:

— Zi-i să se deschidă porta.

— *Nein*! zise călăreţul, care însemna *nu*, sau, *nu înţeleg ce voieşti să zici.*

Nancy atunci îi arătă poarta închisă.

— *Ya, ya*, murmură el.

Apoi el bătu în poartă şi o ferăstruie deschizându-se, Nancy începu a parlamenta cu ofițerul de gardă, care de asemenea era german, dar care, de bine de rău, înțelegea limba franceză.

— *Ce voieşte la dumnita*? întrebă el privind pe Nancy.

— Voiesc să intru!

— *Nu si poate si intri*.

— Nici când este regina de Navarra? întrebă Nancy.

Ofițerul atunci privi pe deasupra umărului lui Nancy şi, recunoscând pe Doamna Margareta, dădu ordin în limba germană să se deschidă poarta şi, când regina cu suita sa intră, el o salută cu respect, şi apoi dădu ordin să se reînchidă poarta.

Când regina se găsi înăuntru, îşi zise în sinea sa:

— Neobişnuite lucruri!

Apoi, cum curtea cea mare a Luvrului era plină de lănceri, şi cum Margareta nu întâlni niciun obraz cunoscut, ea se plecă la urechea lui Nancy şi îi şopti:

— Ciudate lucruri!

— Ce zice regina? întrebă Raoul pe cameristă.

— Zice: „ciudate lucruri”.

Hogier însă, care nu intrase niciodată în Luvru, neştiind obiceiurile de acolo, tăcu.

În fine, când regina de Navarra coborî cu Nancy de pe cal, se îndreptă spre peronul scării celei mari şi, pe treapta dintâi, ea întâlni pe un bătrân.

Acel bătrân era Miron şi el, văzând pe tânăra regină, se trase înapoi cu mirare şi o salută până la pământ.

— Dar, Miron al meu! murmură regina, de ce mă priveşti astfel?

— Pentru că te ştiam plecată din Luvru.

— Am sosit acum.

— Ah!…

— Da, priveşte suita mea.

— Ah! făcu Miron încă o dată oftând.

— Dar, zise Margareta neliniştită, eşti prea posomorât, bunul meu Miron, ce ai, Dumnezeul meu?

— Majestatea Voastră nu ştie nimic?

— Absolut nimic

Miron suspină pentru a treia oară.

— Dar ce este, spune-mi?

— Regele este bolnav.

— Bolnav! regele, fratele meu?
— Da, Doamnă.
— Dar ce are?
— A înnebunit.
Margareta scoase un țipăt şi strigă cu disperare:
— Nebun! regele Franței! nebun!
— Da, Doamnă.
— Dar atunci, cine domneşte în Luvru?
— Regina-mamă.
Margareta păli.
— Şi ducele de Guise, adăugă Miron.
Atunci, tânăra regină avu un fior de moarte şi tot sângele îi îngheță.
— Şi în noaptea aceasta, continuă Miron, se vor petrece lucruri cumplite în Paris.
— Dar regele de Navarra unde este? întrebă ea cuprinsă de o spaimă nebună.
— Aici.
— Sănătos, nevătămat?
— Până acum, da, Doamnă.
Aceste cuvinte aruncă groaza în inima tinerei regine şi, tremurând, îi zise:
— Miron! Miron! spune-mi adevărul!
Miron tăcu.
— Ah! Miron! Miron! repetă nefericita regină, ai devenit oare amicul reginei-mame, de păstrezi tăcerea?
Miron scutură din cap.
— Dar, în numele cerului! Vorbeşte odată!
— Nu aici, Doamnă.
— Pentru ce?
— Pentru că zidurile Luvrului au urechi.
— Atunci dar, vino la mine.
— Majestatea Voastră nu va putea intra, murmură Miron cu un surâs trist.
— Pentru ce?
— Pentru că regele de Navarra este prizonier!
Margareta ridică mâinile către cer.
— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! murmură ea.
Dar doctorul regelui, în loc să-i răspundă reginei pe dată, privi în curtea Luvrului şi văzu că niciun gentilom şi niciun paj nu se vedea, lumea obişnuită a Luvrului era pur şi simplu dispărută, iar

în curte se aflau numai gărzi şi lănceri, care, nu s-ar fi tulburat de i-ar fi văzut, îi zise, în fine:

— Mă prind că oamenii aceştia nu ştiu că Majestatea Voastră lipseşte din Luvru de opt zile şi că ei ți-au deschis poarta, crezând că veneai de la plimbare.

— Se poate.

— Şi astfel, nu cred ca regina-mamă să afle de reîntoarcerea Majestății Voastre.

— Ba va afla, fiindcă mă voi duce s-o văd chiar astă-seară.

— Ah!…

— Da, şi să îi cer socoteală…

— St! Doamnă, făcu Miron.

Apoi se aplecă la urechea Margaretei şi îi zise:

— Îmi risc capul; dar, fiindcă sunt fericit să pot muri pentru Majestatea Voastră, vino la mine acum.

— Bine… murmură Margareta, simțindu-se căzută sub povara unei spaime îngrozitore.

Medicul regelui, François Miron, ce era frate cu starostele de comercianți şi care trebuia să joace un rol faimos în istoria noastră, ocupa la Luvru un mic apartament situat în aripa opusă față, de aceea, în care se aflau apartamentul Doamnei Margareta, al regelui de Navarra şi al reginei-mamă.

Cu toate acestea, acest apartament comunica printr-o uşă mică cu acela al regelui şi pe acolo Miron conduse pe Margareta. În fine, când ei ajunseră acolo, se închiseră în camera cea mai retrasă şi după ce doctorul se asigură că nu se putea auzi din afară, ridică capul său alb cu mândrie şi zise:

— Ah! Doamnă, ai avut dreptate să revii. Dar mă tem că ai sosit foarte târziu.

— Foarte târziu?…

— Da, foarte târziu pentru a-l putea scăpa pe regele de Navarra.

— Ah! murmură Margareta, ştiu că se pregăteşte masacrul hughenoților, dar nu ştiu pentru când.

— Pentru noaptea aceasta.

— Spui adevărul?

— Vai! da.

— Dar, este cu neputință ca şi regele de Navarra să fie numărat în acel masacru.

— Da şi nu.

Miron luă un aer misterios.

— Spune-mi, ce cugeți? întrebă Margareta îngrijorată.

— Cuget la nebunia regelui.

— Dar din ce cauză a înnebunit?

— Din cauza reginei-mamă şi a prinţilor loreni care urzeau un complot foarte mare.

— Şi… acel complot, ce scop avea?

— El avea scopul de a răpi pe rege şi de a-l ţine sechestrat, în caz că ar fi refuzat să iscălească ordinul de masacru.

— Dar aceasta este o crimă de înaltă trădare!

— Aşa e!… murmură Miron cu amărăciune, dar ce este aceasta pentru regina-mamă, când ea a făcut altele mai mari?

— Ai dreptate… şi pe urmă?

— Din fericire pentru ei însă, regele a înnebunit.

— Dar cum?

— Fiindcă s-a supărat mult.

— Ah!…

— Da, el a devenit furios şi a înnebunit; cu toate acestea, pe cât văd, pare că i-a rămas un rest de judecată, fiindcă de astăzi de dimineaţă se ocupă cu afacerile regatului; aşa că, vorbeşte necontenit să declare război Ţarilor de Jos şi regina-mamă, profitând de ocazie, l-a încredinţat că inamicii regatului nu sunt alţii decât hughenoţii, şi astfel, ea l-a făcut să iscălească ordinul masacrului.

— Dar acel ordin, nu poate să privească pe regele de Navarra.

— Este adevărat, Doamnă.

— Ei bine, vezi?

— Da, Doamnă, căci când s-a vorbit în faţa regelui despre regele de Navarra, el s-a înfuriat şi a zis: „Oh! acela este amicul meu şi nu voiesc să i să întâmple vreo nenorocire, dar fiindcă este hughenot şi fiindcă nu ne putem încrede într-însul, trebuie să fie păzit ca prizonier”.

— Şi pentru aceasta este el prizonier?

— Aşteaptă, Doamnă, aşteaptă!… continuă Miron. Dacă regele de Navarra va rămâne în Luvru, va scăpa de pumnalele asasinilor.

— Dar dacă va fugi…

— Atunci, va fi masacrat înainte de a ajunge la porţile Parisului.

— Nu mai înţeleg, murmură Margareta.

— Nu înţelegi, reluă Miron, fiindcă Majestatea Voastră nu s-a informat încă de geniul infernal al reginei-mame.

— Dar, ce a mai inventat?

— Ştii, Majestate, că regele de Navarra are în Paris patru oameni devotaţi până la moarte.

Margareta tresări gândindu-se la Hogier de Lêvis.

— Unul se numeşte Noë, reluă Miron, celălalt Pibrac, şi ceilalți doi, ce sunt încă juni, se numesc Lahire şi Hector.

— Ei bine! murmură Margareta, îi cunosc, ce s-a întâmplat cu dânşii?

— Trei sunt liberi şi unul este arestat.

— Şi care este arestat?

— Pibrac.

Margareta avu un gest de durere.

— Dar nu mai este, reluă Miron.

— Cum?

— Să vezi. Când regele a înnebunit şi regina-mamă a rămas cu toată puterea, cea dintâi grijă a ei a fost să aresteze pe Pibrac.

— La asta mă aşteptam, murmură Margareta cu ironie.

— Aşadar, pe Pibrac l-au condus la castelul de Vincennes şi, pe lângă dânsul, au dus şi pe un paj numit Gauthier, dar nu l-au ținut mult, ci l-au lăsat să scape.

— Dar, în ce scop?

— În scopul că, Pibrac, văzându-se liber, va alerga la Noë şi la ceilalți gentilomi gasconi, şi cu ei împreună, va lua pe regele de Navarra şi vor fugi, şi atunci se va executa uciderea lor.

— Nu înțeleg, repetă regina de Navarra.

— Ascultă, Doamnă, ascultă. Pibrac contează pe un vechi amic al său, un ofițer de gardă, care i-a propus să-l scape pe regele de Navarra; dar acel ofițer este un trădător, şi iată cum: El i-a dat o scară de frânghie prin care regele să poată ieşi din Luvru, şi astfel, să se creadă scăpat. Însă, în aparență numai.

— Şi apoi?

— Apoi, în spatele bisericii Saint-Germain, va găsi cai pentru dânsul şi pentru ai săi.

— Pe urmă?

— Pe urmă, Pibrac contează încă pe un ofițer de gardă de la poarta Saint-Jacques, dar şi acela este un trădător, fiindcă îndată ce regele de Navarra şi ai săi vor ajunge la poarta Saint-Jacques, vor fi prinşi între două focuri de archebuze.

— Oh! strigă Margareta, aceasta nu se va întâmpla, eu îl voi scăpa!... mă duc să-l văd pe rege şi îi voi spune tot.

— Nu este nevoie să vezi pe rege.

— Atunci pe cine?

— Pe regele de Navarra; şi să-l opreşti de a ieşi din Luvru.

Apoi Miron se uită la pendula din colțul laboratorului şi, văzând

că ea arăta nouă ore, reluă:

— Sunt nouă ore, doamnă, grăbeşte-te!

— Dar regele de Navarra este prizonier?

— Da, Doamnă.

— Atunci dar, cum să ajung la dânsul?

— Cunosc eu un drum, răspunse Miron cu un surâs misterios.

— Ah! care?

— Apartamentul Majestății Voastre comunică cu acela al regelui de Navarra, nu este aşa?

— Da, aşa este.

— Dar între apartamentul Majestății Voastre şi acela al lui Pibrac, nu există un pasaj secret?

— Da, există.

— Ei bine, când Pibrac a fost trimes la Vincennes, camera sa a rămas liberă.

— Foarte bine! Dar cum să ajung la acea cameră?

— Prin coridorul din aripa stângă.

— Dar dacă vom întâlni pe cineva?

— Nu cred. Luvru nu mai e păzit decât de gărzi şi de germani.

— Ah! murmură Margareta emoționată, dacă se va vedea că regele de Navarra nu fuge, poate că va fi atacat la dânsul.

— Ei bine! amicii săi îl vor apăra.

— Şi eu îi voi face pavăză din corpul meu, exclamă tânăra femeie cu entuziasm.

Apoi, cugetând la Raoul şi Hogier, adăugă:

— Am încă două spade bune să-i dau.

Atunci ea se aplecă pe fereastra care da în curte, unde Raoul şi Hogier vorbeau cu un lăncer, şi Nancy glumea cu un călăreț, şi totdeodată ea chemă:

— Nancy! Nancy!

Nancy atunci, înțelegând că regina de Navarra avea nevoie de dânsa, observă mai întâi fereastra la care ea se arătase şi, asigurându-se că era de la camera lui Miron, alergă îndată acolo şi, intrând înăuntru, zise:

— Ah! Doamnă, în zece minute am aflat o mulțime de lucruri.

— Cam ce lucruri?

— Că masacrul se va face în noaptea acesta, că lăncerii au solda îndoită şi că toți burghezii sunt înarmați.

— Ştiu toate acestea.

— Deja?

— Da. Du-te de-mi cheamă pe Raoul şi pe Hogier.

Nancy coborî tot aşa de repede precum urcase şi, după două minute, Raoul şi Hogier sosiră.

— Amicii mei, le zise Margareta văzându-i intrând, trebuie să vă bateți.

— Când? întrebă Raoul.

— În noaptea acesta.

— Pentru regele de Navarra?

— Da.

— Ei bine! strigă pajul, uite spada mea, iese din teacă singură.

Hogier nu scoase niciun cuvânt, dar ochii cu care privea pe Margareta păreau a spune:

— Dacă voi muri... voi muri pentru regele meu pe care l-am trădat... dar voi muri iubindu-te.

Atunci, Miron desfăcu din cui spada sa. Şi, îndreptându-şi talia cea înaltă şi boltită, zise cu mândrie.

— Şi eu voi apăra pe tânărul meu rege contra celor ce îl urăsc!

— Ah! strigă Margareta luându-i mâinile cu entuziasm, şi tu, bătrânul meu amic?

— Doamnă, răspunse bătrânul într-ai cărui ochi se aprinseseră nişte raze tinereşti, eu sunt devotatul regelui Franței, întâi, că el este rege, a doua, că el este fiul regelui Henric al II-lea, care mă numea amicul său. Dar regina-mamă, care este o prințesă italiancă a fost, este şi va fi pentru mine străină, deci, când este vorba de a apăra pe bărbatul fiicei regelui meu, inima mea nu se va îndoi.

— Miron, amicul meu, îi zise Margareta, ai o inimă de înger.

— Doamnă, recunoşti pe aceasta? o întrebă el, arătându-i spada ce o ținea în mână.

— Da, este aceea de la tatăl meu.

— Ei bine!...

— Ei bine! nu vei fi tu care te vei servi cu dânsa, Miron, amicul meu.

— Şi cine, atunci, Doamnă?

— Regele de Navarra; ea îi va aduce noroc.

Miron se înclină.

— Ai dreptate, Doamnă, îi răspunse el, trebuie o mână nobilă şi un braț tânăr a o susține.

Apoi, el îşi luă o altă spadă ce era asemenea atârnată în cui şi, ducându-se în fața reginei, îi zise:

— Acum să mergem!

— Doamnă, murmură atunci Nancy încingând ea însăşi spada

scumpului ei Raoul, dacă vom scăpa vii, nevătămați din această noapte îngrozitoare, ce vei face pentru servitorii Majestății Voastre?

— Tu te vei căsători cu Raoul şi pe dânsul îl voi face purtător de stindard în garda regelui de Navarra…

— Pe Jupiter! strigă atunci Raoul, sunt capabil să omor zece loreni în această noapte.

— St! făcu Miron.

Apoi deschise uşa ce da în coridorul din aripa stângă.

Acel coridor era întunecos şi de obicei pustiu, iar atunci, la uşa apartamentului ocupat odinioară de Pibrac, se găsea un german de santinelă, şi Miron văzând asta, se înfurie şi, cu un aer mândru, strigă:

— Loc! loc!

— *Nu drege*! răspunse germanul nemişcându-se din loc.

— Nu mă cunoşti pe mine? îl întrebă Miron.

— Da. Eşti doctor regelui.

— Atunci

— *Nu drege*! repetă el, punându-se de-a curmezişul uşii.

— De cine ții tu? îl întrebă doctorul.

— De duce Guise.

Miron atunci cugetă că nu era nimic altceva de făcut decât de a se scăpa de dânsul, şi astfel, el, cu toată bătrânețea lui, apucă pe călăreț de gât şi, înainte ca acesta să țipe şi să dea alarma, îi împlântă spada în piept.

Germanul scoase numai o înjurătură şi muri îndată; iar Miron împinse cadavrul cu piciorul şi, deschizând uşa apartamentului lui Pibrac, zise:

— Trecerea este liberă.

. . . . . .

Iată dar, cum Doamna Margareta ajunsese lângă regele de Navarra, tocmai în momentul când el refuza să fugă.

Capitolul XXXIX

Pe când Lahire şi Hector se grăbiseră a veni lângă regele lor, se făcu un moment de tăcere printre persoanele care înconjurau pe Henric.

În fine, Noë zise reginei:

— Ah! Doamnă, Doamnă, e mai bine să fugă decât să rămână aici.

— Să fugă, zise Margareta, atunci va găsi moartea.

Şi privind pe Pibrac:

— Dumneavoastră eraţi ieri la Vincennes?

— Da, Doamnă.

— Cum aţi scăpat?

— Prin concursul lui Gauthier.

Pibrac arătă atunci pe Gauthier.

— Vorbeşte, zise Margareta celui din urmă.

Nu se ştia încă unde voia să ajungă regina, dar ea avea un astfel de accent de autoritate, încât era cu neputinţă de a îndrăzni cineva s-o întrerupă.

Şi cum Gauthier părea a se îndoi încă…

— Dar vorbeşte! îi zise Margareta.

Atunci Gauthier începu.

— Un ofiţer de gărzi, care servea sub ordinile domnului de Pibrac, m-a arestat ieri pe la prânz.

— Cum se numea acel ofiţer?

— Mazzoli.

— E italian, zise regina.

— Apoi, continuă Gauthier, acest ofiţer de gărzi, m-a condus mai întâi în curtea Luvrului.

— Bine.

— Acolo m-a urcat pe un cal şi mi-a zis:

— „Te duc la Vincennes.”

— „O să stau mult acolo?”

— „Aceasta va depinde de dumneata, mi-a răspuns el cu un aer misterios.”

— Eu l-am privit cu spaimă şi el a urmat:

— „Cunoşti pe guvernatorul turnului de la Vincennes?”

— „Nu.”

— „Este unul dintre amicii mei.”

— „Ah!”

— „Un gentilom, numit La Lande, care îmi este foarte devotat.”

— „Dumitale?”

— „Mie, Francesco Mazzoli: îi vei vorbi numai de mine.”

— „Şi el mă va pune în libertate?”

— „Oh! nu am spus asta. Dar, în fine, cine ştie?…”

După aceste cuvinte, căpitanul mă încredinţă în mâinile a patru călăreţi care mă conduseră la Vincennes. Acolo, continuă Gauthier, observai că se transmise în mâinile lui sir de La Lande, guvernatorul turnului, un plic pecetluit.

— Şi nu ştii ce conținea?

— Nu. Mă închise în al doilea etaj al turnului şi temnicerul care mă conduse, îmi zise:

— „Eşti vecin cu domnul de Pibrac.”

— „Unde e el?”

— „Aici, în spatele acestui zid.”

— „Dar mi-e permis a-l saluta?”

— „Cât pentru asta, zise temnicerul, nu ştiu, voi întreba aceasta pe guvernator.”

Camera care mi se dăduse pentru închisoare şi aceea care era ocupată de domnul de Pibrac, dădeau amândouă pe un coridor, închis printr-o solidă uşă de stejar cu fier de sus şi până jos, astfel că puteam comunica cu domnul de Pibrac, dacă nu aveam ca obstacol acea uşă. Temnicerul care mă închisese, se întoarse după o oră.

— „Îmi pare că eşti prea călduros recomandat către guvernator.”

— „De către cine?”

— „De către un ofițer de gărzi.”

Mă gândii numaidecât la Mazzoli.

— „Ei bine? făcui eu, privind pe temnicer.”

— „Guvernatorul vă permite de a vedea pe domnul de Pibrac.”

— „Foarte bine.”

După aceasta, temnicerul se duse să deschidă uşa căpitanului de gărzi şi eu îl urmai, şi intrai.

Uşile celor două închisori ale noastre le lăsă deschise; însă, închise pe aceea a coridorului, în spatele căreia auzirăm răsunând paşii unei santinele.

— Şi, zise domnul de Pibrac la rândul lui, petrecurăm ziua împreună, seara asemenea nu ne separă. Pe la nouă ore, ni se aduse cina. Cina noastră se compunea dintr-o ploscă cu vin, o căpățână de porc mistreț şi dintr-o pâine enormă.

— Eu am tăiat pâinea, reluă Gauthier, şi am fost foarte mirat când am întâmpinat oarecare rezistență în această operație. Închipuiți-vă, pâinea conținea o funie de mătase cu noduri, o pilă şi un bilet.

— Şi… acest bilet? întrebă Margareta.

— Era un scris necunoscut şi conținea aceste cuvinte: „Funia este lungă, pământul e tare, şi apropo, santinelele care păzesc sub fereastra dumitale ştiu să doarmă”.

— Bun! făcu Margareta, înțeleg… ai pilit o bară de fier.

— Da.

— Şi funia v-a servit de scară pentru a vă coborî?

— Întocmai.

— Şi v-aţi încredinţat protecţiei unui amic?

— Negreşit.

— Ei bine, acest amic era un trădător.

Pibrac şi Gauthier rămaseră încremeniţi.

— Oh! continuă Margareta. Înţeleg restul!... V-aţi întors la Paris şi aţi regăsit pe Noë, Hector şi Lahire.

— Ei îşi frământau mintea pentru a găsi un mijloc de a-l libera pe regele de Navarra.

— Şi nu îl găseau?

— Nu, zise Gauthier.

— Dar, eu, făcu Pibrac, îl găsisem.

— Adevărat!

— Eu lăsasem câţiva amici printre gărzi şi printre ofiţeri de călăreţi.

— Acei amici, întrerupse Margareta, sunt trădători.

Şi, pe când Pibrac dădea din cap cu un aer incredul, Doamna Margareta adăugă:

— Nu trebuia să ieşiţi prin bariera Saint-Jacques?

— Da, Doamnă.

— Ei bine! acolo vă aşteptau două gloanţe de carabină.

Toţi tresăriră.

Atunci uşa pe unde intrase Doamna Margareta se deschise şi Miron intră:

— Sire, zise el regelui de Navarra, dacă nu voieşti să mori masacrat, fără apărare, şi ca o victimă pe care o sugrumă, trebuie să rămâi aici.

— Aici! făcură gasconii.

— Vă vom baricada, continuă Miron care ţinea o spadă în mână, şi dacă va trebui să pierim, atunci vom vinde scump viaţa noastră.

În acest moment, Hector şi Lahire intrară şi veniră să se aşeze în tăcere la stânga regelui.

Deodată, o detunătură se auzi şi o lumină străluci de cealaltă parte a Senei.

— Miezul nopţii!... Iată semnalul! zise Miron. Acum începe masacrul.

Şi tot atunci, la cel dintâi zgomot de carabină, o mie de alte lovituri răspunseră. Şi Parisul, care cu o oră mai înainte părea că adormise, se deşteptă înfiorat şi în delir, şi nu se mai auzea decât

țipete de furie, strigăte de disperare, blestemele călăilor şi gemetele victimelor deşteptate prin surprindere şi atacate în paturile lor.

Şi, cum o mulțime de popor trecea înfiorându-se şi pierzându-se prin fugă dinaintea masacratorilor, printre fluviu şi zidurile Luvrului, o fereastră a regalului edificiu se deschise şi Margareta, care se aplecase afară, putu să vadă un spectacol ciudat şi înspăimântător.

Un om pe jumătate îmbrăcat, tulburat, furios şi în delir, descărcă o carabină asupra acestei mulțimi, dădu o alarmă îngrozitoare. Şi, luând o alta din mâinile unui valet, începu din nou a trage asupra acelui popor dezarmat şi care fugea înspăimântat.

Acest om, acest călău, acest nebun, era Carol al IX-lea.

. . . . . .

. . . . . .

Capitolul XL

Masacrul începuse în străzile Parisului şi era tocmai să pătrundă în Luvru.

Deodată, un țipăt teribil şi răsunător, se-auzi printre sălile şi coridoarele palatului şi, din etaj în etaj, ajunse până la Henric de Bourbon, care era înconjurat de fidelii săi apărători.

— *Moarte regelui de Navarra!*

— Iată ora, murmură Henric, haide să întâmpinam pe inamic.

Camera care se unea cu aceea unde Henric rămăsese până atunci, era o vastă sală în care se putea aranja o bătălie întreagă.

În momentul când se atacară uşile, Henric şi apărătorii săi, în mijlocul cărora se găsea şi Margareta, formară un mic batalion pătrat.

Uşa, zburând în țăndări, lăsă loc la o duzină de călăreți. Dar pentru că, pentru Henric şi gasconii săi, erau nişte păcătoşi adversari, cei doisprezece călăreți căzură unul după altul fără ca să atace niciunul pe regele de Navarra.

Numai singur, Lahire primise o lovitură de carabină, care, cu toate acestea, nu îl pusese în imposibilitate de a se mai lupta. Dar de îndată, nişte combatanți mult mai periculoşi, le luară locul.

Aceştia purtau crucea lorenilor pe umăr şi în capul lor era un om pe care Margareta îl recunoscu îndată şi, la rându-i, recunoscu şi el pe Margareta.

Era ducele de Guise.

— Ah! ah! zise el mergând spre Henric cu spada în sus, tot mai eşti iubit.

Omenii care însoțeau pe ducele Guise erau în număr de zece. Printre ei se vedea şi Éric de Crèvecoeur şi Conrad de Saarbruck.

— Moarte Navarrei! Trăiască Lorena! strigă ducele.

— Trăiască regele! răspunseră gasconii.

Şi o luptă teribilă şi cruntă se încinse între dânşii.

Ducele şi Henric încrucişaseră spadele şi se răniră reciproc, dar rănile lor erau uşoare şi nu-i împiedicară să reînceapă lupta.

Lahire şi contele Éric se luptau de asemenea între dânşii.

Pibrac omorâse doi loreni.

Hector fusese trântit cu o lovitură de carabină şi pajul Gauthier căzuse lovit de o spadă în coaste.

Lupta dura de o oră aproape, când Hogier, care se lupta la dreapta regelui de Navarra, văzu un loren, care, în spatele ducelui de Guise, ochea pe Henric cu un pistol şi făcu foc.

Hogier atunci îşi părăsi locul şi, aruncându-se înaintea regelui de Navarra, primi un glonț drept în piept.

El căzu sângerând la picioarele regelui, murmurând:

— Regele îmi datorează viața. Mor recâştigându-mi onoarea.

Apoi un nume, un nume iubit se stinse pe buzele sale. Acest nume nimeni nu îl ştiuse.

Tot atunci, pe pragul acelei săli transformată într-un câmp de bătaie şi în care cei doi prinți obosiseră în luptă, se auzi o voce răsunătoare care striga.

— Jos armele! domnilor, jos armele!

Era vocea lui Carol al IX-lea. Al lui Carol al IX-lea a cărui rațiune, în fața unui măcel teribil, se liniştise puțin.

La acest sunet de voce, cei doi luptători se opriră.

Atunci regele Carol al IX-lea merse drept spre regele de Navarra şi, întinzând mâna spre dânsul, zise:

— Acest om e sacru! este fratele meu!

Regele de Navarra era scăpat.

Cât pentru Margareta, ea îngenunchease lângă Hogier de Lévis a cărui viață se stingea.

FINELE PĂRȚII A TREIA

Cuprins

Capitolul I.....5
Capitolul II 12
Capitolul III 19
Capitolul IV 24
Capitolul V 31
Capitolul VI 37
Capitolul VII 43
Capitolul VIII 49
Capitolul IX 52
Capitolul X 57
Capitolul XI 62
Capitolul XII 67
Capitolul XIII 72
Capitolul XIV 76
Capitolul XV 82
Capitolul XVI 90
Capitolul XVII 96
Capitolul XVIII 101
Capitolul XIX 108
Capitolul XX 118
Capitolul XXI 123
Capitolul XXII 130
Capitolul XXIII 135
Capitolul XXIV 141
Capitolul XXV 156
Capitolul XXVI 163
Capitolul XXVII 167
Capitolul XXVIII 173
Capitolul XXIX 179
Capitolul XXX 185
Capitolul XXXI 187
Capitolul XXXII 193
Capitolul XXXIII 203
Capitolul XXXIV 210
Capitolul XXXV 217
Capitolul XXXVI 220
Capitolul XXXVII 225
Capitolul XXXVIII 228
Capitolul XXXIX 236
Capitolul XL 240

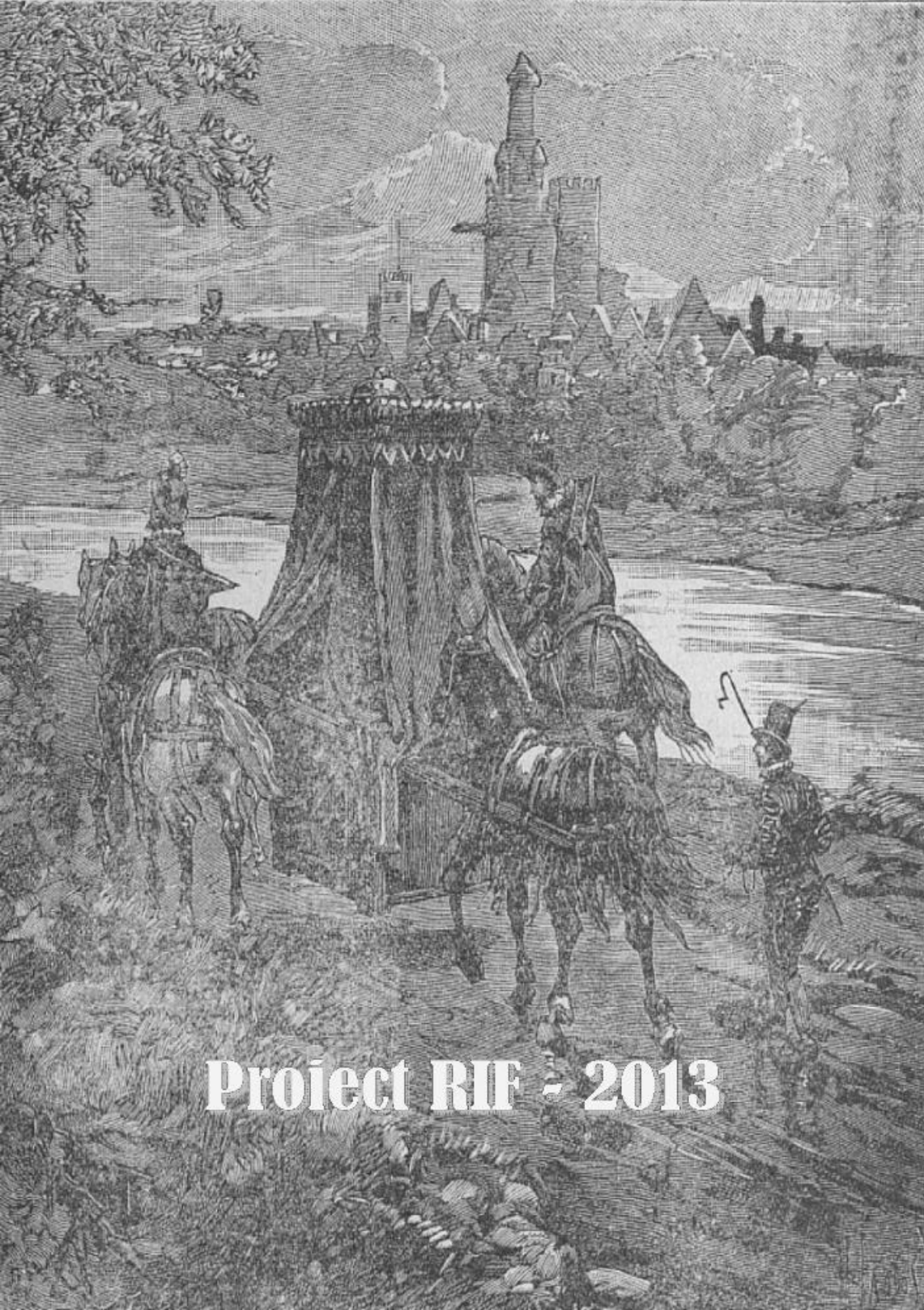
Project RIF - 2013

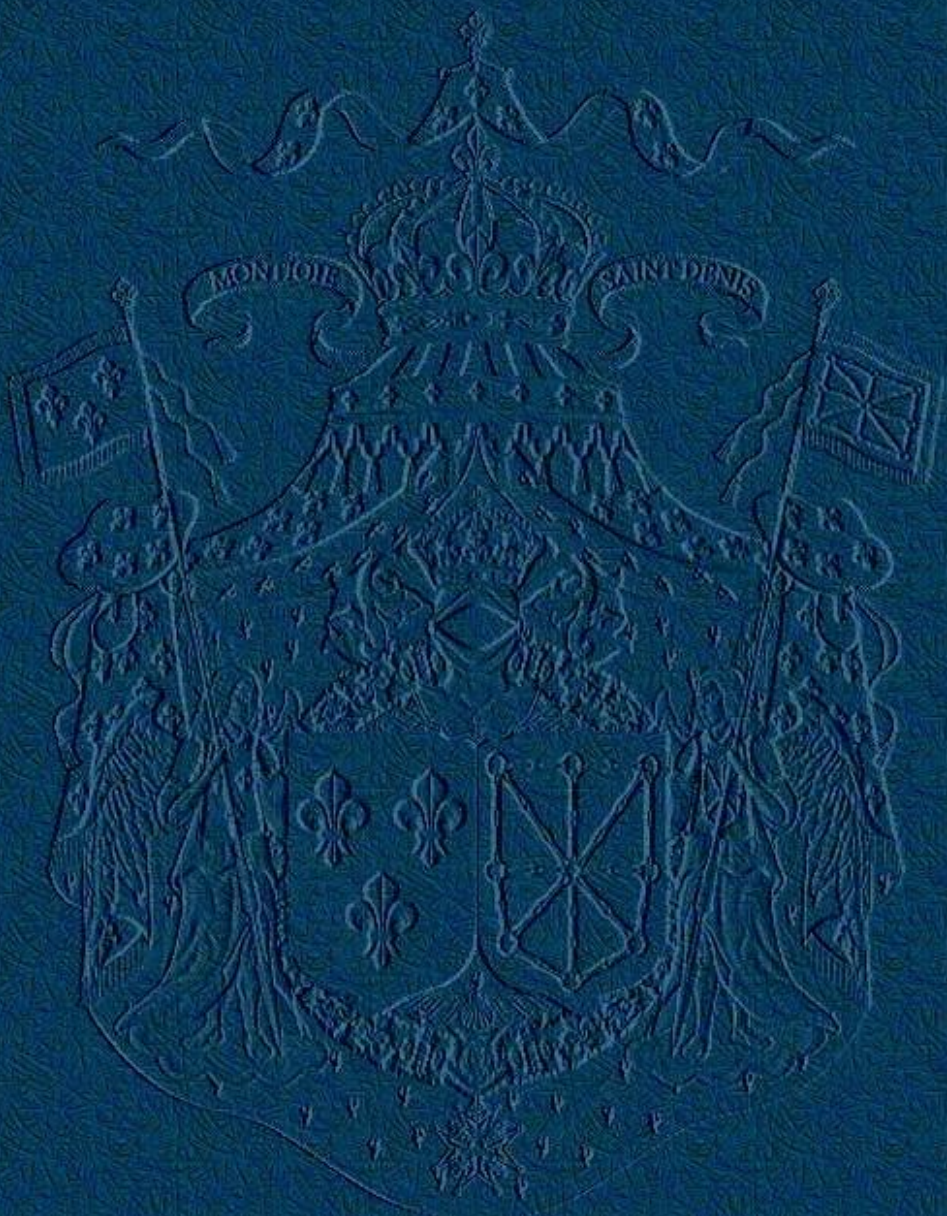
MONTJOIE
SAINT DENIS